

Matêwre Matêwre kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Matêwre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre xwỳnh na pre. Nê kêp Ijaew. Hixi hõ pê na Rewi. Tã na pre mẽ pamã kagàja nhĩpêx nê kamã Jejus kot pika hwỳr wrỳk nê kator nê tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harê nê hã kagà. Nê kêp mẽ panhõ pahiti mex o mex ã harê nê hã kagà. ã na pre Matêwre mẽ pamã Jejus jarê nê hã kagà anê.

*Apraãw kanrêhã hkra nê htàmnhwỳjê nhĩxi
Rukre 3.23-38*

¹ Amnepêm Jejus Kris kormã pika hwỳr wrỳk kêt ri hkukamã higêtjê nhĩxi na jajaja.

Wỳj ri higêtjê hõ nhĩxi na pre kêp Tawi.

Nê Tawi xwỳj ri higêt nhĩxi pê na pre Apraãw.

² Nê Apraãw kra na pre kêp Ijak.

Nê Ijak kra na pre kêp Jako.

Nê Jako hkra na pre kêp Juta mẽ htõjaja.

³ Nê Juta hkra na pre wa kêp Pere nê Jera.

Nê Pere mẽ Jera wa katorxà na pre kêp Tama.

Nê Pere hkra na pre kêp Erõ.

Nê Erõ hkra na pre kêp Ari.

⁴ Nê Ari hkra na pre kêp Amĩnatap.

Nê Amĩnatap kra na pre kêp Nasõ.

Nê Nasõ hkra na pre kêp Samõ.

⁵ Nê Samõ hkra na pre kêp Poas.

Nê Poas katorxà na pre kêp Raap.

Ně Poas kra na pre kêp Opex.

Ně Opex katorxà na pre kêp Rutre.

Ně Opex kra na pre kêp Jese.

⁶ Ně Jese hkra na pre kêp Pahihti Tawija.

Ně Tawi hkra na pre kêp Sarumãw.

Sarumãw katorxàja Uristi hprõ na pre. Tã
nhũm pre Uristi ty nhũm Tawija hãmri
mýrpê Uristi hprõ ho hprõ ně kamã hkra.

Nhũm wa hkraja kêp Sarumãw.

⁷ Ně Sarumãw kra na pre kêp Ropã.

Ně Ropã hkra na pre kêp Apiasti.

Ně Apiasti kra na pre kêp Asti.

⁸ Ně Asti hkra na pre kêp Josapa.

Ně Josapa hkra na pre kêp Jorã.

Ně Jorã hkra na pre kêp Ojis.

⁹ Ně Ojis kra na pre kêp Jotã.

Ně Jotã hkra na pre kêp Akaj.

Ně Akaj kra na pre kêp Ejekis.

¹⁰ Ně Ejekis kra na pre kêp Manase.

Ně Manase hkra na pre kêp Amõ.

Ně Amõ hkra na pre kêp Josis.

¹¹⁻¹² Ně Josis kra na pre kêp Jekonĩs mẽ htõjaja.

Kormã mẽ htĩr ri na pre Papirõn nhõ
xwýnhjaja kot mẽ hkurê kaxàr kaxyw mẽ
hwýr hprõt ně mẽ unê. Ijaew piitã unênh
pa ně ma akupým mẽ õ pyka hwýr mẽ ho
hapêx nhũm mẽ hpãnhã Papirõn kamã pa
ho pa. Jakamã nhũm Josis mẽ hkra Jekonĩs
mě htõjaja mẽ hipêêxà pyrã ně Papirõn
kamã pa ho pa.

Ně Jekonĩs kra na pre kêp Saraxi.

Ně Saraxi hkra na pre kêp Joropape.

13 Nê Joropape hkra na pre kêp Apiux.

Nê Apiux kra na pre kêp Eriakĩ.

Nê Eriakĩ hkra na pre kêp Ajo.

14 Nê Ajo hkra na pre kêp Satok.

Nê Satok kra na pre kêp Akĩ.

Nê Akĩ hkra na pre kêp Eriux.

15 Nê Eriux kra na pre kêp Eresa.

Nê Eresa hkra na pre kêp Matã.

Nê Matã hkra na pre kêp Jako.

16 Nê Jako hkra na pre kêp Juje.

Nê Juje hprõ na pre kêp Marir.

Nê Marir Kra na pre kêp Jejus.

Mê kot kãm: “Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh” anhỹr xwỳnhnta na pre.

17 Nhũm Apraãw kanrêhã axte axpẽn kanrêhã mẽ ãptår nywjaja Tawija wỳr kêp 14. Nê Tawi nhĩrõ pê Papirõn hwỳr mẽ hapêx kêt ri axpẽn kanrêhã mẽ ãptår nywjaja mããnẽn kêp 14. Nê ra Papirõn kamã mẽ pa nhĩrõ pê axpẽn kanrêhã Jejus pê Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhnta wỳr mããnẽn kêp 14. ã na pre Jejus Kris xwỳj ri higêjtjê nhĩxi anê.

Jejus Kris kator

Rukre 1.26-38, 2.1-7

18 Tã ã mẽ hixi jarênh kot anhỹr kanrêhã na pre ã Jejus Kris kator anê. Nhũm pre kormã Jujeja Marir o hprõ kaxyw. Nom kormã ho hprõ hkêt ri nhũm htujarõ. Kormã hkukrit tã nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ho nhũm htujarõ. 19 Hãmri nhũm Jujeja harênh ma nê tee ri hamaxpěr nê htỳx nhãm mẽhõ kot kêp htu hã hkamnhĩx. Juje kot tãm amnhĩ nhĩpêx nê tãm hamaxpěr jakamã tee ri kot ho hprõ hkukamã hamaxpěr. Nê hamaxpěr o:

—Nà pa mǎn ixte htüre hǎ. Nhǎm mēhō ra kot ã hipêx anhÿr kênǎ. Nà kot paj ho ixprō hkêt nē. Nom kot paj ixkwÿjê mǎ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr o amnhĩrīt kêt nē. Kot paj anē nhũm mē kuma nē ho kapēr punuj nhũm amnhĩ kamǎ hpijaàm tÿx nē. Ja pymaj kot paj ixkatàt kôt hkaga kurê kumrêx. Nom ixkwÿjê hkàx ã hkaga. Anē.

²⁰ Nē ã hamaxpēr anhÿrja o ra gōr nē nō. Nhũm Tĩrtũm kapēr o mē wrÿk xwÿnhjê hō hwÿr wrÿ nē hwÿr axàn kuri xa. Hǎmri nē kǎm:

—Pa Juje? E ot pa awÿr tē. Kwa tee ri Marir o aprō hkukamǎ ajamaxpēr punuj kêt nē. Mǎmri ho aprō. Mēhō kot apē tanhmǎ ho hkêt. Tĩrtũm Karō na pre ã hipêx anē. Jakamǎ kwa tee ri ajamaxpēr kêt nē mǎmri ho aprō nē war apa. ²¹ Koja hkrare kato nē myre nē hprêk. Hǎmri nē mē kot hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja mē kot amnhĩ tomnuj piitǎ pē mē utàr pa. Jakamǎ koja kato ka wa hǎ hixi mē nhũm kēp Jejus. Anē.

Nhũm pre ã Tĩrtũm kapēr o mē wrÿk xwÿnhja kǎm kapēr anē. Ijaew kapēr kǎm Jejus jarēnhja te kēp “Tĩrtũm kēp mē papytār xwÿnh” anhÿr pyrāk. Jakamǎ nhũm Tĩrtũm kapēr o mē wrÿk xwÿnhja Juje òt kǎm ã kǎm Marir jarēnh anē. ²²⁻²³ Nom kormǎ ã kǎm kapēr anhÿr xwÿj ri na pre ra Tĩrtũm nhÿ hǎ kapēr xwÿnhjê hōja kukamǎ tanhmǎ harēnh to nē hǎ kagà. Nē hǎ kagà ho:

E mē inhma nē inhmar tÿx nē ho apa. Koja nhÿrmǎ pyka já kamǎ mēhō kormǎ hkukrit tǎ htujarô. Nē hkra kato nē myre. Nhũm mē omu nē hǎ hixi mē nhũm kēp Emanuew. Anē.

Ijaew kapêr kãm “Emanuew” jarênhja te kêp “Ota ra Tirtũm mẽ pahkôt pa ho pa” anhÿr jarênhja pyræk. Jakamã nhũm pre Tirtũm nhÿ hã kapêr xwÿnhja Jejus kukamã ã harênh anê nê hã kagã.

²⁴ Jakamã nhũm Tirtũm kapêr o mẽ wryk xwÿnhja Juje mã kapêr par mẽ nhũm hkrākato. Hãmri nê kot kãm ujarênh xá hkôt Marir o hprõ.
²⁵ Nom kormã tanhmã ho hkêt nê ri o pa rãhã nhũm hkrareja kato. Hãmri nhũm wa hã hixi mẽ nhũm kêp Jejus nê mãänênh kêp Emanuew.

2

Kanhêti ho studa xwÿnhjê jarênh

¹ Nhũm pre Jejus Perěj kamã kato. Pika pê Jutej kamã. Pahi Erox kormã kot Jutej nhõ xwÿnhjê ho amnhĩptar o pa ri nhũm õ pika kamã kato. Hãmri nhũm Tirtũmja kaxkwa kamã Kra kator jarênh xá hã kanhêti raxta õ nhõ nhũm pika hõ kamã kanhêti ho studa xwÿnhjaja omu. Kanhêtiya pumu nê hkĩnh nê axpên mã:

—Kwa ga mẽ kanhêti raxti mũj pumu. Mãn ra Ijaew nhõ pahi nywta kato nhũm kanhêti mũj kêp ho amnhĩrit xá hã ajêt. Kwa pu mẽ ma hapêr o mõ nê nhÿri tokyx omu nã.

Anê hãmri nê amnhĩ to pikuprõnh pa nê ma hapêr o pa. Ma myt gjêx xá hwÿr hapêr o pa hã apkati xohtõ nê. Hãmri nê ra Ijaew nhõ pika hwÿr pøj nê krĩ pê Jerujarê hwÿr hapêr o mõ. Pahi Erox nhõ krĩja wÿr nhũm mẽ hapêr o mõ hãmri nê kamã pøj nê mẽ hkrare nywta ã krĩ nhõ xwÿnhjê kukjêr o mõ ² nê mẽ kãm:

—Pa? Ot pa mẽ apê Ijaew nhõ pahi nywreta pumunh kaxyw mõi. Ham kator xwỳnhnta. Mẽ inhõ pika kamã na pa prem kaxkwa hkrax rùm kot ho amnhĩrĩt xà hã kanhêti raxta pumu. Hãmri nẽ nhỹri pahi nywre pumunh nẽ kutã mẽ ixkõn krã ho ixtẽm nẽ ixkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽnh kaxyw nẽtãnh mẽ inhõ krĩ rùm hapêr o mõi. Kwa mẽ inhmã harẽ. Nhỹri na? Na pa mẽ inhmã omunh prãm tỳx kumrẽx.

Anhỹr o hã mẽ hkukjêr o mõi jakamã nhũm mẽ piitã pahi nywja jarẽnh ma nẽ axpẽn mã harẽnh o hprõt. ³ Nhũm pahi Eroxa harẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr. Pahi nyw kot mẽ ho amnhĩptar ã hkamnhĩx nhũm já kêp omnuj tỳx nẽ. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja ã hamaxpêr anhỹr ã omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o ra kãm ma nẽ. ⁴ Hãmri nhũm pahi Eroxa amnhĩ wỳr hkwyjê hã karõ. Mẽ õ patre krãhtũmjaja nẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja nhũm amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ hwỳr mẽn h mã xwỳnhnta ã mẽ hkukjêr kaxyw. Nẽ mẽ kãm:

—E Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ pahwỳr mẽn h mã xwỳnhnta ã na pa mẽ akukjêr kaxyw mẽ ato akuprõ. Kwa mẽ atõ inhmã harẽ. Koja nhỹrmã kator kaxyw nẽ nhỹri koja we kato? Xà jar mẽ panhõ krĩ kamã nà? Xà nhỹri krĩ hõ kamã? Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Nà mẽ panhõ pika pê Jutej kamã koja xep kato. Krĩ pê Perěj kamãã. Na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o mẽ pa xwỳnhja ra hkukamã mẽ panhĩgêjtê mã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

⁶ Pa Perěj nhõ xwỳnhjaja? E mẽ anhõ krĩ grire htã kamã koja nhỹrmã mẽ panhõ Pahi Maatija

kato. Koja mẽ pahpê Ijaewjê piitã mẽ pahto amnhĩptàr mex o pa. Jakamã mẽ anhõ krĩ grire htã koja Ijaew piitã axpën mã mex ã harênh o pa.

Ã na pre Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhnta kukamã mẽ kãm harẽ nẽ hã kagà anẽ. Anẽ.

⁷ Hãmri nhũm pahi Eroxo tee ri ã harênh anhỹrja ma hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ kot hã àhkukjêr o mõi xwỳnhjê hã karõ. Nom nhỹri Ijaew kàx ã. Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ agjê nhũm mẽ omu nẽ pahi nywta ã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ aprĩ hã inhmã pahi kator nywta jarẽ. Tanhmã na pre ra mẽ ate kanhêti pumunh ã mytwrỳ kute? Xà ham na ka prem omu nà am-nepê mã? E mẽ aprĩ hã tanhmã inhmã harênh to. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ ihõja kãm:

—Nà na ra hã amgrà axkrut kaxyw. Na pa prem omu hãmri nẽ inhnojarêt nẽ man ixpa ho ixpa ry rax nẽ mẽ awỳr pøj. Anẽ.

⁸ Nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nom jar amrakati. Perêj kamã na xep kato. E mẽ mãmrĩ ma hwỳr mõi nẽ kamã hapêr. Hãmri nẽ nhỹri omu nẽ akupỹn ixwỳr mõi nẽ inhmã harẽ. Pa ijaxwỳja ma hwỳr mõi nẽ omu nẽ mẽ apyrà nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Ijaxwỳja inhmã omunh prãm tỳx kumrêx. Anẽ.

Nom hêx rom ã ri mẽ kãm kapêr anẽ. Kot nhỹri harênh mar nẽ hã àmnênh nhũm mẽ kot hpĩr kaxyw nhũm hêx rom ã kãm omunh prãm tỳx ã amnhĩ jarênh anẽ. ⁹⁻¹⁰ Jakamã nhũm mẽ kuma hãmri nẽ kato nẽ ma Perêj wỳr mõi kurê kumrêx. Hãmri nẽ kormã mẽ õ pika kamã mẽ pa

ri kanhêti ho studa xwÿnhta nhũm mẽ axte amnhĩ kukamã omu nẽ hkĩnh nẽ. Nhũm ma Perěj wÿr mẽ hkukamã mō nhũm mẽ omunh pê ma hkôt pa rãhã hwÿr pōj. Nhũm kanhêtiya pahi nywre nhōrkwÿ mÿri ajêt. ¹¹ Jakamã nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ ixkreja wÿr pōj nẽ kapem xa. Hãmri nẽ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ hwÿr agjê nẽ Jejus mẽ katorxàja wa omu. Hãmri nẽ Jejus kutã hkõn krã ho hkrĩ hpa nẽ kãm kapêr nẽ kãm:

—Pa Xugitre. Hêxta waa nẽ. Nà amex o amex. Kot kaj nhÿrmã axaptàr hãmri nẽ apê mẽ inhō Pahi Maati. Nà ãm hãmri na pa mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ahpÿnhã kãm hkĩnh xà gō. Kãm ôr kwÿ gō nẽ kãm mēhkuxwa xà hkwy gō nẽ kãm te kot rãmre kuxware pyrãk pê mĩraja nhũm mẽ kãm hkwy gō. Mẽ hkĩnh xà hã kàxpore xohtō nhũm prem kãm ôr pa. ¹² Hãmri nẽ ra akupÿm Jerujarē kamã pahi Erox wÿr nojarêt. Nhũm kamàt nhũm mẽ gōr nẽ hikwÿ hãmri nẽ ra amÿti. Nhũm Tĩrtũm mẽ hpimtir kãm mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Pa? E mẽ inhma. Kêr ka mẽ akupÿm pahi Erox wÿr amrar nẽ kãm mẽ hkrata jarēnh kêt nẽ. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Nẽ kêr ka mẽ pry hō hã mãn ma mẽ anhō pika hwÿr akupÿm apa ho apa.

Anhÿr o mẽ kãm kapêr jakamã nhũm apkati nhũm mẽ kànhmã hkrĩ hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ kãm hã karō xà hkôt ma akupÿm mẽ ò pika hwÿr pa kurê kumrêx nẽ akupÿm pahi Erox wÿr mrrar kêt nẽ.

Juje mẽ hprō wa kot Erox pymaj ma Jejus o mōr Apokarip 12.1-6, 12.13-18

13 Tã nhũm kanhêti ho studa xwỳnhjaja ma akupỹm hapêx hãmri nhũm Tirtũm axte Marir mjên Juje hwỳr kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõ mẽ. Nhũm kê axte hpimtir kãm hwỳr wrỳ nê kãm kapêr nê kãm:

—Pa Juje. E kwa kànhmã nhỹ. Na ra pahi Eroxa aprõ pê hkrata ã amỹnê. Koja tokyx pôristi hkwyjaja mẽ anhõ krĩ hwỳr pøj nê war apê hpĩr kaxyw ri hapêr. Jakamã kwa wa tokyx akato nê ma pika pê Ejit wỳr amõr kurê kumrêx. Nê Ejit kamã apa rãhã pa nhỹrmã akupỹn amnê war amê. E kwa tokyx. Anê.

14 Hãmri nhũm kuma nê kànhmã nhỹ nê Marir mra nê war amnhĩ to akuprõ nê ra nojarêt. Hãmri nê krĩa pê Jêjus o kato nê ma o mõr kurê kumrêx. Wa mõr ryy nê hãmri nê Ejit wỳr pøj nê kamã pa ho pa.

15-20 Rôm nhũm pahi Erox tee ri amnhĩ wỳr kanhêti ho studa xwỳnhjê kamã hamak o pa nom nhũm mẽ akupỹm hwỳr mrrar kêt nê. Jakamã nhũm mẽ kamã gryk nê hamaxpêr o:

—Tk. Kwa nà. Na mẽ ãm inhmã hêx nê akupỹn ixwỳr mrrar nê nhỹri inhmã pahi nywta jarênh kêt nê. Nà kwâr mẽ mãmri ã inhĩpêx anê. Mẽ kot ixpê ho hpimxuure kaxyw ã. Nà kot paj mẽ kêp kupĩ nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu. Na xep prem kanhêti kot harênh xàja pumunh ã ra hã amgrà pyxi nê hkôt mytwrỳ kêp 6. Jakamã mãn mẽ hkrata ra hã amgrà axkrut kaxyw. Nà na pa ra ijamaxpêr. Kot paj Perêj kamã mẽ hkra myjaja ra mẽ hã amgrà axkrut xwỳnhjaja nê kormã mẽ hã amgrà axkrut kêt xwỳnh piitã mẽ himex pa. Jao ra mẽ kamã pahi

nywta pĩ. Nà ixte hpĩr mã kênã. Koja hprêk nê
ixpãnhã Ijaew o amnhĩptàr kêt nê.

Anhÿr o hamaxpêr hãmri nê amnhĩ wÿr ò pôristi
hkwÿjê hã karô nê mẽ kãm mẽ hkrajê hã amÿnê nê
mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma Perěj wÿr mra nê kamã mẽ kêp
mẽ hkra myrejaja ra mẽ hã amgrà axkrut xwÿnhjê
nhĩmex pa. Nê kormã mẽ hã amgrà axkrut kêt
xwÿnhjaja mãânên mẽ himex par kumrêx. Nê Perěj
pu hã ri krĩ hkryre hkôt mãânên ri ajapôj nê ã mẽ
himex par anê. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kuma nê ma mẽ hwÿr mrar
kurê kumrêx. Hãmri nê Perěj wÿr pôj nê mẽ kêp
mẽ hkra myre piitã mẽ himex pa. Jakamã nhũm
mẽ katorxã nê mẽ hipêêxajaja tee ri mẽ hkra htyk
xwÿnhjê pumu nê hkaprĩ htÿx nê mÿr rũnh nê.
Nom na pre Tĩrtũm nhÿ hã kapêr jarênh o mẽ
pa xwÿnh finat Jeremĩstija ra amnepêm ã mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx anhÿrja kukamã mẽ panhĩgêjtê mã
mẽ harê nê hã kagà. Na pre mẽ kãm Ijaew kurê
xwÿnhjê pynênh nê ma mẽ ò pika hwÿr mẽ ho
hapêx par kaxyw. Hãmri nhũm mẽ panã Rrakewja
te ra kot tee ri ja hã mẽ omunh nê tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to pyràk nhũm Jeremĩstija tanhmã Ijaewjê
jarênh to nê hã kagà. Nê hã kagà ho:

Amnepêm Perěj kamã na pre mẽ panã Rrakewja
hpijagri ho nôrja ã ra htyk kaxyw nê tee ri
hkra kator mã xwÿnhhta kukamã hamaxpêr
nê mÿr o nõ. Nhũm hkwÿjaja tee ri akupÿm
tam hamaxpêr kaxyw kãm kapêr. Tã jarãhã
Rrakew kanrêhã hkra nê htãmnhwÿ nijaja
ra uràk nê tee ri mẽ hkrare ho hamak xaj
mÿr o pa. Mẽ kot mẽ kêp utàr nê mẽ himex

par jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ ho hamak xàj mỳr o pa. Anẽ.

Nhũm pre finat Jeremĩsja mẽ hkukamã ã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà anẽ. Tã ra jarãhã mẽni piitã Rrakew pyrà nẽ hkrajê o hamak xàj mỳr o pa.

*Wa kot akupỹm wa õ pika hwỳr Jejus o mõi
Juãw 7.41-42*

Tã nhũm mytwrỳ grêre nẽ hapêx nhũm pahi Erox ty. Jakamã nhũm kamàt nhũm Jujeja gõi nẽ nõ. Nẽ kê õt kãm axte amỹti. Nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhja axte hwỳr wrỳ nẽ kãm:

—Pa Juje? E na ra Marir pê hkra pĩr mã xwỳnhhta ty. Jakamã kwa wa mãmrĩ ma akupỹm mõi. Ma akupỹm mẽ apê Ijaewjê nhõ pika hwỳr axàmnhĩx aprõ mẽ hkrata wa o mõi.

Anhỳr o kãm kapêr. Na pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o mẽ pa xwỳnhjê hõja ja kukamã mẽ panhĩgêtjê mã ja jarẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà kot: “Ixpê Tĩrtũm kot paj nhỹrmã Ejit rũm ma akupỹm õ pika hwỳr ixkrata wa mẽ kumẽ.” Anhỳr o kot hkukamã harênh nẽ hã kagà.

²¹ Jakamã nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhja ã Juje mã karõ anẽ hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm wa o mõi. Ma akupỹm mẽ õ pika hwỳr wa o mõi.

²² Tã ra akupỹm hpôx kaxyw htêp o mõi. Hãmri nẽ pahi Erox kra Akêrawja ra hipêêxà mỳr pê kot Jutej kamã mẽ ho amnhĩptàr hã harênh ma. Hãmri nẽ tee ri mẽ amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ kãm mẽ hwỳr wa o mõi pyma nẽ.

Tã nhũm kamàt nhũm Juje ra gõi nẽ nõ nẽ kê axte amỹti. Nhũm kê axte Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk

xwÿnhja hwÿr wrÿ nê akupÿm ò pika hkwyè pê Jutej wÿr mör nê wa mẽ hkurê nê kãm:

—Pa Juje? E kêr ka Jutej wÿr wa mẽ amör kêt nê. Pãnhã nhãm mẽ anhõ pika hõ hwÿr mãn mõi nê kamã ri apa.

Anê nhũm kuma nê hpãnhã wa mẽ ma mẽ ò pika hkwyè pê Garirej wÿr wa mẽ juk nê ma mõi. ²³ Nê kamã pøj nê krĩ pê Najare hwÿr mõi nê kamã amnhĩm òrkwÿ nhĩpêx nê kamã wa mẽ pa ho pa. Nhũm pre ra amnepêm Tĩrtũm nhÿ hã kapêr o mẽ pa xwÿnhjê hõja ra ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿrja kukamã mẽ panhĩgêjtê mã mẽ harê nê hã kagà. Nê hã kagà kot:

Tĩrtũm kot mẽ pahwÿr mẽnh mã xwÿnhhta koja kêp Najare nhõ xwÿnh. Anê.

3

Juãw Paxis kot Tĩrtũm kapêr jarênh o pa Makre 1.1-6; Rukre 3.1-14; Juãw 1.19-23

¹ Nhũm pre Juãw Paxisja ã amnhĩ nhĩpêx anê. Nê pika pê Jutej kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o pa. No ãm krĩm pa hkêt nê. ãm mẽ hpu hã krĩ pê amÿm ri kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o pa. ²⁻³ Tĩrtũm nhÿ hã kapêr o pa xwÿnh finat Ijais ra kot Juãw kukamã mẽ panhĩgêjtê mã tanhmã harênh to nê hã kagà xá hkôt. Na pre hkukamã hã kagà ho:

Koja nhÿrmã mẽhõ mõn pøj. Kapôt ã mõn pøj nê mẽ kãm tanhmã mẽmoj tã karõ hto ho ri pa. Nê mẽ kãm: “Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwÿr mẽ panhõ Pahihtija mẽ nhũm wrÿ nhũm mẽ piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm

amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ kot mēhõ kutêp pry ho mexta pyrà nē amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nē tãm ajamaxpêr mex o ri apa. Kêr ka mẽ Pahihti kutêp ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa.” Anhÿr o koja mẽ kãm ujarēnh o pa. Anē.

Na pre finat Ijaisja Juãw Paxis kukamã ã mẽ kãm harēnh anē nē hã kagà. Tã nhũm hã kagà xàja kôt nhũm Juãw Paxisja mōn pōj. Hãmri nē Ijais kot hkukamã harēnh xà hkôt kapôt ã ri mẽ kãm ujarēnh o pa nhũm mẽ kãm mar prãm xwÿnhjaja ma hwÿr mra. Nhũm mẽ kãm kapêr nē mẽ kãm:

—E koja Tĩrtũm tokyx kot mẽ pakaxyw ãm xwÿnhja o amnhĩrĩt. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp amã amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj tãm amnhĩ nhĩpêx o apa.

Anhÿr o Jejus kutêp mẽ kãm kapêr o pa.

⁴ Juãw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na pre ê mex kêt nē pa. ãm mẽmo mry pê kamer kĩ ho amnhĩm ê nhĩpêx nē hagjê nē hã pa. Nē mẽmo mry hkà ho amnhĩ pre nē ri pa. Nē mẽo mex kur kêt nē ãm krit ku nē menh ôr o ri pa.

⁵ Jakamã nhũm kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarēnh o pa nhũm mẽ kot mar kaxyw ma hwÿr mra. Pika pê Jutej kamã ri mẽ pa xwÿnhjaja. Nē Jutej kamã krĩ pê Jerujarē nhõ xwÿnhjaja. Nē pyhti pê Jotãw mÿri mẽ pa xwÿnhjaja. Nhũm prem piitã harēnh ma nē kot mar kaxyw ma hwÿr mra.

⁶ Hãmri nē kapêr ma nē Tĩrtũm noo mã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnh ã kãm amnhĩ jarē. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nē tam amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm xàj ã kãm amnhĩ jarēnh anē. Nhũm Tĩrtũm

kaxkwa kamã hkrĩ htã mẽ kuma nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rēnh pa nẽ axte kãm hamaxpēr kêt nẽ. Jakamã nhũm pre Juãw Paxisja Tĩrtũm mã gôx kãm mẽ hkrã kumrãr pa. Pyhti pê Jotãw kamã mẽ hkrã kumrã.

⁷ Tã nhũm Parijew mẽ Satusew nhõ xwýnhjaja mãânēn mẽ hkôt ma Juãw Paxis wýr mra. Mẽ urák nẽ mẽ kêp Ijaew jakamã haxwýja Juãw Paxis kot mẽ hkrã kumrãr kaxyw ma hwýr mra. No ãm hkwyjê hkĩnhã mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj kãm amnhĩ jarēnh kêt nẽ. ãm amnhĩ krã hkôt hkwyjê hkôt hwýr mra nẽ amnhĩ to kuma. Nom nhũm Juãw Paxisja ra hprĩ hã ã mẽ hamaxpēr anhýrja kôt mẽ omunh mex nẽ. Jakamã mẽ kãm:

—Tk kwa nà. Kormã mẽ ate amnhĩ tomnuj pix o ri apa kēnã. Xà kot paj mẽ ate amnhĩ tomnuj o apa rãhã mẽ akrã kumrã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ? Nà koja já kãm mex kêt nẽ. Koja ja mýrapê nhýrmã tanhmã mẽ atomnuj tỳx to ka mẽ tee ri umaj apimxur prãm kaprý. ⁸ Na htem amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tam axpēn nhĩpêx. Jakamã e kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o apa anẽ pa rĩ kormã mẽ akrã kumrã. ⁹ Na ka htem atỳx ri ajamaxpēr o: “Mẽ ixpê finat Apraãw kanrēhã htãmnhwý hkwy na pa mẽ. Jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu hãmri nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj o ixpa tã nhũm ja hã tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ. Koja mẽ ixto mex nẽ.” Anhýr o atỳx ri amnhĩ kukamã ajamaxpēr. Nom ja kot anhýr kêt. Mẽ apê Apraãw kanrēhã htãmnhwý htã mẽ ate urák nẽ tãm amnhĩ nhĩpêxre hã. Kot kaj mẽ apê htãmnhwý htã amnhĩ tomnuj o ri apa hãmri nẽ Tĩrtũm noo mã te mẽ apê pikap kēnre nhĩkwý pix pyræk. ¹⁰ Na ra

Tĩrtũm mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw. Te ho mẽhõ nhõ mẽmo hpàr ô hkêt nhũm kot tee ri omunh nẽ krãhyr nẽ kuwy kamã mẽnh nẽ ho kaxàr par pyràk o koja mẽ anhĩpêx. Jao amnhĩ nẽ kuwy hwỳr mẽ arẽ ka mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Juãw Paxisja Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjê mã kapêr anẽ. ¹¹ Hãmri nẽ hpãnhã axte mẽ kot mar kaxyw hwỳr mẽ mrrar xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—E ra mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga xwỳnhjaja. Na pa Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrãr kaxyw gô pix o mẽ akrã kumrã. Nom koja tokyx ixpãnhã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm mã xwỳnhta tãm mẽ pahwỳr pôj. àhpumunh tỳx o kot ijakrenh par jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaam o ri ixpa. Koja mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ nhũm mẽ akarõ mã agjê. Ka mẽ ỹ hã tam amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nom kormã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhja ja hã mẽ omu nẽ mẽ hipêx o te kuwy kot mẽmoj to kaxàr par pyràk o mẽ hipêx.

¹² —Na htem pur kãm harôj nhĩkẽ nẽ ho grà nẽ hpãnhã kahtwỳ. Nẽ kahuk pa hãmri nẽ hkapĩ nhũm kôk apê nẽ prỳhkà ho htor pa. Nhũm mẽ hpãnhã hy ho pa nẽ ixkre kamã gôj kãm unhwỳ. Ja pyrà nẽ koja tokyx Tĩrtũmja mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho axkjê. Jakamã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja ma amnhĩ wỳr mẽ ho api nhũm mẽ kuri mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ tomnuj rãhã ho mẽ pa xwỳnhjaja koja jajê hkĩnhã tanhmã mẽ homnuj to. Nhũm mẽ ma

kuwy raxja wÿr pa nê kamã amnhĩ xà htÿx kamã hamak rãhã nê pa ho pa.

Anhÿr o mē kãm kapêr.

Juãw Paxis kot Jejus krã kumrã

Makre 1.9-11; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34

¹³ Tã nhũm Jejus pika pê Garirej rũm kato nê ma Juãw Paxis wÿr mō. Juãw kot pyhti pê Jotãw kamã hkrã kumrãr kaxyw ma hwÿr mō. Hãmri nê omu nê kãm:

—Pa. E ot pa awÿr amnhĩ to tē. Ate mē kuxwar ixkrã kumrãr kaxyw. Anê.

¹⁴ Hãmri nhũm tee ri kuma nê kãm:

—Kwa nà. Aa ate amnhĩ tomnure hã kot pa kêt ri akrã kumrã. Nà ka kot kaj ixkrã kumrã. Anê.

¹⁵ Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nà. Mãmri ixkrã kumrã Juãw Paxis. Tĩrtũm kãm ja prãm kênã kot ka kêt ri axtem nê ixkaga. Kot puj mē Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Anê.

Hãmri nhũm kuma nê kãm:

—Tôe. Nà kot paj akrã kumrã. Anê.

¹⁶ Hãmri nê pyhti hwÿr o wrÿ nê kamã hkrã kumrã. Hãmri nê wa akupÿm api nê gô mÿ ri ãm rãhã nhũm kaxkwa axkjê. Hãmri nhũm kurũm Tĩrtũm Karõja Jejus wÿr te tuuti pyrã nê ahpãr mã hwÿr wrÿk o tē nê ãkre hã xa. Nhũm Jejus arĩ amnhĩ wÿr wrÿk o htēm kãm omunh o xa. ¹⁷ Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm kãm kapêr nê kãm:

Pa? E apê ixkra mex na ka. ãm hãmri na ka hte ixkanrêhã ã amnhĩ nhĩpêx mex anê. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anê.

4

*Satanasti tee kot amnhĩ tã Jejus kamã hamak
Makre 1.12-13; Rukre 4.1-13; mãänën Eprêw
2.18, 4.15*

¹ Tã nhũm Jejus Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ma kapôt ã ri pa. Satanasti kot amnhĩ tã kamã hamak kaxyw nhũm ma kapôt ã ri pa. ² Ri pa hã apkati xohtô nẽ. Ra hã arĩgro pé 40. Nẽ kormã apkur kêt jakamã ra kãm prãm tỳx kumrẽx nẽ ri pa. ³ Hãmri nhũm Satanastija nhỹhỹnh hwỳr tẽ nẽ hêx rom kãm kapêr nẽ kãm:

—Pa. E kwa mãn ka ra amã prãm tỳx nẽ nà? Nom xep apê Tĩrtũm Kra jakamã apê mẽmoj hihtỳx kêt. Tĩrtũm pyrà nẽ axàhpumunh o axàhpumunh kênã. Jakamã kwa kën nhĩkwỹ mũj mã anẽ kê amã pãwti hã amnhĩ jahkre ka aku nẽ tokyx ho amnhĩ xihtỳx. E kwa tokyx kãm akapêr. Anẽ.

⁴ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj amar xà hkôt ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm kãm inhmã mẽmoj nhõr prãm nẽ inhmã mẽmoj gõ pa rĩ kormã kukrẽ. Kapêr ã kagà htũm kot ja jarênh kot:

Na htem mẽ apkur xà pix kukwak ri htĩr nẽ pa hkêt nẽ. Na htem mãänën Tĩrtũm kapêr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ htĩr nẽ pa. Anẽ.

—Ã kapêr ã kagà kamã kot harênh kot anhỹr jakamã kot paj akapêr kôt ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Âm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm Satanastija tee ri kuma hãmri nẽ hpãnhã ma Jerujarẽ hwỳr o mō. Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hprêk nhĩmōk wỳr ho api nẽ kỳxpê hatur xà hã ãm nhũm xa. Hãmri nẽ

amnhĩ parpê kên rũnh nhĩkwỹ xwỳnhja pumunh o xa nhũm Satanasti kãm:

⁶ –E apê Tĩrtũm Kra jakamã kwa ja rũm ahpar mã ajarĩ nẽ ma tẽ nẽ pikap tẽm. Koja Anhĩpêxàja apumunh mex nẽ ka tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ. Kapêr ã kagà htũm kot harênh kot:

Tĩrtũm koja kapêr o wrỳk xwỳnh kwỳjê mã ajarẽ ka ajarĩ nẽ ahpar mã tẽ nhũm mẽ kỳx pê amy nhũm mẽmoj akà hyr kêt nẽ. Anẽ.

–Ã kapêr ã kagà htũm kot ajarênh anhỹr jakamã e tokyx ajarĩ. Anẽ.

⁷ Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

–Tk kot paj ri ate inhmã karõ xàja kôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tãm inhmã ijarĩ hã karõ pa rĩ mar xà hkôt ijarĩ. No kot pa ri amar xà hkôt ijarĩ hkêt nẽ. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja jarênh kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ krã hkôt amnhĩ tã ixkamã ajamak kaxyw inhĩxi jarênh kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Anẽ.

–Ã kot ja nê kapêr kot anhỹr jakamã kwarĩ ho kwarĩ. Kot paj ri amar xà hkôt ijarĩ hkêt kumrêx. Tĩrtũm tãm kot inhmã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã karõre hã. Anẽ.

⁸ Hãmri nhũm Satanasti tee ri kuma nẽ hpãnhã ma nhỹri kên prêeti hwỳr o tẽ nẽ himõk ã axte o xa. Hãmri nẽ kãm pika piitã ahkre hpa. Nẽ mẽ hikukrêx piitã nhũm kãm ahkre ho xa. Kãxpore nẽ mẽmoj mex piitã nhũm kãm ahkre nhũm Jejus piitã omunh o xa. ⁹ Hãmri nhũm kê Satanasti axte kãm:

–E mãn ka kam ri mẽmoj mex mũj piitã omunh pa. Piitã inhõ na. Nom kot kaj ixkutã tẽm nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ pa ama nẽ amã piitã òr

pa. Ka kam mẽmoj piitã ho anhõ nẽ ho amnhĩptàr o apa. Jakamã e kwa tokyx. Anẽ.

¹⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ axte kãm kapër nẽ kãm:

—Tk kwa ma nhỹhỹm tẽ Satanasti. Kot paj ri amã amex o amex ã ajarẽnh kêt kumrẽx. Tĩrtũm kapër ã kagà htũm kot ja nẽ kapër kãm hihtỳx kênã. Kapër kot:

Kêr ka mẽ ixkapër pix ma nẽ ixkutã pix mã akõnkrã ho akrĩ nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

—Anhỹr o kot hã karõ jakamã kot paj amã amex o amex ã ajarẽnh kêt kumrẽx. Anẽ.

¹¹ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma hãmri nẽ ma tẽ. Tee ri kãm kapër kaprỹja ã amnhĩ pumu hãmri nẽ hkaga nẽ ma tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapër o mẽ wrỳk xwỳnhjaja Jejus wỳr wrỳ nẽ tanhmã ho mex to nẽ kãm õ nhũm kukrẽ nẽ akupỹm hihtỳx.

Jejus kot Garirej kamã kapër o pa

Makre 1.14-15; Rukre 4.14-15

¹² Tã nhũm Juãw Paxisja mẽmoj tã pahi Eroxo mã akir nhũm amnhĩ tã kuma nẽ gryk xaj haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nhũm Jejusja harẽnh ma nẽ ma akupỹm Garirej kamã krĩ pẽ Najare hwỳr ma akupỹm tẽ. ¹³ Hãmri nẽ ra pøj nom kamã ri pa hkêt nẽ. Nẽ hpãnhã kurũm kato nẽ ma krĩ pẽ Kapanau hwỳr tẽ. Gõ rax pẽ Garirej mỳri na pre. Pika hkwy pẽ Jepurõ mẽ Natari wa mẽ kamã na pre nhũm Jejus ma hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kamã pa. ¹⁴ Nhũm ra amnepẽm Tĩrtũm nhỹ hã kapër jarẽnh o mẽ pa xwỳnh finat Ijaisja Jejus kukamã ra mẽ panhĩgêtjẽ mã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽ nẽ hã kagà. Jejus kot ã mẽ hwỳr mõr anhỹrja kukamã nhũm

pre harê nê hã kagà. ¹⁵ Pika hkwy kamã mẽ pa xwýnhjaja nhũm pre mẽ hkukamã mẽ harênh mex nê. Nê pika pê Garirej kamã mẽ pa xwýnhjaja nhũm pre mãânên mẽ hkukamã mẽ harê. Nê pyhti pê Jotãw mẽ gô xujanãr wa hkaêx kãm pika piitã kamã mẽ pa xwýnhjaja. Nê krĩ pê Garirej kamã mẽ kêp Ijaew kêt xwýnhjaja nhũm pre mãânên mẽ harê. Æ na pre finat Ijaisja mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ piitã mẽ harê nê hã kagà anê. Jesus kot ma mẽ hwýr mõrja kukamã nhũm ra hprĩ hã harê nê hã kagà. Nê hã kagàja o:

¹⁶ E. Kot paj mẽ amã mẽmoj mex jarê ka mẽ inhma. Mẽ ate Tĩrtũm pumunh kêt jakamã te mẽ ate kamàt kô kamã ri apa pyrãk. Tã koja Tĩrtũm mẽ amã amnhĩ to amnhĩrit ka mẽ hpãnhã te mẽ ate hirã kamã ri apa pyrãk o amnhĩ nhĩpêx nê ra hkôt amnhĩ xunhwý.

Anhỹr o mẽ hkukamã mẽ harê nê hã kagà. ¹⁷ Tã nhũm ra kot hkukamã mẽ kãm ujarênh xà hkôt nhũm Jesusja mẽ hwýr mō nê mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o ri mẽ hkôt pa. Nê mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarênh to ho pa. Nom kormã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarênh kêt nê. Te ho nhãm mẽhõ jarênh pyrãk o mẽ kãm amnhĩ jarê nê mẽ kãm:

—E na ra Tĩrtũmja kot mẽ akaxyw ãm xwýnhta mẽ nhũm mẽ awýr wrý. Jakamã kwa mẽ tokyx tee ri ate amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nê ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga nê hpãnhã Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapêr o pa pê mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa.

*Jejus kot amnhĩ wỳr tep pynênh xwỳnhjê hwỳr
Makre 1.16-20; Rukre 5.1-11*

¹⁸Tã nhũm Jejus ma gô rax pê Garirej mỳ ri pa nê gôx kãm ja wa omu. Simãw Pêtre mẽ htô Andreja nhũm wa gôx kãm kryhti rênh o wa xa. Hãmri nhũm Jejus wa hwỳr tẽ nê wa omu nê amnhĩ kôt wa kuwỳ nê wa kãm:

¹⁹—Pa. E kwa ma ixkôt mãn war apa. Kot paj tanhmã war ajahkre hto ka wa ma mẽ kãm ijarênh o ri apa. Mẽ kot war amar nê ra ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Anê.

²⁰Hãmri nhũm wa kuma nê kryhti re nê wa ma hkôt htêm kurê kumrêx. ²¹Hãmri nhũm mẽ ma nhãm axte mỗ nê ra jajê hwỳr kato. Jepetew mẽ hkra Xiakre mẽ Juãwja nhũm wa mẽ hwỳr kato. Nhũm mẽ õ pàr kãm kryhti ho mex o wa mẽ nhỹ. Hãmri nhũm mẽ hwỳr mra nhũm Jejus amnhĩ kôt ja wa kuwỳ nê wa kãm:

—Pa Xiakre mẽ Juãw. E wa ma ixkôt mãn wa apa. Anê.

²²Hãmri nhũm wa kuma nê hipêêxà mã amnhĩ jarê nê ma hkôt pa ho pa kurê kumrêx.

*Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
Rukre 6.17-19*

²³Tã nhũm Jejus Garirej kamã Ijaew mã Tĩrtũm kapêr jarênh o pa. Na pre hte Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr agjê nê kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o hkrĩ nê mẽ kãm:

—E mẽ tee ri ate amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nê hpãnhã Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm ja hã mẽ apumu nê mẽ ato hkra kurê kumrêx. Anê.

Hãmri nê akupÿm mẽ kãm mẽ à xwÿnhjê ho mex. Ahpÿnhã tanhmã mẽ à kute xwÿnhjaja nhũm akupÿm mẽ ho mex o pa. ²⁴ Jakamã nhũm mẽ piitã pikaja kamã ri axpên mã harênh o hprôt. Nê pika pê Sir kôt mãânên ma ri axpên mã harênh o hprôt. Nhũm mẽ piitã harênh ma nê ma hwÿr mẽ à xwÿnhjê ho mra. Ahpÿnhã ri tanhmã mẽ à kute xwÿnhjaja. Mẽ à htÿx xwÿnhjaja. Nê mẽ ĩ kamã mẽ htyk xwÿnhjaja. Nê mẽ hkrã pipãnh xwÿnhjaja. Nê mẽkarômnuti kot Satanasti nhÿ hã tanhmã ri mẽ ho xwÿnhjaja. Nhũm prem mẽ hamÿ nê ma Jejus wÿr mẽ o mra nhũm mẽ omu nê akupÿm mẽ ho mex pa. ²⁵ Jakamã nhũm mẽ ohtô nê ma hkôt pa. Krĩ pê Garirej rÿm nê Tekap rÿm nê Jerujarê rÿm nê pika pê Jutej rÿm. Nê pyhti pê Jotãw nhĩkjê rÿm mẽ pa xwÿnhjaja. Nhũm mẽ ã ohtô nê ma Jejus kôt omunh o pa anê.

5

Jejus kot tanhmã mẽ ahkre hto

Rukre 6.20-23

¹ Nhũm Jejus amnhĩ kôt ri mẽ kot omunh o mẽ pa xwÿnhjê pumu hãmri nê mẽ ahkre kaxyw ma tẽ nê hixêt ã api nê himôk ã nhÿ. Hãmri nhũm mẽ ma hkôt mra nê pu hã hkrĩ pa. ² Hãmri nhũm mẽ ahkre nê mẽ kãm:

³ E mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw tanhmã Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamxpêr to nê ajamxpêr o: “Koja Tĩrtũm inhĩhkô hã pa hkêt pa ixtÿx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa rãhã ho ri ixpa.” Anhÿr o ajamxpêr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ã ajamxpêr anhÿr ã apumu nhũm ja kãm mex nê. Hãmri nhũm

apê hkra hã ato mex nê atãnopxar o akôt pa ho pa ka ajamakêtkati nê axàmnhĩx akĩnh nê ri apa.

- ⁴ Nê kot ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nê tee ri ja hã amnhĩ pumu nê apijaàm nê akaprĩ nê. Nê akaprĩ xàj amỳr o nhỹ. Amỳr rax nê. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nê. Jakamã nhũm anê akaprĩ hta nê ato mex nê ka ajamakêtkati nê axàmnhĩx akĩnh nê ri apa.
- ⁵ Nê kot ka mẽ atõ agryk tokyx anhỹr kêt nê. Nê kritpêm amnhĩ tã amã mẽ hkaprĩ ho ri apa. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nê. Hãmri nhũm ato mex nê ka ajamakêtkati nê axàmnhĩx akĩnh nê ri apa.
- ⁶ Nê kot ka mẽ atõ amã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hprãm nê. Nhũm amnhĩ tã apumu nhũm ja kãm mex nê. Hãmri nhũm ato mex nê tanhmã akrã hto ka hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao ajamakêtkati nê axàmnhĩx akĩnh nê ri apa.
- ⁷ Nê mẽ kamã mẽ axukaprĩ ho ri apa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nê. Jakamã na hte mẽ hã mẽ apyrà nê mẽ akamã ukaprĩ ho pa. Jao mẽ ato mex nê ka mẽ ajamakêtkati nê axàmnhĩx akĩnh nê ri apa.
- ⁸ Nê kot ka mẽ atõ ã ajamaxpêr anê nê ajamaxpêr o: “Nà kot paj ãm Tĩrtũm kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. ãm ja pix na inhmã hprãm.” Anhỹr o ajamaxpêr. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ apumu nê mẽ ato mex nê. Ka mẽ ajamakêtkati nê axàmnhĩx akĩnh

ně ri apa. Ně nhỹrmã Tĩrtũm wỳr api nẽ kuri amex rãhã apa ho apa.

9 Nẽ kot ka mẽ atõ mẽhõ wa kot axpẽn kutã amnhĩ xãm xwỳnhta axpẽn tã wa omu nẽ wa kot tanhmã axpẽn nhĩpêx tota nê tanhmã wa kãm akapêr to nẽ akupỹm tãm wa ãm. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Nẽ apê hkra hã ajarẽ ka ajamakêtkati nẽ axãmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

10 Nẽ koja mẽhõ mẽ ate Tĩrtũm kapêr mar xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ apumu nẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx kati hto. Tã nom koja Tĩrtũm arĩ mẽ ato mex nẽ. Mẽ apê hkra jakamã mẽ kot tanhmã mẽ anhĩpêx hto htã ka mẽ ajamakêtkati nẽ axãmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

11-12 —Kwãr mẽ mãmri ixtã mẽ ato kapêr rỳ mẽ ato hêx rỳ tanhmã ri mẽ atomnuj to. Kwãr mẽ mãmri ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nom kêr ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx rãhã pê ajamakêtkati nẽ axãmnhĩx akĩnh nẽ ri apa. Kwãr mẽ mãmri ixtã ã mẽ anhĩpêx anẽ nẽ mẽ amex kêt ã mẽ ajarẽ. Amnepêm na prem ã Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Jakamã koja mẽ uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã kaxkwa kamã wa inhõ krĩ kamã mẽ ato mex nẽ. Jakamã kêr ka mẽ ã amnhĩ kukamã ajamaxpêr anhỹr pê mãmri akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axãmnhĩx ri apa. Kwãr mẽ mãmri ã wa ixtã mẽ anhĩpêx anẽ. Anẽ.

*Jejus krajaja te kot kaxwa mẽ kanê hpôk wa uràk
Makre 9.49-50; Rukre 13.34-35*

¹³ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja te mẽ ate kaxwa pyràk. Kaxwaja mẽ apkur xà ho ành mã mex. No koja mēhō tēn kamā pika hkwy mẽ nê ho ahkà. Hāmri tanhmā kot wem ho nê akupỹm ho mex? Nà koja akupỹm mex kêt nê. Âm mẽ kot hkapĩr pix kaxyw koja mex. Ja pyrà nê kot ka mẽ atō ate inhmā tanhmā amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã amnhĩ jarēnh tã gaa nê rĩ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nê. Hāmri nê ra te apê kaxwa mẽ pika pihkarta pyràk. Kwa mẽ ixujarēnh ma nê kãm ajamxpêr tỳx rāhã ho ri apa.

¹⁴⁻¹⁶ —Nê te mẽ ate kanê hpôk pyràk. Nê te mẽ ate hixêt prêk nhĩmōk ã krĩ xãm pyràk. Koja krĩja hixêt prēeti nhĩmōk ã xa nhũm mẽ piitã omu. Nê kanêja. Xà na htem kanê hpôk nê poti ho hpro? Nà na htem hpôk nê kỳx pê mẽmoj nhĩmōk ã unhwỳ nhũm mẽ piitã mẽ kãm hirã nhũm mẽ hirã kamã mẽmoj pumunh mex nê. Ja pyrà nê kot kaj mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa nhũm mẽ piitã ja hã mẽ apumunh kôt ra kaxkwa kamã Tĩrtũm mex ã harēnh o pa. Anê.

*Jejus kot tanhmā Mojes kapêr jarēnh to
Rukre 16.16-17*

¹⁷ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê amnepêm Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã Ijaewjê mã tanhmā mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karōja. Nê amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarēnh o mẽ pa xwỳnhjê kapêrja. Ixte mẽ kapêr o ijapêx kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwryk kêt nê. Jakamã

kwa mẽ ri ã axpën mã ijarënh anhÿr kêt nê. Kêt ixprî hã ixte mẽ amã mẽ kapër jarënh nhũm mẽ ate mar mex kaxyw na pa pre kaxkwa rũm mẽ awÿr wrÿ.

¹⁸ —Tĩrtũm kapër ã kagà htũm kot mẽmoj jarënhja. Koja ujarënh xà hkôt mẽmoj tanhmã amnhĩ to hpar mẽ nhũm rĩ kormã kaxkwa mẽ pika wa hapêx pa nhũm kapër ã kagàja mãânën hapêx. Nom nhũm Tĩrtũm kapër koja mẽmojja pyrà nê aa hapêx kêt nê. Koja rãhã ho rãhã nê aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nê. ãm hãmri na pa ã mẽ amã harënh anê.

¹⁹ —Nê kot ka mẽ atõ Tĩrtũm kapër o pixire nê hirôp xa. Hãmri nê ra amnhĩ pyrà nê anhĩõ mã ja hã amÿnê. Apyrà nê kot hirôp ãm kaxyw ka kãm hã amÿnê. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anê hãmri nê apê Tĩrtũm kra hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Nom kot ka kêt mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nê amnhĩ pyrà nê tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kaxyw mẽ kãm akapër o ri apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nê ato hkra nê ato mex nê.

²⁰ —No Parijew nhõ xwÿnhjaja nê Tĩrtũm kapër tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwÿnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm kapër kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã amnhĩ jarënh tã no ãm hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Jakamã kot kaj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hãmri nê mẽ uràk nê nhÿrmã Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ kamã apa hkêt nê. Anê.

Mẽ gryk o mẽ pa xwÿnhjê jarënh

Rukre 12.58-59; mãânën Rômãn 12.19; Epes 4.26; Wam Ximotre 2.8; Xiakre 1.19-20

²¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapër nê mẽ kãm:

—Nê amnepêm na prem mê panhîgêtjê mã Tîrtûm kapêr kwÿ jarênh o pa nê mê kãm:

Kêr ka mê axpên par kêt nê. Kot kaj mê mēhōx pī nhūm mê ja mÿrapê atomnuj nê. Nê ma mê anhō pahihti hwÿr ato tē nhūm mÿrapê tanhmã ato rÿ hkôt apī. Anê.

Am hāmri na prem mê kãm ja jarê. ²² Tã kot paj ixprī hã mê amã tanhmã harênh to ka mê inhma. Kot kaj mê mēmoj tã anhīō kamã agryk. Hāmri nhūm Tîrtûm tee ri ja hã apumu nhūm ja kãm mex kêt nê. Jakamã koja mê anhō pahihti tanhmã ja hã mê ato japêr hã koja ja mex nê. Rÿ kot kaj mê tanhmã mēhō japrÿ hto. Ho hagrô rÿ ho rop. Mÿrapê kop apu akwÿ kot apynênh nê anhō pahihti hwÿr ato htēm nê ïhkram ajaxàr ronhÿx ja inhmã mex nê. Rÿ kot kaj mê tanhmã anhīō mã akapêr punuj to nê kãm: “Tk. Ate ho warêhti hã. Te apê hagrô pyrāk kênã.” Anhÿr o kãm akapêr. Tã kop apu Tîrtûm ra ã akapêr anhÿrja mÿrapê mê kot amnhī xà htÿx kamã hamak tûm xàta wÿr amênh ronhÿx ja inhmã mex nê. Ja pumaj kwa kêr ka mê ã axpên mã akapêr anhÿr kêt nê. Kêt mê axpên mã tãm akapêr pix o ri axpên kôt apa.

²³ —Nê kêr ka mê tanhmã ate anhīō nhîpêx hto kamã Tîrtûm mã mex o mex ã harênh kêt nê. Kêr ka mê kãm amnhī jarênh o akrī hāmri nê ra mēhō kot mēmoj tã akamã gryk xwÿnh mã ajamaxpêr japêr. ²⁴ Hāmri nê akato nê ma hwÿr atēm kurê kumrêx nê wa tãm axpên mã akapêr nê tãm akupÿm axpên xãm. Hāmri nê rī kormã ma akupÿm tē nê Tîrtûm mã amnhī jarênh jatur xàm amē nê kãm mex o mex ã harê. Kêr ka mê ã amnhī nhîpêx anhÿr o ri apa.

25-26 —Na htem tanhmã axpën nhîpêx to hãmri nê kot tanhmã war axpën to xwÿnhjê hõja ma õ pahi hwÿr tẽ nê kãm tanhmã kot ho xwÿnhhta jarênh kaxyw nojarêt. Hãmri nhũm ra kamã gryk xwÿnhhta kot pahi mã harênh kaxyw nojarêt ã harênh ma nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê ma hwÿr tẽ nê wa akupÿm tãm axpën xãm. Na htem ã amnhĩ nhîpêx anê. Pahi kot wa harênh mar nê tanhmã axpën tã wa ho pymaj na htem ã amnhĩ nhîpêx anê nê tokyx tãm akupÿm axpën xunhwÿ. No koja mẽ anhÿr kêt nhũm pahija wa harênh ma nê wa kot tanhmã axpën to xwÿnhhta õ jaxà nhũm tee ri kãm kator prãm. Hãmri nê tanhmã amnhĩ to nê ra amnhĩ pãnhã kãm amnhĩrer pa nhũm pahihhtija rĩ kormã pôristi mã anê nhũm kãm ure nhũm kato. Ja pyrã nê kêt ka mẽ Tĩrtũm tanhmã kot mẽ anhîpêx to pymaj tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nê hkôt amnhĩ nhîpêx rãhã ho ri apa. Anê.

Tanhmã mẽ pahte mẽ pahprõjê nhîpêx to

Matêwre 19.3-9; Makre 9.43-47, 10.2-9; mããnên Rukre 16.18

²⁷ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê na pre finat Mojesja mẽ panhîgêttjê mã Tĩrtũm kapêr tũm kwÿ jarê nê mẽ kãm: “Kêt ka mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o ri apa. No mẽ kuhpa hã nhãm mēhõ ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nê.” Anê. ãm hãmri na pre mẽ kãm ja hã karõ. ²⁸ Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harênh to ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ nhãm mēhõ pumu nê amã ho amnhĩkati hprãm mã ajamaxpêr. Jao te ra ate ho amnhĩkati pyrãk o amnhĩ nhîpêx. Kormã ate ho amnhĩkati hkêt tã ra hkukamã ajamaxpêr jakamã te ra ate

ho amnhîkati pyrâk o amnhî nhîpêx. ²⁹ ã mē hamaxpēr punuj anhÿr xwÿnhjaja koja mē nhÿrmã ma mē kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xâta wÿr ma mra nē kamã pa rãhã ho pa. Jakamã kêr ka mē nhãm mēhõ pumu nē amã hkĩnh japêr hãmri nē te ate ano kaxâr nē mēnh nē axte ate omunh kêt pyrâk o amnhî nhîpêx. Jao hkâx ã rît nē ma nhÿhÿm atēm kurê kumrêx.

³⁰ —Nē kot kaj mē anhîhkra ho tanhmã amnhî tomnuj to kaxyw. Hãmri nē tee ri ja hã amnhî pumu nē te ate amnhî nhîhkra krãhyr nē mēnh pyrâk o amnhî nhîpêx nē tanhmã amnhî tomnuj to hkêt nē. Mē ïhkra ho mē kot tanhmã amnhî tomnuj to ho mē pa xwÿnhjaja koja mē nhÿrmã ma mē kot amnhî xà htÿx kamã hamak tûm xâta wÿr ma mra nē kamã pa rãhã ho pa. Anē.

Mē pahte axpēn kaga hkêt

³¹ Nhũm Jejus arĩ mē kãm kapêr nē mē kãm:

—Nē na pre finat Mojes mē panhîgêtjê mã Tirtûm kapêr tûm kwÿ jarē nē mē kãm: “Kot kaj mē atõ aprõ kaga kaxyw hãmri nē ate hkaga hã amnhî jarēnh ã kagà nhîpêx nē kãm agõ nē rĩ kormã hkaga.” Anē. ãm hãmri na pre ã mē kãm Tirtûm kapêr tûm jarēnh anē. ³² Tã kot paj ixprĩ hã mē amã tanhmã harēnh to ka mē inhma. Kêr ka mē atÿx ri amã hprãm xà hkôt aprõ kaga hkêt nē. Nom koja aprõ akuhpa hã nhãm mēhõ ho amnhîkati ka harēnh ma hãmri nē amã ja hã hkaga hprãm nē mãmri kam nē hkaga. Ja tanhmã kute hkêt. Nom koja ã amnhî nhîpêx anhÿr kêt tã ka amnhî krã hkôt hkaga. Hãmri nhũm mēhõ apãnhã ho hprõ nē o pa. Hãmri nē ra kot apê aprõ ho amnhîkati ho pa

pyràk o hipêx. Nê nija haxwỳja. Te arĩ kêp aprõ htã akuhpa hã nhãm myja o amnhĩkati o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anê.

*Tãm mẽ pakapêr ã Jejus kot mẽ pamã karõ
Xiakre 5.12*

³³ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê na pre finat Mojes mẽ panhĩgêt nê pahpãmjê mã Tĩrtũm kapêr tũm jarênh o: “Kêr ka mẽ Tĩrtũm mã mẽmoj to anhỹr ã amnhĩ jarê hãmri nê amnhĩ jarênh xà hkôt kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nom kêr ka mẽ atỳx ri kãm tanhmã amnhĩ jarênh to ho amnhĩ to axêx kêt nê. ãm akatàt kôt mẽ ate amnhĩ jarênh to xà hkôt kãm tanhmã mẽmoj to.” Anê. ãm hãmri na pre mẽ kãm ja jarê. ³⁴ Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harênh to ka mẽ inhma. Kêr ka mēhõ mã tanhmã amnhĩ jarênh to. Tĩrtũm mã pix mã amnhĩ jarênh kêt nhãm mēhõ mã mããnēn tanhmã amnhĩ jarênh to. Nê akatàt kôt kãm amnhĩ jarê. Na ka htem mẽ kot mẽ axêx kêt kôt mẽ apumunh kaxyw mẽmoj nhĩxi jarênh kôt amnhĩ jarê. Nom kêr ka mẽ axte ã mẽmo nhĩxi hã amnhĩ jarênh anhỹr kêt nê. Mẽmoj tã amnhĩ jarê nê akatàt kôt amnhĩ jarênh kurê kumrêx. No mẽ kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw mẽmoj nhĩxi hkôt amnhĩ jarênh kêt nê. Tanhmãn kaxkwa nhĩxi jarênh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarênh kêt nê. Kaxkwa kêp Tĩrtũm krĩ xà maati kēnã kot ka kêt mẽ axtem nê atỳx ri amnhĩ kaxyw hixi jarê. ³⁵ Rỳ mẽ kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw pika nhĩxi jarênh kêt nê. Pika kêp Tĩrtũm par xãm xà kēnã kot ka kêt mẽ atỳx ri amnhĩ kaxyw tanhmã hixi jarênh to. Nê krĩ pê Jerujarēja mããnēn kêr ka

mê ri amnhĩ kaxyw tanhmã hixi jarênh to hkêt nê. Koja nhÿrmã Tĩrtũm mẽ awÿr Jerujarê hwÿr ixpê pahĩ maati hã inhmẽ pa kamã mẽ ato amnhĩptar o ixkrĩ. Jakamã kêr ka mẽ ri atÿx amnhĩ kaxyw tanhmã hixi jarênh to ho ri apa hkêt nê.

³⁶ —Nê kêr ka mẽ kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw mẽ ri tanhmã amnhĩ krã hkĩ jarênh to hkêt nê. Kot kaj mẽ anê nê âm tanhmã hã harênh to kaprÿ. Xà kot kaj mẽ ajamaxpêr pix o tanhmã amnhĩ krã hkĩ hto? Nà kot kaj mẽ ho anhÿr kêt nê. Jakamã mẽ ri atÿx tanhmã harênh to hkêt nê.

Nê mẽ atÿx ri mẽmo nhĩxi jarênh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarênh o apa hkêt nê. ³⁷ âm akatàt kôt tãm amnhĩ jarênh kurê kumrêx. Jao mẽ kãm: “Tÿ. Nà kot paj ho anê.” Anhÿr o mẽmoj tanhmã ho. Rÿ mẽ kãm: “Nà kot paj ho anhÿr kêt nê.” Anhÿr o mẽmoj tanhmã ho hkêt nê. Âm akatàt kôt tanhmã mẽmoj tã amnhĩ jarênh to xà hkôt ho anhÿr kurê kumrêx. Mẽ kot Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwÿnh pixjaja na htem hêx rom mẽmoj nhĩxi jarênh kôt tanhmã amnhĩ jarênh to ho pa. Anê.

Mẽ pahte tanhmã axpên nhĩpêx to hã Jêjus kot mẽ pamã karõ

Rukre 6.27-30, 23.34; mããnên Atre 7.60; Rõmãn 12.14

³⁸ Nhũm Jêjusja arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Na prem amnepêm mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapêr tũm jarênh o: “Koja mēhõ apê ano katõk nê hkapa hã koja mẽ anhõ pahija atã mã ho anê nê kêp no kapa. Rÿ koja mēhõ apê axwa hõ hkwÿr hã koja atã mã ho anê nê atã kêp wa hõ hkwÿr.” Anhÿr o mẽ kãm hã karõ. Âm hãmri na prem ã ja

jarênh anê. ³⁹ Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã ja jarênh to ka mẽ inhma. Kojã mēhõ tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ãm amnhĩ tã omu nê tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nê. Kojã anhĩnep akura ka ãm omu nê tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nê. Te ate kãm ihkjê hpêr nhũm kot ihkjê kamã hkuranh pyrãk o amnhĩ nhĩpêx nhũm ja amã mex nê. No amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nê.

⁴⁰ —Nê kojã mēhõ anhĩnôhkà hã awỳ nhũm mẽ anhõ pahija amã anê ka mãmri kãm agõ nê tanhmã hã kãm nê hkêt nê. Te ate hkôt kry pê kãm anhĩnôhkà hpakà ry jagjênh xwỳnhhta nhõr pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Nom kêr ka mẽ kamã agryk kamã kãm õr kêt nê.

⁴¹ —Nê kojã mēhõ ate kãm jênh tur nê hkôt ho amõr ryy kaxyw amã kapêr ka mãmri kãm ho anê. Nê kot amã nhỹri hã karõ xàja wỳr o pøj nom kamã kãm õr kêt nê. Kãm ho hakrenh ryy nê rĩ kormã akupỹm kãm agõ.

⁴² —Nê kojã mēhõ õ mẽmoj kêt nê awỳr tẽ nê mẽmoj tã awỳ ka mãmri kãm agõ. Rỳ nhũm awỳr tẽ nê apê mẽmoj to ãpresta kaxyw ka mãmri kãm ho ãpresta. Kêr ka mẽ ã axpên nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anê.

*Mẽ pamã axpên kĩnh ã Jejus kot mẽ pamã karõ
Rukre 6.32-36; mããnênh Rõmãn 12.14*

⁴³ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê na prem amnhĩ krã hkôt axtem nê tanhmã mẽ panhĩgêjtê mã mẽmoj jarênh to nê mẽ kãm: “Kêr ka mẽ amã mẽ akrãmnhwỳjê pix kĩnh nê tanhmã mẽ ho mex to. No kêt mẽ kot tanhmã mẽ ato xwỳnhjaja kêr ka mẽ mãmri mẽ kamã axàhkurê ho ri apa.” Anhỹr o mẽ kãm karõ. ⁴⁴ Nom pa kot

paj mẽ amã Tĩrtũm kot tanhmã ja hã karõ hto hã harẽ ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ kot tanhmã ri mẽ atomnuj to xwỳnhjaja amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. ãm tanhmã mẽ ho mex to pix hkukamã mãn ajamaxpêr. Nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr pix kukamã mãn ajamaxpêr. ⁴⁵ Na hte ã kaxkwa kamã Mẽpahpãm Tĩrtũmja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja nhũm hte mẽ ho hpimrãatã mẽ ho mex o axpẽn pyræk. Jao hamẽ wa hwỳr na rẽ nẽ hamẽ wa hwỳr myyti rẽ nhũm hamẽ wa kãm hirã ho pa. Jakamã kêr ka mẽ uræk nẽ mẽ piitã tãm mẽ hipêx o axpẽn pyræk. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê mẽ ho apimrãatã mẽ ho mex o axpẽn pyræk.

⁴⁶ —Nẽ xat kaj mẽ amã mẽ piitã mẽ ho mex prãm kêt nẽ ãm mẽ kot mẽ ato mex xwỳnh pixjaja ka mẽ amã mẽ ho mex prãm nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ nà? Nà koja kãm mex kêt nẽ. Koja mẽhõ ato mex kêt tã kêr ka ãm amnhĩ rom ho mex nẽ. Nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ amnhĩm amex ã ajarẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem ãm mẽ kot mẽ ho mex xwỳnh pixjaja nhũm mẽ amnhĩ xwar mẽ ho mex. No tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem mẽ piitã mẽ ho mex o axpẽn pyræk. Mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm mẽ ho hpimrãatã mẽ ho mex o axpẽn pyræk.

⁴⁷ —Nẽ na hte mẽ hkwỳjaja ãm amnhĩ kwỳjê pix mã kapêr mex o pa. Nom mẽ piitã tãm mẽ hipêx kêt nẽ. Nom kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kêr ka mẽ kurom mẽ piitã tãm mẽ hipêx o axpẽn

pyràk. Mě akwỳjê mẽ mẽ akwỳ hkêt xwỳnhjaja ka mẽ hipêx o axpên pyràk. Nê tãm mẽ kãm akapêr o axpên pyràk. ⁴⁸ Kaxkwa kamã Měpahpãm Tĩrtũm pyrà nê mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja mẽ ho apimràatã mẽ ho mex o axpên pyràk. Na hte ã Tĩrtũmja mẽ panhĩpêx anê. Anê.

6

Mě pahte mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex rãhã hã mẽ pamã karõ

¹⁻² Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê na htem mẽ piitã hkwỳjê noo mã tanhmã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex to. Nom kãm mẽ hkaprĩ kamã tanhmã mẽ ho mex to hkêt nê. ãm hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh nê mẽ mex ã mẽ harênh pix kaxyw na htem krĩ hkôt ri mẽ kêp amrakati xwỳnh piitã mẽ ho mex o pa. Nê mẽ pikuprõnh xà hã ixkre kamã kuhê nê tanhmã mẽ ho mex to. Mě hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh nê amnhĩm mẽ mex ã mẽ ho jarkrar kaxyw. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũmja axte ja hã mẽ kãm mẽmoj mex nhõr kêt nê. Ra jar mẽ hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh nê amnhĩm mẽ mex ã mẽ harênh kênã. Jakamã kwa kêr ka mẽ ho mẽ urak kêt nê. Nê tanhmã mẽhõ ho mex to kaxyw nê akwỳjê no kuhpa hã mẽ hkàx ã tanhmã mẽ ho mex to. No kot kaj mẽ noo mã tanhmã mẽ ho mex to. Mě kot hã apumunh nê ato jarkrar kaxyw tanhmã mẽ ho mex to nhũm kaxkwa kamã Měpahpãmja ja hã apumu nê mẽ hã tanhmã ato mex to hkêt nê. Koja ãm hã apumu.

3 —Ja pymaj kêr ka mẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr kaxyw hãmri nê mẽ piitã mẽ no hkàx ã tanhmã mẽ ho mex to. Hãmri nê nhãm ri ja hã mẽ kãm amnhĩ to jarkrar kêt nê. Aprõ mã rỳ akrajê mã rỳ akràmnhwỳ mã hã amnhĩ jarẽnh kêt nê. ⁴ Kot kaj mẽ no hkàx ã tanhmã ho mex to no nhũm Tĩrtũm tapxipix apumunh o nhỹ. Hãmri nê ja hã ato mex rax nê ka amex nê apa. Anê.

Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ pamã karõ

Rukre 11.1-13, 18.9-14

⁵ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê mãânên ja. Na htem hakwa pix o amnhĩ mex ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nê mẽ kot Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wỳr agjê. Nê mẽ piitã mẽ noo mã kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Rỳ gáp kuhê nê mẽ piitã mẽ noo mã kãm amnhĩ jarê. Tã mẽmo kaxyw na htem mẽ noo mã Tĩrtũm mã amnhĩ jarê? Nà ãm mẽ kot ja hã mẽ omunh nê mẽ mex ã mẽ ho jarkrar pix kaxyw. Nê mẽ harẽnh o: “E mũjti pumu. Na hte apkati mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anê. Kot amnhĩ to mex xwỳnh mãn.” Anhỹr ã harẽnh kaxyw. Tã ra mẽ piitã mẽ kot ja hã omunh nê amnhĩm mex ã ho jarkrar jakamã koja Tĩrtũm axte ja hã tanhmã ho mex to hkêt nê. Ra pika ja kamã mẽ kot mẽ omunh nê mẽ mex ã mẽ harẽnh kênã. ⁶ No mẽ kajaja. Kêr ka mẽ uràk nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. ãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nê akwỳjê no hkàx ã hitom wỳr agjê nê hitom kãm ahte kãm amnhĩ jarê. Hãmri nhũm Tĩrtũm tapxipix ja hã mẽ apumu. Mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt tã mẽ apumu. Hãmri nê mẽ ato mex nê.

7 –Ně mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja na htem sãnti mã amnhĩ jarẽnh kaxyw ně xatã kãm amnhĩ jarẽ. Ně xatã kàx pêê kãm amnhĩ jarẽ. Ně hamaxpêr o: “Kot paj xatã sãnti mã amnhĩ jarẽ nhũm inhmar japêr.” Anhỹr o hamaxpêr jakamã xatã kãm amnhĩ jarẽ. No ãm htỳx ã hamaxpêr anhỹr kaprỳ. ⁸Jakamã kwa kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt ně. Tĩrtũm ra kot mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xàta ra ja kukamã kot omunh mex kênã kot ka kêt mẽ xatã hã hwỳr o akuhê.

9 –Ně kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw ně amnhĩ krã hkôt tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to rỳ kãm amnhĩ jarẽnh o:

Pa Měinhĩpêêxà maati pê kaxkwa kamã ri apa xwỳnh? Amex o amex Tĩrtũm.

¹⁰ Apê mẽ ijamãr mex xwỳnh maati na ka.

Na hte kaxkwa kamã mẽ kot ri amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnhjaja akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã ijaxwỳja inhmã mẽ uràk ně akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm.

¹¹ Ně kwa jarãhã mẽ inhmã mẽmoj gõ pa mẽ akukwak ri ho apku.

¹² Na pa hte tõhã amnhĩ tomnuj ně Tĩrtũm. Nom mẽ kot tanhmã ixtomnuj to xwỳnhjaja na pa hte ãm mẽ omu ně amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt ně. Ně ja ho ijamakêtkati ně axte kãm ijamaxpêr kêt ně. ã xte amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kwa ja hã ixpumu ně ixpyrà ně ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu ně hã tanhmã ixto hkêt ně. ãm

ho ajamakêtkati kurê kumrêx nê axte kãm ajamaxpêr kêt nê.

13 Nê kot paj nhÿrmã tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw ka ja hã ixpumu nê ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿrja nê ixto htÿx nê pa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nê. Æm mẽmoj punuj pè ixpytâr rãhã ho apa Tĩrtũm. Tã ãm ja pix na hapêx. Anê.

—E kêr ka mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh anê.

Anê.

14 —Nê koja mẽhõ tanhmã anhĩpêx to htã ka ho ajamakêtkati nê axte kãm ajamaxpêr pix o ri apa hkêt nê. Hã koja kaxkwa kamã Mẽpahpãm maatija ja hã apumu nê apyrà nê tanhmã ate amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati nê axte kãm hamaxpêr kêt nê. 15 Nom kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Nê tanhmã mẽ kot mẽ atota ã anohtÿx rãhã ho apa hãmri nhũm Mẽpahpãm maatija mẽ apyrà nê mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati hkêt nê. Æm hã nohtÿx rãhã ho pa ho pa. Anê.

Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã mex o mex ã harênh to

Rukre 18.11-12

16 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwÿnhjaja na htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw hãmri nê tõiã ho apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarênh jakamã hkuk kaprĩ nê hkwyjê hkôt pa. Tã mo kaxyw na htem ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anê? ãm mẽ apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh ã mẽ omunh pix kaxyw. Tã ra jar pika ja kamã mẽ kot ja hã mẽ omunh jakamã koja Tĩrtũm nhÿrmã ja hã tanhmã mẽ ho mex to hkêt nê. Jakamã kwa kêr ka mẽ ho

mê uràk kêt nê. ¹⁷ Kêr ka mê tōhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh ryy kaxyw axàpkur kaga hãmri nê amnhĩ krã kahō nê amnhĩ jaxwỳr mux nê akuk kĩnh nê ri akwỳjê hkôt apa. ¹⁸ Hãmri nê nhỹri mê hkàx ã ahte kãm amnhĩ jarē nê kãm mex o mex ã harē. Kot kaj mê ã mê hkàx ã amnhĩ nhĩpêx anē nhũm mê akwỳjaja mê axàpkur kaga hã mê apumunh kêt nê. Nhũm Tĩrtũm pix ja hã mê apumu. Hãmri nê nhỹrmã ja hã mê ato mex nê. Anē.

Kaxkwa kamã mẽmoj mex

Rukre 12.33-34; mãănēn Sikũn Ximotre 4.8; Wam Pêtre 1.4; Eprêw 10.34

¹⁹ Nhũm Jejus arĩ mê kãm kapêr nê mê kãm:

—Nê mãănēn ja. Kêr ka mê jar pika ja kamã akukrêx rũnh o apa hkêt nê. Kêt jar mê hikukrêx koja kritpêp mex kêt nê. Kot kaj mê ho akuprō nhũm amnhōre apê homnu rỳ paratre apê homnu. Nê kàx o mê akukrêx nhũm haxwỳja apê omnu rỳ nhũm mēhō apê hkwỳ ho ahkĩ. ²⁰ Jakamã kêr ka mê akukrêx rũnh o apa hkêt nê. Kaxkwa kamã Tĩrtũm kot mê akutêp mê akukrêx o pikuprōnhja na kêt mex kumrêx o jar mê hikukrêx jakrenh par. Jakamã kêr ka mê amã nhỹrmã kaxkwa kamã akukrêx mex prãm xaj tãm mê piitã tãm mê hipêx nê mê ho mex o ri apa. Nê mẽ kamã axukaprĩ nê. Nê Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nê. Hãmri nhũm ã mê ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nê mẽ akutêp mẽ amã mẽmoj mex kwỳ jaxwỳ. Kaxkwa kamã mo amnhōre nê mo paratre? Nê kamã mo mẽ ahkĩnh xwỳnh? ãm kamã amrakati kumrêx. ²¹ Kot kaj mê jar akukrêx rũnh hãmri nê ãm tanhmã apê homnu hto pix kukamã

ajamaxpêr. Nom kot kaj mẽ apê Tĩrtũm kra hã kaxkwa kamã akukrêx mã ajamaxpêr rãhã ho ra akĩnh nê ri apa.

²² —Nê kot kaj mẽ ixkapêr ma nê ixkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nê tãm amnhĩ nhĩpêx. Nê tãm axpên hipêx. Jao te hirã kamã arĩt mex pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. ²³ No koja mēhõ ixkapêr ma nê ãm kuma nê ixkwým ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Hãmri nê te kamàt kô kamã mēhõ rĩt mex kêt kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj ixkapêr ma nê kãm ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa.

²⁴ —Nê kot kaj apyxi nê anhõ patrãw hamẽxkrut hãmri nê arĩgro pyxi hã hamẽ wa kãm axapênh o amỹkry hkêt nê. Kot kaj anê nê hõ gryk ã ihõ kaga. Ja pyrã nê kot kaj mẽ jar akàxpore nê akukrêx pix mã ajamaxpêr nê amã hapê ho akwýjê pê ho anhõxý ho ri apa. Nê gryk ã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã ho mẽ ho mex to hkêt nê. Jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm pix mã mãn ajamaxpêr rãhã nê. Jao akàxpore nê akukrêx pix kukamã ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. Anê.

Mẽ pahte tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpêr kêt ã mẽ pamã karõ

Rukre 12.22-31; mããnên Piripos 4.6; Wam Pêtre 5.7

²⁵ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—E. Kwa kêr ka mẽ tee ri mẽmoj tã amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt nê. Tanhmãn axàpkur xà rý axê ka mẽ tee ri hkukamã ajamaxpêr kêt nê. Mẽmoj piitã hkukamã tee ri ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx

xwÿnh na. Na pre àhpumunh tÿx o mẽ anhĩpêx ka mẽ kukwak ri atĩr nẽ apa. Jakamã xà kot mẽ amã mẽ anhõ ho pa kaxyw àhpumunh kêt? Nà ja kaxyw àhpumunh tÿx kênã. Kêp mẽ anhĩpêx xwÿnh jakamã mãânẽn kêp mẽ amã mẽ anhõ xwÿnh. Nẽ kêp mẽ amã mẽ axê nhõr xwÿnh.

26 —Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã hamaxpêr o hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Mẽ anhĩpêêxà maati tãm na hte kãm õ ho pa. Tã kãm mẽ ajapê htÿx o kot kuwênhre jakrenh jakamã koja urak nẽ mẽ amã mẽ anhõ rãhã ho pa.

27 —Nẽ xà kot kaj mẽ kritpêm atĩr prãm xàj ja pix kukamã ajamaxpêr rãhã nẽ ra ajamaxpêr kôt kritpêm atĩr nẽ apa? Nà kot kaj mẽ anhÿr kêt nẽ.

28 —Mãn ka htem akunĩ kamã pixôrà pumu. Na hte tee ri tanhmã kute hkukamã hamaxpêr o ra hkaprĩ nẽ harir kêt nẽ. 29 Tã nom muxre nẽ harir ka mẽ omu. Te ho amnepêm pahшти Sarumãw xê mex pyrak nom mex o hakre. 30 Pixôràreja koja mẽmo arĩgro hã htĩr nẽ mux nẽ harir tã mẽmo arĩgro hã ra grà pa nẽ hapêx. Kêp pixôrà pix nẽ hapêx tokyx anhÿr tã nhũm Tĩrtũm ho mex nẽ nhũm mux nẽ harir. No mẽ kajaja na hte mẽ ato mex o pixôrà ho mexta jakre. Jakamã kwa mẽmo kaxyw kot ka kêt mẽ tee ri amnhĩ xê hkukamã ajamaxpêr o ri akaprĩ nẽ apa? Kot kaj mẽ ã ajamaxpêr anhÿr jao kormã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpêr tÿx kêt nẽ.

31 —Kwa mẽ tee ri axàpkur xà hkukamã ajamaxpêr o ri akaprĩ hkêt nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpêr to ho ri akaprĩ hkêt

ně. ³² Mě kot Tirtům kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem ã ri hamaxpěr anhỳr o pa. Tã nom kêt ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Tirtům ra kot mẽ panhõ mẽmoj kêt kôt mẽ pahpumunh mex kênã. ³³ Jakamã kêt ka mẽ hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ri apa. Nẽ amã ja pix tânopxar prãm. Hãmri nhũm Tirtům amnhĩ tã mẽ apumu nẽ apkati mẽ mẽ amã mẽmoj nhõr o pa.

³⁴ —Jakamã kwa kêt ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpěr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Tirtům kot apkati mẽ mẽ pajamār mex jakamã kêt ka mẽ jarãhã amnhĩ kukamã apkati mẽ ajamaxpěr kêt nẽ. Kê apkati mãn. ãm jarãhã pix mã mãn mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota kukamã ajamaxpěr. Tirtům kot mẽ pahpumunh mex o pa rãhã kênã. Anẽ.

7

Mě pahte axpẽn to pakapěr punuj kêt ã kot mẽ pamã karõ

Rukre 6.37-38, 6.41-42; mããnẽn Rõmãn 2.1-3; Wam Korõt 4.5; Xiakre 4.11-12

¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapěr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kêt ka mẽ atỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã akwỳjê hõ kot amnhĩ tomnuj to hã harẽn h kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã harẽn anẽ nhũm Tirtům ja hã mẽ apumu nẽ mẽ kajaja ã mẽ ajarẽn anẽ. ² Na hte tanhmã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ panhĩpêx to. ³⁻⁵ Jakamã kwa kêt ka mẽ mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu hãmri nẽ hã kãm kapěr tokyx anhỳr kêt nẽ. Akumrêx ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga hãmri nẽ rĩ kormã ate mẽmoj tã

omunh xwỳnhhta wỳr tễ nễ hã tanhmã kãm akapêr to. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

—Nễ xà koja mẽ akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to grire. Ka ate amnhĩ tomnuj tỳx o hakrenh tã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nễ hã kãm akir nhũm amã ja mex nễ nà? Nà koja amã ja mex kêt nễ. Kot ka akumrêx ate tanhmã amnhĩ tomnuj tota kaga hãmri nễ rĩ kormã anhĩõ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to grireta nê kãm akapêr nhũm ja amã mex nễ.

⁶—Nễ xà na htem mẽ apkur xà mex jamỳ nễ rop mã kurê? Nà na htem anhỹr kêt nễ. Ja pyrà nễ kêr ka mẽ kot Tĩrtũm kaga xwỳnhjê mã kapêr jarênh o ri apa hkêt nễ. Anê.

Mễ pahte mẽmoj to presija hã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr

Makre 11.24; Rukre 11.5-13; Juãw 14.13-14; mããnên Wam Tesarõn 5.17; Xiakre 1.5-8, 4.1-3

⁷⁻¹¹Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nễ mẽ kãm:

—Nễ xà kot we akraja kãm prãm nễ tep ã awỳ ka axtem nễ kagã hõ py nễ kãm agõ? Rỳ nhũm krãhyre gre hã awỳ ka axtem nễ makre hõ py nễ kãm agõ? Nà na ka htem ã mẽ hipêx anhỹr kêt. Na ka htem kot mẽmoj tã mẽ awỳr xà hkôt kãm mẽmoj gõ. Mễ ate amnhĩ tomnuj tã na ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tã kaxkwa kamã Tĩrtũmja na hte mẽ ato mex o mẽ ate mẽ akrajê ho mex jakrenh. Kãm mẽ ajapê htỳx kôt na hte mẽ amã mẽmoj mex nhõr o pa. Jakamã kot ka mẽ mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nễ mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xàta kôt amã kugõ. ãm xatã mẽ ate hã axàhwỳr o ri apaja nhũm mẽ amã hprãm xwỳnhhta gõ. ãm mẽmoj tã hwỳr rãhã

ho ri apa nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã mẽmoj tanhmã hipêx to. Te ho mēhõ kãm tep xành nẽ teprēnhxà hpyr nẽ xatã gôx kãm rēnh o ãm pyrà nẽ xatã mẽmoj tã awỳ. Hãmri nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã hprãm xwỳnhta gõ. Te tep kanhêr xwỳnhta jatã kot tep kanhêr pyræk. Jao mẽ amã mẽmoj prãm xwỳnhta gõ.

12 —Nẽ mẽ piitã mẽ kot tãm mẽ anhĩpêxja na mẽ amã hprãm. Tã kêr ka mẽ amnhĩ pyrà nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa. Mẽ kot tãm mẽ anhĩpêx kêt tã kêr ka mẽ axàmnhĩx mẽ kêp anhõxỳ hkêt nẽ tãm mẽ hipêx. Kot kaj mẽ ã axpēn nhĩpêx anẽ nẽ finat Mojes mẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapêr o mẽ pa xwỳnhjê xujarēnh xà hkôt axpēn nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

Pry pijakrut jarēnh

Rukre 13.24; mããnēn Piripos 3.19-21

13-14 Nhũm Jêjus arĩ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Tĩrtũm kapêrja mẽ kêp hihtỳx jakamã na htem ohtô nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Na htem ãm hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã te Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr pry grireta ã hpỹnhre nẽ pa pyræk. No nhũm Satanasti hkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem Satanasti kôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm. Mẽ kãm mex jakamã nhũm mẽ amnhĩ nhĩpêx o te pry krepak rax ã axpēn kôt mẽ ohtô nẽ pa pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Axtem kuwy hwỳr pry krepakja nõi tã nhũm mẽ htỳx kuwyja wỳr amnhĩ to pa. Jakamã Tĩrtũm kapêrja mẽ apê hihtỳx tã kêr ka mẽ mãmrĩ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jao Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr pry grireta ã mãn apa. Anẽ.

Mê kot amnhĩ to hêx xwỳnhjê jarēnh
Rukre 6.43-44; mãănēn Xiakre 3.9-12; Wam Juãw
3.10, 4.4-6

¹⁵ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—E kwa mẽ o kora. Mẽ akwỳjaja kot kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarēnh xwỳnh ã amnhĩ jarēnh tã na htem ja hã amnhĩ to hêx. Nhũm htem kãm mẽ kapêr mar prãm nê. Te mẽ kapêr mex pyrak tã no nhũm htem ãm mẽ kãm amnhĩ to hêx pix o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot mar nê axtem nê Tĩrtũm kapêr kwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw nhũm htem hêx rom tanhmã mẽ kãm kapêr to. Jakamã kwa mẽ o kora. Mẽ axkãm ajamak rom nê amnhĩ nê mẽ omunh mex nê. ¹⁶ Kêr ka aprĩ hã mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu nê rĩ kormã tanhmã mẽ harēnh to. Mẽ hamaxpêr punuj xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarēnh xwỳnh kêt. No koja mẽ tãm hamaxpêr nê tãm amnhĩ nhĩpêx ka ja hã mẽ omu nê mẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarēnh xwỳnh ã mẽ omunh kurê kumrêx. Na htem hprĩ hã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nê rĩ kormã tanhmã mẽ harēnh to.

¹⁷ Na htem hamaxpêr punuj hãmri nê hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Nom koja mēhō hamaxpêr mex nê hãmri nê hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. ¹⁸ Na htem tanhmã hamaxpêr to xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

¹⁹ —Nê koja mēhō õ pĩ hpàr ô hkêt japêr nhũm tee ri omu hãmri nê krãhta nê kuwym kumê. Ja pyrã nê koja mēhō tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu hãmri nê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja mỳrapê kuwy hwỳr kumê. ²⁰ Jakamã kot kaj mẽ tanhmã mẽ kot amnhĩ

nhîpêx to ho pa hã akwỳjê pumu nê ra aprĩ hã tanhmã mẽ kute hã mẽ omunh kurê kumrêx. Mẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr xwỳnh ã mẽ omu rỳ mẽ kêp hkwỳm ri kapêr xwỳnh ã mẽ omu. Anê.

Mẽ kot Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr gjêx mã xwỳnhjê jarênh

Rukre 13.25-27; mãănênh Sikũn Korĩt 13.5; Wam Juãw 2.3-6

²¹⁻²³ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Nê Inhĩpêxà Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩja wỳr koja mẽ piitã gjêx kêt nê. ãm mẽ kot kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh pixjaja koja mẽ nhỹrmã ma hwỳr agjê. Na hte mẽ hkwỳjaja ixto “Pahihti” anhỹr ã ijarênh tã no ãm ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Jakamã koja mẽ nhỹrmã wa inhõ krĩ hwỳr àpir kêt nê. Kot paj nhỹrmã mẽ piitã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harênh to. Mẽ mex ã mẽ hkwỳjê jarê nê mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ hkwỳjê jarê. Hãmri nhũm mẽ hkwỳ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjaja kuwyta wỳr ma pa pymaj tee ri amnhĩkukamã hamaxpêr hãmri nê tanhmã inhmã amnhĩ jarênh to nê inhmã: “Kwa Jejus. Xà ate ixpumunh kêt? Na pa pre amnepêm ixtĩr ri pikap ixpare ri anhỹ hã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax nê. Nê ixkwỳjê nê mẽkarõmnuti jano nê mẽ kãm akapêr jarênh o ri ixpa. Kwa xà ate ja hã ixpumunh kêt?” Anhỹr o inhmã amnhĩ jarê.

—Nom mẽ htĩr ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa htã ixkapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kot paj mẽ kuma nê ãm mẽ kuma nê amnhĩ nê mẽ hano nê mẽ kãm: “Tk kwa mẽ ma mra. Mẽ apê

ixkwỳ hkêt. Mě ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apare hã. ãm mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh na ka mẽ. E mẽ ma kuwy hwỳr amrar kurê kumrêx.” Anhỳr o kot paj amnhĩ nê mẽ hano. Hãmri nhũm mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh pixjaja ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr gjêx pa. Anẽ.

Ixkre pijakrut jarēnh

Rukre 6.46-49; mãănēn Xiakre 1.22-25; Wam Juãw 2.3-6

²⁴ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—E kot paj mẽ amã awjarê ka mẽ ixujarēnh ma. Nà mẽ kot ixkapêr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot ixujarēnh ja pyràk. Mě kot amnhĩ nhĩpêx o te mēhõ kot amnhĩ kukamã hamaxpêr mex nẽ aptỳx kãm amnhĩm òrkwỹ nhĩpêxja pyràk. ²⁵ Kojã mēhõ aptỳx kãm amnhĩm hipêx nhũm mẽmo arĩgro hã na wrỳk rax nẽ gô htàm rax nẽ hanhi no nhũm arĩ ãm tỳx nẽ xa. Tã kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã kot kaj mẽ te ixkre ja pyràk. Jao amex nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Te ho gô htàm kot ixkre janhir nhũm arĩ ãm tỳxta pyràk.

²⁶⁻²⁷ —No mẽ kot ixkapêr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja. Te mẽ kot mēhõ kot amnhĩ kukamã hamaxpêr mex kêt nẽ htỳx mõi nẽ gô mỳri gyw rerek kãm amnhĩm òrkwỹ nhĩpêx pyràk. Kojã mẽmo arĩgro hã òrkwỹ hã kòk xàpêr tỳx nẽ na wrỳk rax nẽ. Nẽ gô htàm nẽ hanhi nẽ kêp grành pa. Jakamã kojã mēhõ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ te kot ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr xwỳnhhta pyràk. Jakamã kwa mẽ ixkapêr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx

rãhã ho ri apa. Te mēhõ aptỳx kãm òrkwỹ xãm xwỳnhta pyrãk. Anẽ.

²⁸ Nhũm pre Jejusja ã mē kãm ujarēnh ry anẽ nhũm mē amnhĩ jaēr pê kot tanhmã mē ahkre htoja mar o hkrĩ. ²⁹ Hãmri nē expēn mã harēnh o:

—Hêxta waa nē. ãm hãmri na ã mē pamã kapēr anẽ. àhpumunh tỳx kôt na hte ãm hãmri tanhmã mē pamã ujarēnh to. Pēr ãm Tĩrtũm kapēr tũm o mē ahkre xwỳnhjê kurom àhpumunh tỳx kumrẽx. Anẽ.

8

Kà nhy hkro xàpêr o pa xwỳnh jarēnh

Makre 1.40-45; Rukre 5.12-16

¹ Tã nhũm Jejus mē kãm kapēr pa hãmri nē hixêt prêeta rũm akupỹn wrỳ nē ma tē nhũm mē ohtô nē ma hkôt mra. ² Hãmri nhũm mēhõ my hkà nhy hkro xàpêr o pa xwỳnhja omu nē hwỳr tē. Hãmri nē kutã hkõnkrã ho tēm nē hipô nē nhỹ nē amnhĩ to kuwỳ nē kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to tē. Akupỹm ate mē ixto mex kaxyw axàhpumunh tỳx jakamã kot ka amã akupỹm ixto mex prãm nē mãmrĩ ixto mex. Anẽ.

³ Hãmri nhũm Jejus kuma nē hkà punuti hã ìhkra xi. Amnhĩ kamã kahak kêt nē hã ìhkra xi nē kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupỹm akà mex. Anẽ.

Hãmri nhũm hkà akupỹm mex kurê kumrẽx.

⁴ Hãmri nhũm Jejus kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã mē kãm tanhmã ijarēnh to hkêt rãhã ma patre hwỳr tē kê akupỹm akà mex ã apumu. Hãmri ka hpãnhã amnepêm finat Mojes kot mē ate akupỹm amex ã Tĩrtũm mã tanhmã

amnhĩ nhĩpêx to hã karõta ka kãm ho anê. Kê mẽ piitã akupỹm akà mex ã apumu. Anê.

Pôristi krãhtũm mã àpênh xwýnh jarênh

Rukre 7.1-10

⁵ Tã nhũm Jejus ma krĩ pê Kapanaũ hwýr mō. Hãmri nê hwýr pōj nhũm Rõm nhõ xwýnh pê pôristi krãhtũmja omu nê hwýr tẽ. Kêp Ijaew kêt tã hwýr tẽ. Na pre kãm àpênh xwýnh kêp à htýx nê nõ nhũm omu nê tee ri hkukamã hamaxpêr. Hãmri nê Jejus ra õ krĩ hwýr hpôx ã omu nê hwýr tẽ nê kãm harê nê kãm:

⁶ –Pa Jejus? E ot pa awýr tẽ. Inhmã àpênh xwýnhja na ixpê à htýx nê. Ra ĩ kamã htyk pa nê nõ. O mũj inhõrkwy kamã nõ. Anê.

⁷ Nhũm Jejus kuma nê kãm:

–Tý? Tôe. Nà pa ma akõt tẽ nê akupỹm amã ho mex. Anê.

⁸⁻⁹ Hãmri nhũm tee ri kuma nê kãm:

–Kwa akĩnhã ixpê Ijaew kêt jakamã ixte amnhĩ kuk ã ixpijaàm. ãm ja rũm mãn akapêr pix o akupỹm inhmã ho mex nà? Ixpê mẽ hkrãhtũm na pa hte inhõ pôristi mã mẽmoj tã karõ nhũm mẽ inhmar xà hkõt inhmã mẽmoj tanhmã ho. Na pa hte mẽ kãm: “E mẽ ma mra nê ã amnhĩ nhĩpêx anê.” Anê nhũm htem inhma nê ma mrrar kurê kumrêx. Rý pa mẽ kãm: “E mẽ amnê ixwýr mra nê ã amnhĩ nhĩpêx anê.” Anê nhũm mẽ inhma nê ixwýr mra. No kêt ixrom axãhpumunh týx kõt na ka hte mẽ àja mã akapêr nhũm ama nê mẽ kêp hapôx nê ma mrrar kurê kumrêx. Jakamã kwa ãm ja rũm akapêr pix o akupỹm inhmã ho mex nà? Anê.

10 Hāmri nhūm Jejus amnhĩ jaêr pê kot kām ã kapêr anhỹrta ma nê hkĩnh nê. Hāmri nê hã hkôt ri mẽ mōr xwỳnhjê mã kām:

—Kwa xà na ka mẽmyja kapêr ma? Mẽ pahkĩnh ã kêp Ijaew kêt tâ mẽ arom amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpêr tỳx nê. Aa mẽ atō uràk nê ã amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx anhỹr kêt tâ nhūm mẽ arom kām àpênh xwỳnh kaxyw ã inhmã hamaxpêr tỳx anê. ¹¹ Nà koja nhỹrmã mẽ hkwỳjaja kêp Ijaew kêt tâ ohtô nê pika piitã kurūm ma Tĩrtūm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api nê hwỳr agjê. Nê wa ixkuri wa inhõ krĩ kamã Ijaew pàr krax pê Apraãw nê Ijak nê Jako mẽ pimràatã pa ho pa. Mẽ kêp Ijaew kêt tâ mẽ ìhkô hã apkur mex o hkrĩ nhūm Tĩrtūm mẽ ho mex rax o pa. ¹² No pêr mẽ apê Ijaew kwỳjaja kot kaj mẽ hkôt hwỳr agjêx kêt nê. Tĩrtūm kām hwỳr mẽ agjêx prãm tâ ka mẽ axtem nê hkaga. Jakamã kot kaj mẽ ma kamàt kô xihtỳx rax wỳr ajapêx nê mẽ kêp awry rax nê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta kamã apa ho apa. Hāmri nê tee ri mẽ ixwỳr agjêx prãm kaprỳ nê akaprĩ xàj mur nê amnhĩ kamã agryk tỳx nê. No ãm tee ri amnhĩ kamã agryk kaprỳ. Mẽ ate Tĩrtūm kapêr kaga nê hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã ã amnhĩ nhĩpêx anê. Anê.

13 Nhūm pre ã Jejusja mẽ kām kapêr anê. Hāmri nê pōristi krãhtũmta mã kām:

—E mãmrĩ ma akupỹm tẽ nê amã àpênh xwỳnhhta pumu. Ra ate kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx jakamã na pa ra akupỹm amã ho mex. E akupỹm tẽ nê omũ.

Anhỹr o kām kapêr rôm nhūm ra akupỹm kām mex kurê kumrêx.

*Jejus kot ahpÿnhã mẽ à xwÿnhjê ho mex
Makre 1.29-31; Rukre 4.38-41*

¹⁴ Tã nhũm Jejus ma Simãw Pêtre nhõrkwÿ hwÿr tẽ nẽ hwÿr axà. Nhũm Simãw Pêtre xupãnhgêx ra à nẽ hkà kagro htÿx nẽ nõ. ¹⁵ Hãmri nhũm Jejus hwÿr axà nẽ omu nẽ ìhkra hã kupy nhũm hkà hakry nẽ akupÿm hihtÿx kurê kumrêx. Jakamã kànhmã nhÿ nẽ mẽ kãm mẽõ hã àpênh o ri mra.

¹⁶ Tã nhũm ra awjakry. Ra kamàtre ho mõi nhũm mẽ piitã Jejus wÿr mẽ à xwÿnhjê ho mra. Nẽ mẽkarõmnuti kot mẽ hwÿr gjêx xwÿnhjaja nhũm mẽ hwÿr mẽ o mra. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ akupÿm mẽ piitã mẽ ho mex. Mẽ à xwÿnhjê ho mex nẽ mẽ hkwyjê nẽ mẽkarõmnuti jano. Æm kapêr pix o mẽ nẽ mẽ hano nhũm mẽ kêp hapôj nẽ ma hapêx. ¹⁷ Na pre ra Tirtũm nhÿ hã kapêr xwÿnh finat Ijaisja ã amnhÿ nhÿpêx anhÿrja kukamã amnepêm mẽ kãm harênh o:

Tirtũm kot mẽ pahwÿr mênh mã xwÿnhja koja nhÿrmã wrÿ nẽ mẽ panê mẽ paxà piitã rênh pa nẽ akupÿm mẽ pahto mex pa. Anê.

Na pre ã finat Ijaisja Jejus kukamã harênh anê. Tã nhũm wrÿ nẽ kot harênh xà hkôt ã amnhÿ nhÿpêx anhÿr o pa.

*Wa kãm Jejus kôt amnhÿ xãm prãm xwÿnh wa
harênh
Rukre 9.57-62*

¹⁸ Tã nhũm Jejus amnhÿ pu hã rÿt nẽ tee ri hwÿr mẽ mrar xwÿnhjê pumu hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mã kãm:

—E ma pu mẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã mõi. Anê.

19 Hãmri nhũm mẽ nojarêr rôm nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê hõ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh? E pa ma akôt ri ixpa ho ixpa nà. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ko ka mã. Kam nẽ rĩ ma ixkôt ri apa. Nom kêr ka inhmar kumrêx. Xore na hte pika hkre kamã hikwỹ. Nẽ kuwênhre pĩ nhĩmõk ã hikwỹ. No pa ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmênh xwỳnh tã mry hkĩnhã inhõrkwỹ hkêt. Na pa hte amarĩ nhãm krĩ hwỳr ixpa nẽ nhãm hõ hwỳr ixpa. Tã xà kot ka ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nà? Anẽ.

21 Hãmri nhũm pãnhã hõja hwỳr tẽ. Ra mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hõja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E pa amã amnhĩ jarẽ ka inhma. Kot paj ma akôt ixpa ho ixpa no ãm kormã. Kojã nhỹrmã inhĩpêêxà tanhmã amnhĩ to nẽ ty mãn. Pa haxà hãmri nẽ rĩ kormã ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà ri ã ajamaxpêr anhỹr kêt nẽ. Ma ixkôt apa ho apa kurê kumrêx. Kê mẽmoj inhnê ano kupyrrỳ apê àmnàr kêt nẽ. Kwãr mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa hkêt mã xwỳnhjaja mãn axwakre kamã amã anhĩpêêxà jamãr o pa nẽ haxà. Anẽ.

Jejus kot kôk o pinhkrênh jarênh

Makre 4.35-41; Rukre 8.22-25

23 Tã nhũm mẽ ra xarmã nojarêr nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja pàr wỳr agjê hãmri nẽ himô raxja ã ma xarmã mỗ. 24 Hãmri nhũm Jejus ra õtxwa nẽ ra gõr nẽ nõ. Puh nhũm naja hkoko ho mỗ nẽ kôk xàpêr tỳx kumrêx. Nhũm gô

kànhmã harĩ nê axpên tak tỳx nê. Xatã axpên tak nê pàr kre kamã axkapĩ nhũm ra àr o mō. Hãmri nhũm mẽ tee ri omu nê kãm ma htỳx kumrêx. Nê tee ri amnhĩ nhĩpêx. No nhũm Jejusja htỳx gōr nê nō. ²⁵ Hãmri nhũm mẽ hwỳr hprôt nê kumra nê kãm:

—Kwa Pahihti. Kot puj mẽ jarãhã pahtyk pa. Kwa tokyx kànhmã nhỹ nê ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to wehe. Anê.

²⁶ Hãmri nhũm hkrākato nê kànhmã nhỹ nê kōk mã kapêr nê kãm:

—E kwa hãmri anhĩkrê. Anê.

Puh nhũm hpinhkrênh pa nhũm gōja tãm nōr kurê kumrêx. Hãmri nhũm Jejusja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr apkjê nê mẽ kãm:

—Hêxta waa nê. Kwa pêr ãm kormã te mẽ ate amnhĩ kaxyw Tirtũm mẽ wa inhmã ajamaxpêr tỳx kêt pyrāk. Hã na ka mẽ amã ma xàj tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr. Anê.

²⁷ Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu nê tee ri hamaxpêr nê axpên pumunh pê omunh o kuhê. Hãmri nê axpên mã:

—Kokỹỹ. Pêr Jejus kêp mẽ panhĩo hkêt. Mẽ pahtō kot pu we te kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nê kōk mã pakapêr nhũm hpinhkrênh kurê kumrêx? Nà Jejusja mẽ pakurom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Anê.

Jejus kot wa nê mẽkarōmnuti janor

Makre 5.1-20; Rukre 8.26-39

²⁸ Tã nhũm mẽ ra himô rax pê Garirejja ã rê nê pika pê Geras wỳr pōj nê kamã mō. Hãmri nhũm ra mẽhō myja wa hamêxkrut nê mẽ kutã tẽ. Ra mẽkarōmnuti kot hamẽ wa hwỳr gjêx xwỳnhja

wa. Mēkarōmnuti xohtô kot tanhmã wa ho jakamã nhũm wa oprê htỳx nê hihtỳx rax nê wa pa. Jakamã nhũm mē piitã kãm wa uma nê amnhĩ nê mē htykjê jagjênh xà hã kên kre kaêx kãm wa kumê nhũm wa kamã pa ho pa. Jakamã nhũm wa Jejus kutã tẽ nê amnhĩ wỳr omu hãmri nê amnhĩ nê tanhmã kãm kapêr to. Nom mēkarōmnuti nhỹ hã àmra kamã kãm kapêr nê kãm:

²⁹ —Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Mo kaxyw na ka mē ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã mē ixto hkêt nê. Ate tanhmã mē ixtomnu hto hã arĩgrota kormã ka-toore hã. Anê.

³⁰ Nhũm ra krĩ nhõ xwỳnhjê hkrit hagrô ohtô nê ri mē hpum pa. ³¹ Nhũm mēkarōmnuti mē omu hãmri nê amnhĩ to Jejus wỳ nê kãm:

—Kwa kot ka jahti wa nê mē ijapôx japêr nê mē kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mē ixrênh kêt nê. Hagrô hkwy mũj wỳr mãn mē ixrê pa mē hpãnhã hwỳr mãn hagiê nà? Anê.

³² Hãmri nhũm mē kuma nê mē kãm:

—Tôe mē tãm mē hwỳr mãn mra. Anê.

Hãmri nhũm mē kuma nê myta wa kêp hapôj nê hagrô hwỳr mrrar kurê kumrêx nê hpãnhã kãm gjêx pa. Hãmri nhũm hagrôta mēkarōmnuti pymaj amỹra nê ma hprôt nê himô hã hixêt prêk ã axpum rôrôk nê gôx kãm mrô nê pikaprâr pa. ³³ Hãmri nhũm hagrô jamâr o ri mē pa xwỳnhjaja tee ri omu hãmri nê ma akupỹm krĩm hprôt nê mē kãm awjarê. Nê myta wa akupỹm tãm hkrã hã harênh o hprôt. ³⁴ Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja tee ri mē hkrit jarênh ma nê ma piitã Jejus wỳr mra nê hkaxpa. Hãmri nê amnhĩ nê kãm:

—E kwa mē ma amrar kurê kumrêx. Anê.

Hāmri nhũm mē kuma nē awjanã nē ma akupỹm pan rê.

9

ĩ kamã htyk xwỳnh jarēnh

Makre 2.1-12; Rukre 5.17-26; Juãw 10.37-38

¹ Nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjaja awjanã nē ma akupỹm pàr wỳr mra nē gjêx pa nē akupỹm xarmã rê nē akupỹm Jejus nhõ krĩ hwỳr mō. ² Hāmri nē hwỳr pōj nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja mē omu nē ĩ kamã htyk xwỳnhja mỳ nē Jejus wỳr o tē. Nōr xà kamã nōr rāhã nhũm mē hã hije nē kumỳ nē hwỳr o tē. Hāmri nhũm amnhĩ tã mē omu. Ra mē kot hkràmnhwỳta kaxyw kãm hamaxpēr tỳx ã mē omu nē ĩ kamã htyk xwỳnhhta mã kapēr nē kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpēr kêt nē. Na pa ra apê tanhmã ate amnhĩ tomnuj to ho ijapêx pa. Kot paj axte kãm ijamaxpēr kêt nē. Anē.

³ Hāmri nhũm Tĩrtũm kapēr tũm o mē ahkre xwỳnhjaja tee ri ã kot kãm kapēr anhỹrja ã kuma nē axpên mã:

—Tk. Kwa mēhõ myti mũj kêp Tĩrtũm kêt tã te ri kot amnhĩ nhĩpêx pyræk ã amnhĩ nhĩpêx. Tĩrtũm pix na kot mē nē mē kot amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh. Anē.

⁴ Hāmri nhũm Jejus amnhĩ tã mē kuma nē mē kãm:

—Kwa mē ã ajamaxpēr anhỹr kêt nē. ⁵ Ixte mē nē mē kot amnhĩ tomnuj o ijapêx par ã amnhĩ jarēnh tã mē ate ja kôt ixpumunh kêt jakamã na ka mē ja kaxyw ixkôt ajamaxpēr kêt nē. Nom kot paj mē anoo mã akupỹm ĩ kamã htyk xwỳnhhta o mex ka

mê apiitã hã ixpumu hãmri nê ixkôt ajamaxpêr kurê kumrêx. Ixte Tĩrtũm kot mê awÿr inhmênh xwÿnhnta na pa. Ixte mê anê mê ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw na pre mê awÿr inhmê pa mê awÿr wrÿ. ⁶ Tã mê ate ja hã ixpumunh kaxyw kot paj mê anoo mã ja ho mex.

Anhÿr o mê kãm amnhĩ jarê hãmri nê ĩ kamã htyk xwÿnhnta mã kãm:

–E kãnhmã xa nê anõr xàta py nê ma akupÿm anhõrkwÿ hwÿr tẽ. Anẽ.

⁷ Puh nhũm kãnhmã ãm kurê kumrêx nê nõr xà py nê mê noo mã kato nê ma akupÿm õrkwÿ hwÿr tẽ. ⁸ Hãmri nhũm mê piitã no hapõx rũnh nê omunh o kuhê nê kamã no pyma htÿx nê. Nê tee ri omu nê axpên mã:

–Kokÿÿ. Kwa aa mê pahte ã mēhõ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omunh kêt tã jarãhã ja pumu.

Anhÿr o Jejus jarê hãmri nê ÿ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

*Jejus kot amnhĩ kôt Matêwre hwÿr
Makre 2.13-17; Rukre 5.27-32*

⁹ Tã nhũm Jejus mê kêp kato nê hkôt mê pa xwÿnhjê mê nhũm mê ma mō. Hãmri nê pa ixpê Matêwre ixpumu. Ixte Rõm kãm mê ho amnhĩptãr xwÿnh mã krĩ nhõ xwÿnhjê pê kàxpore hkwy jamÿnh xwÿnh na pa pre. Nom mê kot ho tewên kryre htã ixte amnhĩm hkwy ho ixãrik prãm xà na pa pre hte mê kãm ho rũnh nê harẽ. Jakamã nhũm mê piitã kãm ixkĩnh kêt nê. Tã pa pre mê kêp kàxpore jamÿnh xà hã ixkre kamã mê kêp hamÿnh o nhÿ nhũm Jejus mê hkwyjaja ijãnh mra nê ixpumu nê amnhĩ kôt ixwÿ nê inhmã:

—Pa? E axàpênhta kaga nê hpãnhã amnê mē ixkôt mãn tē nê ixkôt mãn ri apa ho apa. Anê.

Hãmri pa kuma nê ixàpênh kaga nê ma hkôt tē. Nê hpãnhã hkôt ixpa ho ixpa.

¹⁰ Hãmri nê mēmo arĩgro hã amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr Jejus nê hkôt mē pa ho pa xwỳnhjaja mē ixkràmnhwỳ hkwỳjê hwỳ. Nhũm mē piitã mra nê inhõrkwỹ hwỳr agjê nê ixkutã apkur o hkrĩ. Nê ixpyrà nê Rõm nhõ pahĩ mã mē kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh kwỳ haxwỳja ixwỳr mra nê mē ixkutã apkur o hkrĩ. ¹¹ Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja mra nê inhõrkwỹ kapem mē ixàpkur ã mē ixpumu. Nê tee ri mē ixkaêx ã Jejus pumu hãmri nê hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê hwỳr agjê nê mē ixtã mē kãm akir nê mē kãm:

—Kwa mē kot jajê kutã apkur kêt tã mē akrãhtũmja axtem nê mē kutã apkur o nhỹ. Kwa nã mē kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. Jejus kot amnhĩ to mex ronhỹx mē kutã apkur kêt nê. Anê.

¹² Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã ã mē kapêr anhỹrja ma nê mē kãm:

—Tk. Nã ixte tãm mē unhwỳr kaxyw na pa mē kutã ixàpkur o nhỹ. Xà na hte tõtôja mē mex xwỳnhjê hwỳr mra nê mē hkane? Nã ãm mē à xwỳnhjê pix wỳr na hte mra nê tanhmã mē hkane hto. Ra mē ate ja pumunh mex. Tã ja pyrà nê na pa pre mē kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwỳrk kêt nê. Mē kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix wỳr na pa pre wrỳ. Ixte tãm mē unhwỳr kaxyw mē hwỳr wrỳ nê ã jajê kutã ixàpkur o inhỹr anê. ¹³ Ga mē ma mra nê Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja jarênhja kamã harê nê ama. Harênh kot:

Na ka htem inhmã tanhmã amnhĩ jarênh to kaxyw hãmri nê inhmã mẽmoj gõ nê tanhmã ixto mex to. Nom kêr ka mẽ ãm ja pix ho anhÿr kêt nê. Mẽ mãânên mẽ piitã tanhmã mẽ ho mex to ho ri apa. Anê.

—Ã Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot ja jarênh kot anhÿr. Tã ja pyrã nê na pa pre mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjê hwÿr wrÿ nê mẽ kamã ixukapřĩ ho ixpa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nê hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw na pa pre ã mẽ hwÿr ixwřk anê. Tã ka mẽ ri atÿx amnhĩ krã hkôt ã ixto akapêr anê. Anê.

*Mẽ kot mẽmoj tã Jejus kukjêr
Makre 2.18-20; Rukre 5.33-35*

¹⁴ Tã nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa xwÿnhjaja Jejus wřr mra nê mẽmoj tã hkukja nê kãm:

—Pa? E ot pa mẽ awřr mra. Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarê. Na pa htem tũhã Parijew nhõ xwÿnhjê pyrã nê ixapkur kêt kãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarê. Tã nom akôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarênh o pa. Kwa mo na htem mẽ ixpyrã nê tũhã apkur kêt kamã kãm amnhĩ jarênh kêt nê? Anê.

¹⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Nã mo kaxyw kot kêt mẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarê? Mẽ hkapřĩre hã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã na htem hkĩnh nê ixkôt pa. Kormã ixte mẽ kamã ixpa kênã kot kêt mẽ apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarênh to. Xã na htem hkrãmnhwÿ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nê hkapřĩ nê apkur kêt o kamãt nê mÿr o hkřĩ? Nã na htem anhÿr kêt nê. Na htem hã akuprõ nê

hkĩnh nê hã apkur rũnh nê. Ja pyrã nê na hte ixkôt mē pa ho mē pa xwýnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx hkĩnh nê apkati mē apkur o pa. Nom koja mē kãm ixkurê xwýnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mē hkaprĩ htýx nê rĩ kormã tōhã apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarē. Anē.

Mē pahte Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx

Makre 2.21-22; Rukre 5.36-39

¹⁶ Nhũm Jejus mē piitã mē kãm kapēr nê mē kãm:

—Mē kot amnhĩ tomnuj xwýnhjaja ra mē kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyrãk jakamã na htem tanhmã mē kot amnhĩ nhĩpêx nyw tota kaga. ¹⁷ Tã ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mē ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyrãk kêt jakamã na ka htem ixkapēr ma nê âm ama. Kwa mē inhma nê mē ate amnhĩ nhĩpêx tũmja gryk ã ixkaga hkêt nê. Anē.

Mē hkra htyk nê mēhõ ni kamrô wa harēnh

Makre 5.21-43; Rukre 8.40-56

¹⁸ Nhũm pre ã Jejus mē kãm kapēr anhỹr o xa. Rôm nhũm mēõ pahihtija tē nê mar o xa. Hãmri nê hamaxpēr o:

—Kokỹỹ. Jejusja âm hãmri kêp pahi maati kumrêx. Hã na ri ã kapēr mex anē. E pa hwýr tē nê ixkrare ho kuwý. Anē.

Hãmri nê hwýr tē nê kutã hkõnkrã ho nhỹ nê kãm:

—Pa akupỹm mē ixto mex xwýnh? E ot pa awýr tē. Kwa ma ixkôt tē nê inhmã ixkra nire pumu nê tanhmã inhmã ho kê akupỹm inhmã htĩr. Na ham ixpê ty pa kaxyw amã ijamaxpēr nê man awýr tē. Anē.

¹⁹ Hãmri nhũm kuma nê kãm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tē. Anē.

Hãmri nê ma hkôt tẽ. Mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mẽ pa mẽ ma hkôt mỗ. ²⁰⁻²¹ Nhũm mẽhõ ni kamrô rãhã ho pa xwỳnhja ma mẽ ixkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã ho pa hã amgrà pè 12 nê tee ri kãm amnhĩ mex prãm o pa. Jakamã Jejus jarẽnh ma nê amnhĩ kaxyw kãm hamaxpêr kurê kumrẽx nê hamaxpêr o:

—Ma pa kop ma hwỳr tẽ nê kêp ê nhĩrê pix kupênh tã akupỹm inhmex japêr. Anẽ.

Hãmri nê ma mẽ ohtôjê kaêx kôt hwỳr tẽ. Nê katut kôt tẽ nê kêp ê nhĩrê kupê. ²² Hãmri nhũm Jejus ho hakẽx nê amnhĩ tã omu nê kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt nê. Ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx jakamã na ka ra akupỹm amex. E mãmri aja-makêtkati nê ri apa. Anẽ.

Hãmri nhũm akupỹm mex nê hkĩnh tỳx nê ma akupỹm tẽ. ²³ Hãmri pa mẽ ma htyk xwỳnh nhĩpêêxà hkôt mra nê òrkwỹ hwỳr agjê nê mẽ pikuprõnh xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ ra mẽ hã htu rax nê. Nê omũj ri kaprĩ xàj pifti kakôr o hkrĩ nê omũj ri mur. Kàx pè mur nê amnhĩ tak o hkrĩ. ²⁴ Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nê mẽ omu. Nê ra kot my hkrata htyk ã omunh tã kuri mẽ mỳr o mẽ hkrĩ xwỳnhjê mã kapêr nê mẽ kãm ãm òt nê nõi ã harẽ nê mẽ kãm:

—Pa? Kwa mon ka mẽ ri akaprĩ nê amỳr o akrĩ? E mẽ ma mra. Na wa hkrata wa kêp htyk kêt nê. Na ãm gõi nê nõi. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot ra htyk ã omunh mex jakamã kuma nê ãm kuma. Nhũm mẽ hkwyja axtem nê ri axpên mã hã hpêr o pikênh o hkrĩ.

²⁵ Hãmri nhũm kapôt mã mẽ hano nhũm mẽ hapôj

nê kapôt ã kuhê. Hãmri nhũm Jejusja htyk xwỳnhta wỳr axà nê hpa hã kupy nê kànhmã ãm nhũm akupỹm htĩr nê kànhmã ãm kurê kumrêx. ²⁶ Hãmri nhũm mẽ piitã akupỹm htĩr kãm omu nê ma ri krĩ piitã hkôt ri mẽ kãm harênh o hprôt.

Wa nohkre xwỳnh wa harênh

Matêwre 20.29-34

²⁷ Tã nhũm Jejus kato nê ma tẽ. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mỗ. Hãmri nhũm wa myja wa hamẽxkrut. Hamẽ wa nohkre xwỳnh wa Jejus jarênh ma nê hã ajêt nê hkôt rôrôk o mỗ. Nê xatã amnhĩ to hwỳr o hkôt rôrôk o mỗ nê kãm:

—Pa Jejus? E Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm jakamã kwa wa ixpumu nê wa ixkamã axukapĩrĩ kêt wehe. Anẽ.

²⁸ Hãmri nhũm wa kuma nê wa hkukamã nhỹri ixkrem axà nhũm wa hkôt axà nê xa nhũm wa omu nê wa kãm:

—Pa? E xàn ka wa ra amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx nê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Tỳ. Wa ixte amnhĩ kaxyw amã ijamaxpêr tỳx kênã. Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm wa kuma nê hamẽ wa no hã ãhkra xi nê wa kãm:

—Tôe. Nà war ate tanhmã amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr to xà hkôt kot paj war anhĩpêx. Anẽ.

³⁰ Hãmri nhũm wa akupỹm rĩt mex kurê kumrêx. Hãmri nê akupỹm kato nê ma htẽm kaxyw nhũm wa kãm:

—E kêr ka wa nhãm mẽ kãm ixte war ato mex ã ijarênh kêt nê. ãm kwarĩ ho kwarĩ.

³¹ Anhÿr tâ no nhÿm wa kuma nê ãm kuma nê wa ma tẽ nê krÿ pu hã mẽ piitã mẽ kãm ri war amnhÿ tâ harênh o mra.

Kapêr kêt xwÿnh jarênh

³² Tã nhÿm Jejus ma axte nhÿhÿm mẽ ixto mõ. Hãmri nhÿm mẽhõ my mẽkarõmnuti kot hwÿr àr nê tanhmã ho nhÿm kapêr kêt nê pa xwÿnhja nhÿm mẽ Jejus wÿr o tẽ. ³³ Hãmri nhÿm omu nê nê mẽkarõmnuti jano nê kãm:

—E kêp akato nê ma tẽ. Anê.

Hãmri nhÿm kuma nê kurÿm kato nhÿm akupÿm kapêr mex kurê kumrêx. Hãmri nhÿm mẽ kot hã omunh xwÿnhjaja tee ri kot mẽkarõmnuti janor ã omu nê kamã no pyma nê. Nê axpên mã:

—Kokÿÿ. Aa mẽ pahte ã mẽhõ kot anhÿr pumunh kêt kumrêx tâ na pu mẽ jarãhã ja pumu. Anê.

³⁴ Nom nhÿm mẽ hkwÿ pê Parijew nhõ xwÿnhjaja axtem nê hã mẽ kãm kapêr o:

—Tk. Kot amnhÿ krã hkôt mẽ hanor kêt kênã. Mẽkarõmnuti nhõ pahi nhÿ hã kot mẽ nê mẽ hanor kênã. Anê.

*Jejus kêp mẽ pakamã ukapri xwÿnh
Makre 6.34; Rukre 10.2-3; Juãw 4.35*

³⁵ Tã nhÿm Jejusja krÿ ho ohtõ nê hkôt ri mẽ kãm Tÿrtÿm kapêr jarênh o pa. Pa mẽ hkôt ixpa. Na pre hte nhÿri krÿ hwÿr pøj nê mẽ kot Tÿrtÿm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwÿr mra nê hwÿr agjê nê mẽ pikuprõnh xwÿnhjê jahkre. Nê mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Tÿrtÿm kãm mẽ apiitã mẽ ato hkra hprãm. Jakamã kwa mẽ ate amnhÿ tomnuj kaga hprãm xaj hkôt amnhÿ xunhwÿ nê kapêr kôt

amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhÿr o mẽ kãm kapêr. Hãmri nê ahpÿnhã ri tanhmã mẽ à kute xwÿnhjê ho mex. Nhũm mẽ ohtô nê hkôt mar o pa. ³⁶ Hãmri nhũm mẽ omu nê kãm mẽ hkaprĩ nê. Na prem tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o pa jao ra hkaprĩ nê. Nhũm Jejus ja hã mẽ omu nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Na mẽ mex kêt nê pa. Te mẽ kêp ôwêhti jamâr xwÿnh kêt kot amnhĩ nhĩpêx pyrâk o htÿx ri pa. Mêhõ koja kãm mẽ hkaprĩ nê tanhmã mẽ ho mex to ho pa? Anê.

Hãmri nê mẽ kamã ukaprĩ nê. ³⁷ Hãmri nê mẽ hã mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã kapêr nê mẽ inhmã:

—Nà na mẽ kormã ohtô rax nê Tĩrtũm kapêr mar kêt nê. No âm kormã mẽ ate mẽ kãm kapêr jarênh o apa kaxyw mẽ agrêre. Te pur rax kãm ra harôj kamrêk par nê âm tâ no âm kaxyw hikênh xwÿnhjaja grêre pyrâk. ³⁸ Jakamã kwa mẽ ho Tĩrtũm wÿ kê axte mẽ kaxyw mẽ akwÿjê rê kê mẽ apyrà nê ma mẽ hkôt ri mẽ kãm kapêr jarênh o pa. Anê.

10

Jejus kot mẽ ho 12 nê mẽ rênh

Makre 3.13-19; Rukre 6.12-16

¹⁻⁴ Tã nhũm Jejusja hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwÿnhjê ho 12 nê mẽ ixrê. Mẽ ixte ma krĩ piitã hwÿr inhmrar nê ÿ hã mẽ ahkre nê tanhmã mẽ à kute xwÿnhjê ho mex o ixpa kaxyw. Nê ÿ hã mẽ nê mẽkarômnuti janor o ixpa kaxyw nhũm mẽ ixrê. Na pre mẽ ixto 12 nê mẽ ixrê. ã mẽ inhĩxi kot anhÿr.

Pêtre kumrêx na pre kuta. Hixi hõ pê Simãw.
 Nê hkôt htõ Andreja ta.
 Nê hkôt Jepetew kra Xiakreja ta.
 Nê hkôt Xiakre htõ Juãwja ta.
 Nê hkôt Firiptija ta.
 Nê hkôt Patoromewja ta.
 Nê hkôt Tomasja ta.
 Nê hkôt pa ixpê Matêwre nhũm pre mẽ hkôt ixta.
 Ixpê pahi nhỹ hã kãm mẽ kêp ixujamýnh
 xwýnh tã nhũm pre jajê hkôt ixta.
 Nê ixkôt Apew kra Xiakre hõja ta.
 Nê hkôt Tatewja ta.
 Nê hkôt Simãw Jeroxja ta.
 Nê hkôt Jut Kariotja ta.
 Kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwýnhjê
 nhĩhkram òr mã nhũm Jejus kot amnhĩ
 kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ
 kaxyw kuta.

ã mẽ ixte ý hã mẽ ahkre o ixpa kaxyw mẽ ixrênh
 xwýnhjê nhĩxi kot anhỹr.

*Jejus kot mẽ kêp 12jê mã mẽ àpênh ã karõ
 Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 10.1-12, 10.14;
 mãñnên Atre 13.50-51, 18.6*

⁵ Hãmri nhũm Jejus mẽ ixrênh pa nê ma mẽ hwýr
 mẽ ixrênh kaxyw tanhmã mẽ inhmã kapêr to nê
 mẽ inhmã:

–E. Kêr ka mẽ ma mẽ piitã mẽ kãm ri ijarênh o
 apa. No ãm kormã mẽ kêp Ijaew kêt xwýnhjê nhõ
 pika hwýr apa hkêt nê. Rý mẽ kêp Samar nhõ krĩ
 hwýr ka mẽ apa hkêt nê. ⁶ ãm mẽ pahpê Ijaew nhõ
 krĩ kôt pix mã mãn ri apa. Mẽ kot tee ri amnhĩ
 kukamã hamaxpêr o pa jakamã te mẽ kêp ôwêhti

pikunor nê htÿx ri mex kêt nê pa pyrâk. ⁷ Jakamã kêr ka mē ma mē hwÿr apa nê ã mē hkôt ri mē kãm akapêr o apa anê nê mē kãm: “E kot kaj mē ate amnhĩ tomnuj kaga nê Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwÿ hãmri nhũm amnhĩ tã mē apumu nê mē ato hkra. Jakamã e kwa mē tokyx hkôt amnhĩ xunhwÿ.” Anê. Kêr ka mē ã mē kãm akapêr anhÿr o ri mē hkôt apa. ⁸ Hãmri nê akupÿm mē à xwÿnhjê ho mex o ri apa. Nê mē htyk xwÿnhjaja ka mē akupÿm mē ho htĩr o ri apa. Nê mē hkànhy rũnh xwÿnhjaja ka mē akupÿm mē ho mex o ri apa. Nê mē kamã mēkarõmnuti xwÿnhjaja ka mē nê mē hano. E kêr ka mē ã inhÿ hã mē ho mex o ri apa anê. Na pa amarĩ tanhmã mē ato ka mē inhmã amnhĩrer kêt tã ra mē ate tanhmã mē ho mex to mã tãm. Tã kêr ka mē amnhĩ xwar amarĩ ri mē ho mex o ri mē hkôt apa. No ri mē ho mex pãnhã kàxpore hã axàhwÿr kêt nê.

⁹⁻¹⁰ —Nê kêr ka mē ma mē hwÿr apa kaxyw anojarêt hãmri nê amnhĩ kôt akukrêx rũnh o apa hkêt nê. ãm anhÿ kamã mē hwÿr apa. Nê akàxpore ho rax nê ho apa hkêt nê. Rÿ akawà kamã axê hkwy rÿ aparkà hõ xàr nê ho amõr kêt nê. Rÿ kô hõ py nê ri ho apa hkêt nê. ãm anhõ mrykà pix jamÿ nê ma ho apa. Kêr kê mē ate Tĩrtũm kapêr o mē ahkre nê mē ho mex xwÿnhjaja mãn amnhĩ pãnhã mē amã mē axàpkur xà gõ ka mē kutã axàpkur o ri mē hkôt apa.

¹¹ —Nê kêr ka mē nhÿri krĩ hwÿr ajapôj nê kamã mēhõ kot amnhĩ to mex xwÿnh japêr. Nê ra omu hãmri nê kuri mãn pôj nê hkôt apikamēnh tãmtã kurũm akupÿm ajapôj nê ma nhãm krĩ hõ hwÿr mra.

¹² —Nê kêr ka mē mēhõ nhõrkwÿ hwÿr pôj nê mē

kãm: “E ot pa mẽ awỳr mỗ. Nà koja Tĩrtũmja mẽ ato mex nẽ.” Anhỹr o mẽ kãm akapẽr. ¹³ Koja mẽ ama nẽ amnhĩ wỳr awỳ ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm: “E koja Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ ri axàmnhĩx apa.” Anhỹr o mẽ kãm akapẽr. No koja mẽ amnhĩ nhõrkwỹ nẽ mẽ akurê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho mex kêt nẽ.

¹⁴ —Nẽ koja nhỹri krĩ hõ kamã mẽ akaga nẽ akapẽr mar kêt japêr. Ka mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kamã ama hãmri nẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj nẽ ma akupỹm apa. Nẽ akupỹm anojarêr nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ nẽ ma apa. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ ma nhỹhỹm hpãnhã apa. ¹⁵ Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho. Na pre ã Sotõ mẽ Komo nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Na prem amnhĩ tomnuj tỳx nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ tanhmã hã mẽ homnuj tỳx to. Tã jar mẽ kãm ixkapêr mar prãm kêt nẽ mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja koja ja hã mẽ omu nẽ kot Sotõ mẽ Komo nhõ xwỳnhjê nhĩpêx o mẽ hipêx. No ãm tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ hakre. Anẽ.

Nhũm pre Jejus ã mẽ inhmã mẽ ixapênh ã karõ anẽ.

Jejus kot mẽ kêp 12jê hkukamã mẽ harênh

Makre 13.9-13; Rukre 12.11-12, mãănên Rukre 21.12-17; Wam Pêtre 3.13-17, 4.12-19; Rukre 6.40; Juãw 15.20; Rukre 12.2-9

¹⁶ Nhũm Jejus arĩ kot mẽ ixrênh xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ inhmã:

—E kot paj ma mẽ hwỳr mẽ arê. Ma mẽ ate Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa kaxyw.

Jakamã kot kaj mẽ te ôwêhti kot mry xoprê hwÿr amnhĩ to mrar nhũm kot hkwÿ hpar pyrak o amnhĩ nhĩpêx. Koja mẽ hkwÿjaja mẽ ate mẽ ahkre ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nê nhũm mẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã nom kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr nê amã mẽ uma hkêt nê.

17 —E kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ ma mẽ hwÿr mra nê amnhĩ nê mẽ htãnopxar o ri apa. Koja mẽ hkwÿjaja mẽ akapêr ma nê kêp mẽ aprãm nôkati. Nê mẽ apynê nê ma mẽ utàr xwÿnhjê hwÿr mẽ ato mra nê mẽ kãm tanhmã mẽ ato hêx to. Hãmri nhũm mẽ mar xà hkôt mẽ atak. Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã koja mẽ ã mẽ anhĩpêx anê.

18 —Nê koja mẽ ixtã tanhmã mẽ ato kaxyw mẽ apynê nê ma mẽ õ pahi hwÿr mẽ ato mra nê tanhmã kãm mẽ ato hêx to. Nom kwãr mẽ mamrĩ ã mẽ anhĩpêx anê. Koja mẽ ato anê ka mẽ kutã akrĩ nê mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarê. Ijaewjê mã nê mẽ kêp Ijaew kêt xwÿnhjê mã.

19 —Nê koja mẽ ma mẽ õ pahi hwÿr mẽ ato mra nê ã mẽ anhĩpêx anê nom kêr ka mẽ tee ri tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarênh to hkukamã ajamaxpêr kêt nê. Koja Tĩrtũm Karõ tãm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ô ri mẽ kãm akapêr mex nê. 20 Nê kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt ri mẽ kãm akapêr kêt nê. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kot kaj mẽ ô ri mẽ kãm tanhmã axujarênh to.

21-22 —Nê koja mẽ hkwÿjaja ixtã mẽ akamã gryk nê. Nê mẽ atã àmnênh pix o pa. Nê mẽ kot mẽ apar kaxyw mẽ akwÿjê hã amÿnê. Koja mẽ anhĩpêxà hkwÿjaja mẽ apê mẽ hkra hã amÿnê. Nhũm mẽ akra hkwÿjaja mẽ apê mẽ hipêxà hã amÿnê. Nhũm mẽ atõ hkwÿjaja mẽ apê mẽ htõ

hã amÿnê. Nhũm mẽ akatorxàjaja mẽ atã amÿnê. Hãmri nhũm mẽ apa. No ãm kwãr mẽ mãmri ã mẽ anhĩpêx anê. ã mẽ kot mẽ anhĩpêx anhÿr tã kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr pê ixkaga hkêr nê. Mẽ ãm amnhĩ to htÿx rãhã ty. Hãmri nê akaxwÿnhja ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwÿr axàpir kurê kumrêx nê wa ixkuri akupÿm amex nê atĩr tũm nê apa ho apa.

²³ —Nê koja mẽ nhÿri krĩ hkwy kamã ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx hto ka mẽ mãmri mẽ kurũm ajapôj nê ma nhÿhÿm krĩ hõ hwÿr apa. Nê hpãnhã kamã mẽ kãm ri ijarênh o mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ kormã Ijaewjê nhõ krĩ piitã hwÿr apa hkêr ri pa akupÿn mẽ awÿr wrÿ. Kwa kêr ka mẽ ixkapêr mã ajamaxpêr tÿx rãhã ri apa.

²⁴⁻²⁵ —Mẽ ate ixkôt apa ho apa xwÿnh na ka mẽ. No pa na ixpê mẽ ajahkre xwÿnh. Jakamã koja mẽ kot tanhmã inhĩpêx to ho mããnên mẽ anhĩpêx. Koja mẽ nhÿrmã tanhmã inhĩpêx to nê mã ixkôt mẽ ato anê nê. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja kot axpên pyræk. Jakamã koja mẽ ixpê Satanasti hã ijarê nê mããnên tanhmã mẽ ajarênh punuj to ho pa. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja kot axpên pyræk jakamã koja mẽ panhĩpêx o axpên pyræk.

²⁶ —Tã nom kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr pê amã mẽ uma ho apa hkêr nê. Na htem piitã axpên pê tanhmã hamaxpêr punuj to ho hpimxur o pa nom tee ri ho pimxur prãm kaprÿ. Koja nhÿrmã mẽ hamaxpêr piitã amnhĩrĩt pa. Nê mẽmoj piitã ra hpimxur mex tã koja nhÿrmã amnhĩrĩt par kumrêx.

²⁷ —Nê koja nhÿrmã mẽ piitã ixte amnhĩ nhĩpêx kôt ixpumu. Na pa ra mẽ hkàx ã mẽ amã ixujarênh

rax nê. Tã kêr ka mē ma mē piitã mē kãm harēnh o ri apa. Nê ra ixte mē hkàx ã ahte ixte mē amã mēmoj jarēnh ta ka mē hpãnhã ma mē kãm harēnh o ri apa kê mē apyrà nê harēnh ma.

²⁸ —E kêr ka mē amã mē kot tanhmã mē ato mã xwýnhjê puma ho apa hkêr nê. Mē kot mē apar mã tã koja mē ãm mē akrãhkà pix pa nom tanhmã mē akaxwýnh to hkêr nê. Tĩrtũmja tapxipix na hte mē hkrãhkà nê mē hkaxwýnh mē ho pimràatã kot amnhĩ xà htýx kamã hamak tũm xàta wýr mē rēnh pumunh. Tã kot hwýr mē arēnh pymaj kêr ka mē amã kapêr kwým ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to puma ho ri apa.

²⁹⁻³¹ —Nê Tĩrtũm kot mē pahto hapêx par pumunh tã mãânēn kot mē pajamãr mex. Mãn ka htem kuwēnhre pumu. Na hte Tĩrtũm kuwēnhre jamãr mex o pa. Mē piitã mē kot ãm omunh tã nom nhũm Tĩrtũm mē kurom hamãr mex pē mē htãnopxar rãhã ho pa. Tã kãm mē pajapê htýx o kot kuwēnhre jakrenh jakamã kwa mē tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri akaprĩ nê apa hkêr nê. Koja Tĩrtũm mē pahtãnopxar rãhã ho pa. Kot mē panhĩ piitã omunh par. Nê ahpýnhã tanhmã mē pahkrã hkĩ kute hkôt mē pahpumunh par. Tã kot mē pahtãnopxar rãhã jakamã mo kaxyw kot kaj kêr mē ri amã mē uma ho apa? Anê.

Mē pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwýr rý mē pahte hkaga jarēnh

³² Nhũm Jejus arĩ kot mē hwýr mē ixrēnh xwýnhjê mã kapêr nê mē inhmã:

—E kwa mē mãmrĩ akwýjê mã mē apê ixkwý hã amnhĩ jarēnh o ri apa nê amã mē uma xàj tee ri

amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Kot kaj mẽ kãm ra ate ixkôt amnhĩ xunhwÿr ã amnhĩ jarê. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nê mẽ apyrà nê kaxkwa kamã Inhĩpêêxà mã ra ate ixkôt amnhĩ xunhwÿr ã mẽ ajarê. ³³ Nom kot kaj mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato pymaj apê ixkwÿ hã amnhĩ jarênh kêt nê. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nê nhÿrmã amnhĩ xwar Inhĩpêêxà mã mẽ apê ixkwÿ hkêt ã mẽ ajarê. Jakamã kwa mẽ mãmri mẽ kãm apê ixkwÿ hã amnhĩ jarênh o ri mẽ hkôt apa kê mẽ ama nê amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpêr japêr. Anê.

Mẽ kãm Jejus ã hkwÿjê kurê xwÿnhjaja

Makre 8.34-35; Rukre 9.24, mããnên Rukre 12.51-53, 14.26-27; Apokarip 12.11

³⁴ Nhũm Jejus arĩ kot mẽ hwÿr mẽ ixrênh xwÿnhjê mã kapêr nê mẽ inhmã:

—Ra mẽ awÿr ixwrÿk tã koja mẽ piitã ixkukwak ri hamakêtkati nê àmnhĩx ri pa hkêt nê. Kormã. Koja mẽ akwÿjaja ixkapêr ma nê mẽ apyrà nê amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr. Nhũm mẽ akwÿjaja axtem nê kuma nê ãm kuma. Hãmri nê ixtã tanhmã mẽ atomnuj to ho pa ka mẽ amnhĩ xã htÿx kamã ajamak o ri apa.

³⁵ —Koja mẽ akrajaja ixtã mẽ apê mẽ hipêêxà nê mẽ katorxà kutã amnhĩ xunhwÿ. Nhũm mẽ wÿjjaja ixtã mẽ umregêxjê kutã amnhĩ xunhwÿ.

³⁶ —Koja mẽ ã mẽ akwÿjaja ixtã mẽ akutã amnhĩ xunhwÿr anê. Mẽ anhõrkwÿ kamã mẽ akukwak ri pa htã ixtã mẽ akutã amnhĩ xunhwÿ.

³⁷ —Nê mẽ amã mẽ anhĩpêêxà nê mẽ akatorxà japêê. Nê mẽ amã mẽ akrajê japêê. Tã nom kot kaj mẽ gryk ã ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa hkêt

hāmri nê apê ixkwỳ mã tãm kêt. ³⁸ Rỳ nhũm mẽ nhỹrmã ixtã mẽ apar kaxyw ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamxpêr nê mẽ kot mẽ apar pymaj ixkaga hã kot kaj apê ixkwỳ mã tãm kêt nê. ³⁹ Koja mẽ nhỹrmã ixpĩ pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnhjaja. Koja mẽ ixpyrà nê ixtã mẽ apar mã tã kwa kêt ka mẽ amã atyk pymaj ixkaga hkêt nê. Kwãr mẽ mãmri tanhmã ixtã mẽ ato. Kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri axte amnhĩ xà kamã ajamak kêt nê atĩr tũm nê amex rãhã apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar amã amex nê apa hprãm xàj ixkaga hāmri nê nhỹrmã wa ixri atĩr tũm nê apa ho apa hkêt nê. Anê.

*Mẽ kot Jejus krajê ho mex xwỳnhjê jarênh
Matêwre 25.34-40; Makre 9.41; Juãw 13.20*

⁴⁰ Nhũm Jejus arĩ kot mẽ hwỳr mẽ ixrênh xwỳnhjê mã kapêr nê mẽ inhmã:

—E koja mễhõ nhỹri mẽ apumu nê mẽ apê ixkra hã tanhmã mẽ ato mex to nê te pa kot ixto mex pyràk. Nê kot kaj mẽ tanhmã pa ixto mex to nê te Tĩrtũm o mex pyràk.

⁴¹ —Nê kot ka mẽ nhỹri Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapêr jarênh xwỳnhjê hõ tanhmã ho mex to nhũm Tĩrtũm hã apumu nê nhỹrmã hã ato mex nê. Rỳ ka mẽ mễhõ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hõ pumu nê tanhmã ho mex to. Nhũm Tĩrtũm hã apumu nê mããnên hã ato mex nê. Te ate mễhõ ho mexta pyrà nê mããnên ato mex nê. ⁴² Nhũm mễhõ nhỹri mẽ kot ixkôt kormã amnhĩ xãm nyw nê kormã àhpumunh tohtuj anhỹr xwỳnhjê hõ pumu. Nê kãm kôr ã omu nê hamaxpêr o: “Kwa Jejus kôt ri pa xwỳnh mũj kãm kôr. Kormã kot Jejus kôt amnhĩ

xãm tỳx kêt tâ kêp hkwỳy. E kot paj kãm gô hkwỳy kê ho ixkõ.” Anê hãmri nê kãm hkwỳy nhũm ho ixkõ. Hãmri nhũm Tĩrtũm hã omu nhũm kot kãm gô pix nhõr nhũm kot ho hkõm tâ nhũm ja hã ho mex rax nê. Anê.

Nhũm pre ã Jejus kot mẽ hwỳr mẽ ixrênh xwỳnhjê mã kapêr ry rax anê. Mẽ ixpê 12jê mã ã kapêr anê.

11

Juãw Paxis kot Jejus jarênh mar

Rukre 7.18-23, 7.5, mããnênh Rukre 4.16-21

¹ Tã nhũm Jejus ra kot mẽ hwỳr mẽ ixrênh xwỳnhjê mã kapêr pa hãmri nê kato nê ma krĩ pu hã krĩ hkwỳjê hkõt ri pa. Nê mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o ri mẽ hkõt pa.

² Nhũm Juãw Paxisja arĩ kêp prês nê mẽ haghênh xà kamã hkrĩ. Nhũm pre hte hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hwỳr mra nê kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harê. Hãmri nhũm harênh ma nê tee ri hkukamã hamaxpêr. Hãmri nê hkõt mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nê wa kuta ³ nê hwỳr wa kumê nê wa kãm:

—Kwa wa ma Jejus wỳr tẽ nê hkukja nê kãm: “Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixwỳr amê nà? Xà kormã axtem mēhõ na pa mẽ ri hamār o ri ixpa?” Anhỳr o hkukja hãmri nê tanhmã kot amnhĩ jarênh to hã ama nê man akupỳn ixwỳr tẽ nê inhmã harê. Anê.

⁴ Hãmri nhũm wa kuma nê ma hwỳr tẽ. Nhũm Jejus kormã tanhmã mẽ à kute xwỳnhjê ho mex o xa. Mẽ nohkre xwỳnhjaja nhũm akupỳm mẽ ho mex. Nê mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ nê mẽ hanor o ãm rãhã nhũm Juãw kõt

wa pa xwỳnhta wa hwỳr tẽn pøj. Nẽ kormã mẽ hã omunh o wa xa. Hãmri nẽ kãm Juãw Paxis kapêr jarẽ nhũm wa kuma nẽ wa kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ja hã ijarẽ. Ixpê mẽ ate ixkamã ajamak o apa xwỳnhta na pa. Na ka wa kam ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỳr ã ixpumu. Jakamã wa ma akupỹm tẽ nẽ aprĩ hã kãm ijarẽ. ⁵ Na pa hte akupỹm mẽ nohkre xwỳnhjê ho mex. Nẽ mẽ hkànhy xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ hkà ho mex. Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ hte ho mex. Nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ ho mẽ htĩr. Nẽ mẽ kêp amrakati nẽ ri mẽ pa xwỳnhjaja pa mẽ kãm mẽmoj mex jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. ã na pa hte mẽ hipêx anhỳr o ri ixpa. Jakamã e wa ma akupỹm Juãw wỳr tẽn nẽ ã kãm ijarẽnh anẽ. ⁶ Kê ijarẽnh ma nẽ ixkôt hamaxpêr tỳx nẽ tee ri ixkukamã hamaxpêr kêt nẽ. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hamakêtkati nẽ ri pa. E wa tokyx ma akupỹm tẽn nẽ kãm ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

Jejus kot tanhmã Juãw Paxis jarẽnh to Rukre 7.24-35

⁷⁻⁹ Nhũm pre ã Jejus Juãw Paxis kôt wa pa ho wa pa xwỳnhja wa kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ akupỹm hwỳr wa kumẽ nhũm wa ma akupỹm hwỳr tẽn. Hãmri nhũm Jejus mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã tanhmã Juãw Paxisja jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Na ka pre htem kapôt ã Juãw Paxis mar kaxyw ma hwỳr mra. Nom ê mex ã omunh kaxyw rỳ hpijaãm kãm tanhmã kapêr to hã mar kaxyw na ka prem hwỳr amrar kêt nẽ. Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa jakamã na ka prem ate mar kaxyw ma hwỳr mra. Tĩrtũm nhỹ hã ixkukamã ijarẽnh o pa xwỳnh

na. Ixpê Tirtûm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh ã na hte ijarênh o pa. Nê hprĩ hã tanhmã mẽ amã ijarênh to. Jakamã kapêrja mex o kot wam Tirtûm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhjê kapêr piitã hakrenh par. ¹⁰ Tirtûm kapêr ã kagà htũm kot Juãw kukamã tanhmã harênh to nê harênh kot:

Kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr harênh xwỳnhja mẽ nhũm ma ri kutêp mẽ kãm harênh o pa. Mẽ kot mar nê kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw.

—Anhỹr o Tirtûm Juãw Paxis kukamã harê nhũm prem hã kagà. Tã nhũm ixkukamã mẽ awỳr kumê. ¹¹ Juãw Paxisja na mex kumrêx. Na pre hprĩ hã ixkukamã tanhmã ijarênh to ho pa. Tã nom ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hkĩnhã na pre ixkôt pa ho pa hkêt nê. Jakamã ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kot ixkôt hprĩ hã ixkapêr mar o pa jakamã na mẽ mex o mẽ kot Juãw Paxisja jakrenh. Anê.

¹²⁻¹³ —Na pre finat Mojes kumrêx mẽ kãm Tirtûm kapêr kwỳ hã kagà. Tã nhũm hpãnhã Tirtûm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhjaja Mojes mỳr pê hkwy hã kagà. Nhũm prem kamã harê nê kuma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Hãmri nhũm Juãw Paxisja mẽ mỳrpê kato nê tãm Tirtûm kapêr o mẽ ahkre ho ri pa. Tã pa hpãnhã ho mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa nhũm mẽ ohtô nê inhma nê ixkôt amnhĩ xunhwỳ nê kãm ixkapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa hprãm nê.

¹⁴ —Amnepêm na pre Tirtûm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhjaja mẽhõja kukamã tanhmã harênh to ho pa. Nê mẽ kãm harênh o: “Koja nhỹrmã mẽhõ te Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê mẽ

awÿr mō. Nē mē amā Tīrtūm kot mē awÿr mēnh mā xwÿnhja jarēnh o pa ka mē ama.” Anhÿr o mē kām mēhō jarē. Tā kot paj mē amā kot hkukamā harēnh xwÿnhhta nhīxi jarē ka mē inhma. Nà Juāw Paxisja kukamā na prem ā harēnh anhÿr o pa.

¹⁵ —E kot pa mē amā mē piitā htÿx ri tanhmā mē hamaxpēr to ho mē pa hā mē amā mē harē ka mē harēnh ma. ¹⁶ Te mēhprīre kot amnhī nhīpêx pyrāk o na htem amnhī nhīpêx. Mēhprīrejaja na htem mē ōrkwÿ kapem mēmoj to amnhīkati nē tee ri hkwÿjē kot amnhī nhīpêx pumu nē mē kām:

¹⁷ Kwa na pa mē amā gre htā ka mē ixkutā anhōkrepōx kêt nē. Pa mē ja hā mē apumu nē hpānhā mē amā mē htyk jarē htā ka mē akaprī nē amÿr kêt nē. Kwa mē ri ā amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Anē.

—Mēhprījaja na htem ā axpēn mā kapēr anē. Tā te mē ate mē urāk. Tīrtūm kot mē awÿr ŷ hā kapēr jarēnh xwÿnhjē rēnh tā ka mē te mēhprīre kot amnhī nhīpêx pyrā nē mē ama nē ām mē ama nē mē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē.

¹⁸ —Juāw Paxis na pre mē awÿr mō nē ixkīnhā apkur mex o ri pa hkêt nē. Nē ixkīnh ā wīhti ho hkōm kêt nē. Ka mē ja hā omu nē hkaga nē atÿx ri Satanasti nhÿ hā tanhmā kot amnhī nhīpêx to hā hkamnhīx. Hāmri nē mēhprīre kot amnhī nhīpêxta pyrā nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē.

¹⁹ Tā hāmri pa hpānhā mē awÿr mō nē Juāw Paxis rom apkati mē ixāpkur mex o ri mē akôt ixpa. Nē kurom mē akutā wīhti hkwÿ ho ixkōm o ri ixpa. Tā ka mē ja hā ixpumu nē atÿx ri ixāpkur rūnh nē ixpipānh o ri ixpa hā ixkamnhīx nē ā axpēn mā

ixto akapêr anê. Nê mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt ri ixpa xwỳnh ã axpên mã ijarê. ã na ka htem axpên mã ijarênh anê. Jao te mẽ ate Juãw Paxis nhĩpêx pyrã nê ixkaga nê ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Na hte ã htỳx ri tanhmã mẽ hamaxpêr to ho mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anê. No tãm ri mẽ hamaxpêr xwỳnhjaja na htem ahpỳnhã wa ixte amnhĩ nhĩpêx ã wa ixpumu nê axpên mã wa ijarênh o: “Nà ahpỳnhã wa kot amnhĩ nhĩpêx tã no ãm hamê Tĩrtũm nhỹ hã kapêr mex o pa. E pu mẽ wa urak nê Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.” Anhỹr o axpên mã wa ijarê. Anê.

Mẽ kot Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpêr kêt xwỳnhjê jarênh

Rukre 10.13-15

²⁰ Na pre hte Jejus krĩ piitã hkôt pa nê krĩ nhõ xwỳnhjê mã kapêr nê mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ kãm kapêr. Korajĩ mẽ Pese nhõ xwỳnhjê kumrêx mã kapêr nê mẽ kãm:

²¹⁻²² —E mẽ inhma. Amnepê m krĩ pê Sitõ mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nê mẽ kot amnhĩ tomnujta ã tanhmã mẽ ho. Tã kwa mẽ o kora Korajĩ mẽ Pesêj nhõ xwỳnhjaja. Ra ixte mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax tã ka mẽ omu nê ãm omu nê amnhĩ tomnuj kaga hkêt nê. Arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa. Mỳrapê kot kaj mẽ amex kêt nê. Kop apu Sitõ rỳ Xir kamã mãn ixte mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa ronhỹx mẽ omu nê mẽ arom amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr tỳx kurê kumrêx. Nê tee ri kot tanhmã

kot amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ hkaga hpa. No mẽ kajaja na pa hte tee ri mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj punuj kêt kwỳ ho anhỹr o ixpa kaprỳ. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũm tanhmã mẽ atomnuj tỳx to. Nẽ tanhmã Sitõ mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh to nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa. No mẽ kajaja mẽ ate amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakrenh jakamã koja Tĩrtũm mẽ hkĩnhã mẽ atomnuj tỳx kumrẽx. Ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa kãm ga. Anẽ.

²³⁻²⁴ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anẽ. Nẽ hpãnhã Kapanaũ nhõ xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—No mẽ apê Kapanaũ nhõ xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ ajaxwỳja mẽ uràk nẽ amex kêt nẽ. Ra ixte mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax nhũm mẽ ate hã ixpumunh tã amnhĩ tomnuj kaga hkêt tã Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr akrà. No ãm hwỳr akrà kaprỳ. Kot kaj mẽ atõ hwỳr axàpir kêt nẽ. Kop apu Sotõ nhõ xwỳnhjaja mãn kot ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumunh ronhỹx mẽ ra kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. No mẽ kajaja na ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã ma kuwy maatita wỳr ajapêx pa kãm ga. Anẽ.

Jejus kot õ Papaj mã amnhĩ jarẽnh

Rukre 10.21-22

²⁵⁻²⁶ Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà apê mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Pikap ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ kaxkwa kamã mẽ pa

xwÿnhjaja apê mē ixpīitā mē inhō Pahi Maati na ka. Ām hāmri na ka hte amnhī nhīpêx mex o ri apa. Na ka hte mē àhpumunh tÿx ā mē kot amnhī to jarkrar xwÿnhjê mā axàhpumunh tÿx o amnhīrīt kêt nē. Ām mē àhpumunh kêt ā mē kot amnhī jarēnh xwÿnhjê pix mā na ka hte axàhpumunh tÿx o amnhīrīt nhūm mē tapxipixjaja ja hā apumu. Nà ām hāmri. Ām hāmri na ka hte amā hprām xà hkôt ā mē piitā mē hipêx anhÿr o ri apa Papaj. Jakamā mē kot amnhī to hkryre xwÿnh pixjaja na htem hprī hā ate amnhī nhīpêx kôt apumunh o pa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Tīrtūm mā amnhī jarēnh anē.
 27 Hāmri nē hpānhā mē kot mar o kuhê xwÿnhjê mā kapēr nē mē kām:

—Nà na pre ra Inhīpêêxàja inhīhkra kamā mēmoj piitā hagjēnh pa. Ixte kām ho amnhīptār o ixpa kaxyw. Jakamā tapxipix na kot ixpê Kra hā ixpumunh par. No jar pika ja kamā mē pa xwÿnhjaja na mē kot ja hā ixpumunh kêt. Nē papxipix na ixte Inhīpêêxà kot tanhmā amnhī nhīpêx to hā omunh par. Jakamā na pa hte ā amnhī nhīpêx o ri ixpa anē nē inhmā hprām xà hkôt mē hkwÿjê mā ho amnhīrīt o ri ixpa. Jakamā nhūm mē ixpyrà nē Inhīpêêxà kot tanhmā amnhī nhīpêx to ho pa hkôt omu.

28-30 —Nē tee ri amnhī kukamā mē ajamaxpēr o ri apa xwÿnhjaja te mē ate mēmoj pytī rax tur nē ahte ho apa pyrāk. Kwa mē ixkôt amnhī xunhwÿ nē ixte amnhī nhīpêx ā ixpumu. Ixte mē akamā ixukaprī xwÿnh na pa. Na pa hte mē akutā inhnojarēt rāhā ho ixpa. Jakamā kot kaj mē ixkôt amnhī xunhwÿ pa te ixte mē anē mēmoj pytī ho ixwrÿk pyrāk o mē anhīpêx nē tām mē axunhwÿ

ka mẽ tãm ajamaxpêr nê tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mo kaxyw koja ixkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnhjaja tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o pa? Nà na htem ixkamnàr rom hamakêtkati nê àmnhĩx ri pa ho pa. Anê.

12

*Jejus kêp arĩgromnu hpãm
Makre 2.23-28; Rukre 6.1-5*

¹ Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja kato. Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mẽ pa mẽ ma mẽ hpur kôt ri nhỹhỹm ri ixpa. Hãmri nê ra mẽ inhmã prãm nê mẽmo hy te kot harôj pyràk xwỳnhja kwỳ rê nê kugrà nê ma Jejus kôt hkanhar o mō. Mẽ ixpê Ijaew na pa htem axpên pur kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa. ² Hãmri nhũm mẽ ixkwỳ pê Parijew nhõ xwỳnhjaja kãm mẽmoj tã Jejus o kapêr prãm jakamã ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ ixpumu nê mẽ ixtã Jejus kukjêr kurê kumrêx nê kãm:

—Kwa Tĩrtũm kapêr tũm kot mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽ pahte mẽ hpur kãm mẽmoj nhĩkênh nê mẽ pahkurê htã nhũm ri akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja axtem nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri akôt pa. Mẽmo hyta rê nê akôt hkanhar o pa. Kwa mẽ kãm anê kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Na htem arĩgromnu hã mẽmoj tã àpênh kêt kênã. Anê.

³⁻⁴ Hãmri nhũm mẽ kuma nê hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarê nê mẽ kãm:

—Tk. Xàn ka htem Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota kamã harênh nê mar kêt nê? Na pre hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ nhũm mẽ prãm xaj Tĩrtũm mã amnhĩ

jarênh xà hã ixkre hwÿr agjê. Hãmri nhũm mẽ õ patre maatija mẽ kãm prãm tÿx ã mẽ omu nê kãm mẽ hkaprĩ nê mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwÿr xwÿnhhta gõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja nê mẽ hkurê htã nhũm mẽ kãm prãm tÿx ã mẽ omu nê mẽ kamã ukaprĩ xaj mẽ kãm kugõ. ãm mẽ õ patre pix kot ja hkur kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tã nom nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj kêt nê. Kot mẽ kamã ukaprĩ nê mẽ kãm õr ã omu nhũm ja kãm mex nê.

⁵—Mẽ panhõ arĩgromnu htã na hte patrejaja arĩ hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã àpênh o pa. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kôt na htem arĩgromnu htã nhũm mẽ arĩ hã apê nhũm Tĩrtũm pê jamnuj kêt nê. Kumã mẽ àpênh xwÿnh kênã. ⁶ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarê. Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkreta mex tã nom ixpê Tĩrtũm Kra jakamã inhmex o ixte ixkreta jakrenh. ⁷ Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja harênh kot:

Kêr ka mẽ inhmã amnhĩ jarênh kaxyw nê ãm inhmã mẽmoj nhõr pix pê inhmã amnhĩ jarênh kêt nê. Mẽ mãânên mẽ kamã axukaprĩ o ri apa pê inhmã amnhĩ jarê. Ja na kêt inhmã hprãm.

—Ã harênh kot anhÿr. Tã mẽ ate aprĩ hã ja mar ronhÿx ka mẽ ixkôt mẽ pa xwÿnhjê kot mẽmo hy rênh nê hkanhar o mõr ã mẽ omu nê ri tanhmã mẽ ho akapêr to hkêt nê. ãm mẽ kãm prãm ã mẽ omu nê mẽ kamã axukaprĩ nê.

⁸—Kêt pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nê mẽ awÿr inhmê. Jakamã papxipix na pa hte arĩgromnu

hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ. Kwa mẽ jajê pumu nẽ mẽ kamã axukapĩrĩ kêt wehe. Kwãr mẽ mãmrĩ mẽmo hyta rê nẽ hkanhar o ixkõt mō. Anẽ.

ĩhkra grà xwỳnh jarēnh

Makre 3.1-6; Rukre 6.6-11

⁹ Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê mã kapêr anẽ hãmri nẽ Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà. ¹⁰ Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tanhmã ho kapêr to kaxyw htãnopxar o kuhê. Jakamã nhũm ixkre kamã mēhõ my ĩhkra grà xwỳnhja mẽ pikuprõnh xwỳnhjê nhĩhkô hã nhỹ nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa pu mẽ jar pakuhê nẽ Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja arĩgromnu hã mũjti ho mex nà? Koja ho anẽ nẽ Tĩrtũm kapêr tũm kuhpa hã amnhĩ nhĩpêx. E pu mẽ kop xa nẽ hã omu. Anẽ.

Hãmri nẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà na htem arĩgromnu hã akupỹm mẽ ho mex nhũm Tĩrtũm kãm ja mex nẽ nà? Anẽ.

¹¹ Hãmri nhũm mẽ hamaxpêr kõt mẽ omunh mex nẽ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã na htem arĩgromnu hã amnhĩ nhĩpêx to ho pa wehe? Xà koja we mẽ akrit ôwêhti ahkrehti kamã tẽm ka omu nẽ ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pẽ ho axàpir kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ tee ri omu nẽ ho axàpir kurê kumrẽx. ¹² Arĩgromnu hã mẽ ho mexja ja mex kênã. Tĩrtũm mã mẽ pahpê panhĩa na mẽ pamex o mẽ hkrit jakrenh jakamã kêr pu mẽ tee arĩgromnu htã pu mẽ hã tanhmã axpẽn to mex to ho papa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm.

Anhÿr o mē kām kapēr. ¹³ Hāmri nē hpānhã myta mǎ:

—E anhĩhkra katàt. Anē.

Hāmri nhũm ìhkra katàt nē mex kurê kumrêx.
¹⁴ Hāmri nhũm Parijew nhõ xwÿnhjaja tee ri ja hã omu nē Jesus kamã gryk nē. Arīgromnu pê sap ã kot ho mex jakamã nhũm mē kamã gryk tÿx nē. Hāmri nē ma mra nē hapôj nē hã axpên kukjêr o kuhê nē axpên mǎ:

—Kwa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿrja mÿrapê tanhmã kot puj wem ho? ã kapēr anhÿrja o te mē papamjaja mē pahte hkĩnhã mē kamã paxukapri kêt pyræk ã mē pajarê. Kojã mē pahkwÿjaja kuma hāmri nē mē pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nē amnhĩ kaxyw hkôt pix mǎ hamaxpêr. Kwa tanhmã kot puj wem ja nē ho?

Anhÿr o axpên kukjêr o kuhê.

Jejus kêp Tirtũm kot mē pahwÿr mēnh xwÿnh ã harēnh

Makre 3.7-12

¹⁵ Hāmri nhũm Jejus amnhĩ tã Parijew nhõ xwÿnhjê jamaxpêr kôt mē omu hāmri nē mē kêp kato nē hpānhã ma nhÿhÿm krĩ hõ hwÿr ma tē. Nhũm mē ohtô nē omu nē ma hkôt mra nhũm mē omu nē akupÿm mē kām mē à xwÿnh piitã ho mex.

¹⁶ Hāmri nē mē kām:

—E na pa akupÿm mē ato mex. Nom kêr ka mē amnhĩ tã ixto axàmra ho ri apa hkêt nē. Ixpê Tirtũm Kra hã mē kām ijarēnh kêt nē. ãm kwarĩ kumrêx.

Anhÿr o mē kām kapēr. ¹⁷ Na pre ra amnepêem Tirtũm nhÿ hã kapêr xwÿnh finat Ijaisja Jejus kukamã mē kām tanhmã harēnh to nē hã kagà. Te

Tĩrtũm tãm kapêr pyræk o harê nê hã kagà. Nê hã kagà ho:

18 Ota ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnhta xa. Pa na pa amnhĩ kaxyw ãm. Inhmã hapêê. Na pa hte tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omu nê ixkĩnh týx nê. Kot paj hwỳr amnhĩ karõ mẽ nhũm hwỳr axà nhũm ma ý hã pika piitã hkôt mẽ piitã mẽ kãm ijarênh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot hprĩ hã ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nê tanhmã ijamaxpêr to hã ixpumunh kaxyw.

19 Nom koja ri amnhĩ to àmra o pa hkêt nê. Rỳ kãm amnhĩ to rax prãm o mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkêt nê.

20 ãm kapêr xukaprĩ pix o koja mẽ hirerek xwỳnhjê mã kapêr o pa. Nê mẽ kot tee ri amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh xwỳnhjê kamã ukaprĩ o pa. Nê mẽ kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê kutã nojarêr rãhã ho pa jakamã nhũm mẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o ri mẽ hkôt pa rãhã ra akupỹm mẽmoj piitã tãm haxwỳr pa.

21 ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa jakamã koja pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnh kwỳjaja kukwak ri amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwỳ. Anê.

Na pre ã finat Ijaisja Tĩrtũm nhỹ hã kormã Jejus wrỳk nê kator kêt ri tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkukamã harênh nê hã kagà anê. Tã nhũm mẽ hwỳr wrỳ nê ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa.

*Jejus mē mēkarōmnuti wa harēnh**Makre 3.20-30; Rukre 11.14-23, 11.31-32, 12.10*

²² Tã nhũm prem Jejus wỳr mēhõ myja o mō. Mēkarōmnuti kot hwỳr àr nē ho nohkre nē ho kapēr kêt xwỳnhta nhũm mē hwỳr o mō. Hāmri nhũm omu nē nē mēkarōmnuti jano nē akupỹm ho mex kurê kumrēx nhũm akupỹm rīt mex nē akupỹm kapēr mex nē. ²³ Hāmri nhũm mē amnhĩ jaēr pē omu nē kamã no pyma nē hã axpēn kukjēr o:

–Kokỹỹ. Jejus na hte ãm mē ho mex o mē ho mex o pa. Mãn kēp Tirtũm kot mē pahwỳr mēnh mã xwỳnhta na nà? ã na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa. Mãn kēp pahi finat Tawi kanrēhã tãmnhwỳta na nà? Anē.

²⁴ Nom nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja ã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr ã omu nē kēp mēkarōmnuti hkwy hã hkamnhĩx. Jakamã mē kot hã axpēr kukjēr ã mē kuma nē mē kãm:

–Tk pēr hinhu nhĩkôôti nhỹ hã na hte mē nē amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Anē.

Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hõ pē Satanasti nhũm prem ã Satanasti nhỹ hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx ã hkamnhĩx anē. ²⁵ Nhũm ra mē hamaxpēr kôt mē omunh mex jakamã mē kãm:

–Kwa mē inhma mē ate ixpê Satanasti hkwy hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Koja pika nhõ xwỳnhjaja axpēn kutã amnhĩ xunhwỳ nē axpu hāmri nē angrã nē ma ahpỹnhã ri pa. Hāmri nē amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã nhũm mē õ pahija mē hamār kêt nē. Nē koja krĩ nhõ xwỳnhjaja. Rỳ mē kot axpēn to hkwy xwỳnhjaja mēmoj tã axpēn kãm gryk nē axpēn kutã amnhĩ xunhwỳ. Hāmri nē ahpỹnhã awry hã pa nhũm mē

õ pahija tee ri kãm mẽ hamãr prãm kaprÿ. Mo mẽ hkwyjaja kot ri mẽ hamãr o pa? No koja pahija tãm amnhĩ nê amnhĩ kwÿjê janor kêt nê. ²⁶ Tã ja pyrã nê ixte Satanasti nhÿ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa ronhÿx pa ri mẽ nê amnhĩ kwÿjê janor kêt nê.

²⁷ —No mẽ akwyjaja? Xà Satanasti nhÿ hã na htem mẽ nê mẽkarõmnuti japôx o pa? Kêp apu pa ixte ÿ hã mẽ nê amnhĩ kwÿjê japôx ronhÿx mẽ akwyjaja ixpyrã nê ÿ hã mẽ nê amnhĩ kwÿjê japôx o pa. Nà Tĩrtũm nhÿ hã mẽ ixte mẽ nê mẽ hapôx o ixpa kênã. Jakamã mẽ ate ã ijarênh anhÿrja mex kêt. ²⁸ Tĩrtũm Karõ nhÿ hã ixte mẽ nê mẽ hapôx jakamã kwa mẽ ja hã ixpumu nê ixte mẽ ato amnhĩptar kaxyw Tĩrtũm kot mẽ awÿr inhmênh kôt ixpumu kêt wehe. Pa na ka htem ijamãr o apa.

²⁹ —Satanastija àhpumunh tÿx jakamã na htem tee ri kêp hkôt mẽ kot amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê pytar kaxyw nhũm mẽ nê mẽ omunh mex nê. Tã nom ixàhpumunh tÿx o ixte Satanasti jakrenh par jakamã na pa hte kêp mẽ utã nhũm mẽ hpãnhã ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx.

³⁰ —Ra mẽ amã ixkapêr mar prãm tã nom kormã ixkôt amnhĩ xunhwÿr kêt nê. Kwa wem ma amnhĩ to amõr gri nê tokyx ixkôt amnhĩ xunhwÿ kêt wehe. Kot kaj mẽ anhÿr kêt hãmri nê mẽ apê ixkutã amnhĩ xunhwÿr xwÿnh pyrãk o amnhĩ nhĩpêx.

³¹⁻³² —Nê koja mẽhõ ixkapêr ma nê kãm ixprãm kêt nhũm Tĩrtũm ixtã omu nom tokyx tanhmã ixtã ho hkêt nê. Kojã kormã amnhĩ tã hamã. Karõ kot axte kãm ijarênh o amnhĩrĩt nhũm jatã kot mar nê kãm ixprãm nê ixkôt amnhĩ xãm prãm xaj nhũm

kormã amnhĩ tâ hamã. Nom koja Karõ xatã mẽ kãm tanhmã ixto amnhĩrĩt to htã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ te mẽ kêp amnhĩ jamak pro pyrãk. Jao ra Karõ hã hpijaàm kêt o amnhĩ nhĩpêx. Mýrapê koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te kêp amnhĩ jamak pro pyrãk o mẽ hipêx nhũm mẽ tee kãm amnhĩ kaprĩ kaprỹ. Hãmri nẽ amnhĩ xà htỹx kamã hamak o pa xàta wỳr ma pa nẽ kamã pa rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

Mẽ pajamaxpêr xà hkôt tanhmã ri mẽ pakapêr to Rukre 6.43-45

³³ Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kot kaj mẽ atõ anhõ mẽmo pàr nhũm amã ô mex nẽ. Ô rax nẽ. Ka omu nẽ akĩnh nẽ amnhĩm mex ã harẽ. No koja apê ô hkêt ka tee ri omu nẽ mex kêt ã harẽ. Na htem ã amnhĩm mẽmo xô hpàr pumunh kôt tanhmã kute hã harẽnh anẽ. Ja pyrã nẽ na htem tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh kôt tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harẽ rỹ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽ.

³⁴⁻³⁵ —Nẽ koja mẽhõ hamaxpêr mex nẽ hãmri nẽ kapêr mex o pa. Nom koja hamaxpêr punuj nẽ kapêr punuj pix o pa. Nẽ htỹx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Na htem ahpỹnhã amnhĩ jamaxpêr xà hkôt tanhmã kapêr to ho pa. No mẽ kajaja na ka htem kagã xoprê jamaxpêr pyrãk o ajamaxpêr punuj pix o ri apa. Jao akapêr punuj nẽ. No tãm ajamaxpêr o tãm akapêr o ri apa hkêt nẽ. Na htem tanhmã hamaxpêr to xà hkôt tanhmã ri kapêr to ho pa. ³⁶⁻³⁷ Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ piitã tanhmã mẽ kapêr to hã mẽ mar xà hkôt tanhmã

mê harênh to. Jakamã mê akapêr mex o mê apa xwýnhjaja koja mê amex ã mê ajarê. Nom mê atýx ri akapêr punuj o mê apa xwýnhjaja koja mê amex kêt ã mê ajarê. Hâmri nê mê akapêr punuj o apaja myrapê mê atomnuj týx nê. Anê.

Jejus kot Jõhti jarênh

Makre 8.11-12; Rukre 11.29-32

³⁸ Hâmri nhũm Tirtũm kapêr tũm o mê ahkre xwýnh mê Parijew nhõ xwýnh kwýjaja mêmoj tâ Jejus wý nê kãm:

—Kwa Pahihti. Mê inhmã aa mê ixte mêmoj pumunh kêt õ ho anê. Kot paj mê omu hãmri nê Tirtũm kot mê ixwýr amênh ã apumunh kurê kumrêx. Jakamã e mê inhmã mêmoj to anê nã. Anê.

³⁹ Hâmri nhũm mê kuma nê mê kãm:

—Tk. Pêr ãm mê ajamaxpêr punuj pix o na ka htem apa. Ixpê Tirtũm kot mê awýr inhmênh xwýnh tâ mê ate ja hã ixpumunh kêt. Nê mê ate ja hã axpên mã ijarênh kêt tâ ixte mê amã aa mêmoj pumunh kêt õ ho anhýr kaxyw hã ixwý. Nã pa mê amã ho anhýr kêt nê. Kormã. ãm amnepê m Jõhti kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja pix kot paj mê amã harê.

⁴⁰ —Tirtũm nhỹ hã kapêr xwýnh Jõhtija amnepê m na pre tep rax kumrêxja htĩr rãhã kukrê. Nhũm õxãhkre kamã htĩr nê hkrĩ hã apkati axkrunêpxi hãmri nê htĩr rãhã õxãhkre rũm kato. Tã ixpê Tirtũm kot mê awýr inhmênh xwýnh kot paj nhỹrmã kên kre kamã ixtyk nê inhnõr ã apkati axkrunêpxi. Jõhti hkĩnhã ixtyk kumrêx nê inhnõr ã apkati axkrunêpxi hãmri nhũm Tirtũm akupým ixto ixtĩr.

41 —Nê koja nhÿrmã Tÿrtÿm akupÿm mẽ htyk nê mẽ hikwÿ xwÿnh piitã akupÿm mẽ ho htÿr hãmri nhÿm mẽ piitã Inhÿpêêxà mẽ wa ixkutã hkrÿ pa wa tanhmã mẽ harênh to. Tÿrtÿm mẽ wa ixkuri mẽ htÿr tÿm nê mẽ pa ho mẽ pa mã xwÿnhjê hã mẽ hkwÿjê jarê nê wa ixkuri mẽ pa ho mẽ pa hkê t xwÿnhjê jarê. Mẽ piitã ã ahpÿnhã mẽ harênh anê. Amarÿ mẽ pa xwÿnhjaja nê mẽ õ pahijaja. Jakamã nhÿm Nÿnÿwe nhõ xwÿnhjaja tanhmã wa inhmã mẽ ajarênh to. Jõhti kot mẽ hwÿr mõr nê mẽ kãm Tÿrtÿm kapêr jarênh o pa xwÿnhjaja nhÿm mẽ tanhmã wa inhmã mẽ ajarênh to nê wa inhmã: “Na pre Jõhtija man mẽ inhõ krÿ hwÿr mõ nê mẽ inhmã akapêr jarênh o ri mẽ ixkõt pa. Pa prem kuma nê mẽ ixte amnhÿ tomnuj kaga nê akõt amnhÿ xunhwÿr kurê kumrêx Tÿrtÿm. No or war akutã mẽ hkrÿ xwÿnh kwÿ ata mẽ na pre Akra Jejus tãm mẽ hwÿr mõ nê mẽ kãm kapêr o ri mẽ hkõt pa nhÿm prem mar tã mẽ ixkÿnhã mẽ kot amnhÿ tomnuj kaga nê hkõt amnhÿ xunhwÿr kêt nê. Mẽ ixkurom mẽ kot Akra mar tã amnhÿ kaxyw kãm hamaxpêr kêt nê.” Anhÿr o koja mẽ wa inhmã mẽ ajarê ka mẽ tee ri mẽ ama nê ra mẽ amã ma nê. Nom ãm mẽ amã ma kaprÿ.

42 —Nê sur kãm mẽ õ pahi nitita koja mẽ hpãnhã tanhmã wa inhmã mẽ ajarênh to nê wa inhmã: “Na pa pre inhmã pahi Sarumãw kot war anhÿ hã àhpumunh tÿx ã harênh ma hãmri nê inhmã mar prãm xàj ma awry hã õ pika hwÿr mõ nê omu nê kapêr ma. Hãmri nê ma akupÿm inhõ pika hwÿr mõ nê ixkwÿjê mã àhpumunh tÿx ã harênh o ri ixpa. Tã Akra Jejus na kot àhpumunh tÿx o pahi Sarumãw jakrenh tã or war akutã mẽ hkrÿ xwÿnh kwÿ ata

mê. Mê kot kapêr mar tâ ixkînhã kãm mar prãm kêt. Na prem kuma nê ãm kuma.” Anhÿr o koja wa inhmã mê ajarê. Hãmri nê ja hã mê amã akir ka mê tee ri mar o akrî nê amnhî kamã agryk o akrî. Nom ãm amnhî kamã agryk kaprÿ. Anê.

*Mêkarõmnuti kot tanhmã mēhō hto hã harēnh
Rukre 11.24-26*

⁴³ Nhũm Jesus arî Parijew nhõ xwÿnhjê mê Tĩrtũm kapêr tũm o mê ahkre xwÿnhjê mã kapêr nê mê kãm:

—Te mê ate ixte mēhō nê mêkarõmnuti japôx xwÿnhta pyræk. Nhũm te kêp kator nê ma htēm pyræk. Nê nhÿri amgrà kamã ri pa pyræk. Koja ja kêp omnuj nhũm tee ri kamã nhÿri hkôt xà japêr o pa. Nom tee ri hapêr o pa kaprÿ.

⁴⁴ Hãmri nê tanhmã amnhî kukamã hamaxpêr to nê hamaxpêr o: “E kot paj ma akupÿm mê kot nê ixkator xwÿnhta wÿr tē nê axà nê kamã mǎn ri ixpa.” ⁴⁵ Anhÿr o hamaxpêr hãmri nê ma akupÿm hwÿr tē. Nom kormã akupÿm hwÿr àr kêt ri nhũm kamã amrakati nê ri pa. Jakamã nhũm akupÿm hwÿr axà. Nom ahte hwÿr àr kêt nê. Amnhî kôt hkwÿjê ho 7 nê hwÿr mê ho gjêx pa. Mê kêp 7jaja nê wamta mê nhũm mê piitã hwÿr gjêx pa. No mê kêp 7jaja na omnuj tÿx o kot wamta jakrenh jakamã nhũm mê kot hwÿr gjêx xwÿnhta mê ÿhã ra amnhî tomnuj tÿx nê oprê htÿx o pa. Wam pyxire kot hwÿr àrta nhÿ hã nhũm amnhî tomnuj o ri pa nom kawax pé oprê. Tã nhũm ra axte hwÿr mê ohtô nê gjêxta nhÿ hã hãmri oprê htÿx kumrêx. Ja pyrà nê kot kaj mê tokyx ixkôt amnhî xunhwÿr kêt nê hãmri nê amnhî tomnuj tÿx pix o ri apa. Anê.

Jejus kot tanhmã hkwỳjê jarênh to hã harênh

⁴⁶ Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ. Rôm nhũm katorxà nẽ htõjaja nhỹhỹnh hwỳr mõn pøj. Nom kormã hwỳr gjêx kêt nẽ. Mẽ kot hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri hwỳr gjêx kaxyw kormã kapôt ã hã mẽ omunh o kuhê. ⁴⁷ Hãmri nhũm mẽhõja kapôt ã mẽ omu nẽ Jejus mã mẽ harê nẽ kãm:

—Kwa Pahihtì. Ota akatorxà mẽ atõjaja awỳr mõn pøj nẽ tee àr kaxyw. O mũj mẽ kapôt ã kuhê. Anẽ.

⁴⁸⁻⁵⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tõe. Nà kot pa ixkato nẽ mẽ omu. Inhmã mẽ hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kapêr ma nẽ hkõt amnhĩ xãm nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ rỳ ixkatorxà pyræk o pu mẽ axpên nhĩpêx o ri papa. Pa inhmã ixkatorxà nẽ ixtõjê japê pyrà nẽ mãânên inhmã mẽ ajapê nẽ. Anẽ.

13

Mêmo hy hkre xwỳnh jarênh

Matêwre 13.18-23; Makre 4.1-9; Rukre 8.4-8

¹ Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm kapêr pa nẽ ixkre rũm kato nẽ ma himô rax wỳr tẽ nẽ gô mỳri mẽ kãm ujarênh kaxyw nhỹ. Pa mẽ ixpê hkõt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkõt mra. ²⁻³ Hãmri nẽ gõta wỳr pøj nẽ mỳri ixkrĩ. Nhũm mẽ Jejus ã htu rax nẽ nhũm tee ri mẽ omunh o nhỹ. Hãmri nẽ hamaxpêr nẽ kànhmã xa nẽ tẽ nẽ pàr krem axà nẽ pàr kre kamã mũtũm awry rũm mẽ ahkre ho nhỹ nhũm mẽ piitã omunh nẽ mar mex o hkrĩ. Nhũm mẽ kãm ujarênh o mẽ ahkre ho nhỹ. Nom mẽ kãm tãm ujarênh kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapêr mar nẽ tanhmã hkõt amnhĩ nhĩpêx to ho paja nhũm hã

kuxi nê mẽ kãm harênh o nhỹ nhũm mẽ amgrà kamã kỳx pê mar o hkrĩ. Nhũm mẽ kãm:

⁴—E mẽ inhma. Koja mēhō ma pur mã mō nê pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o ri pa. Nom nhũm hy piitã amex kãm rôrôk kêt nê. Koja hkwỳja ahpỹnhã nhỹri rôrôk. Kwỳ aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nê hwỳr mra nê hkrêr pa.

⁵—Nê koja kên kãm hkwỳ rôrôk nê ra higrôt kutã nojarêt nê higrôt pa. Nom nhũm kamã aptỳx nê kêp pika hkryre. ⁶Jakamã nhũm higrôt nhũm hã myt apha nê arĩgro htỳx mẽ nhũm grà pa. Harê hkryre jakamã grà pa.

⁷—Nê koja mrônhĩ kamã hkwỳ rôrôk nê higrôt tã no nhũm utĩa kêp amýtã nhũm ô hkêt nê.

⁸—No kêt hirã kamã pika mex kãm rôrôk xwỳnhja hirã kamã rôrôk jakamã higrôt mex nê piitã ô rũnh nê. Kamã ô hkwỳ kêp 30 nê kamã hkwỳ kêp 60 nê kamã hkwỳ kêp 100. ã mẽ ujarênh kot anhỹr. ⁹Kwa kêr ka mẽ ixujarênhja ma nê kãm ajamaxpêr tỳx rãhã ho apa. Anê.

*Mẽmo kaxyw Jejus kot mẽ ujarênh o mẽ ahkre
Makre 4.10-25; Rukre 8.9-15*

¹⁰Hãmri pa mẽ ixpê Jejus kôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja Jejus kot mẽ kãm ã ujarênh anhỹrja ã kuma nê tee ri hkukamã ijamaxpêr. Hãmri nê hã hkukja nê kãm:

—Kwa axujarênhhta na pa mẽ ixprĩ hã hkôt mẽmoj pumunh kêt nê. Mon ka hte ãm mẽ ujarênh pix o mẽ ahkre? Anê.

¹¹Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tôe. Nà kot paj mẽ amã harê. Tĩrtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã

mê amã harê. Mê kot amnhĩ tomnuj kaga nhũm Tĩrtũm kot ja hã mê omunh nê mê ho hkra. Ja na pa harê. No mũjjaja mê akĩnhã kãm ja mar prãm kêt jakamã na htem ixujarênhja ma nê ãm kuma nê htỳx ri pa.

¹² —No kêt mê kajaja na ka mê ixkôt ri apa ho apa. Nê xatã ixkapêr mar o apa jakamã na ka mê aprĩ hã ixkapêr ma. Tã mê ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa jakamã na pa tanhmã mê akrã hto ka mê aprĩ hã mar mex o mỗ. No mê kot ixkapêr mar nê ãm mar xwỳnhjaja na mê akĩnhã inhmar tỳx kêt nê. Jakamã nhũm Tĩrtũm tanhmã mê hkrã hto nhũm mê hã no hkêt tokyx anê htỳx ri pa.

¹³ “Ixte mê kãm aa mê kot mễmoj pumunh kêt kwỳ ho anhyr rax tã nhũm mê omu nê ãm omu. Nê ixte amnhĩ nhĩpêxja nhũm mê kãm hkĩnh kêt nê. Nê mê kot ixkapêr mar tã ãm inhma nê kãm hprĩ hã inhmar prãm kêt nê.”

—Jakamã na pa hte ã mê kãm mễmoj te ho tãm pyrã nê harê no ãm hã haxwỳ nê mê kãm ixujarênh anê.

¹⁴⁻¹⁵ —Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnh Ijaisja amnepêm mê hkukamã tanhmã mê harênh to nê hã kagã. Mê kot inhmar nê ãm inhmar xwỳnhjê jarê nê tanhmã mê hkukamã mê harênh to nê mê harênh o:

Koja mê ujarênh mex mar pymaj amnhĩ jamak pro nê amnhĩ no hpro nê hkôt hamaxpêr kêt nê. Jakamã koja mê kãm mê kot amnhĩ nhĩpêx mex prãm kêt nê harênhja ma nê ãm kuma. Nê omu nê ãm omu. Mê kãm hprãm kêt jakamã koja mê ã amnhĩ nhĩpêx anê. Æ mê kot amnhĩ nhĩpêx anhyr kêt ronhyx mê

ra Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkõt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh pa. Hãmri nhũm mẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ kapẽr mar mex o pa. Tã no nhũm mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

— ã Ijaisja mẽ hkukamã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà anẽ.

¹⁶ — No kêt mẽ kajaja na ka htem ano ho ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã ixpumunh o ixkõt apa. Nẽ mẽ ajamak o ixkapẽr mar o ri ixkõt apa. ¹⁷ Amnepêm mẽ akukamã pahijaja nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja na prem kãm ixpumunh prãm tỳx o pa. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr mar prãm tỳx o pa. No ãm mẽ akĩnhã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar kêt rãhã htyk pa. Kormã ixwryk nẽ jar ixkator kêt jakamã na prem arĩ htĩr nẽ pa ri ixpumunh kêt rãhã ra htyk pa. ãm mẽ kapxipixjaja na ka mẽ mỳr pẽ ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar o ixkõt apa. Tã mẽ kurom mẽ ate ano ho ixpumunh nẽ ajamak o ixkapẽr mar o ixkõt apa jakamã kwa mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa pẽ akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ixpê hkõt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ.

Jejus kot hprĩ hã mẽmo hy jarẽnh

Makre 4.13-20; Rukre 8.11-15

¹⁸ Hãmri nhũm Jejus mẽ ixpê hkõt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã hprĩ hã mẽ ujarẽnhhta jarẽ nẽ mẽ inhmã:

— E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hy ho ukapêr xwỳnh ã ixujarẽnhhta jarẽ ka mẽ inhma. Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapẽr pyræk. Nẽ ahpỹnhã mẽmo

hy rôrôk ã pikata te kêp mẽ apê panhĩ ahpÿnhã mẽ ate Tĩrtũm kapêr mar nê ahpÿnhã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota pyràk. ¹⁹ Jakamã mẽ kot mar xwÿnh kwÿjaja te mẽ kot aptÿx kãm hy rôrôk nhũm kuwênh kot hwÿr mrar nê hkrêr par xwÿnhhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapêr ma no nhũm Satanasti te kuwênh kot hy krêr parta pyrà nê mẽ kot mar nê amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwÿr pymaj hãmri ra tanhmã kapêrja nê mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ kuma nom ho hamakêtkati tokyx anê nê axte kãm hamaxpêr kêt nê pa.

²⁰ —Nê mẽ kot mar xwÿnh kwÿjaja te mẽ kot kênre kamã hy hkwÿ rôrôk nê higrôt nê grà par tokyx anhÿr xwÿnhhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapêr ma nê hkĩnh nê. Nê kãm mar prãm nê. ²¹ Tã nhũm mēhō Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm kapêr to nhũm mẽ kuma nê Tĩrtũm kaga. Te mēmo hy higrôt nom ra grà par tokyx anhÿrta pyràk.

²² —Nê mẽ kot mar xwÿnh kwÿjaja te mrônhĩ kamã hy hkwÿ rôrôk nê higrôt nhũm mrônhĩ kot kêp àmnàr xwÿnhhta pyràk. Jao mẽ kãm Tĩrtũm kapêr mar prãm tã mãânên kãm mẽ hikukrêx rũnh nê mẽ hikàxpore rũnh prãm. Hãmri nê ãm ja pix kukamã hamaxpêr o pa. Nê ja gryk ã axte Tĩrtũm kapêr mã hamaxpêr nê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê.

²³ —Nê mẽ kot mar xwÿnh kwÿjaja te hirã kamã pika mex kãm hy hkwÿ rôrôk nê higrôt nê ô rũnhhta pyràk. Jao ixkapêr ma nê amnhĩ krã him hagjênh tÿx nê. Nê ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Jakamã te mēmo hy ô rũnh nê ô mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E ã ixujarēnhja kot anhÿr. Anê.

*Harôj kaàkre jarênh**Matêwre 13.36-43; Makre 4.26-29*

²⁴ Nhũm Jesus axte mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê mã awjarê nom hprĩ hã mẽ kãm ujarênh kêt nê. Axte mẽ kãm mẽmoj tâ kuxi nê awjarê nê mẽ kãm:

—Nà nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot kormã htĩr ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt ahpỳnhã tanhmã mẽ harênh toja te mẽ ujarênh ja pyràk. Koja mẽhõ harôj y mex o ukapêr kaxyw ma hpur mã mõ. Hãmri nê hkre hpa nê ma akupỹm mõ. ²⁵ Tã nhũm kamàt nhũm ra gõr nê nõ. Hãmri nhũm kãm hkurê xwỳnhja ma kêp ihpur wỳr tẽ nê harôj mexta nhĩpy axtem nê kêp harôj kaàkre hkre. Harôj kaàkreja te kot harôj mex pyràk nom mẽ kot hkur kêt. Tã nhũm kêp harôj y mex nhĩpy hkre hpa hãmri nê ma akupỹm tẽ.

²⁶ —Tã nhũm hamê higrõt nê anhĩpê ô. ²⁷ Nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja tee ri harôj mex kaêx ã harôj kaàkreta pumu nê hpur nhõ dõn wỳr tẽ nê kãm harê nê kãm: “Kwa ate harôj mex pix kre htã pêr hkaêx ã harôj kaàkre mãânên kato. Kwa tanhmã na pre amnhĩ to nê hkaêx ã kato?” Anê. ²⁸ Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nê mẽ kãm: “Nà mẽhõ kãm ixkurê xwỳnh na pre ã inhĩpêx anê.” Anê hãmri nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhhta kãm: “Kwa xà kot paj mẽ tokyx ma hwỳr mra nê nê harênh pa nê kurê nà?” Anê. ²⁹ Nhũm mẽ kãm: “Nà kot kaj mẽ anê nê harôj mexta mẽ ho apimràatã ixpê harênh pa. ³⁰ Kwâr mãmri harôj mex mẽ hpimràatã ô hpa mãn. Ka mẽ rĩ ma hwỳr mra nê harôj kaàkre kumrêx jarênh pa nê axpên tâ harê ho ê nê ma o mra nê hpòk. Hãmri nê rĩ kormã hpãnhã

harôj mex jakà nê ho akuprô nê ô ho mra nê ixkre kamã haxwÿ.” Anê. ã mẽ ujarênh kot anhÿr.
Anhÿr o mẽ kãm kapêr.

*Jejus te kot mẽmo hy hkryre pyræk ã harênh
Makre 4.30-32; Rukre 13.18-19*

³¹⁻³² Hãmri nhũm Jejus arĩ mẽ kãm amnhĩ tã kuxi nê ujarênh o nhÿ. Nê tanhmã mẽ kãm amnhĩ tã ujarênh to nê mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm kot mẽ awÿr ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmênh ã ijarênhja. Te ixte mẽmo hy pixire nhũm mẽ kot hkre nhũm higrôt pyræk. Koja gaa nê hprêk. Hãmri nê hpa anhgrà nhũm kuwênhre hwÿr mra nê hôptĩ kamã amnhĩm haê nhĩpêx nê kamã hikwÿ. Tã kot paj nhÿrmã mẽmo hy jarênhhta pyrà nê ixpyxi htã pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptà nê mẽ omunh mex rãhã ho ixpa. Anê.

*Jejus te kot pãwti kaxkrit xà pyræk ã harênh
Rukre 13.20-21*

³³ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm amnhĩ tã kuxi nê ujarênh o nhÿ nê mẽ kãm:

—E kot pa hpãnhã mẽ amã tanhmã pãwti kaxkrit xà jarênh to ka mẽ inhma. Na hte mênijaja pãwti nhĩpêx kaxyw hãmri nê kaxkrit xà hkwy ho grire nê kupy nê trik xôm mẽ ho ahkà. Hãmri nê ho pãwti nhĩpêx. Kaxkrit xàja grire htã pãwti piitã ho kaxkrit mex nê. Tã ja pyrà nê ixpyxi htã koja mẽ nhÿrmã pika piitã hkôt ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

Anhÿr o mẽ kãm amnhĩ jarê.

*Jejus kot mẽ ujarênh pix kãm mẽ ahkre hã harênh
Makre 4.33-34*

34 Na pre ã Jejusja mẽ ujarênh o mẽ ahkre ho pa anê. ãm mẽ ujarênh pix o mẽ ahkre ho pa. Te tãm ujarênh pyræk no ãm mẽmoj tâ haxwý rý amnhĩ tâ haxwý nê mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarênh to. 35 ã kot mẽ ahkre ho pa anhÿr kukamã na pre ra amnepêem Tĩrtũm nhÿ hã kapêr o mẽ pa xwýnhjê hõja harê nê hã kagà. Te Jejus tãm tanhmã amnhĩ jarênh to pyræk o hkukamã harê nê hã kagà nê hã hkagà ho: Kot paj mẽ kãm ixujarênh pix kãm mẽ ahkre ho ri ixpa. Mẽmoj te ho tãm pyrà nê harê nom mẽmoj tâ haxwý nê tanhmã mẽ kãm ixujarênh to. Nê aa mẽ kot mẽmoj mar kêt xwýnh kwý kot paj mẽ kãm harê kê mẽ kuma. Anê.

Jejus kot hprĩ hã harôj kaàkre jarênh

Matêwre 13.24-30, 13.47-50

36 Tã nhũm Jejus mẽ kãm ujarênh pa nê mẽ kure nê ma tẽn ixkrem axà. Hãmri pa mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwýnhjaja ma hkôt mra nê ixkrem agjê. Hãmri nê harôj kaàkre hã ujarênhta ã hkukja nê kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã harôj kaàkre jarênhta jarê nà. Na pa mẽ kormã ixprĩ hã mar mex kêt nê. Anê.

37 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tõe pa ixprĩ hã mẽ amã harê. ãm paa.

Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awýr inhmênh xwýnh te ixte mẽmo hy mex o ukapêr xwýnhta pyræk.

38 Nê purta te kêp pika piitã pyræk.

Nê harôj mexta te ra mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwýr nê ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwýnhjê pyræk.

Ně harôj kaàkreta te mẽ kot Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê pyràk.

³⁹ Ně kot harôj kaàkre hkre xwỳnhhta te Satanasti pyràk.

Ně harôj jakàr xà hã arĩgrota te Tĩrtũm kot ahpỳnhã tanhmã mẽ harênh to xà hã arĩgrota pyràk.

Ně mẽ kot harôj jakàr xwỳnhjaja te Tĩrtũm kapêr o wryk xwỳnhjê pyràk.

⁴⁰ Mẽ ujarênhja kamã na prem harôj kaàkre kumrêx jarê nê hã hpôk jarê. Ja pyrà nê koja nhỹrmã Tĩrtũm kot ahpỳnhã tanhmã mẽ harênh to xà hã arĩgrota ã hãmri ã mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx anê.

⁴¹ —Kot paj nhỹrmã kãm mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw hãmri nê kapêr o mẽ wryk xwỳnhjê mã anê nhũm mẽ ma mran wry nê mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix o akuprô. Nê mẽ kot nhãm mẽ hkwỳjê kot mẽ uràk nê tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa kaxyw mẽ kãm anhỹr xwỳnhjaja nhũm mẽ mãânênh mẽ ho akuprô. ⁴² Hãmri nê mẽ ho pikuprônh pa nê te mẽ kot harôj kaàkreta nhĩpêx pyrà nê kuwy kamã mẽ rênh pa. Hãmri nhũm mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nê pa ho pa. Nê amnhĩ xà htỳx ã maj tee ri mỳr rãhã ho pa. Nê tee ri amnhĩ xà hã maj amnhĩ nham o oxpên kamnhar tỳx kaprỳ.

⁴³ —No ixkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja mẽ mẽ kurom mex kumrêx nê pa. Kot paj mẽ ho mex rax nê nhũm mẽ mex rãhã nê pa ho pa. Tĩrtũm kot kormã pika nyw nhĩpêx mã xwỳnhhta kamã nhũm mẽ mex kumrêx nê pa ho pa. E kêr ka

mê ixujarênhja ma nê kãm ajamaxpêr tỳx rãhã ho apa. Anê.

*Mê hikukrêx mex o hpimxur jarênh
Piripos 3.7*

⁴⁴ Nhũm Jejus arĩ mê ixpiitã mê inhmã tanhmã ujarênh to. Nom hprĩ hã ujarênh kêt nê. Kê axte mẽmoj tã kuxi nê mê inhmã tanhmã ujarênh to nê mê inhmã:

—Mê ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja te mê apê mê hikukrêx mex ã pika japrôr xwỳnhhta pyràk. Kojã mẽhõ mê hikukrêx mex jamỳ nê o tẽ nê nhỹri amnhĩm ho amũxu. Kaxyw kakwỳ nê kamã hagjê nê hity hpa nê ma akupỹm tẽ. Hãmri nhũm jãã nhũm mẽhõ tẽn kãm kato. Hã pikata kakwỳ nê kãm kato nê omu nê hkĩnh nê. Nê hamaxpêr o: “E pa ma tẽ nê inhôrkwỹ kamã ixkukrêx piitã ho wênê hpa nê hpãnhã kàxpore jamỳ nê ho amnhĩm mê hikukrêx mex ã pika japrô nê amnhĩm mẽmoj mexta o ixàrĩk pa.” Anhỹr o hamaxpêr nê akupỹm hity hpa nê ma akupỹm tẽ. Hãmri nê mẽmoj mexta gryk ã õ mẽmoj piitã ho wênê hpa. Hikukrêx nê ôrkwỹ nhũm piitã ho wênê hpa. Hãmri nê hpãnhã kàxpore jamỳ nê ma o tẽ nê amnhĩm pikata japrô. Hãmri nê ma akupỹm hwỳr tẽ nê kamã mê hikukrêx mexta kwỳnh pa nê ho õ kumrêx.

—Tã te mê ate mẽhõ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhhta pyràk. Na ka mê uràk nê inhgryk ã amnhĩ tomnuj kaga hpa nê hpãnhã ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Te mẽhõ kot mẽmo mẽ hikukrêx mex gryk ã hikukrêx tũm piitã kaga hpar nê mê hikukrêx mex o hpimxur xà hã pikata japrôr pyràk. Anê.

Mêhõ kot kẽn jaxênh japrôr jarênh

45 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã awjarẽ nõ mẽ inhmã:

—Nẽ ja. Na htem kãm hkĩnh nõ hamakêtkati nõ ri hpa hprãm xaj Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nõ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Te mẽhõ my kãm kẽn jaxênh mex prãm nõ ma ri hapêr o pa xwỳnhta pyræk. 46 Nẽ ra nhỹri omu nõ ma tẽ nõ prês ã mẽ hkukja. Nhũm mẽ kãm hã ho ohtõ nõ harẽ nhũm ma akupỹm tẽ nõ kãm ho õ hprãm xaj hikukrêx piitã ho wẽnê hpa. Hãmri nõ kãxpore jamỳ nõ o tẽ nõ amnhĩm ho haprô. Kẽn jaxênh mexta pix gryk ã hikukrêx piitã ho wẽnê hpa nõ hpãnhã ho amnhĩm haprô.

—Tã ja pyrã nõ na ka htem amex nõ ajamakêtkati nõ axãmnhĩx ri apa hprãm xaj ixkôt amnhĩ xunhwỳ nõ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa. Anẽ.

Kryhti jarênh

Matêwre 13.24-30, 13.36-43

47-48 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã awjarẽ nõ mẽ inhmã:

—E Tĩrtũm kot nhỹrmã tanhmã mẽ harênh to xà hã arĩgro kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã harênh to. Te ho mẽmyjaja kot himõ kamã kryhti rênh pyræk. Koja mẽ gõx kãm kumẽ nõ akupỹm ho api nhũm kamã tep ohtõ nõ. Nhũm omu nõ kỳx pẽ amgrã kamã hkapĩ nõ ahpỹnhã ri tanhmã kamã kute kawrà. Nẽ kamã mex kawrà nõ kawà kamã kugjê nõ mẽ kot hkur kêtja nhũm nhãm kurê. 49 Ja pyrã nõ Tĩrtũm kot ahpỹnhã ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hipêx to kaxyw arĩgrota ã ã mẽ hipêx anẽ. Koja kapêr o mẽ wryk xwỳnhjaja mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nõ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ

pa xwỳnhjê kawrà hpa. ⁵⁰ Nê te mẽ kot tep mex nê tep punu kawrà nê nhãm rênhta pyràk o mẽ hipêx nê ma kuwy hwỳr mẽ o mra nê kamã mẽ kurê. Nhũm mẽ tee ri amnhĩ xà htỳx ã maj amỳra nê tee ri amnhĩ nhĩpêx kaprỳ. Anê.

Nhũm pre ã Jejusja axte mẽ ixpê hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã ujarênh anê. ⁵¹ Hãmri nê mẽ inhmã:

—E xàn ka mẽ atã aprĩ hã ixujarênhhta ma nà?

Anê pa mẽ kãm:

—Tỳ. Nà na pa mẽ atã ixprĩ hã mar mex nê. Anê.

⁵² Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tôe. Nà ãm hãmri. Na ka xep mẽ ra ixte mẽ ahkre nywta mar mex nê. Nê mẽ akwỳjaja mãânênh Tĩrtũm kapêr tũm mar mex nê. Te mẽ apê mẽhõ apkur xà rax pyrà nê ma ho mẽ piitã mẽ hipêx o ri mẽ hkôt paja pyràk. Ja pyrà nê kêr ka mẽ ma mẽ piitã mẽ hkôt Tĩrtũm mẽ wa ixkapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Anê.

Najare nhõ xwỳnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harênh

Makre 6.1-6; Rukre 4.16-30; Juãw 1.11

⁵³ ã Jejus mẽ inhmã ujarênh par anê. ⁵⁴ Hãmri nê ma akupỹm Najare hwỳr mō nê Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tē nê axà nê mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê tanhmã kot mẽ ahkre hto hã kuma nê tee ri hkukamã hamaxpêr nê axpênh mã:

—Tk. Kwa kêp mẽ panhĩõ htã tanhmã kot we amnhĩ to nê ã àhpumunh tỳx kôt mẽ pamã kapêr anê nê ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa? ⁵⁵⁻⁵⁶ Na pre mẽ panoo mã hprêk nhũm mẽ pahte pahprĩ hã hkwỳjê pumunh.

Kêp pî kuprâr xwÿnh Juje mẽ hprõ Marir wa hkraa. Nẽ kêp Xiakre nẽ Juje nẽ Simãw nẽ Jut mẽ htõõ. Nẽ htõxjaja jar mẽ pakamã pa nhũm mẽ pahte mẽ piitã mẽ omunh mex kênã kot kêt we mẽ kurom ã àhpumunh tÿx anẽ. Anẽ.

⁵⁷ Hãmri nẽ kamã gryk nẽ hkaga. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà Tirtũm nhÿ hã kapêr jarênh o mẽ pa xwÿnhjaja na htem krĩ hkwÿ kamã kãm mẽ mar prãm nẽ. Nom õ krĩ kamã mẽ kot karàre rũm hprêk kãm omunh xwÿnhjaja na htem kuma nẽ ãm kuma. Anẽ.

⁵⁸ Tã mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr kêt jakamã nhũm tee ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr rax prãm. No ãm mẽ kãm mẽmoj to grêre nẽ ho anẽ.

14

*Mẽ kot Juãw Paxis pĩr ã mẽ harênh
Makre 6.14-29; Rukre 9.7-9*

¹ Tã nhũm pika pê Garirej kamã mẽõ pahihiti Erox Jejus jarênh ma ² nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr nẽ hã õ pôristi mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—Kwa pêr Juãw Paxis na nà? Ra ixte hã ixàmnhênh nhũm mẽ kot hpĩr tã mãn tanhmã amnhĩ to nẽ akupÿm htĩr. Nà pêr tãm kênã. Jakamã na hte aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwÿ ho anhÿr o pa. Anẽ.

³⁻⁵ Na pre ra Erox htõ pê hprõptàn ho hprõ. Tõ arĩ htĩr tã nhũm axtem nẽ kêp utã nẽ ho hprõ. Hãmri nhũm Juãw Paxisja harênh ma nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Kwa Eroxis kêp atõ hprõ kênã na ka kêt axtem nê kêp utà nê ho aprõ. Kwa ja omnuj tỳx o omnuj tỳx. Anê.

Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nê kamã gryk nê kot hpĩr kaxyw. Tã nom nhũm Ijaew kot axpẽn mã kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã harẽnh jakamã nhũm mẽ umaj hpĩr kêt nê. ãm ho prês nê haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ.

⁶ Tã nhũm jãã nhũm Erox kator ã arĩgro kato nhũm mẽ hã akuprõ nê hã hkĩnh. Hãmri nhũm hprõ nyw kra niti mẽ hwỳr axà nê ahte mẽ hipõk ri mẽ kãm gre. Mẽ kot omunh nê kamã hkurẽ kaxyw nhũm mẽ noo mã hpijaàm kêt nê mẽ kãm gre o xa. Hãmri nhũm pahi Erox omu nhũm ja kãm mex nê nhũm hkĩnh nê kamã nopyma nê. ⁷ Hãmri nê kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã mẽ inhmã amnhĩ nhĩpêx anê. Jakamã kwa mãmrĩ mẽmoj tã ixwỳ. Amã mẽmoj prãm xà hkõt hã ixwỳ kot paj amã kugõ. ãm hãmri na pa amã anê. E mẽmoj na amã hprãm? Anê.

⁸ Hãmri nhũm kuma nê kãm:

—Ma Juãw Paxis krã na pa inhmã hprãm. Inhmã hkrã krãhta nê pasiiti kamã axà nê ixwỳr o tẽ nê inhmã agõ. Anê.

Ra katorxà kot kaxyw kãm karõ jakamã nhũm ã hã hwỳr anê. ⁹ Hãmri nhũm Eroxa tee ri kuma nhũm ja kêp omnuj nê. Nom ra mẽ pikuprõnh rax xwỳnhjê nhĩpõk ri mẽ noo mã kot kãm: “E mãmrĩ amã mẽmoj prãm xà hkõt hã ixwỳ pa amã kugõ.” Anhỹr jakamã kãm kot kêp nê hprãm kêt nê. Hãmri nê Juãw Paxis wỳr õ põristi hkwy rẽ ¹⁰ nhũm mẽ ma mẽ hagjênh xàta wỳr mra nê unê nê mut krãhta.

¹¹ Hãmri nê hkrã mỳ nê pasiiti kamã kuxà nê ma

akupÿm nita wÿr o tẽ nẽ kãm kugõ nhũm kumÿ nẽ ma katorxà hwÿr o tẽ nẽ kãm kugõ.

¹² Hãmri nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa xwÿnhjaja tee ri mẽ kot hpĩr ã harẽnh ma nẽ ma hwÿr mra nẽ kumÿ nẽ ma o mõn haxà. Hãmri nẽ ma Jejus wÿr mra nẽ kãm harẽ.

*Jejus kot mẽ ho ohtô nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh
Makre 6.30-44; Rukre 9.10-17; Juãw 6.1-14*

¹³ Hãmri nhũm Jejus Juãw Paxis jarẽnh ma nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ ma himô nhĩkjê hwÿr kapôt ã mõr kaxyw pàr krem axà nẽ ma mõ. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja ma hkôt mra. Hãmri nhũm krĩ hkwy kamã mẽ pa xwÿnhjaja harẽnh ma nẽ ohtô nẽ ma mẽ inhĩhkrep pikap mra. Nẽ ra amnhĩ to wa nẽ mẽ inhmõr xàja wÿr pøj nẽ mẽ ixkutêp hkrĩ.
¹⁴ Jakamã pa mẽ mõ nẽ mẽ hwÿr pøj nẽ mẽ omu. Hãmri nhũm Jejus mẽ omu nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ mẽ kãm mẽ à xwÿnhjê ho mex pa.

¹⁵ Tã nhũm ra myt àr kaxyw pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja tee ri mẽ omu nẽ Jejus wÿr mra nẽ kãm:

—Kwa na ra amÿkry htÿx nẽ. Amnhĩ nê mẽ hano kê mẽ ma nhÿri krĩ hkwy hwÿr mra nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku. Mo jar mẽ apkur xà hã mẽõ? Jar akunĩ pix kênã. Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Nà kot paj mẽ hanor kêt nẽ. Mẽ kajaja kot kaj mẽ kãm õ nhũm mẽ apku. Anẽ.

¹⁷⁻²¹ No nhũm mẽ ohtô rax kumrêx. Mẽmyjaja kêp 5.000. Nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja. Jakamã nhũm Jejus ã mẽ inhmã kapêr anẽ pa mẽ tee ri mẽ hkukamã ijamaxpêr nẽ kãm:

—Kwa nà mẽ panhõja raxti hã. Mẽ panhõ pãwti kêp sîk pix. Nẽ kaxyw tep gràja pijakrutre kênã kot kêt mẽ piitã mẽ hipêx. Nà xà kot paj mẽ ma mra nẽ nhÿri mẽ kãm mẽ mẽmoj japrõ nhũm mẽ kuku? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà pu mẽ kãm mẽmoj japrõr kêt nẽ. Kot puj mẽ kãm mẽ panhõta o anhgrà. E mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpÿnhã ri hije nẽ hkrĩ hpa. Anẽ.

Hãmri pa mẽ kuma nẽ mẽ kãm anẽ nhũm mẽ piitã hkrĩ hpa. Hãmri nhũm Jejus pãwti mẽ tepja jamÿ nẽ kaxkwa hwÿr rît nẽ ho Tirtũm wÿ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwÿnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkõt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwÿnhjê mã kugõ pa mẽ ô ri ho mẽ hipêx pa. Nhũm mẽ piitã apkur o hkrĩ. Mẽõja grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax kumrêx tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa nhũm arĩ mẽõ jakrêx prã. Hãmri pa mẽ akupÿm hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 12 nẽ ho nÿt pa.

Jejus kot gô krãhkà hã ãm nẽ htẽm ã harẽnh

Makre 6.45-52; Juãw 6.15-21

²²⁻²³ Tã nhũm Jejus mẽ ixpê hkõt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã anẽ pa mẽ akupÿm pàr mã agjê nẽ ma xarmã hkukamã mõ. Hãmri nhũm mẽ kot mar o kuhê xwÿnhjê jano nhũm mẽ ma akupÿm hapêx. Hãmri nhũm Jejus kot Tirtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw ahte tẽ nẽ hixêt ã api nẽ himõk ã kãm amnhĩ jarẽnh o nhÿ.

Gaa nhũm ra kamàt nhũm arĩ ahte hixêt nhĩmõk ã nhÿ.

24 Rôm pa mẽ pàr kãm mẽ inhmõr xwỳnhjaja kormã himô nhĩpôk ri mỗ. Pu nhũm kôk xàpêr tỳx mẽ ixkaxpa. Nễ gô axpẽn tak tỳx nễ pa mẽ tee ri rrêm̃ti ho gô rêñh nhĩpêx nễ tee ri axpẽn pumu.

25 Tã nhũm krãhyre kà nhũm Jejus man mẽ ixkôt gô krãhkà hã xan tễ 26 pa mẽ amnhĩ wỳr omu. No nhũm kormã hirã mex kêt jakamã pa mẽ ixprĩ hã omunh mex kêt nễ. Hãmri nễ tee ri omu nễ mẽkarô hã hkamnhĩx nễ umaj ixàmra rax nễ. 27 Hãmri nhũm mẽ inhmã kapêr nễ mẽ inhmã:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nễ. Pa na pa mẽ akôt tễ. Anễ.

28 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nễ kãm:

—Kwa xà ka na ka tễ? Tôe apê mẽ inhõ Pahihti jakamã kwa amnhĩ wỳr ixwỳ pa apyrà nễ gô krãhkà hã xa nễ awỳr tễ nà? Anễ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Tôe mamrĩ amnễ ixwỳr tễ. Anễ.

Hãmri nhũm kuma nễ pàr rũm kato nễ hwỳr tễ. Uràk nễ gô krãhkà hã hwỳr tễ. 30 Hãmri nễ kormã htêp o htêm mẽ kôk xàpêrta kamã ama nễ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr pê ra àr o mỗ. Hãmri nễ àmra kamã Jejus mã amnhĩ to akir nễ kãm:

—Kwa tokyx ixto api Pahihti. Anễ.

31 Hãmri nhũm hpa hã kupy nễ ho àpir kurê kumrêx nễ kãm:

—Kwa pêr ãm kormã ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx kêt. Mon ka we ixkamnàr rom mãmri man ixwỳr atêmre hkêt nễ? Anễ.

32 Hãmri nhũm wa akupỹn mẽ ixwỳr tễ nễ wa axà. Hãmri nhũm kôk katàt kôt pinhkrênh pa nhũm gô tãm nờr kurê kumrêx. 33 Hãmri pa mẽ Jejus kot

ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu hãmri nẽ kãm mex
o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na hte amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã
amnhĩ jarẽ. Nà apê Kra kênã. Anẽ.

*Jenějare kamã Jejus kot akupỹm mẽ ho mex ã
harẽnh*

Makre 6.53-56

³⁴ Tã pa mẽ ra himô hã rê nẽ Jenějare hwỳr pøj.
³⁵ Hãmri nẽ ma kapê hã ri ixpa. Hãmri nhũm pika
nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus pumu nẽ mẽ piitã mẽ kãm
harẽnh o hprôt nẽ ahpỹnhã hwỳr nhỹhỹnh mẽ à
xwỳnhjê hã karõ. Nhũm mẽ man mẽ ixwỳr mẽ o
mra ³⁶ nẽ mẽ ho Jejus wỳ nẽ kãm:

—Pa? Kwa kê mẽ à xwỳnhjaja akupỹm mex
kaxyw apê axê kupê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Kwãr mẽ mãmri mran hkupê. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axpẽn pãnhã hwỳr mra
nẽ kệp ê pix kupênh tã ra akupỹm mex nẽ ma
akupỹm mra.

15

*Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ
ahkre xwỳnhjê jarẽnh*

Makre 7.1-13

¹ Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapêr
tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja Jerujarẽ rũm
ma Jejus wỳr mra. Na htem mẽ ixkukamã mẽ
inhĩgêtjê pyrà nẽ apkur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra
kuhõnh ryy nẽ. Amnhĩ nhĩhkra htyk pix kuhõnh nẽ
hkrĩ hkêt nẽ ãm amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjêê nẽ.
Nẽ õ prat kuhõnh japjêê nẽ kormã apkur kaxyw
hkrĩ. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ

harênh ã amnhĩ kamnhĩx jakamã na pre ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Jakamã nhũm mẽ ma Jejus wÿr mra. ² Hãmri nê omu nê kãm:

—Pa Jejus? E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarê. Amnepêm mẽ panhĩgêjtjaja na prem apkur kaxyw nê amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê nê rĩ kormã apku. Tã pa htem arĩ ijaxwÿja ã amnhĩ nhĩpêx anê. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja na htem mẽ ixpyrà nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Kwa mo na htem amnhĩ nhĩhkra tyk kuhõnh tokyx anê nê hkrĩ nê apku? Anê.

³ Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Tk. Na ka htem ãm mẽ panhĩgêjtjê hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa no Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. ⁴ Tĩrtũm na pre mẽmoj tã mẽ pamã karõ ho:

Kêr ka mẽ anhĩpêêxà nê mẽ akatorxà wa hã api-jaam nê mẽ ho ajuta rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê tanhmã mẽ kãm akapêr punuj to ho ri apa. Hã koja mẽ akwÿjaja ja mÿrapê mẽ apa. Anê.

—Na pre ã Tĩrtũmja mẽ pamã karõ anê. ⁵ No mẽ kajaja na ka htem ã akwÿjê mã karõ anhÿr kêt nê. ãm kapêrja kwÿm na ka htem mẽ kãm karõ nê mẽ kãm:

Kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã akàxpore japêr nom kêr ka mẽ ho tanhmã akatorxà rÿ anhĩpêêxà ho ajuta hto kaxyw wa kãm hkwy nhõr kêt nê. ãm ho ate wa ho ajuta hkêt ã wa kãm amnhĩ jarê hãmri nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwÿr o tẽ nê mẽ ixte tanhmã ixkreta ho mex to kaxyw mẽ inhmã agõ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ

apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

—Anhỹr o na ka htem mẽ kãm karõ ho ri apa.

⁶ Nom Tĩrtũm kapêr tũm kot ã ja jarênh anhỹr kêt. ãm amnhĩ krã hkôt na ka htem ã mẽ kãm karõ punuj o ri apa anẽ. Te mẽ akapêrja mex o kot Tĩrtũm kapêr jakrenh pyrãk. ⁷ Mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarênh tã ãm amnhĩ to axêx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na pre Tĩrtũm amnepêem mẽ akukamã tanhmã mẽ ajarênh to. Nhũm ỹ hã mẽ kãm kapêr jarênh xwỳnh Ijaisja ô ri mẽ kãm mẽ ajarẽ nẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm kot mẽ ajarênh pyrãk. ⁸ Na pre mẽ akukamã mẽ ajarênh o: Mẽ kãm ixkĩnh ã mẽ kot amnhĩ jarênh tã mẽ kãm ixkĩnh kêt. Na htem kãm ixprãm ã amnhĩ jarênh kaprỳ.

⁹ Mẽ kot ixkuhpa hã amnhĩ krã hkôt mẽmoj tã hkwỳjê mã karõ ho pa jakamã na htem kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã amnhĩ jarênh kaprỳ. Anẽ.

—Na pre ã Ijaisja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ akukamã mẽ ajarẽ nẽ mẽ atã kagà anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mã kapêr anẽ.

Mẽmoj kot mẽ pahtomnu hã harênh

Makre 7.14-23

¹⁰ Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê hwỳ nẽ axte mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. ¹¹ Na hte Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja amnhĩ krã hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hã mẽ amã

karō ho pa. Nē amnhĩ krā hkôt mẽ axàpkur xà hã tanhmã mẽ amã karō hto ho pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarēnh kaxyw ã mẽmoj tâ mẽ amã karō anē. Nom na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩkra kuhõnh to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harēnh to hkêt nē. Rỳ mẽ axàpkur xà pumunh kôt mẽ mex ã mẽ ajarēnh kêt nē. Ja tanhmã kãm kute hkêt. Na hte ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omunh xà hkôt mẽ mex ã mẽ harēnh rỳ mẽ mex kêt ã mẽ harēnh kêt nē. Na hte mẽmoj kur ã mẽ omu nē ãm mẽ omu nē hã tanhmã mẽ harēnh to hkêt nē. ãm mẽ kapēr punuj rỳ mẽ kapēr mex ã mẽ mar kôt pix mã na hte tanhmã mẽ harēnh to. Anē.

¹² Nhũm pre ã Jesus mẽ kãm kapēr anē pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja kuma hãmri nē hwỳr mra nē kãm:

—Kwa na ka ã mẽ kãm akapēr anē nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ama nhũm ja mẽ kêp omnuj nē. Anē.

¹³⁻¹⁴ Hãmri nhũm mẽ inhma nē tanhmã mẽ inhmã Parijew nhõ xwỳnhjê jarēnh to nē hprĩ hã mẽ hkukamã mẽ harēnh o:

—Tk. Kwār mãmri mẽ kêp omnuj. Mẽ kot Tĩrtũm kapēr tũm o mẽ ahkre ho pa htã na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt. Jakamã te mẽ nohkre xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Koja mēhõ nohkre htã amnhĩ kôt nhỹhỹm nohkre hõ ho mõi hãmri nē wa hamē pry pumunh kêt nē htỳx mõi hãmri nē nhỹri ahkrehti kamã tēm. Tã Parijew nhõ xwỳnhjaja te kot wam htēm xwỳnhhta pyræk nhũm mẽ kot mẽ mar xwỳnhjaja te kot wam htēm xwỳnh kôt hõ htēmta pyræk. Jakamã Parijew nhõ xwỳnhjaja mẽ

kot mẽ mar o pa xwỳnhjê mẽ koja mẽ hpimrààtã nhỹrmã te ahkrehti kamã rôrôk par pyræk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mex kêt nẽ pa ho pa. Koja kaxkwa kamã inhõ Papaj nhỹrmã amnhĩ nẽ mẽ hanor pa.

—Inhõ Papaj te kêp mẽmo hy hkre ho pa xwỳnhta pyræk. Na htem mẽmo hy hkre nhũm higrôt hapôj nẽ higrôt mex nẽ. Hãmri nhũm mẽ hwỳr mra nẽ omu nẽ nẽ mẽmoj nhĩgrôt punuj jarê nẽ kurê. Ja pyrà nẽ koja nhỹrmã inhõ Papaj amnhĩ nẽ Parijew nhõ xwỳnhjê janor pa nhũm mẽ mex kêt nẽ pa ho pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã hprĩ hã Parijew nhõ xwỳnhjê hkukamã ã mẽ harênh anẽ pa mẽ mar o ixkrĩ. ¹⁵ Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri Tĩrtũm kot mẽ apkur xà hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harênh to hkêt ã harênh ma. Nẽ ãm tanhmã mẽ kapêr to pix ã mẽ mar kôt tanhmã mẽ harênh toja ma hãmri nẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri ã ja jarênh anẽ Pahihti? Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm kuma nẽ hprĩ hã mẽ inhmã aw-jarê nẽ mẽ inhmã:

—Kwa xàn ka mẽ kormã aprĩ hã ja mar kêt nẽ?

¹⁷ E pa ixprĩ hã mẽ amã harê ka mẽ inhma. Nà na htem mẽmoj ku nhũm hte mẽ hkrã hi hwỳr gjêx kêt nẽ. Na hte mẽ õhy pix wỳr agjê nẽ gaa nẽ nhãm hapôj nẽ hapêx. Na htem mẽ apkur xàja ku nẽ ý hã tanhmã amnhĩ tomnu hto hkêt nẽ. Jakamã na hte Tĩrtũm ja hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harênh to hkêt nẽ. ¹⁸ ãm mẽ hkrã kamã mẽ hamaxpêr punuj pix nhỹ hã mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to jakamã na hte Tĩrtũm mẽ

hamaxpêr ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harênh to. ¹⁹ Koja mẽhõ tanhmã hamaxpêr punuj to nê ra hkôt amnhĩ tomnuj pix o pa. Na htem nhãm mẽ hpar o pa nê mẽ kêp ahkĩ nê amnhĩ to hêx nê mẽ hakwa kamã nhãm axpên mã mẽ hixi jarênh o pa. Nê nhãm mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati nê mẽ hkuprý hwýr mra nê mẽ ho amnhĩkati. Nê tanhmã ri axpên tomnuj to ho pa. ²⁰ Mẽ hamaxpêr punuj nhỹ hã na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhýr o pa. No na hte Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hkêt ã mẽ omunh xà hkôt mẽ kot amnhĩ to mex xwýnh ã mẽ harênh kêt nê. Ja tanhmã kãm kute hkêt. Anê.

Jejus kot Ijaew kêt xwýnh ni kamã ukaprĩ hã harênh

Makre 7.24-30

²¹ Tã nhũm Jejus mẽ inhmã kapêr pa hãmri nê mẽ inhmã anê pa mẽ ma hkôt mõ. Ma Xir mẽ Sitõja wa pu hã ri ixpa. ²² Nhũm mẽhõ nija omu nê hwýr tẽ. Mẽ ixkĩnhã kêp Ijaew kêt tã hwýr tẽ. Kanaã nhõ xwýnh na pre. Tã Jejus wýr tẽ nê kãm:

—Ka Pahihti Jejus? Apê Tĩrtũm kot mẽ ixwýr amênh xwýnh jakamã xê ixujarênh ma nê ixkamã axukaprĩ hkêt wehe. Na mẽkarõmnutija tanhmã ixpê ixkra ho nhũm ixpê omnuj tỳx kumrêx. Anê.

²³ Hãmri nhũm Jejus kuma nê ãm kuma nê kãm tanhmã nê hkêt nê. Jakamã pa mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwýnhjaja kãm:

—Kwa hano kê ma akupým tẽ ri. Na ãm ri mẽ pahkôt xatã hkrata jarênh pix o ri pa. Anê.

²⁴ Nom nhũm kot amnhĩ tã kamã hamak kaxyw tanhmã mẽ inhmã hã kapêr to nê mẽ inhmã:

—Nà ãm Ijaewjê pix wÿr na pre Tirtũm inhmẽ. Te mẽ kêp ôwêhti pikunor pyræk o na htem htÿx ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã ãm mẽ hwÿr pix mã na pre inhmẽ. Na kormã inhmã tanhmã nhãm mẽ hkwyjê jarênh to hkêt nẽ. Anẽ.

²⁵ Hãmri nhũm nitita tee ri amnhĩ tã kuma nẽ hwÿr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho htẽm nẽ nhÿ nẽ kãm:

—Xê ma we ixkamã axukapri hkêt wehe. Anẽ.

²⁶ Hãmri nhũm kãm:

—Nà kormã. Na pre Tirtũm mẽ kêp Ijaewjê pix wÿr inhmẽ. Jakamã na pa kormã nhãm tanhmã mẽ akwyjê ho mex to hkêt nẽ. Anẽ.

²⁷ Hãmri nhũm kãm:

—Ma ãm hãmri na ka akapêr. Nom ixpê Ijaew kêt tã mẽ kuxwar ãm ixto mex grire kêt wehe. Anẽ.

²⁸ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã akra kaxyw inhmã ajamaxpêr tÿx anẽ. Jakamã kot paj nê mẽkarõmnutita jano. Koja axte tanhmã apê ho hkêt kumrêx.

Anhÿr o kãm kapêrja rôm nhũm hkraja akupÿm mex kurê kumrêx.

Jejus kot mẽ à xwÿnhjê ho ohtô nẽ mẽ ho mex ã harênh

Makre 7.31-37

²⁹ Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã krĩja pê ixkato nẽ ma himô rax pê Garirej wÿr mō. Nẽ nhÿri gô mÿri hixêt wÿr mō nẽ hã api nẽ ixkrĩ.

³⁰ Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ ma mẽ ixkôt mra. Nẽ mẽ à xwÿnhjaja nhũm mẽ hamÿ nẽ Jejus wÿr mẽ o mra. Na prem ohtô rax kumrêx. Ra ri mẽ pa hkêt xwÿnhjaja nẽ mẽ nohkre xwÿnhjaja nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwÿnhjaja. Nẽ mẽ kapêr kêt xwÿnhjaja nẽ ahpÿnhã ri tanhmã mẽ à kute xwÿnhjaja nhũm

mê hamỳ nê ma Jejus wỳr mẽ o mra nê kutã mẽ haxwỳ. Hãmri nhũm mẽ omu nê ahpỳnhã akupỳm mẽ ho mex pa. ³¹ Jakamã na pre mẽ kapêr kêt xwỳnhjaja akupỳm kapêr mex nê. Nê ri mẽ pa hkêt xwỳnhjaja akupỳm mrrar mex nê. Nê mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja akupỳm tãm ri mra. Nê mẽ nohkre xwỳnhjaja akupỳm rīt mex nê. ã ahpỳnhã akupỳm mex par anê. Hãmri nhũm mẽ kot hwỳr mẽ hamỳnh nê Jejus wỳr mẽ o mrrar xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê akupỳm mẽ mex ã mẽ omu nê mẽ kamã no pyma nê hkĩnh nê. Hãmri nê Tĩrtũm mã mex o mex ã harê nê axpên mã harênh o:

—Nà ãm hãmri mẽ panhõ Tĩrtũmja ãm mex o mex. Anê.

Jejus kot mẽ ho 4.000 nê mẽ kãm mẽ õ hã harênh Makre 8.1-10

³² Tã nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja amnhĩ wỳr mẽ ixwỳ nê mẽ ixkôt mẽ mrrar xwỳnhjê jahkre nê mẽ inhmã:

—E. Ka mẽ rĩ kam jajê pumu. Na pa ra inhmã mẽ hkaprĩ nê. Na mẽ pahkôt ri pa hã apkati axkrunêpxi nhũm ra mẽ kêp mẽõja hapêx pa. Kojã mẽ apkur kêt rãhã ma akupỳm mẽ õ krĩ hwỳr pa hãmri nê pry hã hirot nê rôrôk o pa. Mẽ õ krĩ hwỳr awryy. Anê.

³³ Nhũm pre ã mẽ inhmã mẽ harênh anê pa mẽ tee ri kuma hãmri nê kãm:

—Kwa nom nhỹri kot pu mẽ kãm mẽmoj japrô nhũm mẽ tokyx kuku? Ja kapôt pix kênã. Nê mẽ ohtô griiã. Anê.

³⁴ Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—No mẽ panhõ pãwtita? Tanhmã na arĩ kute nê hikwỹ? Anê.

Hãmri pa mẽ kãm:

—Nà ãm kêp 7 pix. Nẽ kaxyw tep kwỳ no ãm grêre. Kot mẽ ho dare kaxyw ã. Anẽ.

³⁵ Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ ixkôt mẽ mrar xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ hkrĩ pa. ³⁶ Hãmri nhũm pãwti mẽ tep grêreta jamỳ nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh jakamã amex o amex. ãm amex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm mẽmojta o hkry hpa nẽ mẽ inhmã kugõ pa mẽ ô ri ho xa nẽ ho mẽ hipêx pa. ³⁷⁻³⁸ Hãmri nhũm mẽ piitã apku nẽ õhy htu hpa. Nhũm prem mẽmyjaja kêp 4.000 nẽ kaxyw mẽnijaja nẽ mẽhprĩjaja. Mẽ ohtô rax kumrẽx tã nhũm Jejus mẽõ ho mẽ hipêx pa. Hãmri pa mẽ hakrẽx o akuprõ nẽ ho kawà ho 7 nẽ ho nýt. ³⁹ Hãmri nhũm Jejus ma akupỹm mẽ õ krĩ hwỳr mẽ hano pa mẽ pàr krem agjê hãmri nẽ ma ijaxwỳja mõ. Ma pika pẽ Makatã hwỳr mõ.

16

Parijew nhõ xwỳnh kwỳ kot aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr ã Jejus wỳr ã mẽ harẽnh

¹ Tã pa mẽ ra hwỳr pøj nhũm Parijew mẽ Sat-usew nhõ xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hwỳr mra. Nẽ hêx rom kot kamã hamak kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa Jejus? E kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ nà? Pa mẽ ate ho anhỹr ã apumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh ã akôt ijamaxpër kurê kumrẽx. E kwa tokyx. Anẽ.

²⁻³ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj mẽ amã ho anhÿr kêt nê. Mẽ ate hã ixpumunh nê ixkôt ajamaxpẽere kaxyw ã. Na ka htem kaxkwa kamã kakrã pumu nê axpẽn mã na wrÿk ã harê. Nê kaxkwa mex pumu nê axpẽn mã amgrà hã harê. Tã ixte tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to hã ixpumu nom Tĩrtũm kot mẽ awÿr inhmẽnh xwÿnh ã ixkôt ajamaxpêr kêt nê. ⁴ãm mẽ ajamaxpêr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpêr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awÿr inhmẽnh xwÿnh tã ka mẽ ja hã ixkôt ajamaxpêr kêt nê. Tã mẽ ate aa mẽmoj pumunh kêt kwÿ ixte mẽ amã ho anhÿr kaxyw ka mẽ inhmã hã karõ. Nà kot paj mẽ amã ho anhÿr kêt nê. Kormã. Kot paj ãm nhÿrmã te amnepêm Jõhti kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. E ja pix kot paj mẽ amã harê. Nom kot paj mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt õ ho anhÿr kêt nê. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anê hãmri pa mẽ ixrohã mẽ kêp ixkato nê ma ixpa.

*Jejus kot hkôt mẽ pa xwÿnhjê jahkre hã harênh
Makre 8.14-21*

⁵Tã pa mẽ Jejus mẽ ixrohã ma mõi nê pàr mã agjê nê ma xarmã akupÿm rê nê hikjê hã mõi. Hãmri nê tee ri mẽ ixàpkur xà japêr nê axpẽn mã:

—Kwa na pu mẽ panhõ pãwti ho pajamakêtkati nê kure. Anê.

⁶Hãmri nhũm Jejus mẽ inhma nê tanhmã mẽ inhmã Parijew mẽ Satusew nhõ xwÿnhjê jarênh to. Nom pãwti hã kuxi nê mẽ inhmã mẽ harê nê mẽ inhmã:

—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Parijew mẽ Satusew nhõ xwÿnhjê mẽ kêp pãw kaxkrit xà hkwy hpyr kêt nê. Anê.

⁷ Hāmri pa mẽ tee ri kuma nẽ ixprĩ hã mar mex kêt nẽ. Nẽ arĩ kapërta ã axpẽn kukjêr o hkôt mõi nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahte mẽ panhõ pãwti rer jakamã mãn mẽ pahte mẽ õ pãw kaxkrit xà kwỳ hpyr nẽ mẽ pahkurê nà? Anẽ.

⁸ Hāmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Mon ka mẽ ãm axpẽn mã mẽ panhõ pãwti hkêt pix jarênh o mõi? Pêr kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx kêt. ⁹ Jãã ixte mẽ anoo mã pãwti kêp 5 pix tã nhũm ixte ho mẽ kêp 5.000tajê nhĩpêx par. Nhũm mẽ kot hkur nẽ ho õhy htu hpar nhũm mẽ ate mẽõ jakrêx o apikuprõnh par nẽ ho kawà ho 12 nẽ ho hipu. ¹⁰ Nẽ ham pãwti kêp 7 o mẽ kêp 4.000 nhĩpêx par nhũm mẽ kot hkur nẽ ho õhy htu hpar nhũm mẽ ate mẽõ jakrêx o apikuprõnh raxja. ¹¹ Ra ixte mẽ anoo mã ja ho anhỹr o axkrut tã ka mẽ ra hã ano hkêt nẽ arĩ axpẽn mã mẽ paxàpkur xà pix jarênh o ixkôt mõi. Nã mẽ paxàpkur xàja na pa harênh kêt nẽ. Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjê nhõ pãwti kaxkrit xà pix na pa hã kuxi nẽ mẽ amã tanhmã harênh to. Anẽ.

¹² Nhũm pre ã mẽ inhmã kapêr anẽ hãmri pa mẽ atã kuma nẽ kãm:

—Nà na pa xep mẽ hãmri tã ama. Xep mẽ ixte Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjê kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ na ka mẽ ixkurê nẽ ã mẽ harênh anẽ. Anẽ.

Jejus kot amnhĩ tã hkôt mẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã harênh

Makre 8.27-30; Rukre 9.18-21

¹³ Tã pa mẽ axte Jejus kôt mõ nẽ pika pê Sejarej Piripos kamã kormã mõ nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ ixkukja nẽ mẽ inhmã:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na hte mẽ akwỳjaja axpẽn mã ijarẽnh to wehe? Anẽ.

¹⁴ Hãmri pa mẽ kãm:

—Nà na htem ahpỳnhã tanhmã ajarẽnh to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja ajarẽnh o finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Eris ã ajarẽ nhũm mẽ hkwỳjaja tõtã apê Tĩrtũm nhỹ hã akapěr o apa xwỳnhjê hõ akupỹm atĩr ã ajarẽ. Nẽ tõtã finat Jeremĩstija rỳ axtem hõ hã ajarẽ. ã na htem ahpỳnhã axpẽn mã ajarẽnh anẽ. Anẽ.

¹⁵ Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—No mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka htem axpẽn mã ijarẽ? Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh na ka. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. ã na pa htem axpẽn mã ajarẽnh anẽ. Anẽ.

¹⁷ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ Simãw Pêtre. Nom amnhĩ krã hkôt na ka ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm tãm kot amã ixto amnhĩrit xà hkôt na ka ã ijarẽnh anẽ. ¹⁸ Nà akumrêx na ka ã ijarẽnh anẽ. Tã koja mẽ apyrà nẽ nhỹrmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ma hkwỳjê mã ja hã ijarẽnh o ri krĩ piitã hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ apyrà nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm mẽ kêp ixprãm nõkati xwỳnhjaja tee ri tanhmã mẽ kot ijarẽnh toja ma nẽ ã ijarẽnh anhỹrja nẽ mẽ kãm kapěr tã nom ho hkaprỳ. ã koja ixkôt

mê kot amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja mê kãm ijarênh o pa anê. Jao te mê apê kên nhũm ixte mê ato amnhĩm inhõrkwÿ nhĩpêx pyræk. Tã akumrêx ate ã ijarênh kot anhÿr jakamã kot paj te ixte akumrêx amÿnh nê ato ixtêm nê inhõrkwÿ nhĩpêx kaxyw amnhĩm akumrêx axãm pyræk o anhĩpêx Simãw Pêtre.

19 —E kêr ka ma inhÿ hã tanhmã mê piitã mê kãm ijarênh to ho ri apa. Mê kot hprĩ hã amar kaxyw. Koja mê hkwÿjaja ama nê amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr nê ixkôt amnhĩ xunhwÿ. Ka ja hã mê omu nê mê kãm: “E ra mê ate Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr jakamã kot ka mê nhÿrmã ty nê ma kaxkwa hwÿr api nê Tĩrtũm mê wa kuri amex kumrêx nê atĩr tũm nê apa ho apa.” Anhÿr o mê kãm ijarênh o apa. No mê kot akapêr mar nê ãm mar nê ixkôt amnhĩ xunhwÿr kêt xwÿnhjaja ka mê kãm: “No mê kajaja mê ate Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr kêt jakamã kot kaj mê nhÿrmã Tĩrtũm mê Krata wa kuri atĩr tũm nê apa ho apa hkêt nê.” Anhÿr o ã inhÿ hã mê kãm akapêr anhÿr o ri mê hkôt apa. Jao te ate kaxkwa hwÿr saf pyr nê Tĩrtũm krajê mã kahê xà rênh nê Tĩrtũm kra hkêt xwÿnhjê pê kahê pyræk o amnhĩ nhĩpêx o apa. Anê.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã kapêr anê.
20 Hãmri nê hpãnhã mê ixpiitã mê inhmã kapêr nê mê inhmã:

—E. Kwa kêr ka mê kormã mê piitã mê kãm Tĩrtũm kot mê awÿr inhmênh ã mê kãm ijarênh o ri apa hkêt nê. Kormã. Anê.

*Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh ã harênh
Makre 8.31-33; Rukre 9.22*

21 Hāmri nhūm Jejus hprī hā amnhī kukamā tanhmā mẽ inhmā amnhī jarēnh to nē mẽ inhmā:

—Nà mẽ kajaja mẽ ate aprī hā ixpumunh mex. No mẽ pahkwỳjaja kām hprī hā ijarēnh mar nē ixpumunh prām kêt. Ijaew krāhtūmjaja nē Tirtūm kapēr tūm o mẽ ahkre xwỳnhjaja nē patre krāhtūmjaja. Mẽ kām hprī hā ixpumunh nē kām ixkapēr mar prām kêt jakamā kot paj tokyx ma Jerujarē hwỳr mō nhūm mẽ kamā ixpynê nē ixtak rax nē ixpī. Nom kot paj ixtyk ã apkati axkrunēpxi nhūm Tirtūm akupỹm ixto ixtīr. Anē.

22 Hāmri nhūm Simāw Pêtre tee ri kot ã mẽ kām amnhī jarēnh anhỳrja ã kuma nē hwỳr tē nē hpa hā kupy nē mẽ ixpê ho kato nē mẽ ixkàx ã o xa. Nē ã kot amnhī jarēnh anhỳrja nē kām kapēr nē kām:

—Kwa nà Pahihtī. Ri ã amnhī jarēnh anhỳr kêt nē. Mo kot kêt mẽ ri axtem nē ã anhīpêx anē? Anē.

23 Hāmri nhūm kuma nē hwỳr apkjê nē omu nē kām:

—Tk. Te apê Satanasti kapēr pyrāk o na ka ã inhmā akapēr anē. Kot kaj ã akapēr anē hāmri nē ixkôt apa hkêt nē. Tirtūm kām hprām xà hkôt na ã mẽ kot inhīpêx anhỳr kaxyw kênã. Tã ka Tirtūm jamaxpēr o ajamaxpēr kêt nē amnhī jamaxpēr o ã inhmā akapēr anē. Te apê ixpê axamnār xwỳnh pyrāk o amnhī nhīpêx. Anē.

Jejus krajaja kot tanhmā amnhī nhīpêx to hā mẽ harēnh

Makre 8.34-9.1; Rukre 9.23-27; Juãw 12.24-26; mãñnēn Rômãn 15.1; Wam Korīt 10.23-24; Karatas 5.24; Piripos 2.4; Wam Pêtre 4.1; Apokarip 2.10, 12.11

24 Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã kapêr anê hãmri nê hpãnhã mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwýnh piitã mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:

—E kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwýr ã amnhĩ jarê hãmri nê mãănên amnhĩ jarênh o: “Jejus kêp inhõ Pahihti jakamã kot paj kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr ixkwýjaja tanhmã hã inhĩpêx hto.” Anhýr o amnhĩ jarê.

25 —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rý tanhmã mẽ atõ hto ka ty. Tã nom koja akaxwýnh ma ixwýr àpir kurê kumrêx. Hãmri ka ixkuri atĩr tũm nê amex rãhã nê apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri nê inhõ krĩ hwýr axàpir kêt nê.

26 —Nê koja mēhō hikukrêx rax gryk ã Tĩrtũm kaga. Tã nhýrmã ty hãmri nê amnhĩ kôt hikukrêx õ hpyr nê o mõi kêt nê. Koja tee ri kuwy hwýr mõi pymaj amnhĩ nê hikukrêx rax o amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprý. Tanhmã koja amnhĩ to nê Tĩrtũm mã amnhĩre nê ma õ krĩ hwýr api? Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhýr kêt nê.

27 —Nê ixpê Tĩrtũm kot mẽ awýr inhmēnh xwýnh kot paj nhýrmã kaxkwa rũm akupýn mẽ awýr wrý nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrýk xwýnhjaja man ixkôt wrý. Hãmri pa inhõ Papaj nhý hã ixte mẽ piitã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt ahpýnhã tanhmã mẽ harênh to. 28 ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarênh anê. Kot paj nhýrmã akupýn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw man mẽ awýr wrý. Tã kot kaj mẽ akwýjaja akupýn ixwrýyta kukamã tokyx ixte tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu. Anê.

17

Jejus kot hixêt prêk nhĩmõk ã hirã kamã ãm ã harênh

Makre 9.2-13; Rukre 9.28-36; mããnnên Sikũn Pêtre 1.16-18

¹ Tã nhũm semãnja hapêx nhũm Jejus ma nhỹri hixêt prêk wỳr mỗ. Nê kaxyw Simãw Pêtre nê Xiakre nê Xiakre htõ Juãwja nhũm ma amnhĩ kôt wa mẽ o mỗ. Nhũm wa mẽ mỗ nê hixêt prêk ã api nê himõk ã kuhê. ² Hãmri nhũm Jejus xep ra axtem nê xa. Axtem hkuk nhĩrã htỳx nê xa. Te myyti nhĩrã htỳx pyrãk. Nê ê haka htỳx kumrêx. ³ Hãmri nhũm xep ja wa kaxkwa rũm hwỳr wrỳ nê kuri kãm kapêr o xa. Mojes mẽ Erisja wa nhũm hwỳr wrỳ nê kuri xa. Tĩrtũm amnepê m amnhĩ wỳr wa ho àpir tã wa akupỹn wrỳ nê Jejus mã kapêr o xa. ⁴ Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mỗr xwỳnhjaja wa mẽ omu nhũm Simãw Pêtre tanhmã hamaxpêr to nê Jejus wỳr tẽ nê kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ amnê mỗ. Kwa pu mẽ kritpê m jar axkamê nê tokyx panojarê t kêt nê. Pa mẽ amã pô nhĩrõnh o axkrunêpxi nê hipêx. Amã hõ nhĩpêx nê Mojes mã hõ nhĩpêx nê Eris mã hõ nhĩpêx ka mẽ kamã akrĩ. E kwa pa mẽ amã ho anê nà?

Anhỹr o kãm kapêr. Nom amnhĩ krã hkôt ã kapêr anê. ⁵ Hãmri nê kormã ã kãm kapêr anhỹr rôm nhũm ra kakrã jaka htỳxja wrỳ nê wa mẽ hkunor pa nhũm wa mẽ kamã kuhê. Nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—E ota Ixkra xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. E kêr ka mẽ kapêr mar tỳx rãhã ho ri apa. Anê.

⁶ Hāmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm ma htỳx nẽ umaj pikap rôrôk nẽ htu mỳrpe hikwỹ. ⁷ Hāmri nhũm Jejus mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ hã ìhkra jaxwỳ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ kànhmã akuhê nẽ amã ma hkêt nẽ. Anẽ.

⁸ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ kànhmã rít nẽ Jejus pix pumu nhũm ahte xa nhũm kuri wa ãm xwỳnhta wa ra ma akupỹm api. ⁹ Hāmri nhũm mẽ kormã akupỹm hixêt nhĩmôk rũm mẽ ixwỳr wrỳk o mỗ nhũm Jejus mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ham ate mẽmoj pumunh xwỳnhta kormã nhãm mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. Kot paj nhỹrmã ty nẽ akupỹm ixtĩr ka mẽ rĩ kormã mẽ kãm ja hã ijarẽnh o ri apa. Anẽ.

¹⁰ Hāmri nhũm mẽ kormã akupỹn mẽ ixwỳr wrỳk o mỗ nhũm mẽ Jejus mã:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na htem Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ijahkre xwỳnhjaja mẽ inhmã: “Eris kumrêx koja Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm Krisja kormã hapu hã wrỳ.” Anẽ. Na htem ã mẽ inhmã war ajarẽnh anẽ. Tã ka ra wrỳ nom kormã akukamã Erisja wrỳk kêt. Anẽ.

¹¹ Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ãm hāmri na prem ã wa ijarẽnh anẽ. Na pre ra ixkukamã te Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyræk xwỳnhta tẽ nẽ ixkutêp mẽ kãm ijarẽnh o pa. ¹² Tã nom nhũm mẽ ja hã omunh kêt nẽ. Na prem axtem nẽ kãm hprãm xà hkôt tanhmã hipêx to nẽ kupĩ. Tã koja mẽ nhỹrmã ã hipêx anhỹr pyræk o inhĩpêx. Anẽ.

¹³ Hāmri nhũm mẽ ra hprĩ hã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa Juãw Paxis pimràata na ã mẽ pamã harẽnh anẽ. Tapxipix na pre te Eris kot amnhĩ

nhîpêx pyrâk o amnhî nhîpêx o pa. Tã tãm na mẽ pamã harẽ. Anẽ.

Jejus kot mēhō hkra nē mẽkarōmnuti kator ā harēnh

Makre 9.14-29; Rukre 9.37-43

¹⁴ Tã nhũm mẽ ra akupỹm ahpar mã man mẽ ixwỳr hpôx o mō nhũm mẽ ohtô rax nẽ Jejus kutêp kuhê. Hãmri nhũm mēhō myja mẽ omu nẽ mẽ kutã tẽ nẽ mẽ hkaxpa nẽ Jejus kutã hkôn krã ho tēm nẽ nhỹ nẽ hkra ho kuwỳ nẽ kãm:

¹⁵ —Pa Jejus. Kwa inhmã ixkra kamã axukaprĩ nẽ. Na hte mẽkarōmnutija xatã tanhmã ixpê ho nhũm hte ỹ hã mra nẽ rôrôk nẽ tōhã kuwy kamã rôrôk nẽ tōhã gôx kãm mran mrõ nẽ ixpê homnuj tỳx nẽ. ¹⁶ Tã pa akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr o tẽ nom nhũm mẽ kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã ho hkapyrỹ. Kwa xà kot kaj akupỹm inhmã ho mex nà? Anẽ.

¹⁷ Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Ra mẽ ate ixte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ho mex ã ixpumunh o ixkôt apa ryy htã kormã ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Nà kormã mẽ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ ajamaxpêr tỳx kêt jakamã na ka mẽ tee mẽ ho mex kaxyw. Anẽ.

Hãmri nẽ myta mã kãm:

—E amnẽ ixwỳr akrata o tẽ pa omu. Anẽ.

¹⁸ Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr o tẽ nhũm omu nẽ nê mẽkarōmnutija kator nhũm akupỹm mex kurê kumrêx. ¹⁹ Hãmri pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ja hã omu mẽ hkàx ã amnhî tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ axwakre kamã tee ri nê hanor prãm kaprÿ. Kwa mon pa mẽ apyrà nê nê hanor nhũm kator nê ma htẽm kêt nê? Anê.

²⁰⁻²¹ Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà kormã mẽ ate mẽ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpêr tÿx kêt. Nom kot ka mẽ kaxyw hkôt ajamaxpêr tÿx hãmri nê hkôt amnhĩ nhĩpêx kukwak ri mẽmoj tã awÿ nhũm mẽ ama nê mẽ ate mẽmoj tã axàhwÿr xà hkôt mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Te mẽ ate pĩ hpàr mũj mã akapêr nê kãm: “Kwa amnhĩ jarê nê ma tẽ nê gô xujanâr kãm mãn mrõ.” Anhÿr nhũm kot amar nê amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kurê kumrêx pyræk. Ja pyrà nê kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpêr tÿx kukwak ri mẽmoj tã awÿ nhũm mẽ ama nê mẽ amã mẽmoj tanhmã ho rÿ mẽ amã mẽmoj gô. Anê.

*Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarênh ã harênh
Makre 9.30-32; Rukre 9.43-45*

²²⁻²³ Tã hãmri pa mẽ Jejus kôt ma mõi nê nhÿri pika pê Garirej kamã kormã ixpa. Hãmri nhũm Jejus axte amnhĩ kukamã mẽ inhmã tanhmã htyk ã amnhĩ jarênh to nê mẽ inhmã:

—Nà koja mẽ tokyx mẽ kãm ixtã amÿnê nhũm mẽ ixpĩ. Mẽ kot ixpĩr tã kot paj ixtyk ã apkati axkrunêpxi nhũm Tĩrtũm akupÿm ixto ixtĩr. Anê.

Hãmri pa mẽ tee ri ã kot amnhĩ jarênh anhÿrja ã kuma nê ixkaprĩ htÿx kumrêx.

*Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwÿ hwÿr àr
Rõmãn 13.5-7; Wam Korĩt 10.32-11.1*

²⁴ Tã pa mẽ Jejus kôt ma mõi nê ra Kapanaũ hwÿr pøj. Hãmri nhũm mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre ho mex kaxyw mẽ kêp kàxpore hkwy

jamÿnh xwÿnhjaja mẽ ixpumu nẽ mẽ ixwÿr mra nẽ Simãw Pêtre mã kãm:

—Pa. Kwa xà na hte mẽ ajahkre xwÿnhja mẽ pahpê hkwÿjê pyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwÿ nhõr kêt nẽ nà? Anẽ.

²⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ kot mẽ kãm òr o pa kênã. Anẽ.

Hãmri nẽ ma mẽ ixkôt tẽ nẽ mẽ ixkôt mẽhõ nhõrkwÿ hwÿr axà. Hãmri nẽ kot Jejus mã mẽ harẽnh mã tã nhũm ra hamaxpêr ã omu nẽ kumrêx kãm kapêr nẽ kãm:

—Kwa inhmã mẽmoj jarẽ Simãw Pêtre. Xà na hte pahĩ hkrajaja ò papaj mã kàxpore hkwÿ nhõr o pa nà? Xà na hte ãm hkra hkêt xwÿnh pixjaja kãm hkwÿ nhõr o pa? Anẽ.

²⁶ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà mẽ kêp hkra hkêt xwÿnh pixjaja na hte kãm òr o pa. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ja jarẽ. Na hte pahĩ hkrajaja ò papaj mã kàxpore nhõr kêt nẽ. Mẽ kêp hkra kênã. Tã ixpê Tĩrtũm Kra jakamã mo kaxyw kot pa kêt òrkwÿ hwÿr inhgjêx kaxyw kãm kàxpore hkwÿ gõ? ²⁷ Tã nom kot paj òr kêt nhũm kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnhjaja tee ri ja hã ixpumu nẽ axpên mã ixte amnhĩ tomnuj xwÿnh ã ijarẽ. Jakamã e ma gônhamã tẽ nẽ tep ò kanhê. Hãmri nẽ ho api nẽ apy nẽ hakwa jakjê nẽ kamã kàxpore htÿxre pumu. Nẽ apy nẽ man o tẽ nẽ pahpãnhã kàxpore jamÿnh xwÿnhhta mã agõ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã karõ anê nhũm kuma nê ma hwỳr tẽ nê kot kãm karõ xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anê.

18

Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê jarênh

Makre 9.33-37; Rukre 9.46-48; mããnên Piripos 2.3-7; Wam Pêtre 3.4, 5.5-6

¹ Tã mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja amnhĩ kukamã ijamaxpêr nê amnhĩ tã Jejus kukja nê kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarê Pahiti. Nhỹrmã mẽ ixpê pahi nê anhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptâr o ri ixpata ã mẽ ixtõ kot paj we mẽ ho amnhĩptâr rax o ixkwỳjê jakre? Anê.

² Hãmri nhũm mẽ inhma nê amnhĩ wỳr mẽhprĩre hõ mã hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nê mẽ ixkuri xa.

³ Hãmri nhũm Jejus omu nê hã mẽ inhmã:

—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyræk o tanhmã amnhĩ jarênh to ho ri apa hkêt nê. ãm te amarĩ ri mẽ apa pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hkêt hãmri nê nhỹrmã inhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptâr kêt nê. ⁴ Jakamã kot kaj mẽ amã nhỹrmã inhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptâr o apa hprãm. Hã kot kaj mẽ te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyræk nê amã amnhĩ to rũnh prãm kêt nê apa.

⁵ —Nê kêr ka mẽ apê pahi kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o tanhmã amnhĩ jarênh to ho apa hkêt nê. ãm te amarĩ ri mẽ apa pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Jao nhỹri mẽhprĩjê hõ pumu nê kamã axukapri nê kãm

mějmoj tanhmã ho rỳ kãm mějmoj gõ. Hãmri nẽ te pa ate tanhmã ixto mex to pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ate amnhĩ to rũnh kêt tã mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnh ã mẽ ajarẽ. E kot kaj mẽ amã amnhĩ to rũnh prãm hã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Měj kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh

⁶ Nhũm Jėjus arĩ mẽ inhmã mễhprĩ jarẽ nẽ mẽ inhmã:

–Nẽ mễhprĩre na htem amnhĩ kaxyw ixkõt hamaxpěr o pa. Tã koja mễhõ inhnê tanhmã mẽ kãm kapěr to. Měj kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã mẽ kãm kapěr to ho pa. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kapěr xà hkõt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu hãmri nẽ kot inhnê tanhmã kãm kapěr to xwỳnhhta pumu nẽ homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mễhõ pynênh nẽ mut ã kẽn pytĩ hõ nhôr nẽ ma o htẽm nẽ gô xupỳm kãm mễnh pyræk o hipêx. Te ho ja pyræk no ãm homnuj tỳx o hakre.

⁷ –Nẽ koja mễhõ inhnê tanhmã mẽ kot ixkõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hõ mã kapěr to. Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã kãm kapěr to. Rỳ kot ixkaga hprãm xàj tanhmã kãm kapěr to. Hãmri nhũm kuma nẽ mar xà hkõt ixkapěr kwỳm tanhmã amnhĩ tomnuj to. Tã koja Tĩrtũmja ja hã omu nẽ mããnẽn kot inhnê kệp àmnàr xwỳnhhta pumu nẽ ã inhnê kãm kapěr anhỹrja mỳrapê homnuj tỳx kumrẽx.

8-9 —E kwa mẽ okora. Kot kaj mẽ anhĩhkra ho tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj te mẽ ate amnhĩ pê krãhyr nê mẽnh pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê axte ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nê. Rỳ ka mẽ ano ho mẽmoj punuj pumu. Hã kêr ka kãm ajamaxpêr pix o apa pymaj te mẽ ate amnhĩ pê ano katøk nê kaxàr nê mẽnh pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê nhãm arit kurê kumrêx. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Hãmri nê nhỹrmã ty nê ma Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api. No kot ka mẽ arĩ akutã ano nê arĩ akutã apar nê arĩ akutã anhĩhkra rãhã ri apa htã ho amnhĩ tomnuj o apa. Hãmri nê nhỹrmã ty nê ate amnhĩ tomnuj mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr ma mõi.

10-11 —Nê kêr ka mẽ mẽhprĩrejê kamã axukapri rãhã ho apa. Na hte kaxkwa kamã Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnh kwỳjaja Tĩrtũm mã mẽ hamãr mex o pa. Tã koja mẽhõ tanhmã kêp hõ hto nhũm mẽ hã omu nê ma tẽ nê Tĩrtũm mã harênh kurê kumrêx. Anê.

ôwêhti pikunor jarênh

Rukre 15.3-7

¹² Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã: —E pa mẽ amã awjarê ka mẽ ixujarênh ma. Nà koja mẽhõ my hkrit ôwêhti xohtô nê. Nê apkati mẽ ma hamãr o pa. Hãmri nhũm pyxire nê tanhmã amnhĩ to nê kêp akunok. Kwỳ kaga nê ma nhỹhỹm ahte tẽ nê kêp akunok. Hãmri nhũm mytita ma akupỹm o mõi kaxyw hkwỳ ho pikuprõnh pa hãmri nê tee ri hkwỳ kaêx ã pikunor xwỳnhhta japêr nom nhỹri omunh kêt nê. Hãmri nê tee ri hkukamã

hamaxpêr nê ma hkwȳ ho mō nê nh̄yri kure. Kutêp apkur kaxyw nh̄yri kure hāmri nê ma akupỹm pikunor xw̄ynhta japêr o tē. ¹³ Hāmri nê hapêr ryy nê nh̄yri hw̄yr kato nê omu nê hkĩnh nê. Hāmri nê kutu nê ma akupỹm o tē. Na hte pikunor kêt xw̄ynh̄jê nh̄y hā hkĩnh tã pikunor xw̄ynhta mã kato nê hkĩnh tỳx nê. Krit xohtô htã nom âm kãm ho pixi nê ho hpikunor prãm kêt. ã mẽ ujarênh kot anh̄yr. ¹⁴ Ja pyrã nê Tĩrtũm kãm mēhō pyxi nê nh̄yrmã ma kuwȳ w̄yr mōr prãm kêt kumrêx. Mẽ piitã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhw̄yrja na kãm hprãm. Anê.

Jejus kôt mẽ pahtôjê hō kot mẽ pahtomnuj jarênh

¹⁵ Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:

—Nê ja. Kojã ixkôt mẽ atō rỳ mẽ atōx tanhmã atomnuj to. Hã kêr ka ma hw̄yr tē nê kot tanhmã anhĩpêx to hã amnhĩ tã kãm akapêr. Nom kêr ka mẽ nhãm mēhō mã harênh kêt nê. ãm tanhmã kot ato xw̄ynhta pix w̄yr tē nê kumê war axpên mã akapêr nê war axpên ma. Nhũm ama nê akupỹm tãm anhĩpêx hã kêr ka akupỹm te ixkôt kêp atō rỳ atōx pyrãk o ka wa axpên nhĩpêx nê axte jam ajamaxpêr kêt nê. ¹⁶ Nom kojã ama nê âm ama rỳ tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarênh japêr. Hã kêr ka ma akupỹm tē nê akupỹm amnhĩ kôt Kris kôt atō rỳ atōx o axkrut rỳ mẽ ho axkrunêpxi nê amnhĩ kôt hw̄yr mẽ o mra kê mẽ axpên tã war ama. Amnepêm Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot ja jarênh o:

Kêr ka mẽ atō tanhmã axpên nhĩpêx to. Hāmri nê hã axpên mã akapêr kaxyw nê amnhĩ kôt akw̄yê ho axkrut rỳ ho axkrunêpxi nê

akupÿm hwÿr mẽ o mra kê mẽ axpën tã war ama. Anẽ.

—Ã Tĩrtũm kapër ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot anhÿr. ¹⁷ Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ kôt akupÿm kot tanhmã ato xwÿnhnta wÿr mẽ o mra kê mẽ atã kuma. Hãmri nhũm arĩ mẽ kãm kot tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarẽ ka tee ri amnhĩ tã omu nẽ ikrêsti hwÿr tẽ nẽ Kris kwÿ hã mẽ pikuprõnh xwÿnhjê mã harẽ. Kê mẽ ama hãmri nẽ ja hã axte kot tanhmã ato xwÿnhnta mã kapër. Nhũm mẽ mar kêt nẽ arĩ kot tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarẽ ka mẽ amnhĩ nẽ hanor kurê kumrẽx. Hãmri nẽ te kêp Kris kôt mẽ atõ rÿ mẽ atõx kêt pyræk o hipêx.

¹⁸ —Nẽ koja mẽhõ ixkôt amnhĩ xãm nẽ Inhĩpêêxà Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Ka mẽ ja hã omu nẽ inhÿ hã tanhmã kãm akapër to nẽ kãm: “E ra ate Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã kot kaj nhÿrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.” Anhÿr o kãm akapër. Nom mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwÿr kêt xwÿnhjaja ka mẽ ã mẽ kãm akapër anhÿr kêt nẽ. ãm inhÿ hã mẽ kãm: “No mẽ kajaja mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr kêt jakamã kot kaj mẽ Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa hkêt nẽ.” Anẽ. Kêr ka mẽ inhÿ hã ã ahpÿnhã tanhmã mẽ kãm akapër to ho apa anẽ.

¹⁹⁻²⁰ —Nẽ kot kaj mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw te axkrutre rÿ axkrunẽpxire htã axpën wÿr akuprõ nom mẽ kapxipixjaja apikuprõnh kêt nẽ. Kot paj mẽ akaêx ã mẽ anhĩhkô hã mẽ amar o xa. Mẽ ate ano ho ixpumunh kêt tã pa wa mẽ anhĩhkô hã mẽ amar o xa. Jakamã kot kaj mẽ axpën wÿr akuprõ nẽ mẽmoj tã Tĩrtũm wÿ nhũm

kaxkwa kamã ja hã mẽ ama. Nẽ mẽ ate hã axàhwỳr xwỳnhta nhũm mẽ amã tanhmã ho. Kêr ka mẽ ã ixkamnàr rom axàmnhĩx amnhĩ to Inhĩpêxà hwỳr anê. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapêr anê.

Mẽ pahte tanhmã axpên nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

Matêwre 6.14-15; Rukre 17.3-4; mãănên Epes 4.32; Korosẽ 3.13

²¹ Tã nhũm Simãw Pêtre Jejus wỳr tẽ nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa inhmã mẽmoj jarẽ Pahiti. Xà koja akôt ixtõ rỳ ixtõx tanhmã inhĩpêx to pa amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ. Nhũm axte tanhmã ixto nẽ axte tanhmã ixto ho 6 tã pa ãm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ. ãm ho ijamakêtkati nẽ axte kãm ijamaxpêr kêt nẽ. ã amnhĩ tã hipêx anhỳr o 7 nhũm ja amã mex nẽ nà? Anê.

²² Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kaj ã amnhĩ tã hipêx anhỳr o 7 pix kêt nẽ. Koja mẽhõ xatã tanhmã ato rãhã nẽ ka amnhĩ tã omu nẽ ajaxwỳja amnhĩ tã xatã tanhmã ho hkêt nẽ. ãm amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ tãm hipêx rãhã ho ri apa. Mãmrĩ ho anhỳr o apa rãhã nẽ aa jam anhũrer kêt nẽ.

²³ —E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã ja jarênh to ka mẽ inhma. Tĩrtũm na hte xatã mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ apumu nẽ mẽ anê rênh o pa. Te kot pahi kot ã hkwỳjê nhĩpêx anhỳr pyræk. Koja mẽ õ pahija kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kot kêp kàxpore ho ãpresta hã mẽ omunh kaxyw nhỹ.

²⁴ Hãmri nhũm mẽ hwỳr ja ho tẽ nẽ kutã ãm. Ra

kot kêp hikàxpore ho ìpresta rax xwỳnhja. ²⁵ Tã no ãm aa akupỳm kãm òr kêt nê ra kêp ho hapêx pa. Hãmri nhũm pahija tee ri amnhĩ tã omu nê hkwỳjê mã hã amỳnê nê mễ kãm: “E. Mễ ma o tễ nê hprô nê hkrajaja nê òrkwỳ nê hikukrêx mễrohã ho wễnê hpa nê hpãnhã kàxpore py nê man inhmã o tễ. Kot ixpê ixkàxpore ho ìpresta nê akupỳm inhmã òr kêt mỳrapê.” Anê.

²⁶ –Hãmri nhũm kot ho ìpresta xwỳnhhta tee ri amnhĩ tã kuma nê kutã hkônkrã ho nhỹ nê amnhĩ to hwỳr kãm hihtỳx nê kãm: “Kwa nà ri ixto anhỹr kêt nê pahihtì. Ixkamã axukaprĩ nê hkêt wehe. Nà kot paj akupỳm amã kugõ kãm ga.” Anê.

²⁷ –Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nê kãm hkaprĩ nê. Hãmri nê kãm: “Tôe. Nà kot paj ã anhĩpêx anhỹr kêt nê. Kot paj anhõ kôt kaxônh pa nê kumễ ka mãmrĩ ma ajamakêtkati nê axàmnhĩx apa.” Anê. ²⁸ Nhũm ã kãm kapêr anê nhũm kuma nê hkĩnh nê. Hãmri nê ma tễ nê kato nê ixkre kapem pôristi hõ pumu. Na pre ra kêp kàxpore hkwỳ ho grìre nê ho ìpresta nhũm kato nê omu. Hãmri nê hwỳr tễ nê amnhĩ kĩnhã òkre hã kumỳ nê kãm: “Kwa tokyx akupỳm ate ixpê kàxpore ho ìpresta pãnhã inhmã agõ.” Anê. ²⁹ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã omu nê ra ham kot pahi kutã amnhĩ nhĩpêxta pyrã nê kutã hkônkrã ho nhỹ nê kãm: “Kwa nà. Kwa ri ixto anhỹr kêt nê. Nà kot paj hpãnhã amã kugõ. Kwa ixkamã axukaprĩ nê hkêt wehe.” ³⁰ Anhỹr tã nom nhũm kuma nê ãm kuma nê hã amỳnê. Hã hkwỳjê mã amỳnê nê mễ kãm: “E mễ ma jahti ho tễ nê haxà. Koja kot ixpê kàxpore ho ìpresta pãnhã inhmã kugõ nê rĩ kormã kato nê rĩ amnhĩ pumu.” Anê.

Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ ma o tẽ nẽ haxà.

³¹ —Hāmri nhũm hkwyjaja tee ri mar o kuhê nhũm mẽ kêp ja omnuj nẽ nhũm mẽ pahi hwỳr agjê nẽ kãm harê. ³² Hāmri nhũm tee ri harênh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ akupỹm amnhĩ wỳr hã karõ nhũm akupỹm hwỳr axà nhũm kãm: “Tk. Kwa na ka pre amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Ate amnhĩ to ixwỳr nhũm inhmã akapřĩ nẽ ixte anhõ kõt kaxõnh nẽ mênh tã ³³ ka amnhĩ kĩnhã anhĩõta kamã axukapřĩ hkêt nẽ ri ã hipêx anẽ.” Anẽ. ³⁴ Hāmri nẽ kamã gryk nẽ hã õ pôristi mã amỹnê nhũm mẽ ma o tẽ nẽ haxà. Mẽ kot mẽ hagjênh xà hã ixkre kamã apkati mẽ tanhmã mẽ kot hipêx to kaxyw nhũm mẽ kãm hã amỹnê. Tanhmã mẽ kot hipêx to rãhã nhũm kot akupỹm kàxpore raxta nhõr par nẽ rĩ kormã kator kaxyw nhũm mẽ ma o tẽn haxà. ã mẽ ujarênh kot anhỹr. Anẽ.

³⁵ Nhũm pre ã Jejus mẽ ixte hkõt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapêr anẽ. Hāmri nẽ mẽ inhmã:

—Ja pyrà nẽ koja ixkõt mẽ atõ rỳ mẽ atõx tanhmã mẽ atomnuj to ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ ho ajamakêtkati kurê kumrêx nẽ axte kãm ajamaxpêr kêt nẽ. Te pahi kot mẽhõ nhõ kõt kaxõnh par nẽ axte kãm hamaxpêr kêêta pyræk. No kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm kaxkwa kamã inhõ Papaj ja hã mẽ apumu nẽ te ho pahi tee ri kot amnhĩ tomnuj xwỳnhhta kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh nẽ hã àmnênh nhũm mẽ kot apkati mẽ tanhmã omnuj tota pyræk o mẽ anhĩpêx. Anẽ.

*Jejus kot mẽ pahte axpẽn kaga nê mẽ pahkurê
Matêwre 5.31-32; Makre 10.1-12; Rukre 16.18;
mããnẽn Wam Korĩt 7.10-16*

¹Tã nhũm Jejus mẽ inhmã kapěr pa nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã Garirej rũm ixkato nẽ pyhti pê Jotãw hã rê nẽ hpãnhã ihkjê hã ri ixpa. Pika pê Jutej kamã. ²Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus pumu nẽ man mẽ ixwỳr mra nhũm mẽ omu nẽ mẽ kãm akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex. ³Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja hwỳr mra. Hêx rom kot kamã hamak nẽ tanhmã ho kapěr punuj to kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre amnepêm finat Mojesja mẽ pahte mẽ pahprõ kaga hã mẽ panhĩgêjtjê mã karõ hto? Xà kot mẽ pahprõ pahkwỹm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pu mẽ hkaga nhũm ja Tĩrtũm mã mex nẽ nà? Anẽ.

⁴Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na ka mẽ aprĩ hã Mojes kot tanhmã ja jarẽnh to mar mex kêt nẽ. Ja kot anhỹr kêt. Amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na pre Tĩrtũm my nẽ nija wa hipêx. Axpẽn kaxyw wa hipêx. ⁵Hãmri nẽ wa hkukamã tanhmã wa kot amnhĩ nhĩpêx to hã wa harẽ nẽ wa harẽnh o:

Koja mẽmyjaja hprõ kaxyw hãmri nẽ gryk ã katorxà mẽ hipêxà wa hkaga nẽ ãm hprõ kôt pix mã pa ho pa. Te wa tipxi nẽ ri wa pa pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

—Na pre ã Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm ja jarẽnh anẽ. ⁶Jakamã koja te wa tipxi nẽ ri wa pa pyrãk o axpẽn nhĩpêx o pa. Tĩrtũm tãm kot axpẽn mã wa õr kênã kot kêt wa axtem nẽ ri htỳx ri hamaxpěr nẽ axpẽn kaga. Anẽ.

⁷ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tỳ. Nom finat Mojes na pre mẽ pakukamã mẽ panhigêtjê mã ã ja hã karõ anẽ nẽ mẽ kãm:

Kot kaj mẽ aprõ kaga kaxyw hāmri nẽ ra kêp aprõ hkêt ã hã kagà nhĩpêx nẽ kãm agõ nẽ amnhĩ nê hano kê ma tẽ.

—Anhỹr o na pre mẽ kãm hã karõ. Tã ka na ka mẽ ixte axpên kaga hkêt ã mẽ inhmã karõ. Anẽ.

⁸ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ no ãm mẽ kãm Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na pre ã mẽ kãm ja jarênh anẽ. No amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hkêt nẽ. ⁹ Jakamã kër ka mẽ aprõ kaga hkêt nẽ apa. Kot kaj mẽ hkaga nẽ hpãnhã nhãm mēhõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm aprõ nyw o amnhĩkati pyræk. Tĩrtũm pê ja omnuy tỳx nẽ. Rỳ koja mēhõ hprõ kaga ka hpãnhã ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam mjên pê ho amnhĩkati pyræk. Ja mãânẽn Tĩrtũm pê omnuy tỳx nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Parijew nhõ xwýnhjê mã kapêr anẽ.

¹⁰ Hāmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwýnhjaja ã kapêr anhỹrja ã kuma nẽ kãm:

—Xà na hte mẽ mjên ra kãm mẽ hprõ hkĩnh kêt tã hkaga hkêt nẽ arĩ hkôt pa ho pa nhũm hte Tĩrtũm mã ja mex nẽ nà? Jakamã kwa xà kot paj mẽ nhỹrmã ixprõ kaga pymaj ixprõ hkêt kumrêx nẽ ixpa ho ixpa nhũm ja mẽ inhmã mex nẽ nà? Anẽ.

¹¹ Hāmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà ãm hāmri na ka mẽ ja jarê. No mẽ ate harênhja na mẽ piitã mẽ kãm mex kêt. Koja Tĩrtũm tãm amã aprõ hkêt ã ajarê ka rĩ aprõ hkêt nẽ ahte

ajamakêtkati nê ri apa. ¹² Na htem piitã hprõ nê pa hkêtnê.

Na hte kamã tanhmã mẽ kute xwÿnhjaja kormã hprĩre ri tanhmã kute mÿrapê kãm hprõ hprãm kêt nê pa.

Nê kamã tanhmã mẽ ho mÿrapê nhũm mẽ hkurê hkêtnê hprõ hkêtnê pa.

Nê kamã mẽ kãm Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ to ho pa pix prãm xaj kãm hprõ hprãm kêt nê pa.

Tã kot kaj mẽ jajê pyrà nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr prãm nê rĩ kam nê aprõ hkêtnê pa. Anê.

*Jejus kot amnhĩ nê mẽhprĩjê janor kêt ã harênh
Makre 10.13-16; Rukre 18.15-17*

¹³ Tã nhũm Ijaew kwÿjjaja Jejus pumu nê hwÿr mẽ hkrarejê jamÿ nê mẽ o mra. Kot mẽ hã ĩhkra jaxwÿr nê mẽ ho Tĩrtũm wÿr kaxyw hwÿr mẽ o mra. Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjaja tee ri mẽ omu nê tanhmã nê mẽ kãm ixkapêr to nê mẽ kãm:

—Tk. Mo kaxyw na ka mẽ Jejus wÿr mẽ o mra? Kormã mẽ ràxre kênã. Kwa mẽ ma akupÿm mẽ o mra nà? Anê.

¹⁴ Hãmri nhũm Jejus mẽ inhma nê mẽ inhmã:

—Kwa nà mẽ ri inhnê mẽhprĩjê kurê hkêtnê. Kwãr mẽ mãmri ixwÿr mẽ o mra. Anê.

Hãmri nê amnhĩ wÿr mẽ mẽ kãm hpa ho apê nhũm mẽ hwÿr mẽ o mra nhũm mẽ kuri kuhê nhũm mẽ omu nê mẽ hã mẽ inhmã:

—E mẽ jarejê pumu. Na htem hamakêtkati nê hkĩnh nê ri pa. Nê mẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nê. Tã Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwÿnhjaja te mẽ kot jajê pyrà nê mẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nê pa. Anê.

¹⁵ Hāmri nē mē hā ĩhkra jaxwỳ nē mē ho Tĩrtũm wỳ hāmri nē mē inhmā anē pa mē ma axte mē kurũm mō.

Kàxpore rũnh xwỳnh jarēnh

Makre 10.17-22; Rukre 18.18-23; mǎānēn Rōmān 3.19-20; Wam Ximotre 6.6; Xiakre 2.10

¹⁶ Tā nhũm Ijaew ōja Jejus wỳr tē nē kām:

—Pa mē ijahkre xwỳnh? Kwa inhmā mēmoj jarē. Tanhmā kot pa nhỹrmā Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nē ixpa ho ixpa kaxyw amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anē.

¹⁷ Hāmri nhũm kām:

—Tk. Ra Tĩrtũm kot nhỹrmā mē atĩr tũm nē apa kaxyw mēmoj tã mē amā karō nhũm ate mar mex kēnā kot ka kêt ri axte ja hā ixkukja. Nà Tĩrtũmja mex o mex jakamā kot kaj amā kuri atĩr tũm nē apa hprām hā kot kaj kapēr kôt amnhĩ nhĩpêx no ri apa. Anē.

¹⁸ Hāmri nhũm kām:

—No nhỹ kapēr kôt kot paj amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa wehe? Anē.

Hāmri nhũm kām:

—Na pre mē amā mēmoj tã karō ho:

Kêr ka mē axpēn par kêt nē.

Nē nhām mē hprō ho amnhĩkati hkêt nē.

Nē mē kēp axàhkĩnh kêt nē.

Nē tanhmā mē ho axêx to hkêt nē.

¹⁹ Nē anhĩpéexà mē akatorxà wa hā apijaam nē wa ho mex pē wa kutā anojarêt o ri apa.

Nē amā akwỳjê hā ma ho te ka amā amnhĩ tã ma pyrāk o mē hipêx. Jao tãm mē hipêx o ri apa.

E kot kaj amā nhỹrmā Tĩrtũm kuri atĩr tũm nē apa hprām hā kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

Anē.

²⁰ Hāmri nhũm kuma nē kām:

—Ku nhũm. Ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri ixpa kênã. Nom te kormã ixtĩr tũm nê ixpa kaxyw ixte tãm kêt pyræk. Kwa axte inhmã mẽmoj jarẽ nà? Anẽ.

²¹ Hãmri nhũm kãm:

—Nà kormã mẽmoj pyxi nê arĩk. Na ka amã akukrêx rax prãm tÿx o amã Tĩrtũm prãm jakre. Jakamã ma akupÿm tẽ nê akukrêx rax o wẽnê hpa nê hpãnhã kàxpore jamÿ nê ma mẽ kêp amrakati xwÿnhjê mã òr pa. Hãmri nê rĩ akupÿn ixwÿr tẽ nê rĩ ixkôt apa ho apa. Anẽ.

²² Hãmri nhũm kuma nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr. Kãm hikukrêx rax japê nê kãm kamã ìhkra karo hprãm kêt nê. Hãmri nê tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ anhÿrja ma nhũm ja kêp omnuj nê nhũm ma akupÿm htẽm kurê kumrêx. ²³ Hãmri nhũm Jejus tee ri omu nê mẽ inhmã:

—Hêxta waa nê. Koja mẽ hikukrêx rũnh xwÿnhjaja ohtô nê kãm mẽ hikukrêx japê xàj Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nê pa ho pa hkêt nê. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp hihtÿx. ²⁴ Mẽ kãm hikukrêx rũnh mã ìhkra karo hprãm kêt rãhã tee ri kãm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprÿ. Te ho mẽhõ kot menh kagô hã hkre nê kãm kagô katõk prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr prãm kaprÿta pyræk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapêr anẽ. ²⁵ Hãmri pa mẽ kuma nê tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr nê kãm:

—Kwa mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ ixpiitã nhÿrmã war ari ixtĩr tũm nê ixpa ho ixpa hkêt nê nà? Anẽ.

²⁶ Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã mẽ akukrêx japêja mã anhũrer kêt nê. Âm Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amã akukrêx japê hkêt nê. Jao ra mẽ apê Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nê mẽ apa ho mẽ apa mã xwỳnh. Anê.

²⁷ Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa no we mẽ pajaja Pahihti? Na pa prem agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nê akôt ixpa ho ixpa. Jakamã kot paj mẽ nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nê ixpa ho ixpa nà? Anê.

²⁸ Hãmri nhũm kuma nê mẽ ixpiitã mẽ inhmã:

—Tỳ. Kot paj nhỹrmã mẽmoj piitã ho nyw pa hãmri nê ixte mẽ ho amnhĩptàr o ixkrĩ xà maati kamã nhỹ nê mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harênh to. Tã mẽ kajaja mẽ ate ixkôt apa ho apa xwỳnhjaja kot kaj mẽ inhmã Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh xà hkôt ahpỳnhã tanhmã inhmã mẽ harênh to. Mẽ mex ã mẽ harê rỳ mẽ mex kêt ã mẽ harê. Kot kaj mẽ ã inhmã mẽ harênh anê. Âm hãmri na pa mẽ amã ixkapêr anê.

²⁹ —Nê ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw akwỳjê re nê ma inhmã mẽmoj to anhỹr o ri apa. Tanhmãn anhõrkwỹ rỳ atõ rỳ atõx re. Rỳ aprõ nê akrajê re. Rỳ akatorxà mẽ anhĩpêêxà war are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nê ma mẽ piitã mẽ kãm ixkapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Hã kot paj mẽ apumu nê mẽ ato mex rax nê. Hãmri ka mẽ ma mẽ hkôt apa nê mẽ kãm ixkapêr jarênh o apa nhũm mẽ kot mẽ amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nê kãm mẽ akĩnh nê. Nê ra mẽ ate akwỳjê rer par tã mẽ tãmjaja te mẽ apê

mê hkra rỳ mê htõ rỳ mê htõx pyræk o mê anhîpêx nê mê ato mex o pa. Hâmri ka mê nhÿrmã ty nê ma Tirtũm mê wa inhõ krî hwÿr api nê wa ixkuri amex kumrêx nê atîr tũm nê apa ho apa. ³⁰ Nom kwa kêr ka mê amnhĩ tã ja ma nê amnhĩ to rũnh xwÿnh ã amnhĩ kamnhĩx kêt nê. Jar mê kot amnhĩ to rũnh ã amnhĩ to jarkrar xwÿnhjaja koja mê nhÿrmã amnhĩ to hkryre hã amnhĩ pumu. No jar mê kot amnhĩ to hkryre xwÿnh ã amnhĩ jarênh xwÿnhjaja koja mê nhÿrmã amnhĩ to rũnh ã amnhĩ pumu. Anê.

20

Jejus kot nhÿrmã hkrajê ho mex ã harênh

Rõmãn 9.14-16

¹ Nhũm Jejus arĩ mê ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã awjarê nê mê inhmã:

—Nê kot paj nhÿrmã tanhmã mê ato mex to. Te ixpê hpur nhõ dõn kot amnhĩ nhîpêx pyræk o mê anhîpêx. Koja pur nhõ dõnja ihpur kãm mêmõ xô ra hkà hpa nhũm omu hãmri nê kaxyw mê àpênh xwÿnhjê japêr kaxyw ma gàm tẽ. Nê gáp xa nê mê kãm akir nhũm mê hã akuprõ. ² Hãmri nhũm mê kãm: “E. Kot kaj mê jarãhã inhmã ixpur kãm apê. Kot kaj mê inhmã axàpênh o amÿkry pa hpãnhã mê kot apkati pixi hã mê àpênh pãnhã mê kãm amnhîrer xàja kôt mê amã amnhîre.” Anê hãmri nhũm mê kuma nê kãm: “Tõe. Nà kot paj mê amã apê.” Anê nhũm pur wÿr mê kurê nhũm mê ma kãm àpênh mã mra.

³ —Tã nhũm arĩ kÿx mã myt tẽ nhũm pur nhõ dõn akupÿm gàm tẽ nhũm mê hkwÿja arĩ kuhê.

⁴ Nhũm tee ri mê omu nê mê kãm: “Kwa mon ka mê axàpênh kêt nê arĩ akuhê? E. Mê ma wamtajê hkôt

mra nê inhmã apê pa hpãnhã mẽ amã amnhîrer mex nê.” Anê. ⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma nê ma mẽ hkôt mra. Tã nhũm ra myt kaxkwa nhîpôk ri ajêt nhũm hpur nhõ dônja mã hkwỳjê ho anê nê. Kê axte mẽ hkôt jajê jano nhũm mẽ ma mẽ hkôt mra. Tã nhũm ra myt ahpanh grire nhũm ma akupỹm kêwe gàm tẽ nê mã mẽ ho anê nê axte mẽ hkôt jajê rẽ.

⁶ –Tã nhũm ra myt grire nhũm ma akupỹm kêwe gàm tẽ nê jajê pumu nhũm kê wem arĩ gáp kuhê. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu nê mẽ kãm: “Kwa mon ka mẽ axâpênh kêt nê atỳx gáp akuhê ho akuhê?” Anê. ⁷ Hãmri nhũm mẽ kãm: “Nà mễhõ kot mẽ inhmã mẽ ixâpênh ã karõre hã.” Anê. Hãmri nhũm mẽ kãm: “Tôe. Mẽ ma mẽ hkôt ixpur wỳr mra nê inhmã mãn apê.” Anê hãmri nhũm mẽ kuma nê ma hkwỳjê hkôt mra.

⁸ –Tã nhũm ra kamât. Hãmri nhũm hpur nhõ dônja kãm âpênh xwỳnhjê krãhtũm wỳr tẽ nê kãm: “E. Ma mẽ hwỳr tẽ nê mẽ kãm anê kê mẽ âpênh kaga nê man akôt mra ka inhmã mẽ kãm amnhîre. Nom kêr ka hapu hã mẽ mõi xwỳnhjê kumrêx mã amnhîre nê wam mẽ mõi xwỳnhjê ho hapu nê mẽ kãm amnhîre.” Anê. Hãmri nhũm kãm: “Tôe. Nà kot paj mẽ ho anê.” Anê. ⁹ Hãmri nê ã mẽ kãm amnhîrer anê. Hapu hã mẽ mrar xwỳnhjê kumrêx mã amnhîre. Te mẽ kot kwỳhtã âpênh o amỹkry pyrâk o nhũm hpãnhã mẽ kãm amnhîre. ¹⁰ Hãmri nhũm wam mẽ mrar xwỳnhjaja ja hã mẽ omu nê hkĩnh nê. Hãmri nê htỳx hamaxpêr o: “Nà kot paj xep kâxpore jamỳnh rax o mẽ hakre. Ixâpênh rax o ixte mẽ hakrenh kênã.” Anhỳr tã no nhũm mẽ piitã mẽ kãm amnhîrer o axpên pyrâk. Ra pur nhõ

dõn kot kãm hã karõ xà hkõt. ¹¹ Hãmri nhũm mẽ hamỳ nẽ tee ri hkre kamã omu nẽ we ra hpur nhõ dõnja kamã gryk nẽ. ¹² Hãmri nẽ hwỳr mra nẽ kãm: “Kwa jajaja na mẽ amã àpênh o ore pyxi nẽ. No kêt mẽ pajaja na pa mẽ kwỳhtã ixàpênh rax o kamàt. Arĩgro htỳx kãm ixàpênh o ixãm o ixtã kamàt tã ka pẽr ãm mẽ inhmã amnhĩrer o axpẽn pyràk. Kwa na ka mẽ ixtomnuj nẽ.” Anẽ. ¹³ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm: “Tk. Nà na pa mẽ atomnuj kêt nẽ. Na pa kwỳhtã tanhmã mẽ amã amnhĩrer to xà jarẽ ka mẽ inhma nhũm ja mẽ amã mex nẽ ka mẽ ma hwỳr axàpênh mã mra. ¹⁴ Kwa mẽ akàxpore jamỳ nẽ ma mra. ãm pa inhmã hprãm xà hkõt na pa ã mẽ amã amnhĩrer anẽ. ¹⁵ Ixkàxpore jakamã kot paj nhãm inhmã mẽhõ mã òr prãm xà hkõt kãm kugõ. Tã ka mẽ ã mẽ hã ixkamã agryk anẽ. E mẽ akàxporeja mỳ nẽ ma mra.” Anẽ. Nhũm ã hpur nhõ dõn mẽ kãm kapẽr anẽ. ã mẽ ujarẽnh kot anhỳr. Anẽ.

¹⁶ Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã ujarẽnh anẽ nẽ mẽ inhmã:

—Ja pyrà nẽ wam mẽ ate ixkõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja nẽ hapu hã mẽ kot kormã ixkõt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjaja kot paj nhỹrmã mẽ apiitã mẽ ato mex kumrẽx o axpẽn pyràk. Anẽ.

Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarẽnh

Makre 10.32-34; Rukre 18.31-34

¹⁷ Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã ma Jerujarẽ hwỳr mõ. Mẽ ohtôjê hkõt mõ. Hãmri nhũm Jejus mẽ ixpê 12jê mã anẽ nẽ mẽ ixkwỳjê hkàx ã mẽ inhmã kapẽr kaxyw ahte hapu hã mẽ ixto mõ. ¹⁸ Hãmri nẽ mẽ inhmã amnhĩ kukamã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:

—E na pu mẽ ra Jerujarẽ hwỳr mō. Kamã koja mẽ pahkwỳjaja inhĩpêx kati nẽ. Koja mẽ patre krãhtũmjê mẽ Mojes kapêr o mẽ ahkre xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà nhũm mẽ kot ixpĩr kaxyw ixtã amỹnê. ¹⁹ Koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ixpynê nẽ Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pôristijê hwỳr ixto tẽ nẽ mẽ kãm tanhmã ixto hêx to. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx to. Nhũm mẽ hkwỳjaja ixtã hpêr o axkê nẽ ixtã akunha nhũm mẽ hkwỳjaja ixto kapêr punuj nẽ tanhmã ijapry hto nẽ ixtak. Hãmri nẽ ma ixto tẽ nẽ pĩ kahpa hã inhô nẽ ixpĩ. ã koja mẽ inhĩpêx anẽ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunêpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

Xiakre mẽ Juãw wa katorxà kot wa ho Jejus wỳr ã harênh

Makre 10.35-45; mããnẽn Rõmãn 12.3, 12.10, 12.16; Epes 4.2; Piripos 2.3-8; Xiakre 4.6; Wam Pêtre 5.3

²⁰ Tã nhũm Jepetew prõja amnhĩ kôt Jejus wỳr hkra Xiakre mẽ Juãwja wa o tẽ. Kot wa ho Jejus wỳr kaxyw hwỳr wa o tẽ. Mẽ ixpyrà nẽ wa kot Jejus kôt pa ho pa xwỳnhjê hõ na pre wa nhũm wa katorxàja Jejus wỳr wa o tẽ. Hãmri nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ ²¹ nhũm kãm:

—Pa mo na? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Ma ixkrata na pa ixte wa ho awỳr kaxyw awỳr wa o tẽ. Xê kot kaj nhỹrmã ate mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw nhỹ nhũm ixkrata wa akutã anhĩjê nẽ wa kêp anhõ kôwenatô nẽ akutã anhĩjê nẽ wa ato nhỹ. Ja prãm xàj na pa ã wa ho awỳr anẽ. Anẽ.

²² Hāmri nhūm kuma nē Xiakre mē Juāw wa omu nē wa kām:

—Nà na war akatorxàja htỳx ã war ato ixwỳr anē. Koja mē tokyx ixpĩ kot paj amnhĩ xà htỳx kām ijamak kām ty. Tã xà koja mē ixpyrà nē ã war anhĩpêx anē ka wa ixpyrà nē amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rax kām ty nà? Anē.

Hāmri nhūm wa kām:

—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwỳja anē nē apyrà nē amnhĩ xà htỳx kām ijamak kām ty. Anē.

²³ Hāmri nhūm wa kām:

—Nà ãm hāmri na ka wa amnhĩ jarē. War ate ixpyrà nē ixkôt amnhĩ xà htỳx kām ajamak kām atyk mã kênã. Tã nom war akatorxà kot war ato ixwỳrta ã kot paj tanhmã war amã nē hkêt nē. Kêt inhõ Papaj tãm koja ixkaxyw mēhõ japêr nhūm inhĩhkô hã nhỹ. No pa kot paj amnhĩ kaxyw mēhõ jarēnh kêt nē.

Anhỹr o wa kām kapêr. ²⁴ Hāmri pa mē ixte wa uràk nē Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja wa katorxà kot ã wa ho Jejus wỳr anhỹrja ã kuma nē wa kamã inhgryk nē. Hāmri nē axpẽn mã ixkapêr o:

—Tk. Nà koja Juāw mē Xiakre wa nhỹrmã kêp õ kôwenatô nē mē pahto amnhĩptàr kêt kumrêx. Anē.

²⁵ Nhūm Jejus mē inhma nē amnhĩ wỳr mē ixpitã mē inhmã hpa ho apê nē mē inhmã:

—E mē amnē ixwỳr axkamē pa mē amã awjarē mãn. Anē.

Hāmri pa mē hwỳr axkamē nhūm mē inhmã:

—E mē inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa nē amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh tỳx jakamã amarĩ ixkre hkre jakry kamã hkrĩ ho hkrĩ nē kām

mê àpênh xwỳnhjê pix mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrĩ. Nẽ mẽ kot mex ã harênh kaxyw tanhmã mẽ ho mex to ho pa. ²⁶⁻²⁷ Tã no mẽ kajaja. Kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nê. ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o axpên nhĩpêx o ri apa. Nẽ te mẽ apê mẽ kãm axàpênh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ hkôt apa. No kêr ka mẽ ho amnhĩptàr mã ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. ²⁸ Mẽ ate mẽmoj tã pa ixkutã anojarêt ho apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwryk kêt nê. Ixte amarĩ mẽmoj to mẽ kamjaja mẽ akutã inhnojarêt o ixpa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Nẽ mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê ixtyk kaxyw na pa pre wrỳ. Anê.

Jejus kot no hkre xwỳnh wa ho mex ã harênh

Matêwre 9.27-31; Makre 10.46-52; Rukre 18.35-43

²⁹ Tã pa mẽ Jejus kôt kormã Jerujarê hwỳr ra Jeriko htêp o mõi. Hãmri nê kurũm ixkaton mõi nhũm mẽ ohtõ nê mẽ ixkôt mra. ³⁰ Nhũm pry nhĩhkjê hã no hkre xwỳnh wa àhwỳr o hkrĩ xwỳnhja wa amnhĩ wỳr mẽ inhmrar mar o nhỹ. Mẽ ohtõ nê Jejus kôt mẽ mrar xwỳnhjê mrar ma nê mẽ kãm:

—Kwa mo na? Mẽmoj wỳr na ka mẽ axohtõ nê mra? Anê.

Hãmri nhũm mẽ wa kãm:

—Nà Jejus pê Najare nhõ xwỳnhhta kôt na pa mẽ mra. Anê.

Hãmri nhũm wa mẽ kuma hãmri nê kàx pê Jejus mã kapêr nê kãm:

—Pa Pahihti? E apê mẽ inhõ Pahihti mex na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihti Tawita pyràk.

Jakamã kwa wa ixkamã axukapri nẽ akupÿm wa ixto mex. Anẽ.

³¹ Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mõi xwÿnhjaja wa kuma nẽ wa kãm:

—Tk. Kwa war akapër kêt nẽ nhÿ nà. Anẽ.

Tã no nhũm wa ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ to kuwÿ. Kãx pẽ amnhĩ to kuwÿ. ³² Hãmri nhũm Jejus wa kuma nẽ xa nẽ wa omu nẽ wa kãm:

—Pa mo na? Tanhmã kot pa wa ato? Anẽ.

³³ Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà akupÿm wa inhmã wa ixrĩt mex prãm. Anẽ.

³⁴ Hãmri nhũm kãm wa hkapri nẽ wa no htok nhũm wa akupÿm rĩt mex kurẽ kumrẽx. Hãmri nẽ rĩt mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tÿx nẽ ma Jejus kôt hkwyjê hkôt mõi.

21

Jejus kot Jerujarẽ hwÿr àr ã harẽnh

Makre 11.1-11; Rukre 19.28-40; Juãw 12.12-19

¹ Tã nhũm Jejus kormã Jerujarẽ hwÿr kormã mõi. Pa mẽ hkôt mõi nẽ ra Petake hwÿr ixàhtêp o mõi. Hixêt pẽ Oriwêhti kahti ri na pre krĩja xa. Jakamã pa mẽ wa hwÿr ixàhtêp o mõi nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê wa ho axkrut nẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ. ² Nẽ wa kãm:

—E wa ma krĩ mũj wÿr mẽ ixkukamã wa tẽ. Nẽ wa hwÿr axà nẽ nhÿri jumẽnre mẽ hkra wa kãm ê nẽ wa ãm xwÿnh wa omu hãmri nẽ kãm ê xà hpôt nẽ man akupÿn amnẽ hamẽ wa o tẽ. ³ Koja mẽhõ ja hã war apumu nẽ hã tanhmã war amã kapër to ka wa kãm ã ijarẽnh anẽ nẽ kãm: “Nà mẽ panhõ Pahihti na hã karõ pa wa hwÿr tẽ.” Anhÿr o wa kãm

ijarê. Hâmri nhũm war ama nê war amã òr kurê kumrêx. E wa ma hwÿr tẽ. Anẽ.

⁴ Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm ra kot ja kukamã harênh. Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapêr xwÿnhjê hõ ja jarẽ nê hã kagà ho:

⁵ Pa Jerujarê nhõ xwÿnhjaja. Kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr ho amã ma hkêt nê. Ota mẽ anhõ pahi nywta ra jumênre hã nhỹ nê mẽ awÿr hpôx o tẽ. Te kot amnhĩ to grire xwÿnh pyræk o amnhĩ nhĩpêx nê tẽ.

⁶ Anhÿr o kot hkukamã harênh jakamã nhũm Jejus amnhĩ kukamã ja wa kumẽ hãmri nhũm wa ma hwÿr htêm kurê kumrêx. ⁷ Nê krĩta wÿr pøj nhũm Jejus kot wa kãm harênh xà hkôt nhũm wa jumênreta pumu. Hãmri nê hamẽ wa kãm ê xà hpôt nê ma Jejus wÿr wa o tẽ. Hãmri nê kaxyw amnhĩ xê hkwÿ hkwÿr nê kãm ho jumênre nywta kô kahty. Nê kãm ho htÿx nê o xa nhũm Jejus hã nhỹ nê hã mõ. ⁸ Kormã Jerujarê hwÿr hixêt ã àpir o mõ. Nhũm mẽ kot omunh o kuhê xwÿnhjaja hkĩnh nê ma hkukamã pry ho mex kaxyw amnhĩ xê hkwÿptyr ho mõ. Nê pô hkwÿ jakà nê utyr o mõ. ⁹ Nhũm mẽ hkwÿjaja Jejus kukamã mra nhũm mẽ hkwÿjaja hapu hã hkôt mra. Nê piitã kàx pê Tĩrtũm mex o mex ã harênh o hkôt mõ nê harênh o:

Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwÿr mênh xwÿnhnta ra pøj.

Ãm hãmri na mẽ pahwÿr wrÿ. Ja na mex kumrêx. Kêp mẽ panhõ Pahihti mex na.

Ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pahwÿr kumẽ.

Tĩrtũm mex kumrêx. Ãm mex o mex.

Anhÿr o Jejus kôt Jerujarê hwÿr harênh o mõ. Kot mẽ ho amnhĩptàr kurê kumrêx ã hkamnhĩx

jakamã hkĩnh nê hkôt ã harênh anhÿr o mō.
¹⁰ Hãmri nhũm krĩ nhõ xwÿnhjaja tee ri mẽ kuma
 nê axpẽn mã:

—Kwa mēhō na we hpōx o mō nhũm mẽ ã hkôt
 harênh anhÿr o mō? Anē.

¹¹ Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mrar xwÿnhjaja mẽ
 kuma nê mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm nhÿ hã kapēr jarênh xwÿnh pē Jejus
 na. Kêp Garirej kamã krĩ pē Najare nhõ xwÿnhhta
 na. Anē.

Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwÿ hwÿr àr ã harênh

Makre 11.15-19; Rukre 19.45-48; Juãw 2.13-22

¹²⁻¹³ Tã hãmri nhũm Jejus Jerujarē wÿr axà nê
 jumēnre rũm wrÿ nê ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh
 xà hã ixkre hwÿr tē nê axà. Hãmri nê tee ri mẽ
 kot tanhmã ixkre kamã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ
 omunh o xa. Nhũm mẽ axtem nê mōx nê ôwēhti
 nê tuuti ho wēnê ho kuhê. Mē kot haprōr nê Tĩrtũm
 mã amnhĩ jarênh kaxyw kãm hpar nê òr kaxyw mẽ
 kãm ho wēnê ho kuhê. Nom axtem nê mẽ kãm hã
 ohtō rax kãm mẽ kãm ho wēnê. Hãmri nhũm Jejus
 mẽ hwÿr axà nê tee ri mẽ omu nhũm ja kêp omnuj
 tÿx kumrêx. Hãmri nhũm mẽ hwÿr tē nê mẽ kot
 kàxpore ho pinhpanh xwÿnhjê pē mẽ ò mēsti rēnh
 pa. Nê mẽ kot tuuti ho wēnê xwÿnhjê pē hkrĩ xà
 hkujate nê rēnh pa. Hãmri nê mẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kapēr ã kagà htũm kot ixkreja
 jarênh kot:

Inhõrkwÿja ãm mẽ ate inhmã amnhĩ jarênh xà hã
 ixkre pix kaxyw na.

Anhÿr o kot harênh tã ka mẽ axtem nê kamã ã
 amnhĩ nhĩpêx anē. E kwa mẽ ajapōx tokyx anē.
 Anē.

Hāmri nē mẽ kator pa nhũm mẽ ma hapêx.
 14 Hāmri nhũm mẽ no hkre xwỳnhjaja nē mẽ hyk
 o mẽ pa xwỳnhjaja mra nē agjê nē Jejus kutã kuhê
 nhũm mẽ omu nē akupỳm mẽ ho mex. 15-16 Hāmri
 nhũm mẽhprĩ hkwỳjaja hwỳr mra nē kuri kãm mex
 o mex ã gre nē kãm grer o:

Amex kumrêx Pahihti.

Tĩrtũm na pre mẽ ixwỳr amẽ.

Kot kaj te anhĩgêt Tawi pyrã nē mẽ ixto amnhĩptãr
 o apa.

Anhỹr o kãm grer o kuhê. Hāmri nhũm patre
 krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ
 pa xwỳnhjaja tee ri ã mẽ grer anhỹr ã mẽ kuma. Nẽ
 tee ri Jejus kot mẽ no hkre xwỳnhjê mẽ mẽ hyk o
 mẽ pa xwỳnhjê ho mex ã omunh o kuhê nē gryk
 nē Jejus wỳr tẽ nē kãm:

—Kwa na mẽhprĩjaja mẽ grer kãm ã ajarênh anẽ
 ka mẽ mar kêt nẽ? Mẽ grerja mexti hã. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ixte mẽ mar kênã. Tĩrtũm kãm hprãm xã
 hkôt na mẽ ã inhmã inhmex o inhmex ã ixtã grer
 anẽ. Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot ã mẽ hkukamã
 harênh kot anhỹr. Mẽ harênh kot:

Koja mẽhprĩjaja Pahihti mã mex o mex ã grer o
 kuhê.

Anhỹr o kot mẽ hkukamã harênh kênã. Tã mãn ka
 mẽ kormã kamã harênh kêt jakamã na ka mẽ ja
 jarênh mar kêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ã inhmex ã grer
 anẽ.

17 Anhỹr o mẽ kãm kapêr hāmri nē mẽ inhmã anẽ
 pa mẽ ixkreta rũm ijapôj nē ma akupỳm Petãn wỳr
 mra nē kamã amnhĩm hikra.

*Jejus kot mẽmo hpàr mã kapêr ã harênh
Makre 11.12-14; mããnên Xiakre 1.6*

¹⁸ Tã nhũm kwýtã nhũm Jejus kànhmã nhỹ nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Hãmri nẽ kormã mỗ nhũm Jejus pry kahti ri ra kãm prãm nẽ. ¹⁹ Hãmri nẽ mẽmo pĩ pẽ fikêhti jarênhja pumu nẽ kot ô hkwy rênh nẽ hkrêr kaxyw hwỳr mât. Hãmri nẽ tee ri ô japêr nhũm ô hkêt nẽ ãm hô hpix harir. Hãmri nhũm tee ri omu nẽ kãm:

—E kot kaj axte axô hkêt kumrêx.

Anhỹrja o nhũm grà par kurê kumrêx. ²⁰ Hãmri pa mẽ ixte hkôt xpa ho xpa xwỳnhjaja omu nẽ Jejus mã:

—Kokỹỹ. Kwa tanhmã na we amnhĩ nhĩpêx to nẽ grà kurê kumrêx? Anẽ.

²¹ Nhũm mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ ixpyrà nẽ fikêhti kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpêr tỳx nẽ nhũm amã hprãm xà hkôt amã tanhmã hipêx to. Nom kêr ka mẽ ajamaxpêr kati ho tee ri hkukamã ajamaxpêr kêt nẽ. ãm kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpêr tỳx nẽ nhũm mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarê. No ãm ja pix kêt. Kot kaj mẽ mããnên hixêt mũj mã akapêr nẽ kãm: “E anhỹr xàta rũm akato nẽ ma tẽ nẽ gô rax kãm mrõ.” Anẽ nhũm amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

²² —Nẽ kot kaj mẽ mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nẽ kaxyw kãm ajamaxpêr tỳx kãm hã awỳ nhũm amã mẽmoj prãm xwỳnhta gõ. Anẽ.

*Mêhõ nhỹ hã Jejus kot mẽ ahkre hã harênh
Makre 11.27-33; Rukre 20.1-8*

²³ Nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus kêwe axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkreja wỳr axà nẽ kamã mẽ ahkre ho nhỹ. Mẽ kãm tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri htĩr tũm nẽ pa kaxyw tanhmã mẽ kãm kapêr to ho nhỹ. Hãmri nhũm Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja hãmri hwỳr mra nẽ hêx rom mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mêhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa? Na ka hte akupỹm mẽ ho mex o apa nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho apa. Xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot pa ixkumrêx mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhma nẽ tanhmã inhmã harênh to pa rĩ kormã mẽ amã amnhĩ jarẽ. ²⁵⁻²⁶ Finat Juãw Paxis ã kot paj mẽ akukja. Mêhõ nhỹ hã na pre hte mẽ hkrã kumrãr o pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà? Xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harênh to hkukamã hamaxpêr pẽ axpẽn pumunh o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj wem kãm ja jarênh to? Or mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja na htem kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnh ã harẽ. Tã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt kot mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom ã mẽ pahte kãm pakapêr anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ kẽn o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. No kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã

kot mẽ hkrã kumrãr ã harẽ hãmri nhũm mẽ pamã: “Kwa ã kot anhỹr kênã na ka prem kapër ma mẽ hkôt ajamaxpër kêt mẽ?” Anẽ. Jakamã kot puj mẽ ja pymaj tanhmã kãm harẽnh to hkêt mẽ. Kot puj mẽ ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyrãk o harẽ. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã Jejus mã mẽ nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm mẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã mẽ hprãm kaprý o kuhê. ²⁷ Hãmri mẽ kãm:

–Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapër o pa hã omunhre hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma mẽ mẽ kãm:

–Tk. Tôe kot pa xep ijaxwýja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt mẽ. Ijaxwýja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

Mẽhõ my mẽ hkra wa pijakrut ã wa harẽnh

Matêwre 7.21-23; Rukre 7.29-30

²⁸ Hãmri nhũm Jejus axte Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjê mã kapër mẽ mẽmoj tã kuxi mẽ tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to mẽ mẽ kãm:

–E pa mẽ amã awjarẽ ka mẽ inhma. Koja mẽhõ hkra my hamẽxkrut. Hãmri mẽ hkra kot waja mã tanhmã kapër to mẽ kãm: “E kêr ka jarãhã ma mẽ mẽ inhmã pur kãm apê.” Anẽ. ²⁹ Hãmri nhũm kuma mẽ pur mã htẽm kaga mẽ hitõt mẽ. Tãã no ãm hã ahtũmre mẽ tanhmã hamaxpër to hãmri mẽ ma hwýr mẽ mẽ kamã àpênh o xa. ³⁰ Hãmri nhũm wa hipêêxàja hpãnhã hkra kot hapu hwýr mẽ mẽ mã kãm kapër anẽ mẽ mẽ kãm: “E kêr ka ajaxwýja atõ hkôt mẽ mẽ wa inhmã apê.” Anẽ nhũm kuma mẽ mẽ kãm: “Tôe. Nà kot paj mã mẽ.” Anhỹr tã no ãm hõta kĩnhã htẽm kêt mẽ.

31 —Jakamã e. Nhỹ hkra na pre hipêêxà kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx nê kapêr nhĩrôp ãm kêt nê? Xà kot waja nà? Xà kot haputa? E mẽ atõ tanhmã inhmã wa harênh to. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kuma nê kãm:

—Nà kot wata. Kot wata na hitõt tâ tanhmã hamaxpêr to nê ma tẽ nê kãm apê. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ãm hãmri na ka harê. No mẽ kajaja te mẽ ate hkra kot haputa kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Mẽ ate Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã amnhĩ jarênh tâ hkwým ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Te mẽ ate kot hapu kot hipêêxà mã àpênh ã amnhĩ jarênh tâ kãm àpênh kêêta pyræk. No kêt mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwýnh kwýjaja na mẽ arom Tĩrtũm kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jao ra tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã mẽ arom ma kaxkwa hwýr pa kaxyw ra tãm nê. ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapêr. 32 Na ka mẽ finat Juãw Paxis ã ixkukja. Juãw Paxisja na pre hte mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ amã karõ ho pa. Tã no ka mẽ ãm ama nê ãm ama nê aa kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwýnh kwýjaja mẽ arom kuma nê Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx. Ka mẽ ja hã mẽ omu nê ãm mẽ omu nê mẽ uræk nê ã amnhĩ nhĩpêx anhýr kêt nê. Anê.

Mẽ àpênh punu xwýnhjê jarênh

Makre 12.1-12; Rukre 20.9-18

33 Nhũm Jejus arĩ Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjê mã kapêr. Nê mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarênh to. No ãm amnhĩ tâ kuxi nê mẽ kãm awjarê nê mẽ kãm:

—Koja mēhō mē kot kām pur kām àpēnh kaxyw hkwỳjê mã karō nhũm mē ma hwỳr mra nē kamã mēmo hy hkre nē hkre pa. Hāmri nhũm hpur nhō dōn nhỹhỹm nojarēt nē kām mē àpēnh xwỳnhjê mã tanhmã hpur jarēnh to nē mē kām: “E or ixpur nō. Kê kamã mēmoj kà hpa ka mē māmri kamã axujamỳnh pa nē ho axkjê. Nē ixkutêp inhmã inhō jaxwỳ nē māmri anhō tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã ho.”

—Anhỹr o mē kām kapēr hāmri nē ma nhỹhỹm mō. ³⁴ Tã nhũm ra pur kām mēmoj hkà pa nom nhũm hpur nhō dōn arĩ krĩ hō kamã hã ujahkre ho ri pa htã kuri kām àpēnh xwỳnhjê ho axkrunēpxi nē akupỹm mē hwỳr mē kurē. Mē kot mē kām hkwỳ nhōr nhũm mē ma kot kām o mōr kaxyw nhũm ma mē hwỳr mē kurē. ³⁵ Nhũm mē ma hwỳr mō. Mōō nē ra hwỳr pōj nhũm mē amnhĩ wỳr mē omu nē axtem nē mē homnuj nē. Nē mē unē nē ja tak nē ja pĩ nē hōja nhũm mē kēn o htak hāmri nē amnhĩ nē wa hano nhũm wa ma akupỹm y kamã mō. ³⁶ Hāmri nhũm mē ò patrãwja tee ri wa omu nē hamaxpēr o: “Kwa nà na mē ixpê inhmã mē àpēnh xwỳnhjê homnuj tỳx nē. Nà kot paj axte mē hwỳr mē hkwỳjê rē. Nom hpãnhã mē ho ohtô nē mē kurē. Kê mē ohtô nē mē hwỳr mō nē tã inhmã inhō hkwỳ jamỳ nē man ixwỳr o mō.”

—Anhỹr o hamaxpēr hāmri nē mē hwỳr jajê rē nhũm mē ma akupỹm mē hwỳr mō. Nhũm mē amnhĩ wỳr mē ohtô hã nē mã mē ho anē nē mē hipêx kati nē nhũm mē y kamã ma ò patrãwja wỳr akupỹm mō. ³⁷ Hāmri nhũm tee ri mē omu nē hamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmã kot paj amnhĩ nhĩpêx to? Nà kot paj pēr mē hwỳr ixkraja

mãn mẽ. Inhmã hapê htỳx tã kot paj mẽ hwỳr kumẽ kê ma mẽ hwỳr mỗ. Hãmri nhũm mẽ kệp ixkra hã omu nẽ tanhmã ixpê ho hkêt nẽ. Nẽ tã inhmã kãm inhõja kwỳ gõ.” Anẽ.

—Hãmri nẽ mẽ hwỳr kumẽ nhũm ma mỗ. ³⁸ Tã hãmri ra mẽ hwỳr hpôx o mỗ nhũm mẽ amỳm amnhĩ wỳr omu nẽ kệp hkra hã omu nẽ axtem nẽ hã axpên mã amỳnê nẽ axpên mã: “E oněj hpur nhõ dõn krata tẽ. Koja nhỹrmã õ papaj mỳr pẽ amnhĩm hpur ã pykata pytà nẽ ho õ. Jakamã kwa pu mẽ hpĩr kurê kumrẽx nẽ kệp hpur ho arĩk nẽ ho panhõ. E tokyj pu mẽ kupĩ ri.” Anẽ.

³⁹ —Hãmri nhũm ra tẽ nẽ mẽ hwỳr pỏj nhũm mẽ unê nẽ hpur nê ho kato nẽ mã ho anẽ nẽ kupĩ. Ấ mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

⁴⁰ Nhũm pre ã Jesus mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E koja pur nhõ dõnja hkra jarẽnh ma hãmri nẽ tãm mẽ hwỳr mỗ hãmri nẽ tanhmã mẽ hipêx to wehe? Anẽ.

⁴¹ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà koja ma akupỹm mẽ hwỳr mỗ hãmri nẽ mẽ homnuj tỳx nẽ mẽ himex pa. Hãmri nẽ hpãnhã nhãm hpur ã mẽmojjê rẽ nhũm mẽ tã katàt kỏt kãm àpênh o pa. Anẽ.

⁴² Hãmri nhũm Jesus mẽ kãm:

—Tỳ ãm hãmri na ka ã mẽ harẽnh anẽ. Kot mẽ ho anhỹr mã tãm kênã. Mãn ka prem ra Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot tanhmã ja jarẽnh toja ma? Harẽnh kot:

Mẽ kot kên o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw nẽ kên maati pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkagata. Mẽ kot hkaga htã nhũm Tĩrtũm mẽ

kurom mex o kot kên piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrêx. Tĩrtũm kot kên maati mex ã harênh xwÿnhhta mẽ pamã mex o mex.

Ã Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja jarênh kot anhÿr.
⁴³ Ja pyrã nê na pre ra Tĩrtũm amnhĩ kaxyw mẽ apê Ijaew xunhwÿ. Mẽ apê hkra nê hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx kaxyw amnhĩ kaxyw mẽ axunhwÿ. Tã ka mẽ axtem nê hkaga. Te mẽ kot kên maati pumunh nê mex kêt ã hkamnhĩx nê hkagata pyrãk. Jakamã koja mẽ apãnhã Ijaew kêt xwÿnh kwÿjê xunhwÿ nhũm mẽ arom hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Jao ra mẽ kêp hkra nê. Anê.

⁴⁴ Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm te kêp kên maati pyrãk o mẽ kãm amnhĩ jarênh anê. Hãmri nê axte amnhĩ tã kuxi nê mẽ kãm axte kên jarênh pyrãk ã amnhĩ jarê nê mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ atõ ixkaga hãmri nê te mẽhõ htÿx htẽm nê kên pumunh kêt nê hã htêk nê tẽm pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkutã amnhĩ xãm. Rÿ ka tanhmã ajamaxpêr to nê ixkaga nhũm te kên maati kot anhĩpy tẽm nê axôm par pyrãk o anhĩpêx ka mẽ amex kêt kumrêx. Anê.

⁴⁵ Nhũm pre ã mẽ kãm ujarênh kãm mẽ harênh anê. Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Parijew nhõ xwÿnhjaja tee ri amnhĩ tã kuma ⁴⁶ nhũm ja mẽ kêp omnuj tÿx jakamã nhũm mẽ kãm unênh nê haxàr prãm nê. No mẽ ãm amnhĩ tã kãm mẽ kot mar o kuhê xwÿnhjê puma nê. Mẽ kurom Jejus kêp Tĩrtũm nhÿ hã kapêr xwÿnh ã hkamnhĩx jakamã nhũm mẽ kãm mẽ uma nê. Hãmri nê kormã tanhmã ho hkêt nê.

22

Pahi kot hkra hprõ kaxyw hkwỳjê hwỳr ã harênh Rukre 14.15-24; mããnên Wam Korît 6.9-11; Epes 5.5-6; Apokarip 19.7-8

¹⁻² Tã nhũm Jejus axte mẽ kãm awjarê. Ijaew kot Tĩrtũm kaga hã mẽ kãm hã kuxi nê awjarê nê mẽ kãm:

—E pa mẽ amã ahpỹnhã mẽ kot Tĩrtũm kapêr mar nê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjê jarê ka mẽ inhma. Te mẽ kot pahihtĩ kot hkra hprõ kaxyw nhũm kot amnhĩ wỳr hkwỳjê hwỳr nhũm mẽ kot harênh mar nê ahpỹnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk. Kojã pahihtija hkra hã hkĩnh nê hã apkur mex kaxyw amnhĩ wỳr hkwỳjê hã karõ. ³ Hãmri nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja ra kot amnhĩ wỳr mẽ hã karõ xwỳnhjê hwỳr mra nê mẽ kãm nojarêt nhũm mẽ kuma nê ãm mẽ kuma nê axtem nê mẽ kêp hitõt nê. Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nê akupỹm tẽ nê pahihtĩ mã mẽ harê.

⁴—Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ harênh ma nê hpãnhã mẽ hwỳr axtem kãm àpênh xwỳnh kwỳjê rê nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nê mẽ kãm: “Pa. E kwa mẽ tokyx. Na ra pahihtĩ mẽ akutêp mẽõ nhĩpêx pa. Na mẽ môx kwỳ hpa nê ho àr mex nê. Nê mẽ akutêp mẽmoj nhĩpêx par jakamã e kwa mẽ tokyx nà.” Anê. ⁵ ã mẽ kãm kapêr anhỳr tã nhũm mẽ kuma nê ãm mẽ kuma nê ma ahpỹnhã nhỹhỹm mra. Nhũm ja ma àpênh mã mra nhũm ja ma ihpur kãm àpênh mã ma tẽ nhũm ja ma nhỹhỹm mẽmo to wênê ho tẽ. ⁶ Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kãm ujarênh xwỳnhjê pynê nê mẽ htak o mẽ kupa.

7 —Hāmri nhūm pahihtija mẽ harēnh ma nē àhkurê nē. Hāmri nē mẽ hwỳr pōristi hkwȳr rē nhūm mẽ ma mẽ hwỳr mra nē mẽ unê nē mẽ kupa nē mẽ ò krī hā hpòk pa. 8 Hāmri nhūm pahihtija kām mẽ àpēnh xwỳnh kwỳjê mã kām: “Kwa ra ixte mẽ kutêp mẽõ mex kwỳ xunhwỳr tã nhūm mẽ ixwỳr mrar kêt nē. Ixtỳx ho mẽ mex ã mẽ hkamnhĩx nē amnhĩ wỳr mẽ hã karõ no mẽ mex kêt. Mẽ kot mẽ ixkutã apkur mã tãm kêt. 9 E kwa mẽ ma krī hkôt axtem mẽ hkwȳjê japêr o mra. Nē nhỹri mēhõ pumu nē kām awjarē kê man ixwỳr tē nē ixkra hã hkĩnh nē mẽ ixkutã apku. Mẽ ã mẽ kām axujarēnh o amrar anē.” Anē.

10 —Hāmri nhūm mẽ kuma nē ma mẽ hapêr o mra nē mẽ piitã mẽ kām anhỹr o mra. Nhūm mẽ kuma nē wam tajê rom ma mẽ hkôt mrar kurê kumrēx. Mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja nē mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja hāmri piitã ma mẽ hkôt mra. Hāmri nē ixkreja wỳr mra nē hwỳr gjêx kaxyw nhūm mẽ kām mẽ ê mex gõ nhūm mẽ hagjê hāmri nē kormã mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr agjê nē ho nỳt pa. 11 Hāmri nhūm pahihtija mẽ hwỳr axà nē mẽ piitã mẽ omu. Nhūm ja pixi nē axtem nē hkwȳjê hkĩnhã mẽ kot kām ê mex nhõrja jaxàr kêt rãhã axà nē apkur o nhỹ. 12 Hāmri nhūm tee ri ja hã omu nē hwỳr tē nē kām: “Pa. Tk. Kwa na htem ixkrem gjêx kaxyw nē mẽ kot mẽ kām mẽ ê mex nhõr jagjê nē rĩ kormã hwỳr agjê nē apku. Tã mon ka akwȳjê hkĩnhã haxàr kaga? Kwa na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nē.” Anhỹr o kām kapêr nom nhūm kuma nē ãm kuma nē tanhmã kutã kām nē hkêt nē. ãm htỳx apkur o nhỹ. 13 Jakamã nhūm tee ri omu hāmri nē hã mẽ kot kām àpēnh xwỳnhjê

mã amÿnê nê mẽ kãm: “E mẽ hwÿr tẽ nê unê nê hpa nê hte hpre nê ma o tẽ nê kamàt kô kamã amẽ. Kê tee ri mur nê amnhĩ xà htÿx kamã hamak o amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tÿx kaprÿ ho nõ nê rĩ amnhĩ pumu.” Anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nê kãm ho anẽ. ã mẽ ujarẽnh kot anhÿr. Anẽ.

¹⁴ Nhũm pre Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ hãmri nê mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm kot pahihtita pyrà nê amnhĩ wÿr mẽ ho ohtô nê mẽ hwÿr tã na hte mẽ piitã hkôt amnhĩ xunhwÿr kêt nê. Jakamã na hte ãm mẽ ho grêre nê amnhĩ wÿr mẽ ho api. Anẽ.

Parijew nhõ xwÿnh kot Jejus kamã hamak ã mẽ harẽnh

Makre 12.13-17; Rukre 20.20-26; mããnẽn Rõmãn 12.1, 13.7

¹⁵⁻¹⁶ Tã nhũm Parijew nhõ xwÿnhjaja ã Jejus kot mẽ kãm ujarẽnh anhÿrja ma hãmri nê kurũm kato nê tanhmã hkukamã axpẽn mã hã àmnênh to. Hãmri nê hwÿr mẽ hkwyjê mẽ Eroxo kôt mẽ pa xwÿnh kwÿjê rẽ. Hêx rom mẽ kot mẽmoj tã hkukjêr kaxyw hwÿr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma hwÿr mra nê omu nê kãm:

—Kwa Jejus. Nà ãm hãmri na ka hte Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre mex o ri apa nê mẽ kamã akahak o apa hkêt nê. Mẽ kot tanhmã ato kapêr punuj to htã ka aprĩ hã mẽ ahkre mex o ri apa. ¹⁷ E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Rõm nhõ pahihtiti kot mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm kãxpore hkwy nhõr ã mẽ pamã karõta. Kwa xà ja amã mex nà? Xà kot pu mẽ kãm hkwy gõ? Nà xà kot pu mẽ kãm õr kêt nê? E kwa mẽ inhmã tanhmã ja jarẽnh to. Anẽ.

18 Nhũm prem ã hêx rom àhkukjêr anhÿr tã no nhũm ra mẽ hamaxpêr ã mẽ omu nê mẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka mẽ ã axêx rom ja hã ixkukjêr anê? 19-20 E mẽ atõ inhmã kàxpore htÿxre hõ gõ pa omu. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kãm ja gõ nhũm kupy nê kànhmã mẽ kãm kupê nê mẽ kãm:

—E mēhõ nhĩxi nē mēhõ karõ na ja hã? Anê.

21 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ nê hixi na hã. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Tÿ. Tô kêr ka mẽ mãmri kãm hkwy nhõr o apa. Hã hkarõ nê hã hixi. Tãm kot hipêx xwÿnh jakamã õ na. No mẽ kajaja na pre Tirtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ jakamã kwa kêr ka mẽ kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anê.

22 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot kàxpore jarênh anhÿrja ma nê axte kãm tanhmã nê hkêt nê. Hãmri nê akryk omu hãmri nê ma akupÿm mra.

Akupÿm mẽ htĩr ã mẽ harênh

Makre 12.18-27; Rukre 20.27-40; Juãw 5.21, 6.39-40; mããnêñ Wam Korõt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18

23 Tã nhũm Satusew nhõ xwÿnh kwÿjaja mẽ kot akupÿm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩx kêt xwÿnhjaja na pre mẽ. Na pre htem mẽ htyk nê mẽ hapêx kumrêx ã mẽ hkamnhĩx jakamã axpên mã tanhmã Jejus jarênh to nê axpên mã:

—E kwa pu mẽ hwÿr mra nê mẽmoj xihtÿx ã hkukja. Kê mẽ pama nê tee ri tanhmã mẽ pamã kapêr to hkukamã hamaxpêr kaprÿ. Kê mẽ piitã ja hã omu nê àhpumunh kêt ã omunh kurê kumrêx. E tokyx pu mẽ hwÿr.

Anhÿr jakamã Parijew nhõ xwÿnhjê pyrã nê hêx rom ma hwÿr mra nê hkukja nê kãm:

²⁴ —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarê. Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhÿ hã ã mẽ panhĩgêjtjê mã karõ anê. Mẽ hkra hkêr rãhã mẽ pa nê mẽ htyk xwÿnhjaja nhũm mẽ harênh o:

Koja mẽhõ hprõ nê kamã hkra hkêr rãhã pan ty.
Hã koja hkõt htõja hpãnhã hprõ ho hprõ nê kamã hkra. Hãmri nhũm kato nê te kêp htõ htyk xwÿnhhta hkra pyrãk. Anê.

Ã na pre Mojesja Tĩrtũm nhÿ hã mẽ kãm karõ anê.
²⁵ Jakamã kwa ga mẽ ixujarênh ma. Koja mẽ kot axpên to htõ xwÿnhjaja kêp 7. Nhũm kot waja hãmri hprõ nê wa pa nhũm kamã hkra hkêr rãhã ty. Nhũm hkõt htõja hpãnhã ho hprõ ²⁶ nê wa axpên to pa. Nhũm mãânên kamã hkra hkêr rãhã ty. Nhũm htõ hõta haxwÿja hpãnhã tãm o hprõ nê we wa axpên to pa grire nhũm haxwÿja kamã hkra hkêr rãhã ty. Hãmri nhũm htõ hkwÿjaja ni pyxi nê axpên pãnhã ho hprõ hpa no mẽhõ kamã hkra hkêr rãhã htyk pa. ²⁷ Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkõt amnhĩ to hitêp nê ty. ²⁸ Tã Tĩrtũm kot akupÿm nhÿrmã mẽ ho htĩr ronhÿx nhÿ nhÿx kêp nija mjên kumrêx? Ra piitã kot ho hprõ kênã. E mẽ inhmã ja jarê. Anê.

²⁹⁻³⁰ Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Nà kaxkwa kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja axtem na. Mẽ htĩr ri mẽ kot Tĩrtũm kõt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja na htem ty hãmri nê Tĩrtũm nhõ krĩ kamã axte kãm hprõ hprãm kêt nê pa. Jakamã hprõ hkêr nê pa. Rÿ ni japêr nê mjên kêt nê pa. Nom ri kãm mjên rÿ hprõ hprãm kêt nê pa. Hãmri nê Tĩrtũm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjê pyrã nê axte

htyk kêt nê. Æm htîr tûm rãhã nê pa ho pa. Pêr mē ate Tirtûm kapêr ã kagà htûm mar mex kêt jakamã na ka mē ã ja hã ixkukjêr anê. Tirtûm àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx jakamã kumã mē ate mēmoj tã ixkukjêr xwÿnhata na tanhmã kêp kute hkêt. Ra ja kukamã àhpumunh tÿx kênã.

³¹⁻³² —Nom mē ate akupÿm mē htîr kêt ã mē hkamnhîxja kot paj ixprî hã mē amã harê. Amnepêm na pre Tirtûm pî hpôkja kamã tanhmã Mojes mã kapêr to. Mãn ra mē ate mar. Na pre kãm: Ixpê Apraãw nhõ Tirtûm na pa. Nê mãânên ixpê Apraãw kra Ijak mē htãmnhwÿ Jako wa õ Tirtûm na pa.

Anhÿr o Mojes mã amnhî jarê nhûm kuma nê hã kagà. Kêp apu arî mē htyk rãhã nhÿx pre ã mē harênh anhÿr kêt nê. Nhÿx pre mē harênh o: “Amnepêm Apraãw nê hkra nê htãmnhwÿ mē htîr ri ixpê mē õ Tirtûm na pa pre.” Anhÿr o nhÿx pre mē harê. Nom na pre ã amnhî jarênh anhÿr kêt nê. Mē pamã te Apraãwja mē htyk nê mē hapêx pyræk. Nom nhûm prem ra Tirtûm ri ra akupÿm htîr nê mex nê pa ho pa. Tã ka htem Tirtûm kapêr kwÿm ri akupÿm mē htîr kêt ã mē harênh o apa.

Anhÿr o Satusew nhõ xwÿnhjê mã kapêr.
³³ Hãmri nhûm mē kot mar o kuhê xwÿnhjaja amnhî jaêr pê kot mē ahkreja ma.

Tirtûm kapêr maati jarênh

Matêwre 10.37; Makre 12.28-34; Rukre 10.25-28; mãânên Wam Juãw 5.3

³⁴ Tã nhûm Parijew nhõ xwÿnhjaja Satusew nhõ xwÿnhjê jarênh ma. Mē kot tee ri kãm hamaxpêr o Jejus jakrenh prãm kaprÿ hã mē harênhja ma

hāmri nē axpēn wỳr akuprō nē Jejus wỳr mra. Kot mē urak nē hēx rom àhkukjêr nē hamaxpêr o hakrenh kaxyw hwỳr mra. ³⁵ Hōja kēp Tĩrtũm kapêr tũm o mē ahkre o mē pa xwỳnh jakamā hēx rom kamā hamak kaxyw kām kapêr nē kām:

³⁶ —Kwa Jejus. Ot pa mē awỳr mra. Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Na pre Tĩrtũm ahpỳnhā mēmoj to 10 nē hā mē pamā karō. Mē pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw hā mē pamā karō. Tā nhỹ kapêr na mex o kot hkwỳ jakrenh wehe? Anē.

³⁷ Hāmri nhũm kuma nē mē kām:

—Nà kot mē pamā hā karō kot:

Kêr ka mē anhĩ piitā ho amā Tĩrtũm kĩnh tỳx o apa. Mē amā hkĩnh tỳx o mēmoj piitā hakrenh par o apa.

³⁸ E Tĩrtũm kot mē pamā hā karō ja na mex o piitā hakrenh par. ³⁹ Nē hkôt ja:

Kêr ka mē amā akwỳjê hā ma ho te ka amā amnhĩ tã ma pyrak. Jao ra tãm mē hipêx.

⁴⁰ ã Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot mē pamā hā karō kot anhỹr. ã mē pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm kām hprãm tỳx kumrêx. Kot kaj mē ja wa hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa nē mãănēn ra Tĩrtũm kot mē pamā mēmoj tã karō xwỳnh piitā hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ja na pre Mojes mē Tĩrtũm nhỹ hā kapêr xwỳnhjaja amnepêem Tĩrtũm nhỹ hā mē panhĩgêtjê mã hã karō ho pa. Anē.

Jejus kot amnhĩ tã mē hkukjêr ã harēnh

Makre 12.35-37; Rukre 20.41-44; mãănēn Rõmãn 1.3-4

⁴¹ Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja arĩ Jejus mar o kuhê nhũm amnhĩ tã tanhmã mē hkukjêr to. Nom

te nhãm mēhõ hã mē hkukjêr pyræk o mē hkukja nē mē kãm:

42 —E mē inhmã mēmoj jarē. Tanhmã na ka htem axpên mã Tĩrtũm kot mē akaxyw ãm mã xwỳnhta jarēnh to? Kêp mēhõ kanrêhã htàmnhwỳ koja wehe? Anē.

Hãmri nhũm mē kãm:

—Nà koja kato nē kêp pahi finat Tawi kanrêhã htàmnhwỳ koja.

43 Anē nhũm Jejus mē kuma nē mē kãm:

—Tỳ. ãm hãmri na ka mē harē. No mo na htem axpên mã kêp pahi Tawi hkanrêhã htàmnhwỳ pix ã harē nē mãânên kêp õ pahihti hã harēnh kêt nē? Tawi na pre Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã harēnh to nē harēnh o:

44 Na pre Tĩrtũm inhõ Pahihti mã ã kapêr anē nē kãm: “E amnē ixwỳr tē nē inhĩhkõ hã nhỹ nē inhmã mē ho amnhĩptar o akrĩ. Kot paj mē kot kãm akurê xwỳnh piitã mē unênh pa nē awỳr mē o mra nē anhĩhkram mē haxàr pa.” Anhỹr o pre kãm kapêr.

45 ã Tawija Tĩrtũm kot Kris mã kapêr jarēnh nē kêp õ pahi hã kagà anē. Mē kajaja na ka htem ãm kêp Tawi tàmnhwỳ pix ã axpên mã harēnh o ri apa. No kêt Tawija na pre kêp õ Pahihti hã harēnh o pa. Anē.

46 Hãmri nhũm mē kuma nē tee ri kot tanhmã kutã kãm kapêr to hkukamã hamaxpêr nē axte mēmoj tã hkukjêr kêt nē. Tanhmã kot mē amnhĩ to nē hamaxpêr o hakre? Na prem tee ri kãm hamaxpêr o hakrenh prãm kaprỳ. Jejus mēmoj piitã hkukamã àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx.

23

*Jejus kot tanhmã Parijew nhõ xwýnhjê jarênh to
Makre 12.38-40; Rukre 11.43-46, 20.45-47*

¹ Tã nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwýnhjê mẽ mẽ kot mar o kuhê xwýnhjê mã kapêr nê mẽ inhmã tanhmã Parijew nhõ xwýnh mẽ Mojes kapêr o mẽ ahkre xwýnhjê jarênh to nê mẽ inhmã:

²—Nà Parijew nhõ xwýnh mẽ Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwýnhjaja na htem hprĩ hã Tirtũm kapêr ã kagà htũm mar mex nê. ³ Jakamã kêr ka mẽ mar tỳx nê mẽ kot ho mẽ ajahkre kôt amnhĩ nhĩpêx. No mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja kêr ka mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Mẽ kot Tirtũm kapêr tũm o mẽ ajahkre htã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. ⁴ Te mẽ kot mēhõ kot mẽ katut ã mẽ kãm mẽ jênh pytĩ janhôr tã no ãm mẽ kuxwar hkwỳ htur kêt kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o na htem amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao mẽ amã mẽmoj tã karõ nê mẽ amã: “E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nê ã amnhĩ nhĩpêx anê.” Anhỹr pix o mẽ amã kapêr o pa. Nom mẽ tãmjaja amnhĩ kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê.

⁵ —Na htem hkwỳjê kot mẽ omunh nê mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ harênh kaxyw mẽ noo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nê mẽ mẽ noo mã mẽ ê mex pix kãm pa. Nê amnhĩm Tirtũm kapêr ã kagà htũm kwỳ hã kagà nê amnhĩ nhõkrã hã hanhõ nê amnhĩ pa hã hanhõ nê hã pa. Mẽ kot hã nohtỳx rãhã hã mẽ hkamnhĩx kaxyw nhũm htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nê mẽ kãm mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh ã mẽ harênh o paja nhũm htem kãm hprãm.

6 —Ně mẽ pahpê Ijaewjê nhõ Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã kãm hkrĩ hprãm. Nẽ mẽmoj tã mẽ apkur xà mex ã arĩgro hã nhũm htem ma mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprõ nhũm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã kãm hkrĩ hprãm. ⁷ Nẽ nhỹri pry hã mra nhũm mẽ kot mẽ omunh nẽ mẽ kêp mẽ ahkre xwỳnh maati hã mẽ hã hpijaàm kãm tanhmã mẽ kãm kapêr mex toja nhũm htem kãm hprãm. ã na hte Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ajahkre xwỳnhjaja hêx rom mẽ anoo mã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

8-10 —No mẽ kajaja. Kêr ka mẽ ho mẽ urak kêt nẽ. Kê mẽ axpẽn mã mẽ ajarênh o: “Pahi Maati” anhỹr o mẽ ajarênh kêt nẽ. Rỳ mẽ ajarênh o: “mẽ ijahkre xwỳnh maati” anhỹr o axpẽn mã mẽ ajarênh hkêt nẽ. Kêt paxipix na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm jakamã paxipix na ixpê mẽ anhõ Pahi Maati. Nẽ paxipix na ixpê mẽ ajahkre xwỳnh maati. No mẽ kajaja ixkôt mẽ apê axpẽn to atõx nẽ atõ na ka mẽ.

—Nẽ kêr ka mẽ ri axpẽn jarênh o: “Mẽpahpãm” anhỹr kêt nẽ. Kêt kaxkwa kamã na Mẽpahpãmja.

11-12 —Nẽ kot ka mẽ amnhĩ to rax prãm xàj tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho apa htã no nhũm akwỳjaja ama nẽ ãm ama nẽ akôt hamaxpêr kêt nẽ. No kot kaj mẽ piitã mẽ kutã tanhmã anojarêt to ho apa nhũm mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ axpẽn mã mẽ amex ã mẽ ajarê. Jakamã kot kaj mẽ amã mẽ piitã mẽ kot mẽ amex ã mẽ ajarênh prãm hãmri nẽ ri mẽ piitã mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pê mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Anẽ.

*Jejus kot mẽ hkwỳjê mã kapêr tỳx ã harênh
Makre 12.40; Rukre 11.39-52, 20.45-47*

13-14 Tã nhũm Jejus hpãnhã Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr. Nê mẽ kãm kapêr kãm hihtỳx nê mẽ kãm:

—E mẽ apê Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja. E mẽ inhma. Kot kaj mẽ amex kêt nê. Mẽ apê mẽ no kupyw xwỳnh na ka mẽ. Nê mẽ amã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt. Nê nhỹrmã atyk nê mẽ amã õ krĩ hwỳr axàpir prãm kêt. Nê akwỳjaja kot hwỳr àpir pymaj na ka htem akwỳjê nê tanhmã mẽ kãm axêx to ho apa. Mẽ kot mẽ apyrà nê Tĩrtũm kapêr kwỳm amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na ka htem amnhĩ mẽ tanhmã mẽ kãm axêx to ho ri apa. Jao te mẽ ate mẽ kêp Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr kahêxà kahê htỳx pyràk o apa.

15 —Nê mẽ akwỳjaja kot mẽ akôt amnhĩ xunhwỳr nê mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na ka htem ma awry hã nhỹhỹm tanhmã mẽ kãm ri axujarênh to ho ri apa. Jakamã nhũm mẽhõ mẽ ama nê mẽ akôt amnhĩ xãm hãmri nê ra amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ ajakre. Jakamã koja mẽ nhỹrmã mẽ apyrà nê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr pa. Jakamã kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ amex kêt nê.

16 —Hêxta waa nê. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt kumrêx. Na ka htem mẽ kêp mẽ hikàxpore jamỳnh prãm xàj atỳx ri tanhmã mẽ ahkre hto ho apa nê mẽ kãm: “Kot kaj mẽ ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarênh kaxyw hãmri nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre nhĩxi jarênh kôt mẽhõ mã amnhĩ jarê nhũm ama nê hamaxpêr o: ‘Ko. Apu

ãm hãmri na inhmã amnhĩ jarẽ rỳ ko na apu ãm amnhĩ to hêx.’ Anhÿr o hamaxpêr. Nom kot kaj mẽ ixkreta ho mex kaxyw mẽ kãm kàxpore hkwy gō hãmri nê ate mẽ kãm òr xàta jarênh kôt ãm hãmri mẽmoj tã mẽhõ mã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm ama nê hamaxpêr o: ‘Nà ãm hãmri na ã inhmã amnhĩ jarênh anê. Kot ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwy nhõr kôt ã amnhĩ jarênh anê. Jakamã na amnhĩ to hêx kêt nê.’ ” Anhÿr o hamaxpêr. Na ka htem ã mẽ ahkre ho apa anê. ¹⁷ Nom mẽ ate mẽ ahkreta mex kêt. Pêr mẽ ajamaxpêr mexti hã. Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkreta mex o ixkre ho mex kaxyw kàxpore nhõrta jakrenh. Tã ka htem axtem nê mẽ kot kãm kàxpore nhõrta mex o ixkre jakrenh ã harê. No mẽ pahte ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarênh nê aa paxêx kêt rãhã ho papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

¹⁸ —Nê na ka htem mẽ kêp mẽ hikukrêx jamÿnh prãm xaj ã atÿx ri mẽ ahkre anê nê mẽ kãm: “Kot kaj mẽ ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarênh kaxyw nê Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêtija jarênh kôt mẽhõ mã tanhmã amnhĩ jarênh to. Hãmri nhũm mẽ ama nê hamaxpêr o: ‘Nà ãm hãmri na inhmã amnhĩ jarẽ rỳ ko na apu ãm inhmã amnhĩ to hêx.’ Anhÿr o hamaxpêr. Nom kot kaj mẽ Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêtija ã kãm mẽmoj xi. Hãmri nê ra mẽ ate kãm òr xàta jarênh kôt ãm hãmri mẽmoj tã mẽhõ mã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm ama nê hamaxpêr o: ‘Nà ãm hãmri na ã inhmã amnhĩ jarênh anê. Kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr ã amnhĩ jarênh kôt kot amnhĩ jarênh anhÿr jakamã na amnhĩ to hêx kêt nê.’ Anhÿr o hamaxpêr.” Anê. Na ka htem ã mẽ ahkre anê. ¹⁹ Mẽ ajamaxpêr

kêt xwÿnh na ka mẽ. Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêtija na mex o mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta jakrenh. Tã na ka htem axtem nẽ mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta mex o mêtija jakrenh ã harẽ. ²⁰ Nom Tĩrtũm mã mêtija mẽ mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta te kot axpẽn pyræk jakamã kot kaj mẽ mêtija jarẽnh kõt mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ mããnẽn mẽ ate hã Tĩrtũm mã mẽmoj xirja jarẽnh kõt amnhĩ jarẽ. Hamẽ wa kot axpẽn pyræk jakamã hamẽ wa harẽnh pẽ amnhĩ to axêx kêt nẽ. Jakamã kêr ka mẽ mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ hamẽ wa harẽnh kõt ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ ho axêx kêt nẽ. ²¹ Tã kot kaj mẽ ãm hãmri amnhĩ jarẽnh ã mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hkõt hã amnhĩ jarẽ nẽ mããnẽn Tĩrtũm kêp ixkre hpãm kõt hã amnhĩ jarẽ. Jakamã kêr ka mẽ hamẽ wa harẽnh pẽ amnhĩ to axêx kêt nẽ.

²² –Nẽ kot kaj mẽ ãm hãmri amnhĩ jarẽnh ã mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kaxkwa jarẽnh kõt amnhĩ jarẽnhja o mããnẽn kaxyw kaxkwa kamã Tĩrtũm krĩ xà maati hkõt amnhĩ jarẽ. Nẽ mããnẽn Tĩrtũm kõt amnhĩ jarẽ. Jakamã kwa hamẽ wa harẽnh pẽ amnhĩ to axêx kêt nẽ.

²³ –Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwÿnh mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwÿnhjaja kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate mẽ no kupyw xwÿnh na ka mẽ. Na ka htem Tĩrtũm kapêr piitã hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ ãm hkwy kõt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Na ka htem ãm kapêr o hpÿnhre nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumu nẽ ate amnhĩ to mex xwÿnh ã amnhĩ jarẽnh o apa. No Tĩrtũm kãm hprãm xà piitã hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ ate

tãm mẽ hipêx nẽ mẽ ho mex nẽ mẽ kamã axukapri hã kot mẽ amã karõja. Nẽ mẽ amã Tirtũm kĩnh ã kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx hã karõja ra mẽ ate mar tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ ate kapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx ronhỹx ja mẽ amã mex o mex. ²⁴ Mẽ ate ãm kapêr o hpỹnh nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx jakamã te mẽ ate atỳx ri tanhmã axàpkur to ho mẽ akri pyrak. Jao te mẽ axàpkur xà hã mẽõ kamã pure pumunh nẽ nẽ hanhir nẽ rēnh tã mãânēn kamã kēn rax pumunh tã nẽ hanhir nẽ rēnh kêt rãhã hkur pyrak. Jao Tirtũm kapêr o hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx no piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Pēr mẽ ajamaxpēr kêt tã na ka htem atỳx mẽ ahkre ho ri apa.

²⁵ —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnh mẽ mẽ apê Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate mẽ no kupyr xwỳnh na ka mẽ. Nà mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjaja te mẽ ate mẽ kot apkur kaxyw prat kre kuhõnh punuj tã mex ã harēnh nẽ kamã apkur pyrak o na ka mẽ. Jao ãm mẽ akrãhkà rũm pix mã mẽ amex. Nẽ mẽ noo mã te mẽ amex pyrak no mẽ anhõxàhkre kaxwỳnh kãm mẽ ajamaxpērja mex kêt. Mẽ akapêr prãm nẽ mẽ axàhkurê nẽ mẽ anhõxỳy. ²⁶ Mẽ ajamaxpēr mex kêt kēnã. Kwa kêt ka mẽ tãm ajamaxpēr o tãm akwỳjê nhĩpêx o ri apa. Nẽ axàmnhĩx ri mẽ kēp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tirtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarē. No na ka htem amã mẽ amnhĩ to mex prãm xàj ãm tee ri amnhĩ kuhõnh japjê kaprỳ.

²⁷ —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê

mê mê apê Tĩrtũm kapêr tũm o mê ahkre ho mê apa xwỳnhjaja kot kaj mê amex kêt nê. Te mê ate mê htykjê jagiênh xà pyràk. Na htem mê hagjênh xà ho mex o pa nom kamã mê hi nê ahpunuj pix. ²⁸ Ja pyrà nê ã mê ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr. Kapôt rũm mê anhĩja na mex. Te mê ate mê ho mex o apa pyràk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx nhũm mê ãm akrãhkà pix pumu nom ãm mê akrã hi kaxwỳnh kãm mê ajamaxpêr punuj rãhã hã mê apumunh kêt nê. Mê ate tanhmã mê no kupyrr to pix kukamã ajamaxpêr jakamã te mê ate mê htykjê jagiênh xà pyràk.

²⁹⁻³⁰ —Hêxta waa nê. Mê apê Parijew nhõ xwỳnh mê mê apê Tĩrtũm kapêr tũm o mê ahkre xwỳnhjaja kot kaj mê amex kêt nê. Mê ate mê no kupyrr xwỳnh na ka mê. Na ka htem ma mê hã pika hwỳr apa nê Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o mê pa xwỳnhjê hã pika ho mex. Nê mê kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hã pika ho mex. Nê axpên mã mê harênh o: “Hêxta waa nê. Na pre amnepêr mê pakukamã mê panhĩgêjtaja Tĩrtũm nhỹ hã mê kãm kapêr xwỳnhjê homnuj nê mê kupa. No kêt mê papajaja mê kamã ri papa ronhỹx pu prem mê uràk nê ã mê hipêx anhỹr kêt nê.” Anhỹr o axpên mã mê hkaprĩ ho ri apa. ³¹⁻³² Nom ãm amnhĩ to axêx. Mê ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa kênã. ã mê ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao ra apê mê hkanrêhã mê hkra kumrêx ã amnhĩ to amnhĩrĩt mex o apa. ³³ Te mê ate kagã xoprê kot mê hkamnhar nê mê homnuj tỳx pyràk jakamã koja Tĩrtũm nhỹrmã ma mê kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mê ajano ka mê ma hwỳr ajapêx. Hãmri nê tee ri amã ajapôx prãm kaprỳ nê rĩ amnhĩ pumu.

34 –Kot paj nhÿrmã ma mẽ awÿr inhÿ hã ixkapêr jarênh o mẽ pa xwÿnh kwÿ rê. Nê inhÿ hã mẽ àhpumunh xwÿnh kwÿ rê. Nê ixkapêr o mẽ ahkre xwÿnh kwÿ rê. Nom kot kaj mẽ âm mẽ kapêr ma nê apê mẽ hprãm nõkati nê tanhmã mẽ homnuj tÿx to ho apa. Nê ixpê mẽ hkwÿjê hpar o apa. Jao pĩ kahpa hã mẽ hanhôr o mẽ hkwÿjê hpa. Nhÿm mẽ hkwÿjaja Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ ahkre ho hkrĩ ka mẽ omu nê mẽ unê nê ixkreja kamã mẽ htak. Hãmri nhÿm mẽ apymaj nhãm ahpÿnhã krĩ hkwÿ hwÿr hprôt nê mra. A kot kaj mẽ inhÿ hã ixkapêr jarênh xwÿnhjê nhĩpêx anhÿr o apa. ³⁵⁻³⁶ Na prem ra mẽ himex rax nê. Amnepêm panhĩ kator krax rũm Atãw kra Apewta na pre Tĩrtũm nhÿ hã kapêr o pa nhÿm htõja kãm mar prãm kêt nê kupĩ. Tã nhÿm Tĩrtũm axte mẽ hwÿr ÿ hã kapêr o mẽ pa xwÿnh kwÿjê rê nhÿm prem mã mẽ ho anê nê mẽ hkwÿjê nhĩmex. Nhÿm pre xatã mẽ hwÿr mẽ hkwÿjê rê nhÿm mẽ xatã mẽ kupa. Apew rũm Parakis kra Jakaris wÿr na prem mẽ himex rũnh nê. Hãmri nhÿm prem Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã Jakarisja pĩ. Tã mẽ kajaja mẽ ate mẽ urak nê mẽ amã Tĩrtũm kapêr mar prãm kêt nê mẽ urak nê amã Tĩrtũm nhÿ hã kapêr xwÿnhjê nhĩmex prãm nê. A mẽ ate mẽ anhĩgêjtê pyrã nê mẽ hipêx anhÿr mÿrapê koja Tĩrtũm mẽ apê mẽ hkanrêhã mẽ hkra nê mẽ htãmnhwÿjaja mẽ ato hpimràatã tanhmã mẽ ato htÿx to ka mẽ amnhĩ xà htÿx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anê.

Jejus kãm Jerujarê nhõ xwÿnhjê japê htÿx ã

harënh

Rukre 13.34-35; mãänën Rômãn 11.25-27

³⁷ Hãmri nhũm Jejus te ra kot Jerujarë nhõ xwỳnhjê pumunh nẽ mẽ kãm kapër pyræk o tanhmã kapër to ho xa. Nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ Jerujarë nhõ xwỳnhjaja. Tĩrtũm kot xatã mẽ awỳr ȳ hã kapër jarënh xwỳnhjê rënh nhũm mẽ kot mẽ akôt mẽ amã kapër jarënh o pa htã ka mẽ kapër mar kêt kumrëx. Nẽ axtem nẽ kën o mẽ htak o mẽ himex o apa. Æ na ka htem amnhĩ tomnuj o apa anë. Tã nom arĩ inhmã mẽ ajamãr o ri ixpa hprãm. Te ho krãhyre kot nore hpro nẽ ho hikwỹ pyræk o na pa inhmã mẽ anhĩpêx prãm nẽ. Nom mẽ amã ixprãm nõkati nẽ mẽ ate ixkaga kumrëx. ³⁸ Mỳrapê koja Tĩrtũm mẽ anhõ krĩ jamãr kêt nẽ. ³⁹ Kot paj tokyx ty nẽ mẽ apiitã mẽ are nẽ ma akupỹm api ka mẽ axte ixpumunh kêt nẽ. Æm akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota pix ã koja mẽ akwỳjaja mẽ amỳrpê krĩ ja kamã ixpôx ã ixpumu. Hãmri nẽ mẽ akurom ixpumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ tã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrëx. Hãmri nẽ axpën mã ijarënh o:

Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mën̄h xwỳnhhta wrỳ. Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Ja mex o mex. Koja mẽ ã axpën mã ijarënh anë. Anë.

24

Jejus kot mẽ pakukamã mẽmoj jarënh

Makre 13.1-13; Rukre 21.5-19; mãänën Wam Ximotre 4.1-3; Sikũn Ximotre 3.1-9; Apokarip 6.1-17

¹ Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarënh xà hã ixkre rũm kato nẽ ma tẽ. Pa mẽ ixte hkôt ixpa ho

ixpa xwÿnhjaja kormã ixkreja pumunh o ixkuhê nê kãm harê nê kãm:

—Kwa Pahшти. Hêxta waa nê. Ixkreja ãm mex kumrêx. Anê.

Hãmri nhũm mẽ inhmã:

²—Tÿ mex nom koja nhÿrmã mẽ kãm Tirtũm kurê xwÿnhjaja grãnh pa. Koja arĩ kên õ axkrutre nê axpên mynh nê nõr kêt nê. Koja piitã angrã nê ahpÿnhã ri hikwÿ. Anê.

³ Hãmri pa mẽ kuma nê tee ri hkukamã ija-maxpêr. Hãmri nhũm Jesus ma tẽ nê hixêt pê Oriwêhti hã api nê hã nhÿ pa mẽ ma hkôt mra nê mẽ kot ã ixkre nhĩpêx anhÿrta ã hkukja nê kãm:

—Kwa xà ãm hãmri koja mẽ ã ixkreta nhĩpêx anê? Kwa mẽ inhmã aprĩ hã harê. Xà koja mẽ nhÿrmã ho anê nã? Xà koja mẽ tokyx ho anê? Nê akupÿn mẽ ixwÿr awrÿk nhũm mẽmoj piitã hapêxja. Kwa mẽmo koja we wÿj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anê.

⁴ Hãmri nhũm mẽ inhmã hprĩ hã tanhmã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã ujarênh o nhÿ nê mẽ inhmã:

—Nã nhÿrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja kumrêx kot paj mẽ amã harê ka mẽ inhma. Nã koja mẽ ohtô nê mẽ awÿr mra nê hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx o mẽ akôt pa. ⁵ Nê mẽ amã amnhĩ jarênh o: “E Tirtũm na pre mẽ awÿr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwÿk xwÿnhhta na pa.” Anhÿr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Jao ohtô nê mẽ nokupyr o pa.

⁶—Nê koja mẽ nhÿri awry hã axpên par o pa nê mẽ atã axpên par o pa. Nom kêr ka mẽ harênh ma nê ri tokyx mẽmoj piitã hapêx ã hkamnhĩx

kêt nê. Kormã mëmoj piitã hapêx xà hã arĩgroja kormã. ⁷ Koja mëmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpÿnhã ri pika piitã hkôt më pa xwÿnhjaja pika hõ nhõ xwÿnhjê kutã kuhê nê pijapu ho kuhê. Jao ra axpên par o pa. Hãmri nhũm nhÿri pika hkwÿ htertet tÿx kumrêx. Nê më hpur kãm mëõja hapêx nhũm më kãm prãm tÿx nê pa. Jakamã nhũm më ohtô nê prãm xaj axkaprã. ⁸ Nom ja kormã mëmoj hapêx kaxyw krax pix na. Te ho mênijê hõ hpijagri kaxyw nê kormã kawax pê õhy xà pyræk.

⁹ —Nê koja më piitã ixkôt më akamã gryk nê kãm më akurê htÿx o pa. Nê më awÿr mra nê ixtã më apynê nê më atomnuj tÿx nê më apa. ¹⁰ Jakamã koja më kot ixkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnh kwÿjaja më umaj tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr hãmri nê ixkaga. Nê ixkôt më kãm axpên tã amÿnê nê axpên kãm gryk o pa. ¹¹ Nhũm nhÿri më hkwÿjaja Tirtũm nhÿ hã kapêr jarênh xwÿnh ã amnhĩ to hêx o pa. Jao më ohtô nê më nokupyr o pa. ¹² Koja më ã amnhĩ nhĩpêx anhÿrja o ra piitã kãm axpên kamã ukaprĩ hkêt o pa. ¹³ Koja më ã ixtã më atomnuj o pa anê. Tã nom kêr ka më amnhĩ to htÿx nê ixkaga hkêt nê. Më kot më apar tã ka më kaxkwa kamã akupÿm atĩr kurê kumrêx.

¹⁴ —Nê kot kaj më apê ixkwÿjaja ma krĩ piitã hkôt Tirtũm kapêr o më ahkre ho apa. Më kot amnhĩ tomnuj kaga nê ixkôt amnhĩ xunhwÿr nhũm Tirtũm kot ja hã më omunh nê më ho hkra hã më kãm harênh o ri më piitã më hkôt apa. Kot kaj më piitã më kãm ijarênh pa pa rĩ kormã akupÿn më awÿr wrÿ. Anê.

*Mê pahomnuj tỳx xwỳnh maati hã harênh
Makre 13.14-23; Rukre 21.20-24; mãănênh Sikũn
Tesarõn 2.3-4*

¹⁵ Nhũm Jejus arĩ mẽmoj kukamã mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:

—Amnepêh Tĩrtũm nhỹ hã kapêr xwỳnh finat Tãnĩewja na pre tanhmã mẽ atomnuj tỳx xwỳnh maati ja jarênh to. Tã koja nhỹrmã ra kot harênh xà hkôt axtem nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwỳr axà nê Tĩrtũm xãm xà kamã xa. Ka mẽ ja hã omu hãmri nê mẽ kot krĩ grành par ã hkamnhĩx kurê kumrêx. ¹⁶ Koja ã amnhĩ nhĩpêx anê ka mẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nê ajapôj nê ma aprôt nê amrar kurê kumrêx. Mẽ apê jar pika pê Jutej kamã mẽ apa xwỳnhjaja kaj mẽ omu hãmri nê mẽ kot mẽ apar pymaj aprôt nê ma amrar kurê kumrêx. ¹⁷ Rỳ ka mẽ anhõrkwỹ hkrãmnênh o akrĩ japêr nê amỳm amnhĩ wỳr mẽ omu nê akukrêx wỳr axàr nê hõ hpyr mã ajamaxpêr kêt nê. ãm wrỳ nê aprôt nê ma atêh kurê kumrêx. ¹⁸ Rỳ ka mẽ apur kãm axàpênh o apa japêr nê amỳm mẽ omu hãmri nê akupỹm anhõrkwỹ hwỳr axê jamỳnh kaxyw atêh kêt nê. ãm mẽ umaj aprôt nê ma atêh kurê kumrêx.

¹⁹ —No mẽ htujarô nê mẽ hkra karàre xwỳnhjaja koja mẽ kêp mẽmoj omnuj tỳx nê. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nê mẽ umaj hprôt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ mex kêt o mex kêt. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to.

²⁰ —Nê kwa kêr ka mẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳr kê ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xà hã arĩgroja na wrỳk pê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Rỳ mẽ hkôt xà hã arĩgro pê sap ã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê.

21 —Nê ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã arĩgroja ã koja mẽ piitã amnhĩ xà htỳx kãm hamak tỳx kumrêx. Amnepê m Tĩrtũm kot pika ho kator krax rũm amnê mẽ pa xwỳnhjaja kormã aa kot ã amnhĩ xà htỳx kamã hamak anhỹr kêt tã arĩgroja ã koja mẽ amnhĩ xà htỳx kumrêx kamã ama. Hãmri nê axte pika ja kamã ã amnhĩ xà htỳx kumrêx kamã hamak anhỹr kêt nê. 22 Kop apu Tĩrtũm kot mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak xà hã arĩgro hkwỳ ho gri hkêt ronhỹx ka mẽ apiitã apikaprãr pa. Ja pymaj koja mẽ amã ho gri. Kot ra amnhĩ kaxyw mẽ arênh xwỳnhjê japê xàj mẽ amã ho gri.

23-24 —Tã ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã koja mẽmojaja tanhmã mẽ amã ixto hêx to nê mẽ amã: “Ota ra Kris akupỳn wrỳ. Kwa mẽ hwỳr mra nê omu.” Anê. Rỳ mẽ amã: “Krisja krĩ mũj kamã na raa. Kwa mẽ ma hwỳr mra nê omu.” Anhỹr o mẽ amã ixto hêx o pa. Rỳ mẽ awỳr mra nê mẽ amã amnhĩ to hêx nê mẽ amã: “E. Ot pa ixpê Kris ã mẽ awỳr wrỳ. Tĩrtũm na mẽ awỳr inhmê pa wrỳ.” Anê. Rỳ mẽ amã: “E ixpê Tĩrtũm nhỹ hã ixkapêr xwỳnh na pa mẽ awỳr mõn pøj.” Anhỹr o mẽ amã amnhĩ to hêx. Hãmri nê mẽ anokupyr kaxyw mẽ amã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Tĩrtũm kot amnhĩ kôt mẽ arênh xwỳnhjaja kãm mẽ ate ja hã mẽ omunh nê mẽ gryk ã ixkaga hprãm xàj koja mẽ ã mẽ anoo mã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom ãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ ka mẽ ixkaga hkêt nê.

25 —E kwa mẽ inhmar tỳx nê. Na pa ra ixprĩ hã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã ã mẽ amã mẽmoj jarênh anê. Tã kêt ka mẽ amnhĩ nê ã mẽ kot

amnhĩ to hêx anhÿr o mẽ pa xwÿnhjê pumunh mex o apa nê axkãm ajamak rom. ²⁶ Rÿ koja mẽ tanhmã mẽ amã ixto hêx to nê mẽ amã: “Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwÿr mēnh xwÿnhhta kapôt ã mōn pōj. E mẽ tokyx ma hwÿr mra nê omu.” Anhÿr o mẽ amã ijarē ka mẽ ama nê ãm mẽ ama nê hwÿr amrar kêt nê. Rÿ nhũm mẽ amã: “Ota hitom kãm xa. E mẽ mamrĩ hwÿr agjê nê omu.” Anê no ka mẽ ãm mẽ ama nê ãm mẽ ama nê hwÿr agjêx kêt nê. ²⁷ Kot paj nhÿrmã akupÿn mẽ awÿr ixwrÿk kaxyw hãmri nê ixpimxur kãm ixwrÿk kêt nê. Koja pika piitã hkôt mẽ pa xwÿnhjaja anhĩpê ixwrÿk kãm ixpumu. Te mẽ piitã anhĩpê mẽ kot na haxênh pumunh pyrãk o kot kaj mẽ anhĩpê apiitã ixpumu. ²⁸ Te nhÿri mẽmoj kro nê nōr nhũm nhōnhti kot omunh nê hã htor nê hpinhpanh nhũm mẽ piitã hã omunh pyrãk o kot paj amnhĩ nhĩpêx. Anê.

Jejus akupÿn wrÿk xwÿj ri mẽmoj kukamã harēnh Makre 13.24-31; Rukre 21.25-33; mãānēn Wam Tesarōn 4.16-17

²⁹ Nhũm Jejus arĩ mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mã kapēr nê mẽ inhmã:

—Nê kot paj akupÿn mẽ awÿr inhnojarêť nhũm rĩ Tĩrtũm kaxkwa kamã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Kapēr ã kagà htũm kot tanhmã ja kukamã harēnh to nê harēnh kot:

Koja Tĩrtũm kaxkwa ho àk nhũm kanhêti piitã rôrôk pa nhũm myyti ahtyk nhũm mytwrÿre urãk nê axte hpôk kêt nê. Anê.

³⁰ Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anhÿr pa hãmri pa kaxkwa hã mẽ amã mẽmoj nhô. Hãmri nhũm pika piitã hkôt ri mẽ pa xwÿnhjaja piitã omu nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpēr o hkaprĩ nê mÿr rax

kumrêx. No mẽ kajaja kot kaj mẽ omu hãmri nê akupÿn mẽ awÿr ixwrÿk nê mẽ ato amnhÿptàr mã ajamaxpêr kurê kumrêx. Kot paj kakrà kamã hirã htÿx kãm akupÿn ixihtÿx kãm mẽ awÿr wrÿ. ³¹ Hãmri nê Tirtùm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnh maati mã anê nhùm pifti kakô hãmri nhùm hkwyjaja kuma nê ma mẽ awÿr pika piitã hkôt anhgrã nê ma mra nê inhmã mẽ ato akuprô. Ixte amnhÿ kaxyw mẽ axunhwÿr xwÿnhjê o akuprô nê man akupÿn ixwÿr mẽ ato hapêx. Anê.

Jejus kot mẽmo pàr o ejêp jarênh

Makre 13.28-31; Rukre 21.29-33

³² Nhùm Jejus arÿ mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:

—E ka mẽ pÿ hpàr mÿj pumu. Na hte mẽmo mytwrÿ hã rã nhùm mẽ omu nê ô hkukamã hamaxpêr kurê kumrêx. ³³ Ja pyrã nê koja ã ixte mẽmoj jarênh anhÿr xwÿnhja amnhÿ nhÿpêx par mẽ ka mẽ omu nê akupÿn mẽ awÿr ixwrÿk mã ajamaxpêr kurê kumrêx. Kot paj te ra mẽ anhörkwÿ kapem ixãm pyrãk o amnhÿ nhÿpêx. ³⁴ Nom akupÿn ixwrÿk kêt ri koja ã mẽ kot mẽmoj kot amnhÿ nhÿpêx anhÿr pumunh xwÿnhjaja kormã piitã htyk kêt ri pa akupÿn wrÿ.

³⁵ —Nê koja nhÿrmã pika nê kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapêrja koja wa uràk nê aa hapêx kêt nê. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nê. Anê.

Mẽ pahte akupÿn Jejus wrÿk xã hã arÿgro pumunh kêt ã mẽ pajarênh

Makre 13.32-37; Rukre 12.37, 17.26-30, 17.34-36; mããnên Wam Tesarôn 5.2

³⁶ Nhùm Jejus arÿ mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:

—Nê ixte akupÿn mē awÿr ixwrÿk xà hã arĭgroja mē ate omunh kêt. Nê kaxkwa kamã Tĭrtũm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjaja haxwÿja kot ja pumunh kêt. Nê ijaxwÿja ixpê Tĭrtũm Kra htã ixte ja hã amnhĭ pumunh kêt. ãm inhõ Papaj pix na kot ja pumunh.

³⁷ —Nê kot paj nhÿrmã man akupÿn mē awÿr wrÿ. Akupÿn mē awÿr ixwrÿk xà hã arĭgrota ã koja mē htÿx ri amnhĭ tomnuj o pa. Te amnepê m Noehti kormã htĭr ri mē pa xwÿnhjaja kot htÿx ri amnhĭ tomnuj o pata pyrãk. ³⁸ Na pre htem amnhĭ kaxyw Tĭrtũm mã hamaxpêr kêt nê. ãm jar mē kot amnhĭ nhĭpêx pix kukamã hamaxpêr kôt pix mã amnhĭ nhĭpêx o pa. Rôm nhũm Noehtija gô htãm pymaj pãr rax nhĭpêxta mã axà. ³⁹ Nhũm mē ja hã omu nê ãm omu nê tanhmã ri amnhĭ kukamã hamaxpêr to hkêt nê. Hãmri nhũm naja mē haêr pê wrÿ nê wrÿk rax o mē hanhir pa. Tã akupÿn ixwrÿk xà hã arĭgroja ã koja mē htÿx ri ã amnhĭ nhĭpêx anhÿr o paja o pa mē haêr pê naja pyrã nê akupÿn wrÿ.

⁴⁰ —E kot paj mē amã nhÿrmã akupÿn ixwrÿk nê tanhmã mē anhĭpêx to hã amnhĭ jarê. Te kot ja pyrãk. Koja mēmyjê hõ wa hamêxkrut nê hpur kãm ãpênh o xa. Nhũm hõja ra ixkôt amnhĭ xãm nhũm hõja ixkôt amnhĭ xãm kêt japêr. Hãmri pa amnhĭ wÿr ra kot ixkôt amnhĭ xãm xwÿnhnta o api nhũm kot ixkôt amnhĭ xãm kêt xwÿnhnta hpur kãm ahte arĭ xa. Hãmri nê tee ri hkrãmnhwÿ japêr rĭt o xa. ⁴¹ Rÿ nhũm mēnijê wa hamêxkrut nê harôj kahuk o xa. Nhũm hõja ra ixkôt amnhĭ xãm nhũm hõja ixkôt amnhĭ xãm kêt japêr. Hãmri pa amnhĭ wÿr kot ixkôt amnhĭ xãm xwÿnhnta ho api nhũm kot ixkôt

amnhĩ xãm kêr xwỳnhja tee ri hkràmnhwỳ japêr rīt o xa hãmri nê hamaxpêr rax kumrêx. Kot paj nhỹrmã akupỹn wrỳ nê ã mẽ anhĩpêx anê. ⁴² Tã mẽ ate akupỹn ixpôx xà hã arĩgro pumunh kêr jakamã kwa kêr ka mẽ ijamãr rãhã ho ri apa. ⁴³ Na htem htỳx ri nhỹri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm mẽ kêp àhkĩnh xwỳnh mẽ òrkwỹ hwỳr agjê nê mẽ kêp ahkĩ. ⁴⁴ Tã mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêr jakamã kwa kêr ka mẽ ixwakre kamã te mẽ apê mẽ òrkwỹ nhõ dôn kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nê atỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêr nê. Ixkutêp axkãm ajamak rom nê ri apa. Jao tãm ixkutêp amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anê.

Mẽ kãm mẽ àpênh mex xwỳnhjê jarênh

Rukre 12.41-48

⁴⁵ Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:

—E koja mẽ kãm àpênh xwỳnhjê hõ àpênh mex o pa hãmri nhũm ò patrãw àpênh ã omu hãmri nê ma nhỹhỹm mõi kaxyw nê ìhkram mẽmoj piitã haxàr pa nê kãm: “E kêr ka ixwakre kamã inhmã inhõrkwỹ tãnopxar mex nê. Nê inhmã mẽ àpênh xwỳnhjê mã mẽ apkur xà nhõr o apa.” Anhỹr o kãm mẽmoj tã karõ hãmri nê kato nê ma nhỹhỹm mõi.

⁴⁶ Hãmri nhũm kot kãm àpênh mex xwỳnhja wakre kamã kãm àpênh mex o pa. Jakamã nhũm ò patrãw akupỹn hpôx o mõi nhũm amnhĩ wỳr harênh ma nê hkĩnh nê. Nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o kãm uma hkêr nê. Kot wakre kamã kutêp kãm àpênh mex jakamã tee ri tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpêr to hkêr nê. ⁴⁷ Jakamã nhũm ò patrãwja akupỹn pôi nê kot kãm àpênh mex ã omu nê hkĩnh nê. Hãmri nê kot kãm ò mẽmoj piitã hamãr o pa

kaxyw ïhkram haxàr pa. ⁴⁸ No koja axtem nê wakre kamã kãm àpênh mex kêt japêr. Nê hamaxpêr o: “Tk. Nà koja tokyx akupÿn mōr kêt nê.” Anhÿr o hkamnhĩx. ⁴⁹ Hãmri nê wakre kamã kãm mẽ àpênh xwÿnhjê htak nê pipãnh pix o pa. Nê kãm kagôxÿhti xành xwÿnhjê kôt pix mã pa. ⁵⁰ Hãmri nhũm ò patrãwja haêr pê akupÿn pōj nê tee ri ja hã omu. ⁵¹ Hãmri nê kamã gryk tÿx nê tanhmã homnuj htÿx to nê kãm mẽ àpênh punuj xwÿnhjê mẽ mẽ ho hpimràatã amnhĩ nê mẽ kator pa. Hãmri nê mẽ kot kapêr kwÿm amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjê mẽ mẽ ho hpimràatã tanhmã mẽ homnuj to nê amnhĩ nê mẽ kator. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê mur nê tee ri amnhĩ nhĩpêx. Tã kêr ka mẽ ixwakre kamã ho mẽ uràk kêt nê. Mẽ kurom ixwakre kamã ixkapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Anê.

25

Kormã mẽ mjên kêt xwÿnhjê ho 10 nê mẽ harênh Wam Tesarôn 5.1-3

¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:
—Nê mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa xwÿnhjaja kêr ka mẽ akupÿn amnhĩ wÿr ixkãm ajamak rom nê ri apa. Nom mẽ kêp Tĩrtũm prãm nõkati xwÿnhjaja koja mẽ akĩnhã ãm htÿx tanhmã amnhĩ to pix kukamã hamaxpêr o pa. Te kormã mẽ mjên kêt xwÿnhjaja kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. E pa mẽ amã tanhmã mẽ harênh to ka mẽ inhma. Koja kormã mẽ mjên kêt xwÿnhjê kôp 10jaja ma hkràmnhwÿ mjên mã xwÿnhjê kutã pry hã mra. Amnhĩ kôt kanê jamÿ nê o mra nê kutêp pry nhĩkrep hkrĩ. ²⁻⁴ Nhũm mẽ kêp 5jaja hkwÿjê rom

amnhĩ kukamã hamaxpêr mex nê kanê kaxyw amnhĩ kôrti hkwỳ ho mỗ. No nhũm mẽ kêp 5 nê mẽ hkĩnhã ãm htỳx kanê pix jamỳ nê o mra. ⁵ Hãmri nê mẽ mjên mã xwỳnhja kutêp axpên mã kapêr o hkrĩ. Nhũm tokyx htêm kêt nhũm mẽ kutêp hkrĩ nê gaa nê ra ôt xwa nê gaa nê hikwỳ nê ra ôt pa.

⁶ –Tã nhũm kôrti ã kamàt hãmri nhũm mjên mã xwỳnhja hpôx o tẽ. Hãmri nhũm kot hkukamã harênh xwỳnhja mẽ ôt o mẽ hikwỳ xwỳnhjê mã amỹra nê mẽ kãm: “Kwa mẽ hãmri. Ota mjên mã xwỳnhja tẽ. Mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra.” Anê. ⁷ Hãmri nhũm mẽ hkrã hapôj nê kanê hpôk. ⁸ Nom nhũm mẽ hkwỳjê hkĩnhã ã kanê kaxyw orti ho pa hkêt xwỳnhjaja ra mẽ kêp mẽ kanêja hkaprỳ hpa nhũm mẽ tee ri kot hpôk kaxyw. Hãmri nê orti hkwỳ hã hkwỳjê hwỳ nê mẽ kãm: “Xê mẽ inhmã orti ho inhõ kanê go.” Anê. ⁹ Nom nhũm mẽ kêp nê nê mẽ kãm: “Ma mẽ inhõ kanê kamã orti grire kênã kot pa kêt mẽ amã ho go. Xê mẽ tokyx ma mra nê nhỹri amnhĩm hkwỳ japrô mê.” Anê. ¹⁰ Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nê ma amnhĩm hkwỳ japrôr mã ma mra.

–Rôm nhũm mjên mã xwỳnhja mẽ hãnh tẽ nhũm kanê kamã arĩ mẽ orti xwỳnhjaja omu nê hã jêt kurê kumrêx. Hãmri nê ma hkôt mỗn mẽ pikuprõnh xà hã ixkreja wỳr wa hã hkĩnh nê apkur kaxyw gjêx pa nhũm mẽ hã kahê. Mẽ gjêx xà hã oreja ra hwỳr hpôx jakamã nhũm mẽ hã kahê.

¹¹ –Tã nhũm ma mẽ kot orti japrôr mã mrar xwỳnhjaja hãmri amnhĩ to hapu nê mra nê tee ri mẽ hã hakwakre kupê nê htatak nê tee ri mẽ kãm akir nê mẽ kãm: “Xê mẽ inhmã kahê xà mẽ pa mẽ

awÿr agjê.” Anê. ¹² Hâmri nhũm hprõ mã xwÿnhnta mẽ kuma nê mẽ kãm: “Tk. Nà ixte mẽ apumunhre hã kot pa kêt mẽ amã kahê xà mẽ. Kwa mẽ ma akupÿm mra.” Anê. Æ mẽ ujarênh kot anhÿr. Anê.

¹³ Nhũm pre ã Jesus mẽ inhmã ujarênh anê. Hâmri nê mẽ inhmã:

—E kêt ka mẽ te kot amnhĩ kôt orti hkwy ho mör xwÿnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Mẽ ate akupÿn ixwryk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kêt ka mẽ apkati mẽ ixkamã ajamak rãhã ho apa. Anê.

Mẽ kãm mẽ àpênh xwÿnhjê jarênh

Rukre 19.11-27

¹⁴ Nhũm Jesus arĩ mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:

—E kêt ka mẽ ixwakre kamã inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa pa hpãnhã mẽ amã amnhĩrer mex nê. Mẽ ate tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xà hkôt kot paj mẽ amã amnhĩre. Te mēhõ my kot kãm mẽ àpênh xwÿnhjê nhĩpêx pyræk. Kojã nhÿhÿm nojarêt nê kãm mẽ àpênh xwÿnhjê mã hikukrêx piitã hkaga hpa. Õrkwÿ nê hpur nê hkrit. Æm mẽmoj piitã mẽ kot wakre kamã kãm hamãr o pa kaxyw mẽ kãm hkaga hpa.

¹⁵ Hâmri nê ahpÿnhã mẽ kãm kàxpore hkwy gõ. Mẽ kot kutêp kãm tanhmã ho rũnh to kaxyw ahpÿnhã mẽ kãm òr pa. Kot kàxpore pumunh mex xwÿnhja mã nhũm ho 5.000 nê kugõ. Nê kot hkôt kax pê omunh xwÿnhja mã nhũm ho 2.000 nê kugõ. Nê kormã kot omunh tÿx kêt xwÿnhja mã nhũm ãm ho 1.000 pix nê kugõ. Hâmri nê mẽ kãm amnhĩ jarê nê ma nhÿhÿm mō. ¹⁶ Hâmri nhũm kot ho 5.000 nê hamÿnh xwÿnhja kàxporeta py nê ma o mör kurê kumrêx nê tanhmã ho àpênh to ho mör kãm ra hipy

axte ho 5.000 nê kumê. ¹⁷ Nhũm kot ho 2.000 nê hamÿnh xwÿnhja mãânên tanhmã ho àpênh to ho mõi kamã ra hipy axte ho 2.000 nê kumê. ¹⁸ Nom nhũm kot ho 1.000 pix nê hpÿr xwÿnhja wa hkĩnh ã axtem nê ma o tẽ nê kãm kakwÿ nê kamã haxà nê hity hpa nê ma akupÿm tẽ.

¹⁹ –Tã nhũm mẽ õ patrãwja akupÿn mõi põi nê mẽ kãm: “E mẽ amnê ixwÿr mra nê ixte mẽ amã kàxpore ho ixpigranh xwÿnhhta jarê. Tanhmã na ka prem ixkutêp inhmã hipêx to?” Anê. ²⁰ Hãmri nhũm kot ho 5.000 nê hpÿr xwÿnhhta kumrêx hwÿr tẽ nê kãm: “E ota akàxporeta. Ate inhmã ho 5.000 pix nê õr tã pa amã ho rax nê amã hipy axte ho 5.000 nê kumê nhũm ho axkamur nê ra ho 10.000. Tã ota.” Anhÿr o kãm kapêr hãmri nê kãm kugõ ²¹ nhũm amnhĩm hamÿ nê omu nê hkĩnh nê. Hãmri nê kãm: “Nà ãm hãmri na ka inhmã ho anê. Ixte amã ho 5.000 pix nê õr tã ka ra inhmã ho rax jakamã kot kaj apê inhmã mẽ àpênh xwÿnhjê hkrãhtũm. E amnê ixwÿr axà pu mẽ apku nê pahkĩnh.” Anê.

²² –Hãmri nhũm hpãnhã kot ho 2.000 nê hpÿr xwÿnhhta hwÿr tẽ nê õ patrãwta mã kãm: “E ota akàxporeta. Ate inhmã ho 2.000 pix nê õr tã pa amã ho rax nê amã hipy axte ho 2.000 nê kumê. Tã ota.” Anê.

²³ Hãmri nhũm kuma nê amnhĩm hamÿ nê omu nê hkĩnh nê. Hãmri nê kãm: “Nà ãm hãmri na ka ã inhmã ho rax anê. Ixte amã ho 2.000 pix nê õr tã ka inhmã ho rax jakamã kot kaj apê inhmã mẽ àpênh xwÿnhjê hkrãhtũm. E amnê ajaxwÿja ixwÿr axà pu mẽ apku nê pahkĩnh.” Anê.

²⁴ –Tã nhũm kot ho 1.000 pix nê hpÿr xwÿnhhta

hapu hã wa hkôt tẽ. Hãmri nẽ õ patrãw mã tanhmã kapêr to nẽ kãm: “Nà ra ixte apumunh tũm. Pêr axãhkurê pix kãm na ka hte apa. Nẽ amã akàxpore ho rax nẽ anhõ ho rax pix kukamã ajamaxpêr o ri apa. Nom mẽ pajaja mẽ ixàpênh rax pix kukwak ri na ka hte akàxpore rax nẽ apa. ²⁵ Jakamã na pa inhmã apyma nẽ. Nẽ akàxporeta py nẽ ma o tẽ nẽ kaxyw kre nẽ kamã haxà. Tã ka akupÿn mõn pøj pa ajarênh ma hãmri nẽ hkapa nẽ man akupÿn amã o tẽ. Tã ota anhõ 1.000ta.” Anẽ. ²⁶⁻²⁷ Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm: “Tk. Kwa amã ixpyma nẽ ate ixpumunh mex anhÿr tã na ka ixte amã kàxpore nhõrta pyr nẽ ma ho atẽm. Nẽ mẽ kot mẽ kêp kàxpore jamÿnh o kuhê xà kamã mẽ kãm õr nhũm mẽ ixkutêp tanhmã inhmã ho rax to hkêt nẽ? Pêr âm amã kaga nẽ ate amnhĩ tomnu pix o ri apa xwÿnh.” Anẽ. ²⁸⁻³⁰ Hãmri nẽ kêp kàxporeta py nẽ nhãm jam kugõ nẽ kãm: “E amÿ nẽ o tẽ nẽ kot inhmã ho 10.000 nẽ õr xwÿnhhta mã agõ. Hãmri nẽ jahti pynê nẽ ma o tẽ nẽ kamàt kô kamã amẽ. Apênh mexti hã. Kojã tee amÿra nẽ amnhĩ xà htÿx kamã hamak xàj tee ri amnhĩ nham o axpên kamnhar tÿx kaprÿ nẽ rĩ amnhĩ pumu.” Anhÿr o kãm kapêr nhũm kuma nẽ hpa hã kupy nẽ ma o tẽ. Hãmri nhũm mẽ õ patrãwja mẽ àpênh xwÿnhjê mã kãm: “E mẽ ate ixwakre kamã mẽ axàpênh mex xwÿnhjaja kot paj ã mẽ ato mex rax anẽ ka mẽ akĩnh nẽ. Nom mẽ kot inhmã mẽ àpênh mex kêt xwÿnhjaja kot paj mẽ kêp mẽõ mẽmojta jamÿ nẽ nhãm mẽhõm kugõ nhũm hkaprĩ nẽ.” Anẽ. ã mẽ ujarênh kot anhÿr. Anẽ.

Jejus kot nhÿrmã mẽ piitã tanhmã mẽ harênh to

hã harênh

*Matêwre 13.35-43, 13.47-50; mãänêh Apokarip
20.11-15*

³¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapêr nê mẽ inhmã:

—Nê kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr wrỳ nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnh piitã man ixkõt wrỳ. Kot paj wrỳ nê ixpê pahi maati hã ixkrĩ xà maati kamã inhmex nê nhỹ. ³²⁻³³ Hãmri nê Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã anê nhũm mẽ ma krĩ piitã hkõt mẽ apiitã mẽ ato pikuprõnh pa nê akupỹn ixwỳr mẽ ato hapêx. Pa mẽ apumu nê tanhmã mẽ axunhwỳr to. Te ôwêhti jamãr o pa xwỳnh kot ôwêhti kaêx ã motre pumunh nê nhãm nê motre xunhwỳr parta pyrãk. ³⁴ Hãmri nê ixupôk rũm mẽ ate ixkõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã ixkapêr nê mẽ amã: “E mẽ kajaja kot kaj mẽ amex kumrêx nê ri apa ho apa. Amnepêm kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pa pre Inhĩpêêxã mẽ wa mẽ akukamã tanhmã ijamaxpêr to nê mẽ amã mẽmoj mex xunhwỳr rũnh nê. ³⁵ Tã ka prem ajapôj hãmri nê ixkõt amnhĩ xunhwỳ nê tanhmã ixto mex to ho ri apa.

Na pa pre inhmã prãm nê ixpa ka prem ixpumu nê ixkamã axukaprĩ nê inhmã mẽmoj gõ pa kuku.

Nê na pa pre inhmã kôr nê ixpa ka prem ja hã ixpumu nê inhmã gõ pa ho ixkõ nê akupỹm ixihtỳx.

Nê aa mẽ ate ixpumunh kêt tã ka prem nhỹri ixpumu nê amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr ixwỳ.

³⁶ Nê na pa pre ixê pynajti nê ri ixpa ka prem ja hã ixpumu nê inhmã axê gõ pa haxà nê ri hã ixpa.

Ně na pa pre ixà ně inhîkwỹ ka prem ixwỳr mra
ně ixkane ně tanhmã ixto mex to pa akupỹm
inhmex.

Nhũm prem ijaxà pa mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ ka
prem ixwỳr mra ně tanhmã ixto mex to.

Ã mẽ ate ixto mex anhỹr o ri apa jakamã nhũm
inhõ Papajja ixtã mẽ apumu. Tã koja ixtã mẽ ato
mex rax ně.” Aně.

³⁷ –Kot paj ã mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê
mã ixkapêr aně. Hãmri ka mẽ tee ri inhma ně
amnhĩ tã ixkukja ně inhmã: “Kwa xà mẽ pajaja
na pa prem ã ato mex aně? Nà mẽ ixte ã anhĩpêx
anhỹr kãm amnhĩ pumunh kêt tã na ka ã mẽ
ijarênh aně. Kwa nhỹri na ka pre amã prãm ně
apa pa prem apumu ně amã mẽmoj gõ ka aku?
Ně nhỹri na ka pre amã kôr ně apa pa prem amã
gõ hkwỹ ka ho ixkõ? ³⁸ Ně nhỹri na pa prem
apumu ně amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr awỳ? Rỳ ka pre
axê pynajti ně apa pa prem amã inhĩnôhkà gõ ka
hagjê? ³⁹ Ně nhỹri na ka pre axà ně inhîkwỹ pa
prem apumu ně akane? Ně nhỹri na prem ajaxà
pa mẽ hagjênh xàja wỳr mra ně kamã tanhmã
ato mex to? Nà mẽ pa hkêt.” Anhỹr o amnhĩ tã
ixkukja. ⁴⁰ Hãmri pa mẽ amã: “Nà mẽ kêp amrakati
xwỳnhjaja na pre htem pa pyràk. Tã ka prem mẽ
kamã axukapřĩ hã tanhmã mẽ kutã anojarêt to ho
ri apa jao te pa tanhmã ixto mex to ho apa pyràk.
Ãm hãmri na ka prem ã mẽ ho mex anhỹr o ri apa.”
Aně. Kot paj ã mẽ ate amnhĩ to mex xwỳnhjê mẽ
ixkapêr aně.

⁴¹ –Hãmri ně hpãnhã apke rũm mẽ kot ixkôt
amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê mẽ tanhmã ixkapêr
to ně mẽ kãm: “No mẽ kajaja kot paj ixupôk

rũm mẽ unhwỳr xwỳnhtajê hkĩnhã mẽ ato mex kêt nẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũmja Satanasti mẽ mẽ kot tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimràatã mẽ kaxyw kuwy rax kumrêxja nhĩpêx. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê nhỹrmã kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa kaxyw. Tã kot kaj mẽ ajaxwỳja ma mẽ hkôt hwỳr ajapêx. Mẽ apê Satanasti hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnh jakamã kot kaj mẽ uràn ma hwỳr ajapêx pa. ⁴² Aa mẽ ate tanhmã ixto mex to hkêt. Na ka pre htem inhmã prãm nẽ ixpa hã ixpumu nom inhmã mẽmoj nhõr kêt nẽ. Nẽ inhmã kôr nẽ ixpa hã ixpumu nom inhmã gô hkwỳ hkêt nẽ. ⁴³ Nẽ nhỹri ahte ixpa hã ixpumu nom amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr ixwỳr kêt nẽ. Nẽ ixê pynajre nẽ ixpa hã ixpumu nom inhmã axê nhõr kêt nẽ. Nẽ ixà nẽ inhĩkwỹ hã ixpumu nom ixkane hkêt nẽ. Nẽ mẽ kot ijaxàr nhũm arĩ ixkrĩ hã ixpumu nom ixwỳr amrar nẽ tanhmã ixto mex to hkêt nẽ. ã mẽ ate inhĩpêx anhỹr o apa jakamã e mẽ ma kuwy hwỳr apa kurê kumrêx.” Anẽ. Kot paj ã mẽ kãm ixkapêr anẽ. ⁴⁴ Hãmri nhũm mẽ tee ri inhma nẽ amnhĩ tã ixkukja nẽ inhmã: “Kwa nà ã mẽ ijarênh anhỹr kêt nẽ. Aa mẽ ixte ã anhĩpêx anhỹre hã. Nhỹri na pa prem tanhmã akute hã apumu? Nà aa mẽ ixte nhỹri ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã apumunhre hã.” Anẽ.

⁴⁵ –Koja mẽ ã inhmã amnhĩ tã aprãr anhỹr kaprỳ. Kot paj mẽ kãm: “Nà na ka pre htem mẽ kêp amrakati xwỳnhjê pumu nẽ ãm mẽ omunh o ri apa nẽ mẽ kamã axukaprĩ hkêt nẽ. ã mẽ hipêx anhỹr jao te pa ã inhĩpêx anhỹr pyræk. Jakamã kwa mẽ tokyx ma kuwy hwỳr ajapêx kurê kumrêx.”

Anê. Kot paj ã kuwy hwÿr mē hanor anê. ⁴⁶ Hāmri nē hwÿr mē rēnh pa nhūm mē ma hwÿr hapêx nē kamā amnhī xà htÿx kām hamak rāhā nē pa ho pa nē aa kator kêt kumrêx. No kêt mē ate tām amnhī nhīpêx o mē apa xwÿnhjaja kot kaj mē kurom ma Tirtūm mē wa inhō krī hwÿr api nē kamā amex nē atīr tūm nē apa ho pa. Kot paj ã ahpÿnhā mē apiitā mē anhīpêx anê. Anê.

Nhūm pre ã Jejus akupÿn wryk ã amnhī kukamā mē inhmā ujarēnh anê. Hāmri nē mē inhmā ujarēnh pa.

26

Mē kot Jejus ã àmnēnh ã amnhī jarēnh

Makre 14.1-2; Rukre 22.1-2; Juāw 11.45-53

¹ Tā nhūm Jejus mē ixte hkôt ixpa ho ixpa xwÿnhjê mā ujarēnh pa nē mē inhmā:

² —E kot puj mē axte pahtā apkati axkrut hāmri nhūm arīgro pē Pas kato. Jakamā koja mē pitā amnepēm Tirtūm kot Ejit nhō xwÿnhjê pē mē pakukamā mē panhīgêjtjê kator mā hamaxpēr nē hā hkīnh kaxyw Jerujarē hwÿr akuprō. Kamā koja mē ixpynê nē pī kahpa hā inhō nē ixpī. Koja mē tokyx ã inhīpêx anê. Anê.

Nhūm pre ã amnhī kukamā mē inhmā amnhī jarēnh anê. ³ Rôm nhūm Jerujarē kamā patre krāhtūmjê mē Ijaew pigêjtjaja patre maati Kajpasja nhōrkwy kamā axpēn wÿr akuprō. ⁴⁻⁵ Ra mē kām Jejus pīr prām tā mē kām mē kot hkôt kapēr mar o pa xwÿnhjê pyma nē. Hāmri nē tee ri hamaxpēr nē axpēn mā:

—Hêxta waa nē. Tanhmā kot puj wem ho nē kupī? Kot puj mē pahkīnh kām tanhmā ho nhūm

mê hkĩnh xwỳnhjaja hã mẽ pakamã gryk tỳx nê. Pu mẽ hã axpu nê hã tanhmã axpên to. Jakamã kwa pu mẽ kormã tanhmã ho hkêt nê.

Anhỹr o axpên ma.

*Mêhõ ni kot Jejus krã gregrer ã harẽnh
Makre 14.3-9; Rukre 7.36-50; Juãw 12.1-8*

⁶ Tã nhũm Jejus kormã krĩ pê Petãn kamã Simãw nhõrkwỹ kamã apkur o nhỹ. Simãwja na pre hkà kro xàpêr tỳx o pa nhũm Jejus ra arĩgro hõ hã akupỹm hkà ho mex. Hãmri nê akupỹm õ krĩ hwỳr pøj nê õrkwỹ hwỳr tẽ nê kuri apkur o nhỹ. ⁷ Hãmri nhũm mêhõ nija hpôx ã omu nê hamaxpêr o:

—Ma koja pêr Jejusja pa hã apkati grêre hãmri nê ty. An pa ma hwỳr tẽ nê mẽhkuxwa xà ho hkuxwa.

Anê hãmri nê kên jaka ho kàx kãm mẽhkuxwa xàja nhũm kumỳ nê ma hwỳr o tẽ. Hãmri nê ho hkrã gregrer nê hã hkapĩr pa nê ho hkuxwa hpa. Mẽhkuxwa xà hã kàxpore xohtô rax tã nhũm ã hã hkapĩr par anê. ⁸ Hãmri pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja tee ri ã kot hipêx anhỹr ã omu nê axpên mã:

—Tk. Kwa na hã mẽhkuxwa xàta kapĩr pa. ⁹ Kop apu ma kot o htêm nê ho wênê nê hpãnhã kàxpore ho rax kumrêx nê hamỳnh nê ho mẽ kêp amrakati xwỳnhjê nhĩpêx par o nhỹx ja kãm mex nê. Kwa mo na we ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê? Anê.

¹⁰ Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ inhma nê mẽ inhmã:

—Kwa kot ixto mex kaxyw kênã na ka mẽ axtem nê ixtã kãm akir. ¹¹ Mẽ kêp amrakati xwỳnhjaja koja mẽ arĩ mẽ akôt pa rãhã nê. Ka mẽ amã mẽmo arĩgro hã tanhmã mẽ ho ajuta hto hprãm

nê tanhmã mẽ ho ajuta hto nê mẽ kãm mẽmoj gõ. No pa kot paj ri mẽ akôt ixpa ka mẽ ixto mex ry ho apa hkêt nê. Kot paj tokyx mẽ apiitã mẽ are. ¹² Ixytk nhũm mẽ kot ijaxàr kukamã na ã ixkuxwa anê. ãm hãmri na ã inhĩpêx anê. ¹³ ãm hãmri na pa mẽ amã kot ã inhĩpêx anhỹrja jarê. Koja mẽ krĩ piitã hkôt axpên mã ijarênh ã kagà kamã ijarênh o pa nê kamã nija kot ã inhĩpêx anhỹr kamã harê nê kuma. Anê.

*Jut Kariot kot mẽ kãm Jejus ã àmnênh
Makre 14.10-11; Rukre 22.3-6*

¹⁴ Tã nhũm Jut Kariotja. Kêp mẽ ixpê Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnh pê 12 hõ htã ra tanhmã hamaxpêr to nê axtem nê Satanasti nhỹ hã ma patre krãhtũmjê hwýr tẽ nê tanhmã Jejus o mẽ mar to nê mẽ kãm:

¹⁵ —E ot pa mẽ amã Jejus jarênh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amýnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anê.

Hãmri nhũm mẽ kuma nê hkĩnh nê. Hãmri nê kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre.

Anê hãmri nê kãm kàxpore ho 30 nê òr kurê kumrêx nhũm hamý nê hkĩnh nê kato nê ma tẽ.

¹⁶ Hãmri nê mẽ kãm Jejus pynênh kaxyw tânopxar o ri hkôt ri pa. Mẽ kot mar o ri pa xwýnhjê hkãx ã unênh nê ma mẽ hwýr o htêm kaxyw.

*Jejus kot hkôt mẽ pa xwýnhjê kutã apkur
Makre 14.12-21; Rukre 22.7-13; Juãw 13.21-30*

¹⁷ Tã nhũm mẽ hkĩnh pê Pasja kato. Amnepêem kormã Ejit kãm mẽ pa ri na pre mẽ inhĩgêjtaja ôwêhti hkrare hkwy hpa nê ho anê nê kuku.

Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit nhõ xwỳnhjê nẽ mẽ kator kaxyw nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã mẽ ixpê mẽ hkanrêhã mẽ htãmnhwỳjaja na pa htem arĩ amgrà mẽ arĩgro pê Pasja ã axpên wỳr akuprõ nẽ jam ijamaxpêr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwỳ pa nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku. Jakamã pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhja wa axkrut nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa nhỹri kot paj we wa tẽ nẽ mẽ akutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê? Anẽ.

18 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà wa mãmrĩ ma Jerujarêja wỳr wa tẽ. Nẽ krĩm axà nẽ mẽhõ myti pumunh kurê kumrêx nẽ kãm: “E Jejus na wa inhmẽ pa wa awỳr tẽ. Na awỳr hpêr mẽnh o: ‘E na pa ra inhnojarêt. Jakamã nhỹri kot paj we ixkôt rĩ mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ Pas ã axpên kutã apku?’ Anhỹr o awỳr hpêr mẽ.” Anẽ. E wa ã kãm akapêr anẽ kê war ama nẽ war amã òrkwỹ nhĩmõk ã ixkre rax ò jahkre. Kamã ra kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mẽmoj piitãã. Ka wa omu hãmri nẽ mãmrĩ mẽ ixkutêp kamã mẽmoj tã apê. Anẽ.

19 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma Jerujarê hwỳr tẽ. Nẽ hwỳr axà hãmri nẽ ra kot wa kãm mẽmoj jarênh xà hkôt mẽmoj piitã omu hãmri nẽ mẽ ixkutêp mẽõ hã àpênh o wa xa.

20 Tã nhũm kamàt pa mẽ Jejusja kôt ixkreta wỳr ixpôx pa nẽ hwỳr agjê nẽ ixàpkur kaxyw ixkrĩ. Mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê pê 12jaja pa mẽ ixpiitã Jejus kutã ixàpkur o ixkrĩ. ²¹ Hãmri nhũm Jejus tanhmã mẽ inhĩõ jarênh to nẽ mẽ inhmã:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ mẽ kãm ixkurê xwýnhjê nhĩhkram ijaxà. Anẽ.

²² Hãmri pa mẽ tee ri kuma nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Hãmri nẽ axpẽn pãnhã amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa xà pa? Nà pa hkêt. Kot paj ã anhĩpêx anhỹr kêt kumrêx Pahihtĩ.

Anhỹr o axpẽn pãnhã kãm amnhĩ tã aprã.

²³ Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapêr. Mẽ ate ixkutã guhkrax kãm anhõ pãwti ho mry kagô nhek o akrĩ xwýnhjê hõ kot kaj mẽ kãm ixtã amỹnê.

²⁴ Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm ra kot ixkukamã harênh xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ. Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwýnhta hêxta waa nẽ. ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mýrapê koja amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kumrêx. Kop apu aa õ mãmãj nhõxà hkre rũm kator kêt ronhỹx ja kãm mex nẽ. Anẽ.

²⁵ Hãmri nhũm Jut Kariot kot mẽ kãm hã àmnênh mã xwýnhta hãmri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa xà we pa Jejus? Xà pa kot paj ã anhĩpêx anẽ? Kwa nà pa hkêt. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Ka ã ate inhĩpêx anhỹr mã kênã. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kamrô pikapĩr kukamã harênh
Makre 14.22-26; Rukre 22.14-23; mããnên Wam
Korĩt 11.23-26*

²⁶ Tã nhũm Jejus pãwti hõ py nẽ Tĩrtũm mã harê nẽ mẽ inhmã ho hkry nẽ ho mẽ inhĩpêx pa nẽ mẽ inhmã:

—E na pa ã mẽ amã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã òr anẽ. Ja pyrã nẽ koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te ixto

hkry hpar pyrək o inhîpêx pa amnhî xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. E mẽ mãmri aku.

Anhър o mẽ inhmã amnhî jarê pa mẽ kuma nê kot mẽ inhmã ho hkry xwỳnhja ku. ²⁷⁻²⁸ Hãmri nhũm hpãnhã kop py nê mã ho anê nê Tĩrtũm mã harê nê mẽ inhmã kugõ nê mẽ inhmã:

—Mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgroja ã koja ixkamrô axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm amarĩ ixkamrô hpikapĩr kêt nê. ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ìhkram amnhî jaxà nhũm mẽ ã inhîpêx anê nê ixpĩ. Kojax ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nê ixkukwak ri mẽ ate ixkôt amnhî xunhwър xwỳnhjê nê mẽ ate amnhî tomnuj piitã te amnhî katut kôt rênh par pyrək o hipêx nê mẽ ato hkra. Ra amnepêm kot ã amnhî jarênh anhър xà hkôt. Jakamã e mẽ ixkamrô pikapĩr mã ajamexpêr pê wĩhti ho akôm o axpên nhîpêx. ²⁹ ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhî jarênh anê. Kot paj axte wĩhti ho ixkôm kêt rãhã nhũm nhърmã inhõ Papaj akupỳn mẽ awър inhmê. Hãmri pu mẽ akupỳn ixwърk xà hã arĩgrota ã pahkĩnh rax kumrêx. No ãm axtem tanhmã hã pahkĩnh to. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã amnhî jarênh anê. Pa mẽ axpên pãnhã kopta py nê wĩta kwỳ ho ixkõ. ³⁰ Hãmri nê mẽ ixpiitã ho ixkôm pa nê Tĩrtũm mã mex ã gre. Hãmri nê ijapøj nê hixêr prêk pê Oriwêhti hwър ma mra.

*Jejus kot Simãw Pêtre mã kapêr ã harênh
Makre 14.27-31; Rukre 22.31-34; Juãw 13.36-38*

³¹ Tã nhũm Jejus tanhmã mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê jarênh to nê mẽ inhmã:

—E Tirtûm kapêr ã kagà htũmta kot tanhmã mẽ akukamã mẽ ajarênh to nê mẽ ajarênh kot:

Kot paj ôwêhti jamâr o pa xwÿnhja pĩ hãmri nhũm ôwêhti hpigràn pa nê ma anhgrà nê ri mra. Anhÿr o kot mẽ ajarênh. Te ho mẽ apê ôwêhti pyrà nê ã mẽ ajarênh anê. Tã kamàt ja kamã koja mẽ tanhmã inhîpêx to ka mẽ ixtã mẽ omu nê mẽ umaj ôwêhti pyrà nê apiitã ixkaga hpa nê ma aprôt nê mra. ³² Nê mẽ kot ixpîr tã kot paj akupÿm ixtîr. Hãmri nê ma akupÿm mẽ akukamã pika pê Garirej wÿr mō. Kamã kot puj mẽ axte axpên pumu. Anê.

³³ Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhîpêx to hkukamã amnhĩ jarênhja ma nê hkaprĩ nê kãm:

—Tk. Nà kot paj ã amnhĩ nhîpêx anhÿr kêt nê Pahihti. Koja pahkwÿja akaga japêr no pa kot paj aa akaga hkêt nê. Kot paj akôt ixpa rãhã nê. Anê.

³⁴ Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà ra ixte akukamã ixàhpumunh mex. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ tã axàprâr o axkrunêpxi kãm ga. Kwa jam ajamaxpêr tÿx nê. Anê.

³⁵ Hãmri nhũm tee ri kuma nê axte kãm:

—Kwa nà. Mẽ kot ajaxàr nê apîr tã kot paj arĩ akôt ri ixpa nhũm mẽ pahto amÿrà nê tanhmã panhîpêx to. Nà kot paj aa akaga hkêt nê.

Anhÿr o kãm amnhĩ jarê. Pa mẽ ijaxwÿja ã kãm amnhĩ jarênh anê.

*Jejus kot Tirtûm mã amnhĩ jarênh
Makre 14.32-42; Rukre 22.39-46*

³⁶ Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ ma nhỹri mẽ kot kãm “Gesẽm” anhỹr xwỹnhja wỳr mra. Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—E mẽ jar ixkutêp akrĩ. Pa ma mütũm tẽ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ mãn. Anẽ.

³⁷ Hãmri nẽ mẽ ixkwỳjê ho axkrunêpxi nẽ amnhĩ kôt mẽ kuwỳ. Simãw Pêtre nẽ Jepetew kra pijakrut pê Xiakre nẽ Juãwja wa nhũm amnhĩ kôt mẽ kuwỳ nhũm mẽ ma hkôt mra. Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ kot tanhmã hipêx tota kukamã hamaxpêr o hkaprĩ nẽ amnhĩ kamã kahak tỳx nẽ. ³⁸ Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ xà htỳx kamã ijamakja kukamã ijamaxpêr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx o ra ixkaprĩ nẽ. Te ixkaprĩ kot ixpĩr o mõi pyræk. Jakamã e mẽ jar anohtỳx nẽ ixto Tĩrtũm wỳr o akrĩ kê tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã ixihỳx nẽ. Anẽ.

³⁹ Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw htu mỳr pê tẽm nẽ pikap nõ nẽ kãm:

—Kwa Papaj. Hêxta waa nẽ. Inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt kumrêx. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx nẽ. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmrĩ inhnê ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê xwỹnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt. Anẽ.

⁴⁰ Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ akupỹm Simãw Pêtreja mẽ hwỳr tẽ nẽ tee ri mẽ omu nhũm mẽ ra ôt pa nẽ hikwỹ. Nhũm mẽ omu nẽ Simãw Pêtre mã kãm:

–Kwa Simāw Pêtre. E mẽ hāmri akrā hapôj. Kwa wem anohtỳx grire ⁴¹ nẽ ixkutêp amnhĩ to Inhõ Papaj wỳr o akrĩ kê mẽ ixkõt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt nẽ arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. ã mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỳr prãm nom kormã mẽ amã maa.

⁴² Anhỳr o mẽ kãm kapêr hāmri nẽ akupỳm tẽ nẽ axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

–Kwa Papaj. Nà inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt. Na pa amnhĩ kukamã ijamaxpêr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx kumrêx. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmri inhnê ho ajapêx kê mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Nom ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmri tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã ja prãm xà hkõt kêt. Anẽ.

⁴³ Hāmri nẽ kànhmã xa nẽ Simāw Pêtreja mẽ hwỳr akupỳm tẽ. Nẽ mẽ omu nhũm kê mẽ axte gõr nẽ hikwỹ. Ra mẽ õtxwa htỳx nẽ axte gõr nẽ hikwỹ. Nhũm Jejus tẽ nẽ tee ri mẽ omunh o xa ⁴⁴ nom axte tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. ãm awjanã nẽ akupỳm tẽ nẽ kê wam kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hkõt axte kãm amnhĩ jarẽ. ⁴⁵⁻⁴⁶ Hāmri nẽ akupỳm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

–Kwa xãn ka mẽ arĩ gõr nẽ anhĩkwỹ? E mẽ tokyx akrā hapôj. Na mẽ ra mẽ kot ixwỳr mrar nẽ ixpynênh mã. Koja mẽ tokyx ixkutã mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kãm ixtã amỳnê. Ota ra kot ixtã mẽ kãm ãmnênh xwỳnhhta tẽ. E mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra. Anẽ.

Mẽ kot Jejus pynênh ã harênh

Makre 14.43-50; Rukre 22.47-53; Juãw 18.2-11

⁴⁷ Nhũm Jejus mẽ kãm kapër o ãm rãhã nhũm Jut Kariot pẽ mẽ inhĩõja hwỳr tẽ. Nẽ amnhĩ kõt mẽ ohtô nẽ hwỳr mẽ o tẽ nhũm mẽ wapohti nẽ kô jamỳ nẽ hkõt o mra. Patre krãhtũm mẽ Ijaew krãhtũmjaja kot Jejus wỳr mẽ rẽn h xwỳnhjaja nhũm mẽ man hkõt Jejus wỳr mra. ⁴⁸ Na pre ra Jut Kariot amnhĩ kukamã mẽ kãm amnhĩ jarẽn o:

—Kot paj ixkumrẽx hwỳr tẽ ka mẽ ixkõt hapu hã mra. Kot paj hwỳr tẽ nẽ kãm ixkapër nẽ kahti hkõt kumỳ. Ka mẽ hã ixpumu nẽ hwỳr mra nẽ unênh kurê kumrẽx. Ixte kahti hkõt mỳnh xwỳnhhta kot kaj mẽ unê. Anẽ.

⁴⁹ Hãmri nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa Jejus? Xãn ka kormã anhõt kêt nẽ xa?

Anẽ nẽ kahti hkõt kumỳ. ⁵⁰ Hãmri nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Kwa Jut. Ate tanhmã ixto kaxyw mã xwỳnh jakamã e kam nẽ mãmri tanhmã ixto. Anẽ.

Hãmri nhũm Jut kõt mẽ mra xwỳnhjaja Jut kot kahti hkõt mỳnh ã omu nẽ hwỳr mra nẽ unênh kurê kumrẽx. ⁵¹ Hãmri nhũm mẽ inhĩõja tee ri ja hã mẽ omu nẽ õ wapo kapa nẽ patre maati mã àpênh xwỳnh kot mẽ hkõt htẽm xwỳnhhta mã ho apê. Nẽ kot ho hkrã nhĩpôn h mã tã kuhpaw nẽ upôk rũm hamak nhĩkjê pix krãhta. ⁵² Hãmri nhũm Jejus omu nẽ nẽ kãm kapër nẽ kãm:

—Kwa akupỳm awapota hkàm haxà nẽ amarĩ xa. Na htem wapo ho mẽ oprê ho pa nhũm mẽ amnhĩ xwar wapo ho mẽ kupa. ⁵³ Xà kot paj amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm ãm inhma nẽ tanhmã jajê pẽ ixpytãr to hkêt nẽ? Nà kot paj amnhĩ to kuwỳ nhũm ixwỳr kapër o mẽ wryk xwỳnhjê rẽn kurê kumrẽx nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ wry nẽ mẽ

kêp ixpytà. ⁵⁴ Nom kot paj ã amnhĩ to hwỳr anhỳr kêt nê. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot amnepêm ixkukamã ã mẽ kot inhĩpêx anhỳr ã mẽ harênh jakamã kwâr mẽ mãmri Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt ã inhĩpêx anê. Anê.

⁵⁵ Hãmri nê hpãnhã mẽ kot unênh xwỳnhjê mã kapêr nê mẽ kãm:

–Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã mẽ kãm ixujarênh o ixpa. Ka prem tokyx ixpynênh kêt tã jarãhã te ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh pyræk o inhĩpêx nê ixwỳr wapohti nê kô hã akapên nê ixwỳr tẽ. ⁵⁶ Tã nom ra Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapêr xwỳnh kot mẽ akukamã mẽ ajarênh nê mẽ atã kagà xà hkôt na ka mẽ ri ã inhĩpêx anê. Anê.

Nhũm pre ã Jejusja amnhĩ tã mẽ kãm kapêr anê. Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja mẽ omu nê tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr nê mẽ umaj ixprôt nê anhrà nê ma inhmrar kurê kumrêx.

*Mẽ kot patre maati hwỳr Jejus o mõi ã harênh
Makre 14.53-65; Rukre 22.54-55, 22.63-71; Juãw
18.12-14, 18.19-24*

⁵⁷ Nhũm pre Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra patre maati Kajpas nhõrkwỹ hwỳr akuprõ nê Jejus kutêp hkrĩ. Hãmri nhũm mẽ kot unênh xwỳnhjaja ma mẽ hwỳr o tẽ. ⁵⁸ Hãmri nê mẽ hwỳr ho axà nê hkôt gjêx pa. Nhũm Simãw Pêtre mẽ hkôt hapu hã mẽ htãnopxar o tẽ nê kĩtare hwỳr axà nê põristi nhĩhkô hã nhỹ. Hãmri nê tee ri Jejus kukamã hamaxpêr o nhỹ nê hamaxpêr o:

—Kwa tanhmã koja mẽ ixpê mẽ inhõ Pahihti nhĩpêx to? E pa jar amým tanhmã mẽ kot hipêx to hã mẽ omunh o nhỹ. Anẽ.

⁵⁹ Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ juistijaja kãm Jejus pĩr prãm tỳx nẽ. Jakamã na prem Ijaew wa ho hamẽxkrut nẽ axpẽn kôt tanhmã mẽ kãm ho hêx to nhũm mẽ kot hã wa mar nẽ ra hpĩr kaxyw mẽ pikuprõnh xwỹnhjê kapi. ⁶⁰ Jakamã nhũm prem axpẽn pãnhã mẽ hwỳr mra nẽ tanhmã ho hêx to. Nom axpẽn kôt harẽnh kêt nẽ. ãm ahpỹnhã tanhmã ri harẽnh to nom wahõ wa axkrut nẽ axpẽn kôt harẽnh kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ tee ri hã mẽ kuma.

Tã nhũm ja wa mẽ hwỳr tẽ nẽ axpẽn kôt harẽ nẽ mẽ kãm:

⁶¹ —Nà na pre tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jarẽnh to nẽ harẽnh o: “Kot paj nhỹrmã inhmã ixkreja grãnh par prãm nẽ kugrà hãmri nẽ ãm ixtã apkati axkrunẽpxi pix nẽ akupým hipêx pa. Ja kaxyw ixãhpumunh tỳx.” Anhỹr o na amnhĩ jarẽ pa wa kuma.

⁶² Anhỹr o mẽ kãm ho hêx. Hãmri nhũm patre maatija wa kuma nẽ kãnhmã xa nẽ Jejus mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa xà ãm hãmri na wa ã ajarẽnh anẽ nà? Xàn ka pre ã amnhĩ jarẽnh anẽ? E mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Anẽ.

⁶³ Nom nhũm amarĩ mẽ kãm xa nẽ mẽ kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm patre maatija tee ri omu nẽ axte kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Tĩrtũm noo mã amã ixkapẽr jakamã kêr ka akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ to axêx

kêt nê. Xà apê Tĩrtũm Kra? Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixkaxyw axãm? Kwa akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

⁶⁴ Hãmri nhũm tã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnhhta na pa. Na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Tã kot paj nhỹrmã axte kaxkwa rũm amnẽ akupỹn kakrã kamã mẽ awỳr wrỳ. Hãmri nẽ Tĩrtũm xàhpumunh o àhpumunh xwỳnhhta nhĩhkô hã nhỹ hãmri nẽ pam tanhmã mẽ ajarẽnh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ inhma. Anẽ.

⁶⁵ Hãmri nhũm patre maatija tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr ã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ gryk xàj kêp patre maati hã ê kapa nẽ hkaxônh pa nẽ kumẽ nẽ hkwỳjê mã kãm:

—Tk. Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh xwỳnh õ japêr? Tãm kot amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hêx nhũm mẽ pahte mar kênã. ⁶⁶ Jakamã e kwa tanhmã kot puj mẽ hipêx to? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr mỳrapê koja ty. Ra htyk mã tãm kênã. Anẽ.

⁶⁷ Hãmri nẽ tanhmã hipêx kati hto. Mẽ hkwỳjaja hkuk kuhtô nẽ ìhkra ho htak nhũm mẽ hkwỳjaja ìhkra hpo ho htak nẽ hã hpêr o axkẽ nẽ kãm:

⁶⁸ —E apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e mẽ kot atak xwỳnhhta nhĩxi jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

*Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã amnhĩ jarênh
Makre 14.66-72; Rukre 22.56-62; Juãw 18.15-18,
18.25-27*

⁶⁹ Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ kĩtare kamã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ kãm àpênh xwỳnh nitita omu nê hprĩ hã omunh kurê kumrêx. Hãmri nê kãm:

—Xê pêr apê Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anê.

⁷⁰ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nê kãm mẽ uma xàj mẽ kãm amnhĩ tã aprã nê kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mễhõ my ata pumunhre hã. Anê.

⁷¹ Hãmri nê mẽ umaj kànhmã xa nê tễ nê kĩtare hwỳr hakwakrem ahte mẽ hkàx ã xa. Tã nhũm hpãnhã hõja omu nê hã mẽ kãm:

—Xê ma pêr ãm hãmri na mẽ harê. Kêp Jejus kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na pêr. Anê.

⁷² Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nê kãm:

—Tk. Nà mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nê. Ixte aa mễhõta pumunh kêt kumrêx. Anê.

⁷³ Tã nhũm mẽ hkwỳjaja hwỳr mra nê kãm kapêr nhũm tanhmã mẽ kãm kapêr to nhũm mẽ kuma nê kãm:

—Kwa pêr ãm hãmri na mẽ ajarê. Apê Jejus kwỳ na ka. War akapêr kot axpên pyràk kênã. Anê.

⁷⁴ Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma mẽ kãm amnhĩ tã aprãr kãm hihtỹx nê mẽ kãm:

—Kwa nà. Na pa Tĩrtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarê. Kot paj amnhĩ to ixêx japêr nhũm inhma nê hã tanhmã ixto. Nà uràk ixpê Garirej nhõ xwỳnhre hã. Ixte mễhõ mũj pumunh kêt kumrêx tã ka mẽ xatã axpên kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o xa.

Anhÿrja o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprâr o axkrunêpxi nhũm krãhyre hkâr kurê kumrêx. ⁷⁵ Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nê ra Jejus kot hkukamã krãhyre hkâr kêt ri kot hã amnhĩ aprâr o axkrunêpxi hã harênhta mã hamaxpêr kurê kumrêx. Hãmri nê kànhmã hakry hpar o tẽ nê hkaprĩ htÿx kumrêx nê kītare pê kato nê tẽ nê awry hã xa nê mÿr rax nê.

27

Mẽ kot pahшти Pirat wÿr Jejus o htẽm ã mẽ harênh Makre 15.1; Rukre 23.1-2; Juãw 18.28-32

¹ Tã nhũm ra myt kator o mõi mẽ nhũm mẽ hkrãhtũmjê mẽ patre krãhtũmjaja axpên wÿr pikuprõnh pa. Hãmri nê Jejus ã axpên mar o hkrĩ nê axpên mã:

—Nà kot puj mẽ hã amÿnê kê mẽ kupĩ. Kêp Tĩrtũm Kra hã kot amnhĩ jarênh o amnhĩ to hêx kênã. Anê.

² Hãmri nê mẽõ pôristijê mã anê nhũm mẽ hpa hpre hpa nê ma pahшти Pirat wÿr o tẽ. Pirat kêp Rõm nhõ pahшти nhÿ hã mẽ ixpê Ijaewjê ho amnhĩptar jakamã nhũm mẽ ma hwÿr o tẽ nê ïhkram haxã.

Jut Kariot kot amnhĩ pĩr ã harênh Atre 1.15-19

³ Rõm nhũm Jut Kariot tee ri mẽ kot Jejus pĩr kaxyw mẽ harênh ma nê hkaprĩ nê. Ra kot mẽ kãm hã àmnênh tã mẽ kot hpĩr kaxyw ã mẽ harênh ma nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o hkaprĩ htÿx nê. Hãmri nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Mo na pa pre ri axtem nê ã amnhĩ nhĩpêx anê? Nà na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrêx. Anê.

Hãmri nê ra mẽ kot kãm kàxpore ho 30 nê òrta jamỳ nê ma akupỳm patre krãhtũmjê mẽ Ijaew pigêtjê hwỳr o tẽ. Hãmri nê mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkreja wỳr mẽ hwỳr axà ⁴ nê nhỹri mẽ omu nê mẽ hwỳr tẽ nê mẽ kãm:

—E ota mẽ akàxporeta. Na pa ã mẽ amã Jejus ã ixàmnhênh anhỹrja o amnhĩ tomnuj tỳx nê. Kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa htã pa axtem nê ã mẽ amã hã ixàmnhênh anê. Jakamã e mĩ. Mẽ akupỳm akàxporeta jamỳ. Kot paj amnhĩm hamỳnh kêt nê. Anê.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nê kãm:

—Kokỹ. Nom ka na ka pre mẽ ixwỳr tẽ nê ho mẽ inhmar kênã. Anê.

⁵⁻⁷ Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma hãmri nê pikap kàxpore rênh pa nê ma tẽ nê kato. Hãmri nê hkaprĩ htỳx kumrêx nê hamaxpêr o:

—Kwa tanhmã kot pa we amnhĩ to? Nà kot paj amnhĩ pĩ. Anê.

Hãmri nê krĩ pê kato nê ma mẽ kot pika kakwỳnh nê ho amnhĩm poti nhĩpêx xà hã pika hwỳr tẽ hãmri nê amnhĩ mut mã ê nê ho amnhĩ pĩ. Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja harênh ma nê tee ri kot kàxpore rênhta kawrà nê hã axpên kukja nê axpên mã:

—Kwa tanhmã kot puj wem ja ho? Jut kot mẽ pamã Jejus ã àmnênh nhũm mẽ pahte hpĩr xà hã kàxpore na. Jakamã kot puj mẽ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre ho mex kêt nê. Finat Mojes kot ja nê mẽ panhĩgêtjê kurê jakamã na

htem mẽ hpar xà hã kàxpore ho ixkreta ho mex kêt nê. Jakamã kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Anê.

Hãmri nhũm ja mẽ kãm:

—E na pa ra ijamaxpêr. Pu mẽ ho Jut kot amnhĩ pĩr xà hã pikata japrô hãmri nê kamã jar mẽ kêp mẽ pahkwỳ hkêt htyk xwỳnhjê jagjênh o papa. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nê. Jakamã nhũm arĩgro hõ hã nhũm mẽ ma hwỳr mra nê haprô. ⁸ Hãmri nê hã hixi mẽ nhũm kêp “mê hkamrô pikapĩr xà kamã pika”. Mẽ kot Jejus pĩr xà hã kàxpore ho haprô jakamã nhũm prem ã hã hixi mênh anê. Nhũm htem arĩ axpên mã ã hixi jarênh anhỹr o pa. ⁹⁻¹⁰ Nhũm pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnh finat Jeremĩsti mẽ hkukamã hprĩ hã ja jarê nê hã kagà. Nê hã kagà o:

Koja Ijaew nhõ patrejaja mẽhõ kot mẽ kãm mẽhõ my hã àmnênh pãnhã kãm kàxpore ho 30 nê òr xwỳnhja jamỳ. Hãmri nê ma o tẽ nê nhỹri mẽ kot amnhĩm pika kakwỳnh nê ho poti nhĩpêx o pa xà hã pika hkwy japrô. Ra Tĩrtũm kot inhmã mẽ harênh xà hkôt koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê. Anê.

ã finat Jeremĩsti kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkukamã mẽ harênh nê hã kagà anhỹr xàja kôt nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anê.

*Pahihti Pirat kot Jejus kukjêr ã harênh
Makre 15.2-5; Rukre 23.3-5; Juãw 18.33-38*

¹¹ Rôm nhũm mẽ pahihti Pirat wỳr Jejus o tẽ nê hwỳr ho axà nê kutã ãm nhũm xa nhũm Piratja omu nê kãm:

—E. Kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka nà? Xà ka na htem amnhĩ wÿr ajamãr o pa? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tÿ. Nà ãm hãmri na ka ijarẽ. Anẽ.

¹² Hãmri nhũm mẽ hkrãhtũmjê mẽ patre krãhtũmjaja pahihti Pirat mã tanhmã ho kapër punuj to. Nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nom tanhmã kãm amnhĩ tã àprãr to hkêt nẽ. ¹³ Jakamã nhũm pahihti Pirat tee ri ja hã omu nẽ kãm:

—Kwa xà na ka ã mẽ kot ato kapër anhÿrja mar kêt nẽ nà?

¹⁴ Anhÿr tã nom nhũm Jejus akryk xa nẽ axte tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm Pirat tee ri kot ã amnhĩ nhÿpêx anhÿr ã omu nẽ hamaxpër o:

—Kokÿÿ. Mẽ kot ho kapër punuj tã nhũm ãm mẽ kuma nẽ te kãm mẽ uma hkêt pyrã nẽ tanhmã inhmã amnhĩ tã àprãr to hkêt nẽ. Anẽ.

Pirat kot Jejus pÿr kaxyw hã àmnênh ã harênh

Makre 15.6-15; Rukre 23.13-26; Juãw 18.39-19.16

¹⁵⁻²¹ Tã nhũm Pirat kormã mẽ kot axpën mar xà hã ixkre kamã ÿr rãhã nhũm hprõja hwÿr hpër mẽ nẽ kãm:

—Xê tanhmã mẽ kãm Jejusja ã axàmnênh to hkêt nẽ. Na pa kamàt ja kamã hkôt amÿti nẽ tee ri hkukamã ijamaxpër. Kot amnhĩ to mex xwÿnh na. Aa tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt jakamã xê tanhmã mẽ kãm hã axàmnênh to hkêt nẽ. Kwarĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm Piratja kuma nẽ hamaxpër o:

—Nà ixte Ijaew krãhtũmjê pumunh tũm. Ijaew kwÿyjaja kãm Jejus kÿnh nhũm mẽ hkrãhtũmjaja kot

mê hã Jejus kamã gryk nê. Jakamã ixte tanhmã mê kãm hã ixàmnh to kaxyw na mê ã ixwÿr o htêm anê. Anê.

Na htem Pas nhõ arĩgrota hapôx mê nhũm pre htem Ijaew o amnhĩptâr xwÿnhja mê kãm mê hagjênh xà kamã hkrĩ xwÿnhjê ho hpÿnh nê mê hapôj. Mê kãm hprãm xà hkôt nhũm mê kãm mê hapôj nhũm mê akupÿm kapôt ã hamakêtkati nê amnhĩx pa. Jakamã nhũm ra mê hagjênh xà kamã mēhō my pē Parapasja hkrĩ. Na pre tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mê mÿrapê unê nê haxà. Jakamã nhũm Ijaewjaja mê ho amnhĩptâr xwÿnh Pirat wÿr akuprõ nê kuhê nhũm mê kãm:

—E kot paj jarãhã mê amã mê hagjênh xà kamã mê hkrĩ xwÿnhjê hõ mã inhũre kê àmnhĩx kato nê ri pa. Nhÿ kot paj mê amã kãm inhũre? Xà Parapas nà? Xà mê akwÿ kot amnhĩm ho mê anhõ pahшти Jejus pē Tirtũm kot mê akaxyw ãm xwÿnhhta kot paj mê amã kãm inhũre? Nhÿ wehe? E mê inhmã nhÿ jarê. Anê.

Pirat na pre mê inhõ patre krãhtũmjê pumunh mex nê. Ijaew kãm Jejus kapêr mar prãm tÿx ã nhũm mê hã kamã gryk tÿx nê hwÿr o mrarja kôt nhũm mê omunh mex nê. Jakamã ã hã mê hkukjêr anê. Hãmri nhũm mēhpigēt mê patre krãhtũmjaja kuma hãmri nê mê pikuprõnh nê mê kuhê xwÿnhjê mã kãm:

—Kwa mê kãm anê kê mê pamã Parapas mã mãn ure nê mãmrĩ Jejus Kris pĩ. E kwa mê tokyx kãm anê kê Parapas mã ure. Anê.

Hãmri nhũm mê mê kuma nê pahшти Pirat mã kãm:

—Nà mê inhmã Parapas mã mãn anhũre. Anê.

22 Hāmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kām:
 –Kwa no mẽ ate Jejus pê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw
 ãm xwỳnh ã harẽnh xwỳnhnta? Tanhmã kot paj
 hipêx to? Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kām:

–Apĩ ri. Tokyx pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

23 Hāmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kām:

–Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore
 hã kot pa kêt ri pĩ kahpa kunhõ nhũm ty. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ xatã àmra kamã kām:

–Kwa pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty. Kwa tokyx ã
 mẽ inhmã hipêx anẽ. Anẽ.

24 Hāmri nhũm tee ri ja nê tanhmã mẽ kām kapêr
 to no nhũm mẽ mar kêt nẽ. Nhũm tee ri mẽ àmra
 mar o xa. Hāmri nẽ kām Jejus pĩr prãm kêt jakamã
 amnhĩm gô hkwỹ janhi nẽ mẽ piitã mẽ noo mã
 amnhĩ nhĩhkra kuhõnh o xa. Mẽ kot hã omunh xà
 hkôt kãm hpĩr prãm kêt ã omunh kaxyw. Hāmri nẽ
 mẽ kām:

–E na pa mẽ anoo mã ã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh
 anẽ ka mẽ ja hã ixpumu. Nà inhmã hpĩr prãm
 kêt. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. Mẽ
 kaxipixjaja mẽ amã hpĩr hprãm jakamã mẽ kam
 nẽ tanhmã ho. No pa kot paj tanhmã ho hkêt nẽ.
 ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

25 Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kām:

–Tõe. Nà ãm hāmri. Kot paj mẽ pamjaja amnhĩ
 tã htykja nhõ. Nẽ mẽ ixkra nẽ mẽ ixtãmnhwỳjê mẽ
 amnhĩ to ixpimràatã amnhĩ tã kunhõ. Kê Tĩrtũm
 kãm tanhmã hã mẽ ixtõ hto hprãm nẽ mamrĩ
 tanhmã hã mẽ ixtõ hto. Anẽ.

26 Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm hprãm xà
 hkôt mẽ kãm Jejus ã amỳnê nẽ mẽ kãm Parapas
 mã ure. Ra Parapas kot pahi Pirat pê õ pôristi

kutã amnhĩ xãm nê kêp hõxpĩrja mýrapê nhũm mẽ kot unênh nê haxàr tã Ijaew kãm hprãm xà hkôt akupým kãm ure. Hãmri nê õ pôristijê mã anê nhũm mẽ Jesus tak. Nê htak rax nê hãmri nhũm Pirat mẽ kãm hã amýnê nhũm mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr o hpĩr kaxyw ma o tẽ.

*Pôristi kot Jesus ã hpêr o pikênh ã harênh
Makre 15.16-20; Juãw 19.2-3*

²⁷ Tã nhũm pôristijaja mẽ kot pĩ kahpa hã Jesus nhôr kaxyw ma o tẽ nê pahihiti Pirat nhõrkwy kamã ixkre hõ hwýr ho axà. Nhũm pôristi ohtô nê hwýr akuprõ nê hã pêr o pikênh kaxyw axpên mã:

—E kwa tokyj pu mẽ kãm pahi xê jaxà ri. Kêp pahi hã kot amnhĩ jarênh kênã. Anê.

²⁸ Hãmri nê kêp ê kapa nê hpãnhã kêp pahi hã mẽ ê kamrêk mexja py nê kãm haxà. ²⁹ Nê kãm pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nê hkrãm haxà. Nom axtem akunĩ kamã mẽmo mrô nhĩ te kot ronh kanêre pyræk xwýnhja nhũm mẽ hikãx nê hkrãm haxà. Nê kãm pahi hã kô gõ nhũm kupy nê o xa. Hãmri nhũm mẽ ho anhýr pa nê kutã hkõn krã ho rôrôk nê hkrĩ hpa nê hã pêr o pikênh kamã kãm:

—E ãm hãmri. Apê Ijaew nhõ pahi punuti na ka. Anê.

³⁰ Hãmri nê kãnhmã kuhê nê hkuk kuhtô nê kêp kô pytà nê xatã ho hkrãx pê htak. Nhũm prem ã pêr o pikênh kãm hipêx anê. ³¹ Hãmri nê kêp pahi hã ê kapa nê akupým kãm ê jaxà nê mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr kaxyw ho kato nê ma o tẽ.

*Pôristi kot pĩ kahpa hã Jesus nhôr ã harênh
Makre 15.22-32; Rukre 23.27-43; Juãw 19.17-25*

³² Nhũm pôristijaja Jejus o kato nê ma kapôt mã o tẽ. Nê kãm pĩ kahpa pytĩja gõ nhũm kumỳ nê mẽ hkôt o hkwỹ. Nom ra hiro tỳx nê nhũm mẽ tee ri ja hã omu nê mẽhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ kot omunh xwỳnhjê kapi ho xa. Hãmri nê Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw kà htyk pumu nê unê nê kãm kot Jejus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm hwỳr tẽ nê kêp pĩ kahpata mỳ nê hkôt kãm kumỳ nê o tẽ. ³³ Hãmri nhũm mẽ kẽn nhĩxêt te kot mẽ hkrã hi pyrãk xwỳnhhta wỳr mẽ o pøj. Mẽ kapêr kãm na prem hixêtja jarẽn h o: “Korkot.” No mẽ pakapêr kãm Korkot jarẽnhja kêp “mẽ hkrã hi xà” nhũm mẽ ma hwỳr Jejus o pøj. ³⁴ Hãmri nê mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr kaxyw nhũm à htỳx kumrêx kamã hamak pymaj kãm mẽmo mẽ hkanexàja gõ. Wĩhti mẽ mẽmo mry ma xà ho pihkãr nhũm mẽ kãm hkwỹ gõ. Nom nhũm hkaki nê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak kêt xà hã omunh kurê kumrêx nê hkaga. Nhũm mẽ tee ri ja hã omu hãmri nê kêp ê kapa nê kumẽ nê pĩ kahpa hã kuxi nê prek o ãhkra nê hpar o htỳx pa. Hãmri nê kãnhmã pĩ jarĩ nê ahkre kamã ãm nê ho htỳx nhũm kỳxpê ajêt. ³⁵ Hãmri nhũm pôristi hkwỹjaja axpẽn mã ê hkwỹ ho pigrãnh kaxyw hã kẽnre ho jôka. ³⁶ Hãmri nê ho anhỳr pa nê pikap Jejus jamãr o hkrĩ.

³⁷ Na htem mẽ hpar kaxyw nê tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã kagà nê mẽ mỳri pĩ kahpa hã hanhõ. Jakamã na prem tapti hõ py nê tanhmã Jejus ã kagà hto nê hã kagà ho:

IJA EW NHÕ PAHI NA JA

HIXI PÊ JEJUS

Hãmri nê hwỳr ho api nê mỳri kunhõ. ã Jejus kot

amnhĩ jarēnh anhÿrja mÿrapê na prem kupĩ.

³⁸ Hāmri nhũm mē hpānhā wa àhkĩnh xwÿnh wa ho axkrut nē mǎānēn pĩ kahpa hā wa kunhō. Nē akutā ho Jejus nhĩjê nhũm war ajêt.

³⁹ Tã nhũm pry hā mē mrrar xwÿnhjaja Jejus pumu nē hā hpēr o pikēnh o mra nē kām:

⁴⁰ –Kwa ka na ka pre ate Tĩrtũm mǎ amnhĩ jarēnh xà hā ixkre grānh par nē atã apkati axkrunēpxi nē akupÿm hipêx par ã amnhĩ jarē. Nē apê Tĩrtũm Kra hā amnhĩ jarē. Nē axàhpumunh o axàhpumunh jakamā e kwa amnhĩ kapa nē wrÿ pa mē ja hā apumu. Kwa tokyx. Anē.

⁴¹ Nē patre krāhtũmjê mē Tĩrtũm kapēr tũm o mē ahkre o mē pa xwÿnh mē mē hkrāhtũmjaja piitã hwÿr mra nē hā hpēr o axkē. ⁴² Nē axpēn mǎ harēnh o:

–E jahti na xep pre mē kamā ukaprĩ ho pa nē tanhmā mē ho ajuta hto ho pa. Tã nom tām tanhmā amnhĩ to nē wrÿk kêt nē. Kwa pu mē arĩ pakuhê nē kot amnhĩ kaxàr nē wrÿk kām omu. Koja wrÿ pu mē omu nē kēp mē panhō pahihiti hā hkôt pajamaxpēr kurê kumrêx. E tokyx wrÿ Jejus. Pa mē awrÿk kām apumu. Nà kot kaj awrÿk rax nē. ⁴³ Na hte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mǎ hamaxpēr o pa. Nē kēp Kra hā amnhĩ jarēnh o pa. Jakamā e. Kê Tĩrtũm tām hwÿr tē nē kēp Kra hā akupÿm mē pahpê utà. Anē.

⁴⁴ Hāmri nhũm wa kot akutā hijê nē jêt xwÿnhnta wa haxwÿja mē mar xà hkôt mǎ ho kapēr anē.

Jejus tyk ã harēnh

Makre 15.33-41; Rukre 23.44-49; Juãw 19.28-30; mǎānēn Eprêw 10.19-20

⁴⁵ Tã nhũm kaxkwa nhĩpôk ri myt ÿr mẽ nhũm te kamàt pyràk nhũm kamàt kô rax kumrêx. Jao hã awry mẽ nhũm ra akupÿm myt katêr o mō. ⁴⁶ Hãmri nhũm Jejus kapêr kãm hihtÿx nê àmra htÿx kãm Tĩrtũm mã kapêr nê kãm:

—Inhō Tĩrtũm inhō Tĩrtũm. Kwa mon ka ixkaga? Anê.

Nom kapêr kamã kãm kapêr o:

—Eri Eri. Rãmã sapatani. Anê.

⁴⁷ Hãmri nhũm mẽ kot mar xwÿnhjaja kot Eri jarênh ã kuma nê htÿx ho finat Eris mã kapêr ã hkamnhĩx. ⁴⁸ Nhũm Jejus par pê guhkrax kãm wĩhti punure xa. Jakamã nhũm mẽ ã kapêr anhÿr ã kuma nhũm mēhō kãm hkaprĩ nê. Hãmri nê mēmo rerek py nê o tē nē kaxyw pĩ rytija py nē ho hkanhwÿ. Nê akupÿn o tē nē ho wĩhti nhek nē Jejus kot hkaôr kaxyw kãm kupê. ⁴⁹ Hãmri nhũm hkwyjaja tee ri ja hã omu nê nê kãm kapêr nê kãm:

—Tk. Kwa nhãm xa. Pu mẽ kop Eris jamã mãn. Koja hwÿr tē nē ho wrÿk japêr. Anê.

⁵⁰ Hãmri nhũm kamàt kô mẽ nhũm Jejus ra htyk kaxyw nê axte àmra htÿx nê hãmri nê ty. ⁵¹ Tykja kôt nhũm Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupêxêja kÿj rũm ahpar mã axkjê nê amnhĩ kahê xà mēnh kurê kumrêx. Utĩ rax tã axkjê nê amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus htyk o te kot mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjê mã Tĩrtũm wÿr pry jakwa kre kahê xà mēnh pyràk o ã amnhĩ nhĩpêx anê. Nhũm pika htertet tÿx kumrêx o kēn rũnh kwÿ ohtô nê hkrakrak pa. ⁵² Hãmri nhũm mẽ htyk ã pika kamã mẽ htykjê nhōrkwÿ ho ohtô nê mẽ hã axkjê nhũm mẽ hikwÿ xwÿnhjaja akupÿm htĩr nê hapôj nê kuhê. Na prem kormã

htyk kêt ri amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpêr. Tã nhũm Jejus ty nhũm mẽ ohtô nê akupỹm htĩr nê hapôj nê kuhê. ⁵³ Nom kormã nhỹhỹm mrar kêt nê. Arĩ mẽ hã pika nhĩpy Jejus akupỹm htĩr ã hamãr o kuhê. Tã nhũm Jejus apkati hõ hã akupỹm htĩr ã arĩgrota ã nhũm mẽ rĩ kormã ma Jerujarê hwỳr mra nê hwỳr agjê nhũm mẽ ohtô nê akupỹm mẽ htĩr ã mẽ omu.

⁵⁴ Nhũm kormã Jejus htyk o mōrta ã nhũm pōristi krãhtũm mẽ pōristi hkwyjaja hãmri hparpê hamãr o kuhê nê htyk kãm omu. Nê pika htertet kamã ama nê mẽmoj kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja pumu nê tee ri hamaxpêr nê kãm ma htỳx kumrêx. Hãmri nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Pêr ãm hãmri na pre htyk xwỳnhta amnhĩ jarê. Kêp Tĩrtũm Kra kênã. Tã pu mẽ amarĩ pahtỳx kupĩ. Anê.

⁵⁵⁻⁵⁶ Nhũm pre mênijaja ohtô nê amỹm Jejus tyk kãm omunh o kuhê. Marir Matarên nê Xiakre mẽ Juje wa katorxà Marir nê Xiakre hõ mẽ Juãw wa katorxàja nhũm mẽ kormã htyk kãm omunh o kuhê. Na prem Garirej rũm hkôt tanhmã ho ajuta hto ho hkôt Jerujarê wỳr mō.

Mẽ kot Jejus jaxàr ã harênh

Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56; Juãw 19.38-42

⁵⁷ Tã nhũm ra myt grire nhũm krĩ pê Arimatej rũm hikàxpore rax xwỳnh pê Jujeja tẽ. Nom axtem Juje hõ na pre. Ra kot Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã kãm ho wrỳk nê haxàr prãm nê. ⁵⁸ Hãmri nê ma pahi Pirat wỳr tẽ nê ã hã kuwỳ nê kãm:

—E ot pa awỳr tẽ. Kwa inhmã htyk xwỳnhta gō pa ma o tẽ nê haxà nà? Anê.

Hâmri nhũm kuma nê kãm harê nhũm ma o tẽ nê haxà. ⁵⁹ Kaxyw kupêxê mex ò py nê ho hkupu pa ⁶⁰ nê ma o tẽ nê ò kên kre kamã haxà. Na pre htyk kukamã kên kre kakwỳ nhũm mẽ kot kormã kamã mēhõ jaxàr kêt tâ kamã na pre Jejus jaxà. Hâmri nê hã kên rax ò xãm nê ho hitom nê ma akupỹm tẽ. ⁶¹ Nhũm Marir Matarên mẽ Marir òja wa kên kreta kapem omunh o wa nhỹ.

Pôristi kot kên kre jamãr o kuhê ã harênh

⁶² Tã nhũm apkati nhũm mẽ inhõ arĩgromnu pẽ sap kato. Hâmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjẽ mẽ patre krãhtũmjaja ma pahi Pirat wỳr mra nê kãm:

⁶³ —Kwa pahiti. Nà amnhĩ to hêx o pa xwỳnhta na pre kormã htĩr nê pa ri tanhmã amnhĩ jarênh to ho pa. Nê nhỹrmã ty nê htyk ã apkati axkrunẽpxi pix nê akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽ. ⁶⁴ Jakamã kwa hwỳr anhõ pôristi hkwỳ rẽ kê mẽ ma hwỳr mra nê hamãr mex o apkati axkrunẽpxi. Kot ka anhỹr kêt nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hwỳr mra nê ho ahkĩ nê ma o mra nê nhỹri haxà nê mẽ piitã mẽ kãm ra akupỹm htĩr ã harênh o hêx o pa. Te tãm kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarênh pyræk. Nom mẽ kot axte ã harênh anhỹrja koja omnuj tỳx o tãm kot ã amnhĩ jarênh anhỹrja jakre. Anẽ.

⁶⁵ Hâmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Tõe. Nà koja mẽ ho anẽ. E mẽ ma hwỳr amnhĩ kôt pôristi hkwỳ ho mra kê mẽ hakwakre kahê xà jamãr mex o kuhê. Anẽ.

⁶⁶ Hâmri nhũm mẽ kuma nê ma hwỳr mra nê hakwakre hã kên raxta o htỳx pa. Nê mēhõ kot omunh nê kahê mēnh pymaj menh ê ho hkukõ. Hâmri nê ho anhỹr pa nê pôristi mã kãm:

—E Kêr ka mẽ jar kuri hamâr mex o akuhê. Kê mẽhõ tẽ nẽ tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

28

Jejus akupỹm htĩr ã harẽnh

Makre 16.1-8; Rukre 24.1-12; Juãw 20.1-10

¹ Tã nhũm apkati nhũm tãmik. Hãmri nhũm Marir Matarẽn mẽ Marir òja kwỳhtã kànhmã nhỹ nẽ ma akupỹm kẽn kreta wỳr wa tẽ. ² Puh nhũm pika htertet tỳx nẽ nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhja kẽn kre wỳr wrỳ nẽ nhãm hakwakre nẽ kẽn raxta mẽ nẽ hã nhỹ. ³ Hirã htỳx kãm nhỹ. Te na jaxênh pyræk. Nẽ ê haka htỳx kumrêx. ⁴ Nhũm pòristijaja tee ri omu nẽ kãm ma htỳx nẽ htertet nẽ umaj pikap rôròk pa nẽ te htyk pyrà nẽ hikwỹ. ⁵ Hãmri nhũm wa nita kẽn kre hwỳr pøj nẽ tee ri Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhhta pumu. Nhũm wa kãm:

—Kwa wa amã ma hkêt nẽ. War ate Jejus pumunh kaxyw na ka wa tẽ. Mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr xwỳnhhta. ⁶ Nom jar amrakati. Na ra akupỹm htĩr nẽ kato nẽ ma tẽ. E wa kam nẽ amnẽ axà nẽ nôr xà kaprỳ pumu. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ tee ri kẽn kre kamã Jejus japêr nhũm kamã amrakati. ⁷ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh wa kãm:

—E wa tokyx ma akupỹm tẽ nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã harẽ. Koja ma Jejus mẽ akukamã akupỹm Garirej wỳr mỗ. Garirej kamã kot kaj mẽ axte axpên pumu. Ra kot mẽ amã amnhĩ jarênh xà hkôt. E kwa wa tokyx ma akupỹm mẽ hwỳr tẽ. Anẽ.

⁸ Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma akupỹm hprôt nẽ htêm kurê kumrêx. Kãm ma htã hkĩnh nẽ. Nẽ

ma Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã ujarēnh kaxyw ma mẽ hwỳr hprôt nẽ wa tẽ. ⁹ Pu nhũm ra Jejus tãm wa kutã tẽ nẽ wa hkaxpa. Hãmri nẽ wa haêr pê wa kãm kapêr nẽ wa kãm:

—Pa? Nhỹhỹm na ka wa tẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm wa omu nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx nẽ hwỳr hprôt nẽ hpar pê hkõn krã ho tẽm nẽ akutã hpar ã kumỳ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Hêxta gaa nẽ. Ma amex kumrẽx. Amex o amex. Anẽ.

¹⁰ Hãmri nhũm wa kãm:

—E war amã ma hkêt nẽ. Mamrĩ ma tẽ nẽ ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã ijarẽ kê mẽ ma Garirej wỳr mra. Kamã kot paj mẽ axte axpẽn pumu. Anẽ.

Pôristi kot kàxpore hprãm xaj Jejus o hêx ã harēnh

¹¹ Rôm nhũm pôristi hkwỳjaja akupỳm tãm hkrã hãmri nẽ ma kẽn kreta rũm akupỳm krĩm mra. Hãmri nẽ patre krãhtũmjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm ujarēnh pa. ¹² Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ mēhpigêtjê ho akuprõ nẽ mẽ hã axpẽn mar o hkrĩ. Hãmri nẽ axpẽn mar pa nẽ pôristi mã amnhĩrer rax nẽ mẽ kãm:

¹³ —E mẽ amnhĩm kàxpore jamỳ nẽ ma ri ã mẽ kãm amnhĩ jarēnh anhỹr o apa. Nom kêr ka mẽ kãm amnhĩ to axêx nẽ mẽ kãm: “Na pa prem kẽn kre kapem ixtỳx gõr nẽ inhĩkwỹ nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja mra nẽ mẽ ixpê ã ho ahkĩ nẽ ma o mra.” Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ to axêx o apa. Mẽ ixte kàxpore ho mẽ amã amnhĩrerta pãnhã.

¹⁴ Koja pahшти Piratja mẽ anhõt ã mẽ ajarēnh ma nẽ hã tanhmã mẽ ato kaxyw hã kot paj mẽ axy pê tanhmã kãm ixkapêr to nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Jakamã e. Mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr

kêt nê. Mê māmri ma mra nê ã mê kām axujarênh anhÿr o ri apa. Anê.

¹⁵ Hāmri nhũm mê kuma nê mê kot amnhĩ to hêxta pānhã kàxpore jamý nê ma mê mar xà hkôt mê piitã mê kām Jejus kôt mê pa xwýnhjê ho hêx o pa. Tã na htem arĩ jarãhã Ijaewjaja ã axpên mã mê harênh anhÿr rãhã ho pa.

Jejus kot hkôt mê pa ho mê pa xwýnhjê mã mê àpênh ã karõ

Makre 16.14-18; Rukre 24.36-49; Juãw 20.19-23; Atre 1.6-8

¹⁶ Tã pa mê ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwýnh pê 11jaja hāmri akupým Jejus htĩr ã harênh ma hāmri nê ma Garirej wÿr mra. Nhÿri Jejus kot mê inhmã mēmo hixêt prêk jarênhja wÿr.

¹⁷ Nê ra hwÿr ixpôx o mrar mê Jejus pumu. Tã nom nhũm mê ixkwÿjaja tee ri omu nê htÿx ho nhām mēhõ hã hkamnhĩx. No kêt mê pajaja na pa prem ixprĩ hã omunh kurê kumrêx nê ixkĩnh tÿx nê. Nê ixkĩnh nê hwÿr ixprôt nê kām:

—Pa Jejus? Hêxta waa nê. Amex o amex. Anê.

¹⁸ Hāmri nhũm mê inhmã:

—E na pre Tĩrtũm ã inhmã kapêr anê nê inhmã: “E kêr ka amnhĩ nhÿ hã mēmoj piitã tanhmã ho ho apa. Kaxkwa kamã nê pika kamã. Mamri nhÿhÿm amnhĩ krã hkôt amã tanhmã amnhĩ to hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa.” Anê. Na pre mê akaxyw ã inhmã kapêr anê.

¹⁹ —Jakamã e. Kêr ka mê ma pika piitã hkôt ri mê kām ijarênh o ri apa. Kê mê ixte mê nê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ijarênh ma hāmri nê ixkôt amnhĩ xunhwÿ nê ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nê kêr ka mê ja hã mê omu nê Tĩrtũm mê wa

inhmã mẽ hkrã kumrã. Wa ixkarõ nhỹ hã mẽ hkrã kumrã. Mẽ kot wa inhỹ hã pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw.

²⁰ –Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ ixkapêr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. E kêr ka mẽ ma mẽ kãm ã ijarênh anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Kot paj mẽ anhĩhkô hã ri ixpa rãhã nhũm nhỹrmã pikaja hapêx o hapêx. Anẽ.

Na pre ã Jejus mẽ inhmã mẽ ixapênh ã karõ anẽ.

Matêwre kot Jejus jarênh nẽ hã kagàja ja kôt na hapêx.

ccxx

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw **New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f